

Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH
STATISTICAL OFFICE
IN KATOWICE

Statistical
Yearbook
Śląskie
Voivodship

2016

**KOMITET REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF THE STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Aurelia Hetmańska

ZASTĘPCA PRZEWODNICZĄCEGO *VICE-PRESIDENT*

Grażyna Witkowska

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Ilona Żurek
Małgorzata Góralczyk
Waldemar Szubert
Dorota Gwóźdź
Andrzej Marks
Katarzyna Mynarek
Jolanta Sota
Dorota Doniec
Miroslaw Draszczyk
Małgorzata Widuch
Barbara Żurek
Alina Franczyk
Joanna Wieczorek

SEKRETARZ *SECRETARY*

Anna Owczarek

Tłumaczenie na język angielski *Translation into English*

Monika Gorzelak
Justyna Pająk
Alicja Pawłowska-Pal

Redakcja merytoryczna i techniczna *Editors and technical supervision*
Zespół pracowników Urzędu Statystycznego *Team of the Statistical Office*
w Katowicach *in Katowice*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Redakcja techniczna, *Technical supervision,*
skład i grafika komputerowa *typesetting and computer graphics*
Agnieszka Kaim

ISSN 1640-0097

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate the source***

Publikacja dostępna na CD
oraz w Internecie
<http://katowice.stat.gov.pl>

*Publication available on CD-ROM
and on the website
<http://katowice.stat.gov.pl>*

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu kolejną edycję publikacji „**Rocznik Statystyczny Województwa Śląskiego**” prezentującej obszerny zestaw danych statystycznych charakteryzujących poziom życia mieszkańców oraz stan gospodarki i środowiska naturalnego województwa.

Opracowanie rozpoczynają tablice przeglądowe: województwo na tle kraju oraz ważniejsze dane o województwie w retrospekcji lat 2000, 2005, 2010–2015. Szczegółowe dane statystyczne ujęto w 23 działach tematycznych. Każdy dział poprzedzają uwagi ogólne zawierające wyjaśnienia dotyczące stosowanych podstawowych pojęć oraz metod opracowania danych. Całość uzupełnia ilustracja graficzna w postaci map i wykresów.

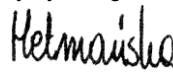
W treści obecnej edycji wprowadzono uzupełnienia dotyczące m. in. prognozy gospodarstw domowych na lata 2016–2050 oraz stanu zdrowia ludności na podstawie wyników reprezentacyjnego badania „Europejskie Ankiety o Zdrowiu”.

Ujednolicona dla wszystkich urzędów statystycznych forma prezentacji danych w układzie bloków tematycznych umożliwi dokonywanie porównań i analiz regionalnych.

Dwujęzyczna, polsko-angielska wersja publikacji dostępna jest w sprzedaży w wersji książkowej oraz na płycie CD, jak również w postaci elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Katowicach <http://katowice.stat.gov.pl>.

Wyrażam nadzieję, że opracowanie okaże się przydatnym źródłem informacji, pomocnym w procesie podejmowania decyzji i monitorowania kierunków rozwoju województwa, a także przyczyni się do popularyzacji wiedzy statystycznej o naszym regionie. Osobom zainteresowanym danymi w przekroju terytorialnym polecam pozycję „Województwo Śląskie 2016 – podregiony, powiaty, gminy”, stanowiącą uzupełnienie „Rocznika Statystycznego Województwa Śląskiego 2016”.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

AURELIA HETMAŃSKA

PREFACE

*I would like to present the following edition of the publication “**Statistical Yearbook of the Śląskie Voivodship**” showing a rich set of statistical data characterizing the standard of living, state of the economy and the natural environment in the voivodship.*

Review tables: Voivodship against the background of the country and major data on the Voivodship in retrospect years 2000, 2005, 2010–2015 are the commencing tables in the Yearbook. Detailed statistical data are included in 23 thematic chapters. Each chapter is preceded by general notes containing explanations of the applied concepts and methods of compiling the data. The entire publication is supplemented with a graphical illustration in the form of maps and graphs.

In the current edition, the projection on households for the years 2016–2050 is additionally included as well as data concerning health condition of the population on the basis of the “European Health Interview Survey” results.

Uniform for all statistical offices form of data presentation in particular thematic blocks allows to make regional comparisons and analyses.

Bilingual publication in Polish and English is available for purchase in the form of a book, and on a CD-ROM, as well as in an electronic form on the website of the Statistical Office in Katowice <http://katowice.stat.gov.pl>.

I hope the publication will prove to be a useful source of information for decision making and monitoring the development trends of the voivodship, and contribute to the popularization of statistical knowledge about our region. To those interested in data in territorial breakdown, I would like to recommend the publication “Śląskie Voivodship 2016 – Subregions, Powiats, Gminas” being a supplement to the “Statistical Yearbook of the Śląskie Voivodship 2016”.

*Director
of the Statistical Office in Katowice*

AURELIA HETMAŃSKA

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2015 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport. Telekomunikacja
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
<i>Preface</i>	3 – 4
<i>List of tables and graphs</i>	6 – 22
<i>Symbols. Abbreviations</i>	23 – 24
<i>General notes</i>	25 – 31

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2015</i>	32 – 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)</i>	38 – 55

CHAPTERS

<i>Geography</i>	56 – 60
<i>Environmental protection</i>	61 – 82
<i>Administrative division and local government</i>	83 – 88
<i>Public safety. Justice</i>	89 – 100
<i>Population</i>	101 – 135
<i>Labour market</i>	136 – 174
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	175 – 188
<i>Household budgets</i>	189 – 198
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	199 – 212
<i>Education</i>	213 – 252
<i>Health care and social welfare</i>	253 – 271
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	272 – 289
<i>Science and technology. Information society</i>	290 – 306
<i>Prices</i>	307 – 311
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	312 – 343
<i>Industry and construction</i>	344 – 360
<i>Transport. Telecommunications</i>	361 – 369
<i>Trade and catering</i>	370 – 375
<i>Finances of enterprises</i>	376 – 392
<i>Public finance</i>	393 – 401
<i>Investments. Fixed assets</i>	402 – 410
<i>Regional accounts</i>	411 – 416
<i>Entities of the national economy</i>	417 – 425

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	56
Powierzchnia i granice w 2015 r.	<i>Area and borders in 2015</i>	2	56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	57
Najwyższe szczyty górskie	<i>The highest mountain peaks</i>	4	57
Najdłuższe jaskinie w regionie Wyżyny Krakow- sko-Częstochowskiej	<i>The longest caves in the Polish Jura chain region</i>	5	57
Ważniejsze przełęcze i kulminacje na drogach	<i>Major passes and culminations on the roads</i>	6	58
Większe sztuczne zbiorniki wodne	<i>Major artificial reservoirs</i>	7	58
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	8	59
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	9	60
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usło- necznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insola- tion and cloudiness</i>	10	60
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	61
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzy- staniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2016)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2016)</i>	1 (11)	68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- -forest purposes (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (12)	69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrehabilitowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (13)	69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (14)	70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (15)	70
Powierzchnia i pobór wody do napełniania sta- wów rybnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and water withdrawal for filling fish ponds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (16)	71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (17)	71
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnię ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (18)	72
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Wastewater treatment plants (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (19)	72
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czy- stości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (20)	73
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Air pollution reduction systems in plants of sig- nificant nuisance to air quality (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (21)	74

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Area of special nature value under legal protection (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (22)	75
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (23)	76
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (24)	76
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (25)	77
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as its waste landfill areas [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	16 (26)	77
Odpady według rodzajów w 2015 r.	<i>Waste by type in 2015</i>	17 (27)	78
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	18 (28)	78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (29)	79
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Financing directions of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20 (30)	81
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	21 (31)	82
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	83
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Administrative units of the voivodship (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (32)	85
Gminy w 2015 r.	<i>Gminas in 2015</i>	2 (33)	85
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2015 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2015</i>	3 (34)	86
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2015 r.	<i>Councillors of organs of local government units in 2015</i>	4 (35)	86
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (36)	88
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	89
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (37)	92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (38)	94
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (39)	94
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2015 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2015</i>	3A (40)	95
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Adults validly sentenced by the common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (41)	96
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (42)	97
Sprawy rodzinne załatwione w 2015 r.	<i>Family cases resolved in 2015</i>	5A (43)	98
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities in the National Court Register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (44)	98

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	101
Ludność (2005, 2010, 2014, 2015)	Population (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (45)	106
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2014, 2015)	Working and non-working age population (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (46)	106
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	Population by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (47)	108
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2014, 2015)	Towns and urban population (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (48)	108
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2014, 2015)	Gminas and rural population (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (49)	109
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2014, 2015)	Median age by sex (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (50)	109
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2014, 2015) ..	Vital statistics (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (51)	110
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2014, 2015)	Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (52)	111
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2015 r.	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2015	9 (53)	111
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2015 r.	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2015	10 (54)	114
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Church or religious marriages (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (55)	115
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2015 r.	Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2015	12 (56)	115
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (57)	117
Urodzenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Births (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (58)	118
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2014, 2015)	Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (59)	118
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2014, 2015)	Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2014, 2015)	16 (60)	119
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2014, 2015)	Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2014, 2015)	17 (61)	120
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	Deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)	18 (62)	122
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2014, 2015)	Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2014, 2015)	19 (63)	123
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2013, 2014)	Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2013, 2014)	20 (64)	125
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2014, 2015)	Suicides registered by the Police (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (65)	126
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2014, 2015)	Life expectancy (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (66)	126
Prognoza ludności (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	Population projection (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	23 (67)	127
Prognoza gospodarstw domowych (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	Households projection (2016, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)	24 (68)	129
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2014, 2015)	Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2014, 2015)	25 (69)	129
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2014, 2015)	Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2014, 2015)	26 (70)	130
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2014, 2015)	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2014, 2015)	27 (71)	131
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2013, 2014)	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2013, 2014)	28 (72)	132
Rezydenci (2010, 2014, 2015)	Usual residence population (2010, 2014, 2015)	29 (73)	132
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2010, 2014, 2015)	Working and non-working age usual residence population (2010, 2014, 2015)	30 (74)	133
Niektóre kościoły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Selected churches and religious associations (2005, 2010, 2014, 2015)	31 (75)	134

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	General notes	x	136
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2014, 2015)	Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2014, 2015)	1 (76)	145
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2015 r. – na podstawie BAEL	Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2015 – on the LFS basis	2 (77)	146
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (78)	147
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2014, 2015)	Employed persons by employment status (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (79)	148
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (80)	149
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2014, 2015)	Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (81)	150
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Hires (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (82)	151
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Terminations (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (83)	152
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2014, 2015)	Graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (84)	154
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2015 r.	Job vacancies, newly created and liquidated jobs in 2015	10 (85)	155
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	11 (86)	157
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2014, 2015)	Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2014, 2015)	12 (87)	158
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2014, 2015)	13 (88)	158
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2014, 2015)	14 (89)	160
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2014, 2015)	Expenditures of the Labour Fund (2005, 2010, 2014, 2015)	15 (90)	160
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	16 (91)	161

		Tablica Table	Strona Page
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2014, 2015]	Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2014, 2015]	17 (92)	165
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)	18 (93)	167
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	19 (94)	167
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2015 r.	Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2015	20 (95)	170
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2014, 2015)	Occupational diseases (2005, 2010, 2014, 2015)	21 (96)	171
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2014, 2015)	Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2014, 2015)	22 (97)	172
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2014, 2015)	Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2014, 2015)	23 (98)	174
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x	175
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (99)	178
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014	2 (100)	179
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2014	2A (101)	180
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2014	3 (102)	181
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2014 r.	Average gross wages and salaries for October 2014	4 (103)	184
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2014 r.	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2014	5 (104)	186
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2014, 2015)	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (105)	187
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2014, 2015)	Gross retirement and other pensions (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (106)	187

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	189
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (107)	195
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita available income in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (108)	195
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita expenditures in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (109)	196
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (110)	197
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (111)	198
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodar- stwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>At-risk-of-poverty rates in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (112)	198
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	199
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2014, 2015)	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2014, 2015)</i>	1 (113)	204
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (114)	204
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (115)	205
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>House-heating (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (116)	205
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (117)	206
Odpady komunalne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (118)	206
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liquid waste (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (119)	207
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Municipal waste landfill sites (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (120)	207
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (121)	208
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (122)	209
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installa- tions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (123)	209
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2015 r.	<i>Housing allowances paid out in 2015</i>	12 (124)	210

		Tablica Table	Strona Page
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (125)	210
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (126)	211
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (127)	211
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (128)	212
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE		CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	213
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	1 (129)	220
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	2 (130)	223
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	3 (131)	227
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	4 (132)	228
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	5 (133)	229
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	6 (134)	231
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16) ..</i>	7 (135)	232
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (136)	233
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (137)	234
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	10 (138)	235
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	11 (139)	235
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of tertiary education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	12 (140)	236
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	13 (141)	237
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	14 (142)	239

		Tablica Table	Strona Page
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	15 (143)	240
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education [2014/15, 2015/16]</i>	16 (144)	241
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	17 (145)	241
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	18 (146)	242
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	19 (147)	242
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education [2014/15, 2015/16]</i>	20 (148)	242
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	21 (149)	243
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16]</i>	22 (150)	244
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia [2014/15, 2015/16]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by narrow fields of education [2014/15, 2015/16]</i>	23 (151)	245
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	24 (152)	245
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2015/16	<i>Branch sections, basic organizational units in another location as well teaching centres in another location of higher education institutions in the 2015/16 academic year</i>	25 (153)	246
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	26 (154)	246
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15)</i>	27 (155)	247
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	28 (156)	247
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	29 (157)	248
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Postgraduate and doctoral studies (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	30 (158)	249
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia w roku akademickim 2015/16	<i>Postgraduate studies by narrow fields of education in the 2015/16 academic year</i>	31 (159)	250
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	32 (160)	251
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	33 (161)	251

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 253
Pracownicy medyczni (2012, 2014, 2015)	<i>Medical personnel (2012, 2014, 2015)</i>	1 (162) 259
Lekarze specjaliści (2012, 2014, 2015)	<i>Doctors specialists (2012, 2014, 2015)</i>	2 (163) 259
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2012, 2014, 2015)	<i>Out-patient health care (2012, 2014, 2015)</i>	3 (164) 261
Stacjonarna opieka zdrowotna (2012, 2014, 2015)	<i>In-patient health care (2012, 2014, 2015)</i>	4 (165) 261
Szpitala ogólne (2012, 2014, 2015)	<i>General hospitals (2012, 2014, 2015)</i>	5 (166) 263
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (167) 264
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Generally available pharmacies and pharma- ceutical outlets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (168) 264
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Blood donation (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (169) 265
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (170) 265
Ocena stanu zdrowia ludności (2004, 2009, 2014)	<i>Perceived health status of population (2004, 2009, 2014)</i>	10 (171) 266
Ludność w wieku 15 lat i więcej według wagi ciała (2004, 2009, 2014)	<i>Population at the age of 15 and more by body weight (2004, 2009, 2014)</i>	11 (172) 267
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (173) 267
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (174) 268
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (175) 269
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (176) 269
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (177) 270
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	17 (178) 270
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	18 (179) 271
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 272
Kultura	Culture	
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (180) 277
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (181) 277
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (182) 278
Muzea (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museums (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (183) 278
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (184) 278
Galerie sztuki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (185) 279
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (186) 279
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2009, 2014, 2015)	<i>Centres of culture, cultural centres and estab- lishments, clubs and community centres (2005, 2009, 2014, 2015)</i>	8 (187) 280

		Tablica Table	Strona Page
Kina stałe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (188)	281
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (189)	281
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (190)	281
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (191)	282
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (192)	284
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (193)	285
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (194)	285
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	16 (195)	286
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2010, 2012, 2014)	<i>Physical education organizations and sports clubs (2010, 2012, 2014)</i>	17 (196)	287
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2014 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2014</i>	18 (197)	288
Wybrane obiekty sportowe w 2014 r.	<i>Selected sports facilities in 2014</i>	19 (198)	289
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZENSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	290
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (199)	294
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (200)	295
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (201)	296
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4 (202)	297
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5 (203)	297
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	6 (204)	298
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (205)	298

	Tablica Table	Strona Page
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2015 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2015</i>	8 (206) 299
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2013–2015	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2013–2015</i>	9 (207) 300
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Expenditures on innovation activity in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	10 (208) 301
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Expenditures on innovation activity in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	11 (209) 304
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (210) 305
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (211) 306
Cele wykorzystania Internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Purpose of using the Internet by enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (212) 306
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 307
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (213) 308
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (214) 308
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (215) 311
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Average marketplace prices received by farmers (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (216) 311
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 312
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (217) 320
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2014, 2015)	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2014, 2015)</i>	2 (218) 321
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2013)	<i>Farms by area groups (2010, 2013)</i>	3 (219) 321
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	4 (220) 322
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2013, 2014]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2013, 2014]</i>	5 (221) 322

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2014, 2015) ...	<i>Sown area (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (222)	324
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Selected crop production and yields (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (223)	325
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area, production and yields of ground vegetables (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (224)	326
Powierzchnia i zbiory owoców z drzew (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of fruit tree (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (225)	327
Powierzchnia i zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2006-2010, 2010, 2014, 2015)	<i>Area and production of fruit bushes and berry fruit plantations (2006-2010, 2010, 2014, 2015)</i>	10 (226)	328
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (227)	329
Drób (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Poultry (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	12 (228)	330
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	13 (229)	330
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	14 (230)	331
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	15 (231)	332
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013)</i>	16 (232)	332
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15)</i>	17 (233)	333
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	18 (234)	333
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	19 (235)	335
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	20 (236)	336
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Major game species (2005, 2010, 2014, 2015) ...</i>	21 (237)	336
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)	<i>Shooting of main game species (2005/06, 2010/11, 2014/15, 2015/16)</i>	22 (238)	337
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	23 (239)	337
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest land area (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	24 (240)	338
Powierzchnia lasów	<i>Forest areas</i>	25 (241)	339
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood</i>	26 (242)	340
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	27 (243)	341
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	28 (244)	342
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	29 (245)	343
Pożary w lasach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Forest fires (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	30 (246)	343

DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	344
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2010, 2014, 2015)	Sold production of industry (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (247)	347
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	2 (248)	349
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2014, 2015)	Production of selected products (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (249)	350
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment in industry (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (250)	351
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2014, 2015)	Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (251)	352
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	6 (252)	355
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	Construction and assembly production by types of construction (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]	7 (253)	355
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2014, 2015)	Buildings completed (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (254)	357
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2014, 2015)	Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2014, 2015)	9 (255)	358
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2014, 2015)	Average paid employment and average month- ly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2014, 2015)	10 (256)	360
DZIAŁ XVII. TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA	CHAPTER XVII. TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	361
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2014, 2015)	Railway lines operated (2005, 2010, 2014, 2015)	1 (257)	364
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2014, 2015)	Hard surface public roads (2005, 2010, 2014, 2015)	2 (258)	364
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2014, 2015)	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2014, 2015)	3 (259)	365
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2014, 2015)	Regular bus communication lines (2005, 2010, 2014, 2015)	4 (260)	365
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2014, 2015)	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2014, 2015)	5 (261)	366
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2014, 2015)	Urban transport (2005, 2010, 2014, 2015)	6 (262)	366
Ruch pasażerów w portach lotniczych (2005, 2010, 2014, 2015)	Passenger traffic at airports (2005, 2010, 2014, 2015)	7 (263)	367
Przeładunek ładunków w portach lotniczych (2005, 2010, 2014, 2015)	Freight loaded and unloaded at airports (2005, 2010, 2014, 2015)	8 (264)	367

		Tablica Table	Strona Page
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	9 (265)	367
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2014, 2015)	<i>Road traffic accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2014, 2015)</i>	10 (266)	368
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	11 (267)	369
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	370
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales of goods (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	1 (268)	373
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Retail sales of goods by groups (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	2 (269)	373
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2014, 2015]	<i>Wholesale of goods in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2014, 2015]</i>	3 (270)	373
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Shops by organizational form and petrol stations (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (271)	374
Gastronomia (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Catering (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (272)	374
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012, 2015) ...	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012, 2015)</i>	6 (273)	375
Targowiska (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (274)	375
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	376
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (275)	380
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (276)	382
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (277)	383
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (278)	385
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (279)	386
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	6 (280)	388
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	7 (281)	389
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	8 (282)	391
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	393
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (283)	396
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Revenue of local government units budgets by divisions in 2015</i>	2 (284)	398

		Tablica Table	Strona Page
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (285)	399
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2015 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by divisions in 2015</i>	4 (286)	400
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2014, 2015)	<i>Revenue and costs of government budgetary establishments (2014, 2015)</i>	5 (287)	401
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	402
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	1 (288)	405
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	2 (289)	406
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2014, 2015]	<i>Investment outlays in enterprises by group (current prices) [2010, 2014, 2015]</i>	3 (290)	407
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	4 (291)	408
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2014, 2015]	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2014, 2015]</i>	5 (292)	409
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	411
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	1 (293)	415
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2013, 2014]	<i>Basic elements of the production account and the generation of income account (current prices) [2010, 2013, 2014]</i>	2 (294)	416
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2013, 2014)	<i>Nominal income in the households sector (2010, 2013, 2014)</i>	3 (295)	416
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	417
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	1 (296)	418
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	2 (297)	419
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	3 (298)	421
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	4 (299)	422
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2014, 2015)	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2014, 2015)</i>	5 (300)	424

SPIS WYKRESÓW LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa śląskiego w 2015 r.	<i>Administrative division of the Śląskie Voivodship in 2015</i>	60 – 61
Podział województwa śląskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) w 2016 r.	<i>Division of the Śląskie Voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) in 2016</i>	60 – 61
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	60 – 61
Ruch naturalny ludności (2000–2015)	<i>Vital statistics (2000–2015)</i>	60 – 61
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat (2000–2015)	<i>Life expectancy at 0 age (2000–2015)</i>	60 – 61
Struktura pracujących według sekcji (2005, 2010, 2015)	<i>Structure of employed persons by sections (2005, 2010, 2015)</i>	60 – 61
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku i poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2015)	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level (2005, 2010, 2015)</i>	60 – 61
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2010, 2015)	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in the voivodship (2005, 2010, 2015)</i>	60 – 61
Udział mieszkań wyposażonych w instalacje w mieszkaniach ogółem w 2015 r.	<i>Share of dwellings fitted with installations in total dwellings in 2015</i>	60 – 61
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2015)	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2015)</i>	60 – 61
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2015/16	<i>Education by educational level in the 2015/16 school year</i>	60 – 61
Lekarze specjaliści w 2015 r.	<i>Doctors specialists in 2015</i>	60 – 61
Struktura mieszkańców placówek stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2015)	<i>Structure of residents of stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2015)</i>	60 – 61
Struktura czytelników bibliotek publicznych w 2015 r.	<i>Structure of borrowers of public libraries in 2015</i>	60 – 61
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów według kraju stałego zamieszkania w 2015 r.	<i>Foreign tourists using tourist accommodation establishments by country of their permanent residence in 2015</i>	60 – 61

		<u>Strona</u> <u>Page</u>
Użytkowanie gruntów ogółem w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	<i>Land use in agricultural farms in 2015</i>	60 – 61
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2014 r. (ceny stałe 2013)	<i>Structure of market agricultural output in 2014 (constant prices 2013)</i>	60 – 61
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2015]	<i>Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2015]</i>	60 – 61
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca (2005, 2010, 2015)	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita (2005, 2010, 2015)</i>	60 – 61
Udział w tworzeniu produktu krajowego brutto (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014]	<i>Share in the generation of gross domestic product (current prices) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014]</i>	60 – 61
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014]	<i>Gross domestic product per capita (current prices) [2010, 2011, 2012, 2013, 2014]</i>	60 – 61
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (2010, 2011, 2012, 2013, 2014)	<i>Gross nominal disposable income in the households sector per capita (2010, 2011, 2012, 2013, 2014)</i>	60 – 61
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2010, 2014]	<i>Structure of gross value added by kind of activity (current prices) [2010, 2014]</i>	60 – 61
Podmioty gospodarki narodowej w 2015 r.	<i>Entities of the national economy in 2015</i>	60 – 61
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2015 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2015</i>	60 – 61

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (*)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych na str. 30. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes on page 30.</i>
Znak *	– oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	– oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.</i>
„W tym”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
„Of which”	– oznacza liczby prezentujące liczby dziesiętne. <i>used in figures represents the decimal point.</i>
Przecinek (,)	– oznacza liczby prezentujące liczby dziesiętne. <i>used in figures represents the decimal point.</i>
Comma	– used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= million <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz.	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl.	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	ust.	= ustęp

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	i in.	= i inni
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d <i>24h</i>	= doba = <i>24 hours</i>	tzw.	= tak zwany
r.	= rok	ww.	= wyżej wymieniony
t/r <i>t/y</i>	= ton rocznie = <i>tonnes per year</i>	MEN	= Ministerstwo Edukacji Narodowej
art.	= artykuł <i>article</i>	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych <i>European System of National and Regional Accounts</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Teryto- rialnych do Celów Statystycznych <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes</i>
kk	= Kodeks karny	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
kks	= Kodeks karny skarbowy	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
kl.	= klasa	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>	UN	= <i>United Nations</i>
poz.	= pozycja		
pkt	= punkt		
tabl.	= tablica <i>table</i>		
Dz. U.	= Dziennik Ustaw		
Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowych grupowań:

„**Przemysł**”, który obejmuje następujące sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,

sekcje G, H, I, J – „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”,

sekcje K, L – „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby” oraz „Organizacje i zespoły eksterytorialne”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwo-

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments) replaced the formerly applied Polish Classification of Activities – PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.

In the PKD 2007 additional groupings were introduced:

„**Industry**” – including sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”,

sections G, H, I, J – “Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motor-cycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”,

sections K, L – “Financial and insurance activities”, “Real estate activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities”, “Activities of households as employers; undifferentiated goods-and-services-producing activities of households for own use” and “Activities of extraterritorial organizations and bodies”.

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal per-

wych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszana” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane prezentowane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21 VI 2003 r., z późniejszymi zmianami). NTS obowiązująca od 1 I 2015 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) z dnia 3 XII 2014 r. (Dz. U. 2014, poz. 1992) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2014 r.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

5. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

sons), local unit government unit ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

- **private sector** – *grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in the capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. *Data presented for the voivodship, subregions, powiats and gminas correspond to levels 2, 3, 4 and 5 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), obligatory in countries of the European Union according to the Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and Council dated 26 V 2003 (OJL 154 dated 21 VI 2003, with later amendments). NTS in force since 1 2015 was introduced by the decree of the Council of Ministers amending the decree of Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS) of 3 XII 2014 (Journal of Laws 2014 item 1992) replacing the NTS in force until 31 XII 2014.*

4. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, taking into account entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *50 persons and more.*

5. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *Data according to the PKD 2007 sections and divisions as well as by territorial division are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

7. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 I 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 VIII 2014 r. (Dz. U. poz. 1145) w miejsce obowiązującej do dnia 31 XII 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późniejszymi zmianami),
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen),
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami),
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622).

9. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

8. Other than the PKD 2007, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 I 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7 VIII 2014 (Journal of Laws item 1145) replacing the classification valid until 31 XII 2014;*
- 2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; PKWiU 2008, compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments),*
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped,*
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments),*
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622).*

*9. Information on the voivodship as well as by **urban areas and rural areas** – unless otherwise indicated – is presented according to administrative division in a given period. The term “**urban areas**” is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while the term “**rural areas**” is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.*

*10. Data at **current prices** correspond to obtained revenues, incurred expenditures or the*

lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **cen bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.;
- 3) produktu krajowego brutto – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

value of products, services, etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data are expressed at current prices.

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

***Basic price** is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.*

Taxes on products comprise: VAT on goods and services (on domestic and imported products), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on certain services (e.g. on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted in the case of:

- 1) *agricultural output – average national current prices from the year preceding the reference year (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the reference year and from the reference year;*
- 2) *sold production of industry:*
 - *2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,*
 - *2010 constant prices (2010 average current prices) from 2011;*
- 3) *gross domestic product – current prices from the year preceding the reference year.*

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za 2000 r. i lata 2005–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla 2000 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.); od 2010 r. na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.).

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production) – as of 30 VI.

For calculations, it was assumed to use – unless otherwise indicated – the number of population for 2000 and 2005–2009 on the basis of results of the National Population and Housing Census 2002 – for 2000 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2002; from 2010 on the basis of results of the National Population and Housing Census 2011 – for 2010 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Some data are given on the basis of preliminary data and may be revised in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)
POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES (PKD 2007)

sekcje sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) [dok.]
POLISH CLASSIFICATION OF ACTIVITIES (PKD 2007) [cont.]

działy divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are presented in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodologies and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	12333	3,9	Area in km ²
Powiaty	314	17	5,4	Powiats
Miasta na prawach powiatu	66	19	28,8	Cities with powiat status
Gminy	2478	167	6,7	Gminas
Miasta	915	71	7,8	Towns
Miejscowości wiejskie	52529	1292	2,5	Rural localities
Sołectwa	40688	1069	2,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	44,3	10,2	23,0	particulate
gazowych (łącznie z dwutlenkiem węgla)	211566,3	38759,8	18,3	gaseous (including carbon dioxide)
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3273	204	6,2	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2427	118	4,9	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	826	86	10,4	with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^b w tys. t	130985,2	36528,1	27,9	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^b in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^c (w ciągu roku) w tys. t	10863,5	1519,7	14,0	Municipal waste collected ^c (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				in environmental protection:
w milionach złotych	15160,0	2002,9	13,2	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,6	6,8	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	3294,6	446,6	13,6	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,5	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE^d
 PUBLIC SAFETY^d

Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	799779	117163	14,6	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	208	256	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w %	64,7	68,4	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 66. ^c Dane szacunkowe. ^d Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. ^b See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 8 on page 66. ^c Estimated data. ^d Excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38437,2	4570,8	11,9	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23166,4	3525,3	15,2	urban areas
wieś	15270,8	1045,6	6,8	rural areas
w tym kobiety	19839,2	2365,9	11,9	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	371	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	60,1	59,9	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-1,9	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	-0,4	-1,5	x	Internal and international net migration for permanent residence ^a per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{bc} (stan w dniu 31 XII) w tys.	14504,3	1672,0	11,5	Employed persons ^{bc} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3907,85	3969,67	101,6	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1563,3	148,5	9,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 XII) w %	9,7	8,2	x	Registered unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Length of distribution network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	297871,1	21055,4	7,1	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^d	149668,0	15557,3	10,4	sewage distribution ^d
gazowej	145986,7	16904,1	11,6	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^e (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^e (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	14119,5	1740,3	12,3	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	367,3	380,7	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	53961,3	6529,1	12,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1403,9	1428,4	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1039071,3	122594,5	11,8	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	27032,9	26820,9	x	per 1000 population in m ²

^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
^d Łącznie z kolektorami. ^e Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^b By actual workplace and kind of activity. ^c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^d Including collectors. ^e Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU w 2015 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland		Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)					
Mieszkania oddane do użytkowania:					<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	147,7	10,2	6,9		<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:					<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,8	2,2	x		<i>dwellings</i>
izby	15,9	10,6	x		<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	383,3	265,6	x		<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a – as of beginning of the school year					
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:					<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2480,8	279,6	11,3		<i>primary</i>
gimnazjach	1073,6	116,5	10,9		<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	189,6	20,5	10,8		<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących	501,2	51,3	10,2		<i>general secondary</i>
technikach	506,2	58,8	11,6		<i>technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^d	12,6	2,3	18,5		<i>general art^d</i>
policealnych	255,1	35,2	13,8		<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :					<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tysiącach	1140,6	132,8	11,6		<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat	842	879	x		<i>per 1000 children aged 3–5</i>
OCHRONA ZDROWIA ^f I POMOC SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE ^f AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII					
Pracownicy medyczni ^g :					<i>Medical personel^g:</i>
lekarze	88437	11077	12,5		<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12603	1483	11,8		<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	197381	25674	13,0		<i>nurses^h</i>
Przychodnie	20412	2814	13,8		<i>Out-patient departments</i>
Szpitala ogólne	956	152	15,9		<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,0	25,5	13,7		<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ⁱ	12740	1486	11,7		<i>Generally available pharmaciesⁱ</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 213. **b** Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. **c** Łącznie z uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy. **d** Dających uprawnienia zawodowe. **e** Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. **f** Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. **g** Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. **h** Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. **i** Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 10 na str. 255.

a See general notes to the chapter “Education”, items 1 and 2 on page 213. **b** Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. **c** Including pupils of special job-training schools. **d** Leading to professional certification. **e** Including the children attending for all school year round establishments performing health care activities. **f** Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. **g** Including interns; including persons for whom the primary workplace is an individual medical and nurse practice registered at Chamber of Physicians and Chamber of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are: university, social welfare, public administration or local government units or National Health Fund. **h** Including master nurses. **i** See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 255.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8050	791	9,8	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	129904,4	16396,1	12,6	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	926	68	7,3	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	33271,3	1609,1	4,8	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	444	48	10,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	45681,5	5989,9	13,1	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	710,3	45,9	6,5	Tourist accommodation establishments ^a in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	26942,1	2147,4	8,0	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14398,2	350,4	2,4	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10753,0	264,0	2,5	sown area ^c
grunty ugorowane	134,1	3,1	2,3	fallow land
uprawy trwale	391,0	3,0	0,8	permanent crops
ogrody przydomowe	27,4	0,8	2,9	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3092,8	79,5	2,6	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7511,8	200,2	2,7	cereals
ziemniaki	292,5	7,6	2,6	potatoes
warzywa gruntowe ^d	180,0	2,6	1,4	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28002,7	745,9	2,7	cereals
ziemniaki	6151,8	123,5	2,0	potatoes
warzywa gruntowe ^d	3792,8	63,1	1,7	field vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,3	37,3	100,0	cereals
ziemniaki	210,4	162,7	77,3	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9214,9	393,9	4,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	1255515,6	205039,8	16,3	Sold production of industry (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	32649	44789	137,2	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych	171302,5	18682,1	10,9	Sales of construction and assembly production ^e (current prices): in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4455	4081	91,6	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. **b** Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. **c** Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). **d** Łącznie z ogrodami przydomowymi. **e** Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. **b** Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. **c** Excluding permanent crops, kitchen gardens and crops area intended for ploughing (green fertilizers). **d** Including kitchen gardens. **e** Realized by construction entities – by work-site-location.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			Polska = 100 <i>Poland = 100</i>
TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	290919	21649	7,4	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	92,2	93,7	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt:				<i>Registered cars^a in thous. units:</i>
osobowe	20723,4	2398,1	11,6	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3428,0	342,4	10,0	<i>lorries and road tractors^b</i>
Placówki dla usług pocztowych ^c	7387	788	10,7	<i>Postal service offices^c</i>
Telefoniczne łącza główne ^d :				<i>Telephone main line^d:</i>
w tysiącach	4947,9	570,3	11,5	<i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4221,9	485,3	11,5	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	128,7	124,8	x	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII TRADE – as of 31 XII				
Sklepy	360750	44373	12,3	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	107	103	x	<i>Population per 1 shop</i>
Targowiska stałe	2222	187	8,4	<i>Permanent marketplaces</i>
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin^e				<i>Gminas budgets^e</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	87667,2	6540,2	7,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3396	3277	96,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	85944,4	6502,4	7,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3329	3258	97,9	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Cities with powiat status budgets</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	70560,1	12298,3	17,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5583	4763	85,3	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	69824,2	12277,5	17,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5525	4755	86,1	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Powiats budgets</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	23681,5	1684,2	7,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	917	844	92,0	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	23444,1	1644,8	7,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	908	824	90,7	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Voivodships budgets</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	17110,1	1763,4	10,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	445	385	86,6	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	17202,7	1791,7	10,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	447	391	87,5	<i>per capita in zł</i>

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. **b** Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. **c** Dane dotyczą poczty publicznej (operator wyznaczony). **d** Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. **e** Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. **b** Including vans. **c** Data concern the public post office (appointed operator). **d** Data concern operators of the public telecommunication network. **e** Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2015 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				<i>Investment outlays^a</i> <i>(current prices):</i>
w milionach złotych	271839,3	29502,9	10,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	7069	6445	100,0	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets^b</i> <i>(as of 31 XII; current book-keeping</i> <i>prices):</i>
w milionach złotych	3471800,9	417408,3	12,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	90324	91320	101,1	<i>per capita in zł</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2014 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2014				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product</i> <i>(current prices):</i>
w milionach złotych	1719704	213589	12,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	44686	46499	104,1	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added</i> <i>(current prices):</i>
w milionach złotych	1524940	189378	12,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	109899	116472	106,0	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income</i> <i>in the households sector:</i>
w milionach złotych	1035025	139888	13,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26895	30454	113,2	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^c ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^c				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^d (stan w dniu 31 XII)	4184409	465779	11,1	<i>Entities of the national economy</i> <i>in the REGON register^d</i> <i>(as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	121768	16032	13,2	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4028506	447042	11,1	<i>private sector</i>

a Według lokalizacji inwestycji. **b** Według siedziby jednostki lokalnej. **c** W podziale na sektory bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON. **d** Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a By localization of investments. **b** According to the seat of the local unit. **c** In the division by sectors excluding entities, for which information on the form of ownership does not occur in the REGON register. **d** Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000, 2005 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki
N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for the years 2000, 2005 are based on the revised number of population, which considers the results of the

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
POWIERZ AR					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	12294	12331	12333	12333
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL					
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	26,2	22,6	22,7	24,3
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	61,1	61,7	61,8	60,1
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	43,5	34,9	32,5	32,5
5	w tym do produkcji przemysłowej	15,0	10,9	11,1	11,2
6	Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	88,2	87,8	86,4	82,0
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	4,2	3,5	4,3	5,6
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	62,9	67,5	72,0	72,8
9	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powie- trza w tys. t:				
10	pyłowych	38,5	22,4	13,4	12,7
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	610,6	713,8	689,8	656,0
11	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości po- wietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
11	pyłowych	99,0	99,4	99,6	99,7
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	31,3	28,6	29,6	30,5
13	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	22,1	22,0	22,1	22,1
14	na 1 mieszkańca w m ²	570	579	589	590
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłą- czeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	3810,4	3428,2	2879,1	2852,6
16	Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	334,2	278,4	297,6	293,8
17	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
17	służące ochronie środowiska	5,2	5,7	5,6	5,0
18	służące gospodarce wodnej	1,5	1,5	0,8	0,9
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC					
19	Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^f w za- kończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	165766	193415	169024	172073
20	na 10 tys. ludności	347	412	364	372
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^f w %	46,2	52,6	63,6	64,4

a Z ujęć własnych. *b* Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci. *c* Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe,
d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 66. *e* Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady
 – łącznie z prokuraturą; od 2014 r. bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

a From own intakes. *b* Water withdrawal at intakes before entering the water network. *c* Population connected to wastewater treatment plants
d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 8 on page 66. *e* Estimated data; in 2000 defined as solid
 waste. *f* Until 2012 – including prosecutor’s office; in 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
National Population and Housing Census 2002.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
CHNIA					
EA					
12333	12333	12333	12333	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
23,3	24,3	23,3	23,1	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of: production ^f (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
59,9	58,1	59,6	62,2	exploitation of water supply network ^b	3
31,8	31,4	31,0	30,6	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
10,4	10,2	9,4	9,7	of which for industrial production	5
82,4	82,6	81,6	84,4	Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground: treated in % of requiring treatment	6
5,3	5,2	5,5	4,7	untreated per 1 km ² in dam ³	7
76,2	76,9	78,8	80,2	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^f	8
10,6	10,6	10,3	10,2	Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t: particulates	9
671,9	714,5	724,0	774,7	gases (excluding carbon dioxide)	10
99,7	99,7	99,6	99,6	Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced: particulates	11
30,0	30,6	27,5	27,1	gases (excluding carbon dioxide)	12
22,2	22,2	22,2	22,2	Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII): in % of total area	13
593	595	597	599	per capita in m ²	14
3005,6	3121,5	3182,2	2961,8	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t	15
292,5	292,6	337,8	332,0	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg	16
5,3	6,3	7,8	6,8	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays: in environmental protection	17
1,1	1,5	1,3	1,5	in water management	18
PUBLICZNE SAFETY					
167573	160932	131368	117163	Ascertained crimes by the Police ^f in completed preparatory proceedings: in absolute numbers	19
363	349	286	256	per 10 thous. population	20
66,3	68,2	68,7	68,4	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^f in %	21

patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 5 na str. 62, ludność ogółem – na podstawie bilansów, stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. ^f Do 2012 r.

– estimated data; see general notes to the chapter “Environmental protection”, item 5 on page 62, total population – based on balances. waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					LUD POPU
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	4765657	4685775	4634935	4626357
2	miasta	3776228	3685324	3607496	3594242
3	wieś	989429	1000451	1027439	1032115
4	w tym kobiety	2456488	2421969	2396344	2392413
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	106,4	107,0	107,0	107,1
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	386	380	376	375
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
7	przedprodukcyjnym	1082720	885181	799933	790680
8	produkcyjnym	3007552	3063102	3021163	2998142
9	poprodukcyjnym	675385	737492	813839	837535
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,4	6,1	5,5
11	Rozwody na 1000 ludności	1,1	2,0	1,8	1,8
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,9	8,7	10,3	9,7
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,7	9,9	10,3	10,3
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-1,2	0,0	-0,6
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	10,2	7,4	5,7	6,0
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-2,6	-1,9	-1,1	-1,2
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
17	mężczyźni	69,55	70,52	71,62	71,89
18	kobiety	77,18	78,45	79,71	79,81
					RYNEK LABOUR
	Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):				
19	w tysiącach	1750,8	1504,9	1637,3	1648,1
20	w tym kobiety	793,2	671,2	728,6	735,0
21	na 1000 ludności	368	321	353	356
22	w sektorze prywatnym w %	64,9	66,3	71,5	72,5
	według rodzajów działalności w %:				
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	4,7	6,3	6,2
24	przemysł i budownictwo	38,0	36,7	36,9
25	sekcje G, H, I, J	26,7	25,7	25,6
26	sekcje K, L	3,7	3,8	3,8
27	pozostałe usługi	26,8	27,5	27,4

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 2 na str. 101. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Do obliczenia salda wykorzystano dane o ^e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a See general notes to the chapter “Population”, item 2 on page 101. ^b Including infant deaths. ^c For calculating net migration, (since 2004). ^e Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the 2010 – of the Agricultural Census 2010.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ^a					
LATION^f					
4615870	4599447	4585924	4570849	Population (as of 31 XII)	1
3579983	3559972	3542874	3525289	urban areas	2
1035887	1039475	1043050	1045560	rural areas	3
2387729	2379656	2373207	2365877	of which females	4
107,2	107,2	107,3	107,3	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
				Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
374	373	372	371	Population of age (as of 31 XII):	
				pre-working	7
782781	776393	771201	767533	working	8
2970023	2934496	2898050	2858648	post-working	9
863066	888558	916673	944668		
5,4	4,8	5,0	4,9	Marriages per 1000 population	10
1,8	1,9	1,8	1,8	Divorces per 1000 population	11
9,6	9,3	9,3	9,1	Live births per 1000 population	12
10,6	10,7	10,4	11,0	Deaths ^b per 1000 population	13
-1,0	-1,4	-1,1	-1,9	Natural increase per 1000 population	14
4,8	5,1	4,9	4,7	Infant deaths per 1000 live births	15
				Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
-1,3	-2,0	-1,6	-1,5 ^c	Life expectancy at the moment of birth:	
				males	17
71,97	72,40	73,24	72,98	females	18
80,00	80,06	80,40	80,31		
PRACY					
MARKET					
				Employed persons ^{d,e} (as of 31 XII):	
1642,4	1638,7	1654,5	1672,0	in thousands	19
739,2	745,0	754,8	767,7	of which women	20
356	356	361	366	per 1000 population	21
72,7	73,4	74,1	75,2	in private sector in %	22
				by kind of activities in %:	
6,2	6,2	6,2	6,1	agriculture, forestry and fishing	23
36,7	35,8	35,5	35,1	industry and construction	24
25,6	25,6	25,6	25,8	sections G, H, I, J	25
3,9	4,0	3,9	3,8	sections K, L	26
27,6	28,4	28,8	29,2	other services	27

migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. ^d Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz

data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. ^d By actual workplace and kind of activity Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the National Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
RYNEK LABOUR					
	Przeciętne zatrudnienie:				
	w przemyśle:				
1	w tysiącach	449,6	466,1	472,7
2	na 1000 ludności	x	96	101	102
	w budownictwie:				
3	w tysiącach	76,6	88,8	92,8
4	na 1000 ludności	x	16	19	20
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):				
5	w tys.	259,8	281,3	181,2	186,2
6	2000 = 100	100,0	108,3	69,7	71,7
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
7	kobiety	57,9	56,7	54,2	56,1
8	w wieku 24 lat i mniej	32,2	21,2	19,8	18,5
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	39,2	49,3	23,6	29,8
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	309	104	44	40
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	12,9	15,5	10,0	10,2
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto				
12	w zł	1954,41	2433,95	3306,69	3553,67
13	2000 = 100	100,0	124,5	169,2	181,8
14	w tym w: przemyśle	2885,54	3910,15	4319,24
15	budownictwie	1899,32	2602,45	2749,87
	Przeciętna liczba emerytów i rencistów				
16	w tys.	1140,2	1150,2	1186,5	1172,2
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1066,6	1089,7	1138,7	1126,6
18	rolników indywidualnych	73,7	60,5	47,8	45,5
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1072,00	1426,73	1978,16	2077,25
20	rolników indywidualnych ^b	761,00	954,89	1204,18	1239,40
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.					
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
21	wodociągowej	17268,2	18344,1	19786,6	20085,1
22	kanalizacyjnej ^c	5944,6	8231,9	11403,3	12241,8
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
23	w hektometrach sześciennych	185,4	147,3	140,7	138,1
24	na 1 mieszkańca w m ³	38,9	31,4	30,3	29,8
	energii elektrycznej w miastach ^d :				
25	w gigawatogodzinach	2567,2	2645,8	2861,8	2818,0
26	na 1 mieszkańca w kWh	679,5	716,2	792,1	782,7

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wypłatami z ceży z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie z kolektorami. ^d W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem

^a The number of employed persons, including data on employed persons on private farms in agriculture used for calculation, was the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^b Including payments from non-agricultural social security system, households, whose main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)					
MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment :</i>	
				<i>in industry:</i>	
470,5	456,3	453,0	449,1	<i>in thousands</i>	1
102	99	99	98	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
90,9	82,5	76,9	76,1	<i>in thousands</i>	3
20	18	17	17	<i>per 1000 population</i>	4
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII):</i>	
205,5	208,3	175,7	148,5	<i>in thous.</i>	5
79,1	80,2	67,6	57,2	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed</i>	
				<i>(as of 31 XII):</i>	
54,7	53,4	53,6	54,3	<i>women</i>	7
17,4	16,1	14,2	12,5	<i>aged 24 years and less</i>	8
31,3	35,2	39,1	37,6	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
				<i>Registered unemployed persons</i>	
43	37	24	17	<i>(as of 31 XII) per a job offer</i>	10
				<i>Registered unemployment rate^a</i>	
11,1	11,3	9,6	8,2	<i>(as of 31 XII) in %</i>	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
SOCIAL SECURITY BENEFITS					
				<i>Average monthly gross wages and salaries</i>	
3629,57	3786,14	3862,32	3969,67	<i>in zł</i>	12
185,7	193,7	197,6	203,1	<i>2000 = 100</i>	13
4307,29	4560,10	4581,88	4648,07	<i>of which: in industry</i>	14
2891,11	2914,58	2980,63	3075,04	<i>in construction</i>	15
				<i>Average number of retirees and pensioners</i>	
1160,9	1153,3	1146,7	1147,3	<i>in thous.</i>	16
				<i>receiving retirement and other pension paid</i>	
1117,5	1112,1	1107,3	1109,0	<i>by the Social Insurance Institution</i>	17
43,3	41,2	39,4	38,3	<i>farmers</i>	18
				<i>Average monthly gross retirement and other</i>	
				<i>pension in zł:</i>	
				<i>paid by the Social Insurance</i>	
2173,90	2287,25	2365,90	2429,61	<i>Institution</i>	19
1307,80	1367,05	1383,76	1402,70	<i>farmers^b</i>	20
MIESZKANIA					
DWELLINGS					
				<i>Length of distribution network (as of 31 XII)</i>	
				<i>in km:</i>	
20300,7	20480,7	20841,8	21055,4	<i>water supply</i>	21
12813,1	13539,8	14785,7	15557,3	<i>sewage^c</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
137,9	135,6	134,3	135,9	<i>in cubic hectometres</i>	23
29,8	29,4	29,2	29,7	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas^d:</i>	
2750,2	2774,5	2680,3	2656,3	<i>in gigawatt hour</i>	25
766,8	777,4	754,6	751,7	<i>per capita in kWh</i>	26

przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń utrzymywania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the National Population and Housing Census 2002 as well as in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund. c Including collectors. d In 2000 excluding

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszka- kane; stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	1594,2	1673,7	1696,6	1704,8
2	na 1000 ludności	335,0	357,2	366,0	368,5
3	izby na 1000 ludności	1150,4	1287,8	1362,2	1373,7
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	20318,2	23650,0	25267,0	25542,0
5	przeciętna 1 mieszkania	60,7	66,2	69,0	69,3
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	5,6	8,5	10,2	9,5
7	na 1000 ludności	1,2	1,8	2,2	2,1
8	izby na 1000 ludności	5,7	9,2	10,8	10,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	136,4	233,3	279,5	257,4
10	przeciętna 1 mieszkania	115,2	128,3	127,1	125,5
EDUKACJA ^b EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	369,1	287,9	240,4	240,4
12	gimnazjach	140,0	180,7	137,9	132,4
13	zasadniczych zawodowych ^e	62,7	27,1	25,1	24,1
14	liceach ogólnokształcących ^f	101,3	81,2	67,0	63,5
15	liceach profilowanych	x	24,6	3,3	2,2
16	technikach ^f	131,4	67,5	67,4	64,5
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	2,2	2,4	2,3	2,4
18	policealnych	29,1	44,4	42,9	48,8
	Absolwenci szkół ^e w tys.:				
19	podstawowych	142,8 ^h	55,8	42,8	41,7
20	gimnazjów	x	61,6	47,9	44,7
21	zasadniczych zawodowych ^e	19,8	8,1	7,8	7,5
22	liceów ogólnokształcących ^f	20,0	27,7	23,8	22,0
23	liceów profilowanych	x	9,0	1,9	1,3
24	techników ^f	26,8	20,3	15,2	15,5
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,3	0,5	0,5	0,4
26	policealnych	11,0	14,0	11,1	11,5
	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{fi} (bez szkół dla doro- słych) na 1000 ludności	14	12	11	10

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 na str. 213.
^c Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. ^d W latach szkolnych 2005/06–2013/14 łącznie ze szkołami uzupełniającymi
tami specjalnymi przysposabiającymi do pracy a w latach szkolnych 2005/06–2013/14 łącznie z liceami profilowanymi.

^a Based on balances of dwelling stocks. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 on page 213. ^c Excluding schools for adults,
^d In the 2005/06–2013/14 school years including supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. ^e Leading to professional
including specialized secondary schools.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
MIESZKANIA (dok.) DWELLINGS (cont.)					
				<i>Dwelling stocks^d (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
1713,1	1722,3	1731,0	1740,3	<i>in thousands</i>	1
371,1	374,5	377,5	380,7	<i>per 1000 population</i>	2
1385,9	1400,8	1414,0	1428,4	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
25832,0	26177,3	26487,8	26820,9	<i>per 1000 population</i>	4
69,6	69,9	70,2	70,4	<i>average per dwelling</i>	5
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
9,7	10,4	9,7	10,2	<i>in thousands</i>	6
2,1	2,3	2,1	2,2	<i>per 1000 population</i>	7
10,5	11,1	10,1	10,6	<i>rooms per 1000 population</i>	8
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>	
265,6	282,8	256,6	265,6	<i>per 1000 population</i>	9
126,0	125,5	120,9	119,8	<i>average per dwelling</i>	10
I WYCHOWANIE TION ^g					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
236,5	237,0	256,2	279,6	<i>primary^d</i>	11
126,5	122,5	119,0	116,5	<i>lower secondary</i>	12
22,9	21,6	22,0	20,5	<i>basic vocational^e</i>	13
60,2	55,8	53,2	51,3	<i>general secondary^f</i>	14
1,1	0,4	–	–	<i>specialized secondary</i>	15
62,6	61,1	60,1	58,8	<i>technical secondary^f</i>	16
2,4	2,3	2,3	2,3	<i>general art^g</i>	17
50,6	40,4	36,5	35,2	<i>post-secondary</i>	18
				<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
40,2	39,4	38,1	37,7	<i>primary</i>	19
42,5	41,0	39,0	38,0	<i>lower secondary</i>	20
7,5	7,4	4,8	6,2	<i>basic vocational^e</i>	21
20,9	21,3	18,7	17,8	<i>general secondary^f</i>	22
0,9	0,6	0,4	–	<i>specialized secondary</i>	23
15,0	14,5	13,4	13,3	<i>technical secondary^f</i>	24
0,4	0,4	0,4	0,4	<i>general art^g</i>	25
12,8	13,5	11,5	9,9	<i>post-secondary</i>	26
				<i>Graduates of basic vocational schools, general and technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certificationⁱ (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	27
10	10	8	8		

^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^g Dające uprawnienia zawodowe. ^h Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ⁱ Łącznie ze szko-

except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. ^e Including special job-training schools. certification. ^h Data include graduates of 8th and 6th grade. ⁱ Including special job-training schools and in 2005/06-2013/14 school years

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
EDUKACJA ^a					
EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	178,8	207,7	181,3	170,2
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	29,4	44,9	48,8	51,5
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na począt- ku roku szkolnego) w tys.	36,3	35,8	38,3	37,8
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	9,3	11,5	7,3	8,2
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	109,8	104,1	117,7	123,3
6	dzieci ^d w tys.	111,6	107,2	128,3	136,1
7	w przedszkolach	103,7	98,6	115,8	121,4
8	w oddziałach przedszkolnych przy szko- łach podstawowych	7,8	8,6	12,0	13,7
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^e	525	588	673	671
OCHRONA ZDROWIA ^f					
HEALTH CARE ^f					
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):					
10	lekarze	11848	9753	10345	10691
11	lekarze dentyści	1560	1560	1499	1412
12	Pielęgniarki ^h	25442	25140	25740	25978
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	61,0	57,1	56,1	55,3
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1508,1	1804,9	1969,8	1940,2
15	Przychodnie ^k (stan w dniu 31 XII)	1692	1819	2437	2716
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	1044	1148	1294	1344
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4558	4082	3582	3442
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
18	lekarskie	6,5	6,8	7,2	7,4
19	stomatologiczne	0,9	0,8	0,8	0,8
20	Dzieci w żłobkach ^m i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	19	17	23	25
KULTURA.					
CULTURE.					
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	858	840	814	815
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3536	3616	3610	3615
23	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	220,3	224,6	190,2	189,5
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ⁿ w wol.:					
24	na 1000 ludności	4573	4599	3744	3745
25	na 1 czytelnika	20,8	20,5	19,7	19,8
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,8	2,1	1,9	1,9
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^o na 1000 ludności	258,3	266,0	305,7	293,7
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	38	47	55	57
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	150,8	153,8	239,1	249,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 na str. 213. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami c Z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego. ^d Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale w placówkach wykonujących działalność leczniczą. W latach szkolnych 2013/14–2015/16 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny spraw wewnętrznych i administracji. ^e Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami dla których głównym miejscem z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” ust. 2 na str. 253. ^g Łącznie działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 on page 213. ^b Including branch sections, basic organizational units in another and Administration. ^c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year. ^d Since 2008 including entities excluded establishments performing health care activities. In the 2013/14-2015/16 school years including children attending for all school year round establishments Interior and Administration. ^e Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical ^f See general notes to the chapter “Health care and social welfare” item 2 on page 253. ^g Including nursery wards. ^m Until 2010 excluding children’s

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
<i>TION^f (cont.)</i>					
158,8	144,6	135,0	126,6	Students of tertiary education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
48,7	44,7	41,7	38,7	Graduates of tertiary education institutions ^{bc} in thous.	2
37,8	32,1	27,5	23,9	Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thous.	3
8,6	8,6	6,8	7,5	Graduates of schools for adults in thous.	4
129,3	136,9	138,9	136,2	Pre-primary education (as of the beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
143,4	151,0	145,2	132,8	children ^d in thous.	6
128,0	133,2	131,0	122,9	in nursery schools	7
14,4	16,7	13,0	8,9	in pre-primary sections in primary schools	8
680	692	774	817	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^e	9
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE					
10788	10686	10847	11077	Medical personnel ^f (as of 31 XII): doctors	10
1370	1270	1303	1483	dentists	11
25927	25375	25668	25674	nurses ^h	12
56,3	56,3	56,2	55,8	Beds in general hospitals ⁱ (as of 31 XII) per 10 thous. population	13
2034,2	2047,6	2024,7	2046,6	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	14
2737	2702	2806	2814	Out-patient departments ^k (as of 31 XII)	15
1395	1401	1456	1486	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	16
3309	3283	3150	3076	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	17
7,3	7,6	7,7	7,8	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical	18
0,9	0,9	0,9	0,9	dental	19
34	42	51	61	Children in nurseries ^{lm} and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age of 3	20
TURYSTYKA TOURISM					
804	800	800	791	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	21
3600	3597	3599	3587	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	22
187,8	184,6	178,5	173,3	Public library borrowers per 1000 population	23
3697	3656	3507	3385	Public library loans ⁿ in vol.:	24
19,7	19,8	19,6	19,5	per 1000 population	25
2,0	1,8	2,2	2,2	per borrower	26
285,8	274,7	290,8	329,6	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	27
56	57	62	68	Audience in theatres and music institutions ^o per 1000 population	28
251,0	261,3	309,9	351,5	Museums with branches (as of 31 XII) Museum and exhibition visitors per 1000 population	29

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. *e* W 2015/16 w wieku 3–5 lat. *f* Od 2012 r. łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz resortu pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. *h* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *i* Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. z oddziałami żłobkowymi. *m* Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. *n* W 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. *o* Dane dotyczą

location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior in the division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the performing health care activities. *e* In the 2015/2016 – in the age 3–5. *f* Since 2012 including data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the and nurses practice. *h* Including master nurses. *i* Excluding day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. clubs. *n* In 2015 including interlibrary lending. *o* Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
KULTURA. CULTURE.					
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	70	61	56	53
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,5	7,0	8,5	8,3
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	481,8	664,9	1177,5	1219,1
4	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:				
5	radiowi	267	255	217	216
6	televizyjni	260	248	210	210
7	Baza noclegowa turystyki ^d (stan w dniu 31 VII)	518	441	511	624
8	w tym hotele	111	112	156	172
9	Miejsca noclegowe ^d (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	88,5	75,3	88,4	96,8
10	Korzystający z noclegów ^d na 1000 ludności	270,7	326,2	381,5	405,5
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b					
10	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	550,8	485,9	391,2	408,4
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	95,0	98,6
12	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	330,4	309,1	268,0	279,7
w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	66,5	69,1	72,8	74,8
14	w tym: pszenica	21,7	20,4	24,3	25,0
15	żyto	12,4	9,7	11,1	10,1
16	ziemniaki	12,6	7,7	4,2	4,5
17	buraki cukrowe	1,0	1,0	0,6	0,8
Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	630,9	704,4	599,3	744,7
19	w tym: pszenica	235,6	232,8	236,2	294,3
20	żyto	95,4	86,1	70,6	76,1
21	ziemniaki ^f	818,6	483,7	207,5	283,6
22	buraki cukrowe	157,6	117,7	76,3	115,7
Plony ^e z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	28,7	33,0	30,7	35,6
24	w tym: pszenica	32,9	37,0	36,3	42,2
25	żyto	23,2	28,8	23,7	26,9
26	ziemniaki ^f	197	204	184	226
27	buraki cukrowe	496	390	454	535
Zwierzęta gospodarskie (stan w czerwcu) ^d :					
bydło:					
28	w tysiącach sztuk	169	130	127	120
29	na 100 ha użytków rolnych w szt.	30,6	26,7	32,6	29,4
trzoda chlewna ^e :					
30	w tysiącach sztuk	370	423	349	294
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	67,2	87,1	89,2	72,0
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^h w kg	180,6	234,5	341,8	365,7
33	mleka krowiego w l	609,8	552,0	584,1	518,0

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^c prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 312. (nawozy zielone). ^d Od 2010 bez ogrodów przydomowych. ^e W latach 2000–2009 oraz 2011–2013 stan w końcu lipca. ^f Dotyczy mięsa: wołowego,

^a Since 2011 concern establishments having 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official residence of land user. ^c land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry” item 3 on page 312. ^d In 2010 ^f Since 2010 excluding kitchen gardens. ^e In years 2000–2009 and 2011–2013 end of July. ^h Concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh,

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)					
TOURISM (cont.)					
51	54	52	48	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
8,5	8,8	8,4	8,3	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
1155,4	1002,3	1102,0	1308,4	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
218	220	219	219	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	4
211	212	211	211	radio	4
				television	5
617	621	636	633	Tourist accommodation establishments ^d (as of 31 VII)	6
169	179	192	198	of which hotels	7
95,6	96,0	98,0	100,2	Bed places ^d (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
401,0	404,0	439,3	469,1	Tourists accommodated ^d per 1000 population	9
I LEŚNICTWO					
AND FORESTRY					
377,4	382,6	366,3	356,7	Agricultural land (as of June) ^{e,d} in thous. ha	10
96,6	96,6	98,5	98,2	of which in good agricultural condition in %	11
254,6	260,8	266,0	264,0	Sown area (as of June) ^{e,c} in thous. ha	12
				of which in %:	
72,6	71,0	70,2	67,8	basic cereals (including cereal mixed)	13
23,5	23,9	25,8	24,9	of which: wheat	14
9,5	11,3	8,8	6,4	rye	15
3,2	3,3	2,7	2,9	potatoes	16
0,7	0,7	0,6	0,4	sugar beets	17
				Crop production in thous. t:	
653,5	635,2	761,4	642,5	basic cereals (including cereal mixed)	18
241,9	256,7	331,8	285,6	of which: wheat	19
67,8	76,7	71,9	45,0	rye	20
176,7	154,3	218,3	123,5	potatoes ^f	21
97,8	98,5	146,6	68,2	sugar beets	22
				Yields ^e per 1 ha in dt:	
34,5	34,3	40,8	35,9	basic cereals (including cereal mixed)	23
40,4	41,2	48,4	43,5	of which: wheat	24
28,2	26,1	30,7	26,6	rye	25
219	181	300	163	potatoes ^f	26
588	561	938	585	sugar beets	27
				Livestock (as of June) ^d :	
				cattle:	
122	122	119	122	in thousand heads	28
32,2	31,9	32,4	34,3	per 100 ha of agricultural land ^f in heads	29
				pigs ^g :	
275	245	252	252	in thousand heads	30
72,8	64,1	68,9	70,5	per 100 ha of agricultural land ^f in heads	31
				Production per 1 ha of agricultural land ^f :	
				of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^h in kg	32
388,2	332,1	364,1	426,4	of cows' milk in l	33
640,2	630,3	655,0	675,1		

^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych
^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie
cieleńczego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural
data of the Agricultural Census. ^e Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers),
poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
ROLNICTWO ^a AGRICULTURE ^a					
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :				
1	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	119	241	300	329
2	ziemniaki w kg	3	2	4	11
3	buraki cukrowe w kg	286	242	195	238
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	112	177	286	301
5	mleko krowie w l	283	388	458	444
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{b,c,d} w kg:				
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	73,4	101,5	112,7	130,0
7	wapniowych	164,4	80,5	42,0	92,0
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{b,c} w szt.	9,7	11,5	12,4	.
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	398,8	400,3	401,9	402,0
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	390,1	391,1	392,1	392,1
11	na 1 mieszkańca w ha	0,1	0,1	0,1	0,1
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	31,7	31,7	31,8	31,8
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	298,7	392,4	519,0	480,1
PRZE INDU					
	Produkcja sprzedana przemysłu:				
14	w milionach złotych (ceny bieżące)	125579,6	182501,4	207013,5
15	rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^f	x	x	113,5	104,9
16	2005 = 100 (ceny stałe) ^f	x	100,0	146,3	153,5
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	x	279318	391516	437983
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	x	26756	39353	44711
BUDOW CONSTRU					
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):				
19	w milionach złotych	11343,2	16459,1	24594,6
20	w tym sektor prywatny w %	97,9	98,4	98,9
21	na 1 mieszkańca w zł	x	2417	3549	5312
TRANSPORT. TRANSPORT.					
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :				
22	w kilometrach	1918	2127	2155	2140
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	15,6	17,2	17,5	17,4
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
24	w kilometrach	19630	20183	21264	22147
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	159,7	163,7	172,4	179,6
	Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ :				
26	w tysiącach sztuk	1273,8	1511,4	2041,6	2144,9
27	na 1000 ludności	267,3	322,6	440,5	463,6

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności łowieckiej i leśnictwo, ust. 3 na str. 312. ^c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego, w na str. 28. ^d Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^e Dane dotyczą sieci Polskich Kolei Państwowych, od w końcu roku.

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land owners of agricultural land who do not conduct the chapter "Agriculture, hunting and forestry" item 3 on page 312. ^c Concern meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; ^d Realized by construction entities – by work-site-location. ^e Data concern rail network of the Polskie Koleje Państwowe, since 2005 also other entities

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)					
AND FORESTRY (cont.)					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^b: basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
335	301	417	507	<i>potatoes in kg</i>	2
18	11	13	18	<i>sugar beets in kg</i>	3
252	281	311	317	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
292	289	316	339	<i>cows' milk in l</i>	5
513	495	548	578	<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{d,e} in kg: mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
125,7	112,9	138,3	114,7	<i>lime</i>	7
37,5	53,1	51,0	22,2	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^e in units</i>	8
.	12,2	.	.	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
402,2	402,9	403,8	403,8	<i>Forest areas (as of 31 XII): in thousand hectares</i>	10
392,2	393,0	393,8	393,9	<i>per capita in ha</i>	11
0,1	0,1	0,1	0,1	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
31,8	31,9	31,9	31,9	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest areas in m³</i>	13
430,2	420,9	445,6	413,6		
MYSŁ					
STRY					
200841,5	190554,6	190957,5	205039,8	<i>Sold production of industry: in million zlotys (current prices)</i>	14
95,8	97,8	100,8	109,0	<i>previous year = 100 (constant prices)^f</i>	15
147,1	143,9	145,1	158,2	<i>2005 = 100 (constant prices)^f</i>	16
426883	417565	421572	456509	<i>per 1 paid employee in zl (current prices)</i>	17
43466	41367	41573	44789	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
NICTWO					
CTION					
21175,5	18638,9	19309,6	18682,1	<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices): in million zlotys</i>	19
98,6	98,5	98,7	98,6	<i>of which private sector in %</i>	20
4583	4046	4204	4081	<i>per capita in zl</i>	21
TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII					
TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII					
2076	1978	1977	1970	<i>Railway lines operated – standard gauge^h: in kilometres</i>	22
16,8	16,0	16,0	16,0	<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban): in kilometres</i>	24
21362	21544	21780	21649	<i>per 100 km² of total area in km</i>	25
173,2	174,7	176,6	175,5	<i>Registered passenger carsⁱ: in thousand units</i>	26
2206,9	2273,9	2330,1	2398,1	<i>per 1000 population</i>	27
478,1	494,4	508,1	524,7		

rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytkowników rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, wadze poubojowej ciepłej. d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f See general notes to the Yearbook, item 11 on page 28. 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. i Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane

agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f See general notes to the Yearbook, item 11 on page 28. managing railway network. i Since 2011 including cars having temporary permissions given at the end of the year.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
					TRANSPORT. TRANSPORT.
1	Placówki dla usług pocztowych ^a :				
	w liczbach bezwzględnych	790	839	794	827
2	na 100 tys. ludności	16,6	17,9	17,1	17,9
3	Telefoniczne łącza główne ^b :				
	w tysiącach	1363,3	1479,3	929,3	765,3
4	na 1000 ludności	286,1	315,7	200,5	165,4
					HAN TRA
5	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
	w milionach złotych	44180,8	40097,5	45333,3	46431,1
6	na 1 mieszkańca w zł	9264	8543	9775	10028
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	52,4 ^c	48,3	43,1	40,8
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	90,9 ^c	97,0	107,6	113,5
					FINANSE PUBLIC
	Budżety gmin^d				
	Dochody:				
9	w milionach złotych	2296,7	3526,6	5382,3	5650,9
10	na 1 mieszkańca w zł	1174	1800	2709	2839
	Wydatki:				
11	w milionach złotych	2354,4	3499,9	5769,1	5846,8
12	na 1 mieszkańca w zł	1203	1787	2904	2937
	Budżety miast na prawach powiatu				
	Dochody:				
13	w milionach złotych	5160,6	6756,7	9827,4	10187,1
14	na 1 mieszkańca w zł	1835	2471	3707	3860
	Wydatki:				
15	w milionach złotych	5344,2	6743,3	10148,0	10392,1
16	na 1 mieszkańca w zł	1900	2466	3828	3938
	Budżety powiatów				
	Dochody:				
17	w milionach złotych	833,3	961,5	1524,5	1659,4
18	na 1 mieszkańca w zł	426	491	767	834
	Wydatki:				
19	w milionach złotych	827,7	951,9	1620,0	1644,5
20	na 1 mieszkańca w zł	423	486	815	826
	Budżet województwa				
	Dochody:				
21	w milionach złotych	603,5	920,8	1339,0	1345,3
22	na 1 mieszkańca w zł	127	196	289	291
	Wydatki:				
23	w milionach złotych	608,9	931,4	1410,0	1456,3
24	na 1 mieszkańca w zł	128	198	304	315

^a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the public telecommunication are also cities with powiat status.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
TELEKOMUNIKACJA – stan w dniu 31 XII (dok.)					
TELECOMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)					
837	794	783	788	Postal service offices ^d :	1
18,1	17,3	17,1	17,2	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
686,7	652,4	615,4	570,3	Telephone main line ^b :	3
148,8	141,8	134,2	124,8	in thousands	4
				per 1000 population	
DEL					
DE					
45502,6	44482,8	48183,2	49215,2	Retail sales of goods (current prices):	5
9848	9657	10490	10751	in million zlotys	6
41,8	42,6	40,6	44,4	per capita in zł	7
110,0	108,1	112,9	103,0	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	
PUBLICZNE					
FINANCE					
5739,1	5921,9	6353,9	6540,2	Gminas budgets^d	
2878	2969	3183	3277	Revenue:	9
				in million zlotys	10
5792,0	5982,1	6391,0	6502,4	per capita in zł	
2905	2999	3202	3258	Expenditure:	11
				in million zlotys	12
				per capita in zł	
Cities with powiat status budgets					
10653,2	11327,7	12206,5	12298,3	Revenue:	13
4056	4337	4700	4763	in million zlotys	14
				per capita in zł	
10809,9	11607,8	12902,7	12277,5	Expenditure:	15
4116	4445	4968	4755	in million zlotys	16
				per capita in zł	
Powiats budgets					
1623,5	1635,4	1663,0	1684,2	Revenue:	17
814	820	833	844	in million zlotys	18
				per capita in zł	
1604,1	1627,2	1662,8	1644,8	Expenditure:	19
804	816	833	824	in million zlotys	20
				per capita in zł	
Voivodship budget					
1398,3	1592,9	1641,4	1763,4	Revenue:	21
303	346	357	385	in million zlotys	22
				per capita in zł	
1469,3	1705,5	1772,2	1791,7	Expenditure:	23
318	370	386	391	in million zlotys	24
				per capita in zł	

telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów. d Bez dochodów

network. c Data are not comparable due to change in 2004 of the method of shop survey. d Excluding revenue and expenditure of gminas which

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)*MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)*

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2011
INWESTYCJE. INVESTMENTS.					
1	Nakłady inwestycyjne ^b (ceny bieżące):				
1	w milionach złotych	15343,4	15474,5	26304,5	30122,6
2	na 1 mieszkańca w zł	3217	3297	5672	6506
3	Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
3	w milionach złotych	190764,0	217221,9	304668,1	329793,0
4	na 1 mieszkańca w zł	40085	46358	65733	71286
RACHUNKI REGIONAL					
5	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
5	w milionach złotych	186432	202299
6	na 1 mieszkańca w zł	40201	43693
7	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) rok poprzedni = 100	105,3
8	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
8	w milionach złotych	163972	177754
9	na 1 mieszkańca w zł	35358	38392
10	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
10	w milionach złotych	121590	127495
11	na 1 mieszkańca w zł	26219	27537
12	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych rok poprzedni = 100	101,2
PODMIOTY GOSPODARKI ENTITIES OF THE NATIONAL					
13	Ogółem: w tysiącach	385,4	426,3	451,6	443,4
14	na 10 tys. ludności	809,9	909,7	974,4	958,5
15	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
15	w tysiącach	84,4	99,4	108,7	111,7
16	1999 = 100	108,1	127,2	139,1	142,8
17	w tym:				
17	spółdzielnie	1,3	1,2	1,2	1,1
18	spółki handlowe	17,6	25,7	32,8	34,7
19	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3,7	4,5	5,6	5,9
20	spółki cywilne	43,1	38,7	35,2	35,8
21	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
21	w tysiącach	301,0	326,9	342,9	331,7
22	1999 = 100	102,7	111,5	117,0	113,2
23	na 10 tys. ludności	632,4	697,6	739,9	717,0

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Według lokalizacji inwestycji. ^c Według indywidualne w rolnictwie.

^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Accounting Act. ^b By localization of investments. ^c According to agriculture.

2012	2013	2014	2015	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE^a					
FIXED ASSETS^a					
27667,4	27649,3	28821,0	29502,9	<i>Investment outlays^b (current prices):</i>	
5988	6002	6274	6445	<i>in million zlotys</i>	1
				<i>per capita in zł</i>	2
355427,5	369978,3	395849,5	417408,3	<i>Gross value of fixed assets^c (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
77001	80440	86318	91320	<i>in million zlotys</i>	3
				<i>per capita in zł</i>	4
REGIONALNE^d					
ACCOUNTS^d					
207295	206348	213589	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
44863	44796	46499	.	<i>in million zlotys</i>	5
			.	<i>per capita in zł</i>	6
101,0	100,5	103,1	.	<i>Gross domestic product (constant prices) previous year = 100</i>	7
183632	183175	189378	.	<i>Gross value added (current prices):</i>	
39742	39765	41229	.	<i>in million zlotys</i>	8
			.	<i>per capita in zł</i>	9
133774	137423	139888	.	<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
28951	29833	30454	.	<i>in million zlotys</i>	10
			.	<i>per capita in zł</i>	11
101,5	101,9	101,9	.	<i>Gross real disposable income in the households sector previous year = 100</i>	12
NARODOWEJ^e – stan w dniu 31 XII					
ECONOMY^e – as of 31 XII					
453,5	460,4	461,9	465,8	<i>Total: in thousands</i>	13
982,5	1000,9	1007,3	1019,0	<i>per 10 thous. population</i>	14
117,8	122,0	126,6	131,2	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality:</i>	
150,5	156,0	161,8	167,8	<i>in thousands</i>	15
				<i>1999 = 100</i>	16
				<i>of which:</i>	
1,1	1,1	1,2	1,2	<i>cooperatives</i>	17
37,5	40,8	43,9	47,9	<i>commercial companies</i>	18
				<i>of which with foreign capital participation</i>	
6,2	6,4	6,7	6,8	<i>capital participation</i>	19
36,2	36,1	36,0	35,9	<i>civil law partnerships</i>	20
335,7	338,3	335,3	334,5	<i>Natural persons conducting economic activity:</i>	
114,5	115,4	114,4	114,1	<i>in thousands</i>	21
727,3	735,5	731,3	731,9	<i>1999 = 100</i>	22
				<i>per 10 thous. population</i>	23

siedziby jednostki lokalnej. *d* Patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne” ust. 13 na str. 414. *e* Bez osób prowadzących gospodarstwa

the seat of local unit. d See general notes to the chapter “Regional accounts” item 13 on page 414. e Excluding persons tending private farms in

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Popów	51° 05' 58"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Rajcza	49° 23' 38"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Pietrowice Wielkie	18° 02' 05"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Żarnowiec	19° 58' 26"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ	x	1° 42' 20"	190	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	1° 56' 21"	138	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2015 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2015
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	12333	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1029	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
łódzkim	144	14,0	<i>Łódzkie</i>
małopolskim	291	28,3	<i>Małopolskie</i>
opolskim	240	23,3	<i>Opolskie</i>
świętokrzyskim	117	11,4	<i>Świętokrzyskie</i>
z Republiką Czeską	150	14,6	<i>with Czech Republic</i>
ze Słowacją	87	8,5	<i>with Slovakia</i>

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

**TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – zbrocza Piłska ..	Jeleśnia	1534,1	<i>Highest point – Piłsko (mountain-side)</i>
Najniżej położony punkt – Ruda	Kuźnia Raciborska	173,6	<i>Lowest point – Ruda</i>
Najwyżej położona miejscowość – Koniaków	Istebna	760,0	<i>Highest locality – Koniaków</i>
Najniżej położona miejscowość – Turze	Kuźnia Raciborska	178,0	<i>Lowest locality – Turze</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

**TABL. 4. NAJWYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS**

SZCZYTY GÓRSKIE <i>MOUNTAIN PEAKS</i>	Pasma górskie <i>Mountain range</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above the sea level in m</i>
Romanka	Beskid Żywiecki	1366
Skrzyczne	Beskid Śląski	1257
Mędralowa (Beskidek)	Beskid Makowski	1169
Czupel	Beskid Mały	930

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

**TABL. 5. NAJDŁUŻSZE JASKINIE W REGIONIE WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ
THE LONGEST CAVES IN THE POLISH JURA CHAIN REGION**

JASKINIE <i>CAVES</i>	Długość <i>Length</i>	Głębokość <i>Depth</i>
	w metrach	<i>in metres</i>
Jaskinia Wierna	1027	30
Jaskinia Wierchowska Górna	975	25
Jaskinia Szachownica I	690	13
Jaskinia Brzozowa	645	18
Jaskinia Niedźwiedzia Górna	635	25
Jaskinia Twardowskiego	500	17
Jaskinia pod Skipirzepą	450	9
Jaskinia Józefa	402	42
Jaskinia Piętrowa Szczelina	400	45
Jaskinia Korolowa	375	35

Uwaga. Zastosowano podział na regiony występowania jaskiń ze względu na ich genezę.

Źródło: dane Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk o Ziemi.

Note. Regional division of occurrences of caves was applied by their genesis.

Source: data of the Polish Society of Friends of Earth Sciences.

TABL. 6. **WAŻNIEJSZE PRZEŁĘCZE I KULMINACJE NA DROGACH**
MAJOR PASSES AND CULMINATIONS ON THE ROADS

PRZEŁĘCZ KULMINACJA PASS CULMINATION	Miejsce położenia Locality	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m	Droga Road
Salmopolska	Beskid Śląski	934	Wisła – Szczyrk
Koniakowska	Beskid Śląski	846	Istebna – Żywiec
Kubalonka	Beskid Śląski	761	Wisła – Istebna
Kocierska	Beskid Mały	718	Andrychów – Żywiec

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 7. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS

ZBIORNIKI WODNE ^a RESERVOIRS ^a	Rzeka River	Rok urucho- mienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksy- malnym piętrzeniu w hm ³ Total capaci- ty at maxi- mum accu- mulation in hm ³	Powierzchnia przy maksy- malnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumula- tion in m
Goczałkowice	Mała Wisła	1956	161,3	32,0	13,0
Tresna	Soła	1967	96,1	9,6	23,8
Dzierżno Duże ^b	Kłodnica	1964	94,0	6,2	11,2
Dzieńkowice ^b	woda z Soły	1976	52,5	7,1	14,5
Kuźnica Warężyńska ^b	Przemsza	2005	46,3	4,8	2,3
Pławniowice ^b	Potok Toszecki	1975	29,2	2,4	2,2
Porąbka	Soła	1936	27,2	3,3	21,2
Rybnik	Ruda	1972	23,5	4,6	11,8
Poraj	Warta	1978	20,8	5,1	12,0
Przeczycze	Przemsza	1963	20,4	4,7	12,5
Kozłowa Góra	Brynica	1939	17,6	5,8	6,5
Dzierżno Małe ^b	Drama	1938	12,6	1,7	13,1
Pogoria III ^b	Pogoria	1974	12,0	2,0	1,0

a Uszeregowane malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). **b** Zbiornik w wyrobisku.

a Listed according to decreasing total capacity (at maximum accumulation). **b** Excavation reservoir.

TABL. 7. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI WODNE (dok.)**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS (cont.)

ZBIORNIKI WODNE ^a RESERVOIRS ^a	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Wysokość piętrzenia w m Height of accumulation in m
Łąka	Pszczynka	1986	11,2	3,5	6,9
Wisła-Czarne	Mała Wisła	1973	4,9	0,4	34,0
Pogoria I ^b	Pogoria	1943	3,4	0,7	8,0
Paprocany	Gostynka	1870	2,4	1,2	4,0

a Uszeregowane malejąco według pojemności całkowitej (przy maksymalnym piętrzeniu). **b** Zbiornik w wyrobisku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Listed according to decreasing total capacity (at maximum accumulation). **b** Excavation reservoir.

S o u r c e: data of the Ministry of the Environment and the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL.8. **WIĘKSZE RZEKI^a**
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w wojewódz- twie of which in the voi- vodship		ogółem total	w tym w wojewódz- twie ^d of which in the voi- vodship ^d
Odra	840	51	Morze Bałtyckie Baltic Sea	119074	1497
Mała Panew	129	59	Odra	2115	655
Warta	795	133	Odra	54520	4026
Wisła	1022	102	Morze Bałtyckie Baltic Sea	193960	3912
Przemsza	87	87	Wisła	2125	2122
Pilica	333	47	Wisła	9258	1164

a O powierzchni zlewni w województwie śląskim powyżej 500 km². **b** Uszeregowane w porządku hydrograficznym. **c** Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. **d** Powierzchnię zlewni w województwie śląskim obliczono według mapy w skali 1:500000 „Podział hydrograficzny Polski”.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Of drainage basin area in the Śląskie Voivodship bigger than 500 km². **b** Listed according to hydrographic order. **c** River or reservoir into which the water flows. **d** Drainage basin area in the Śląskie Voivodship was calculated according to 1:500000 of scale map “Hydrographic division of Poland”.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 9. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA <i>METEOROLOGICAL STATION</i>	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Temperatury w °C <i>Temperatures in °C</i>						
		średnie ^a <i>average^a</i>				skrajne <i>extreme</i>		amplitudy temperatur skrajnych <i>amplitudes of extreme temperatures</i>
		1971 – 2000	1991 – 2000	2001 – 2010	2015	maksimum <i>maximum</i>	minimum <i>minimum</i>	
		1971 – 2015						
Bielsko-Biała	398	8,1	8,4	8,8	10,2	36,4	-27,4	63,8
Częstochowa	293	8,0	8,2	8,7	10,1	36,9	-26,6	63,5
Katowice	284	8,2	8,6	8,8	10,1	37,2	-27,4	64,6

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 10. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE**
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA <i>METEOROLOGICAL STATION</i>	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above the sea level in m</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>				Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
		1971 – 2000	1991 – 2000	2001 – 2010	2015			
		średnie ^b <i>average^b</i>						
Bielsko-Biała ^c	398	942	879	1039	768	2,8	.	5,2
Częstochowa	293	617	660	673	459	2,4	.	.
Katowice	284	729	728	770	489	2,6	1917	5,3

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). **b** Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. **c** Brak pełnego ciągu pomiarowego usłonecznienia.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). **b** Data for multi-year periods include annual averages from these periods. **c** Station does not measure insolation.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 542).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 909, z późniejszymi zmianami), która reguluje zasady ochrony gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych I-III oraz gruntów rolnych klas bonitacyjnych IV-VI wytworzonych z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. do 4 IX 2014 r. przepisy ustawy nie miały zastosowania do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub budowanie niezbędnych dróg.

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the geodesic status and directions of use of voivodship land is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2015, item 542).

From 2002 the land register introduced changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item "built-up and urbanized land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2015, item 909, with later amendments), which regulates the rules of protection of all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V-VI quality classes, originating from mineral-derived soils. From 2009 to 4 IX 2014 the provisions of the Law did not apply to arable land being agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwem, leśnictwem lub innemu rodzajowi użytkowania.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne – poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty (oraz zwolnionych z opłat) za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania,
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha,
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności obejmuje zużycie wody na potrzeby zakładów przemysłowych, do nawodnień gruntów rolnych i leśnych oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych, a także eksploatację sieci wodociągowej.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,

Reclaimed land undergoes management, agricultural, forest or other type of use.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) *in the item “for production purposes – excluding agriculture, (excluding industrial livestock farming as well as establishments involved in plant production), forestry, hunting and fishing” – organizational entities making payments (and exempt from payments) for withdrawing 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction objects, which is discharged into reservoir without further use,*
- 2) *in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area,*
- 3) *in the item “exploitation of water supply network” – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks, workplaces, etc.).*

4. Water consumption for needs of the national economy and population concerns water consumption for needs of industrial establishments, for irrigation of agricultural and forest lands, for filling fish ponds as well as for exploitation of water supply network.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding equipment with wastewater treatment plants concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as wastewater discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated cooling water and drainage water from mines), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into waters by a separate sewage system,*
- *the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*

- temperatura wód chłodniczych odprowadzanych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych po oczyszczeniu do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi oczyszczania przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy i osadników; oczyszczanie polega na usuwaniu jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i zawiesin łatwoopadających oraz tłuszczów i olejów.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp., względnie ich neutralizacji.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o komunalnych oczyszczalniach ścieków dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki dopływające do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających wyłącznie ścieki dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesio-

- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except for territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged after treatment into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as wastewater undergoing a process of purification by using grates, filters, grit chambers, grease traps and sedimentation tanks; purification consists in removing only non-soluble pollutants i.e. solid bodies and easily setting suspended matter as well as fats and oils.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in wastewater treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment mechanical and biological or mechanical and chemical of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on municipal wastewater treatment plants concern those of them, which treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage network. Data do not include household wastewater treatment plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data concerning the population connected to wastewater treatment plants are based on estimates of the number of population connected to wastewater treatment plants operating on sewage system treating urban and rural wastewater (including population connected to industrial wastewater treatment plants treating municipal wastewater).

6. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission in plants of significant nuisance to air quality as well as the possession of systems to reduce such pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities determined by the then Minister of Environmental Protection and

nych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu – NO₂), węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217). Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i grzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględnyymi wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych). Formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienia form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U 2015 poz. 1651, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities is maintained annually which, i.a., assures comparability of results of the survey; it may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities of a high threshold pollution emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuel, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides (expressed in nitrogen dioxide – NO₂), hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide), defined in the decree of the Council of Ministers, dated 14 X 2008, regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 196, item 1217). Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls, etc.)*

*Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide**, the **indicator of reduction of gaseous pollutants** was calculated and presented **excluding carbon dioxide emission**.*

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and its elements (i.a. plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats). National parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, monuments of nature and plants, animals and fungi subject to species protection are forms of nature protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2015 item 1651, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Dane dotyczące powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwa akty prawne: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z 30 XI 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 V 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje: obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO). Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak:

Data on area of special nature value under legal protection do not include information on Natura 2000 network.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features, in order to preserve, popularize and disseminate these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas subject to protection due to the distinguishing landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Natura 2000 network is a consistent European ecological network created in order to preserve natural habitats and important species within the European Community. The legal basis for Natura 2000 Network has been stipulated in two legal acts: Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds and Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. The network is intended to preserve biological diversity through the protection of not only the most valuable and rare elements of nature but also the most typical and still widely common ecosystems characteristic for biogeographical regions (e.g. the Alpine, Atlantic or the Continental region). Natura 2000 network encompasses: Special Protection Areas of Birds (SPA) and Special Areas of Conservation of Habitats (SAC). Natura 2000 may comprise part or entirety of areas and objects covered by other forms of nature protection.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves as well as fragments of exploited and discarded opencast and underground workings.

Landscape–nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems having a significant importance for biodiversity, such as: natural water

naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzeczka, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady i wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

8. Informacje o odpadach za lata 2013–2015 opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21, z późniejszymi zmianami).

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany.

Prezentowane rodzaje odpadów są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 XII 2014 r. (Dz. U. 2014 poz. 1923), który dzieli odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania.

Dane od 2014 roku dotyczące odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych obejmują odpady zagospodarowane przez wytwórcę we własnym zakresie. Dane za lata poprzednie dotyczą odpadów odzyskanych i unieszkodliwionych zarówno we własnym zakresie, jak i przekazanych innym odbiorcom w celu odzysku lub unieszkodliwienia.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub posiadających 1 mln t i więcej odpadów nagromadzonych (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów obejmujące:

- wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę,
- tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów,
- magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old riverbeds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species of plants, animals and fungi, etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, exurgents, stones, ravines, erratic blocks and caves.

8. Information on waste for years 2013–2015 was elaborated on the basis of the Law on Waste of 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013, item 21, with later amendments).

Waste shall mean any substance or object which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Types of waste presented are consistent with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9 XII 2014 (Journal of Laws 2014, item 1923) which divides waste into groups, subgroups and types due to the source of their formation.

From 2014 data on waste recovered and disposed include waste treated by waste producer on its own. Data on waste recovered and disposed for previous years include waste treated both by waste producer on its own and transferred to other recipient for recovery or disposal.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste is understood as any process, the main result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials which would otherwise have been used to fulfill a particular function, or as a result of which waste is being prepared to fulfill that function, in the plant or generally in the economy.

Disposal of waste is understood as a process which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.

Waste storage is a temporary waste storage including:

- preliminary storage of waste by its producer,
- temporary storage of waste by the one collecting waste,
- storage of waste by the one processing waste.

Dane o odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych) dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez zrehabilitowane tereny składowania odpadów należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) – są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

10. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych (według lokalizacji inwestycji) prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Dokument ten opracowany został na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską – EUROSTAT.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (w latach 2003–2005 określone jako wydatki inwestycyjne) uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste landfills are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds) – are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground) the fines for violating environmental protection requirements the repayments of loans granted for investors, as well as other quotas established by governmental and local administration bodies.

The objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, constituting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management (according to the investment location) are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union – EUROSTAT.

Outlays on fixed assets serving environmental protection and water management (in years 2003–2005 defined as investment outlays) are also included in investment outlays of adequate sections of the national economy.

TABL. 1 (11). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2016	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do 2015 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2015</i>	2005	2016	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>				na 1000 mieszkańców ^a w ha <i>per 1000 population^a in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b	1233064	1233309	1233309	-	262,3	269,8	Total area^b
Użytki rolne	659047	646076	628956	+660	140,2	137,6	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	468604	463371	452435	-2804	99,7	99,0	<i>arable land</i>
sady	11176	8535	6493	+94	2,4	1,4	<i>orchards</i>
łąki trwałe	93147	91079	88240	-828	19,8	19,3	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	55542	52805	51007	+2384	11,8	11,2	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudo- wane	20961	19260	19801	+1465	4,5	4,3	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami ...	5535	7737	8095	+308	1,2	1,8	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	4082	3290	2884	+40	0,9	0,6	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrze- wione	404679	410114	414208	+1637	86,1	90,6	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
las	397397	399592	403341	+352	84,5	88,2	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	7282	10522	10866	+1284	1,5	2,4	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	18661	15133	18446	+80	4,0	4,0	<i>Lands under waters</i>
powierzchniowymi płynącymi	10614	9210	12831	-19	2,3	2,8	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi	8047	5922	5615	+98	1,7	1,2	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	127323	141196	152547	-1582	27,1	33,4	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	36624	43544	49706	+1164	7,8	10,9	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe ...	19747	21238	20853	-618	4,2	4,6	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudo- wane	8301	12465	15439	+293	1,8	3,4	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane	4234	3413	4054	-2537	0,9	0,9	<i>urbanized non-built- up areas</i>
tereny rekreacji i wypoczynku	7009	7948	8134	+214	1,5	1,8	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	50092	51525	53523	-91	10,7	11,7	<i>transport areas</i>
drogi	39268	39884	42284	+17	8,4	9,3	<i>roads</i>
kolejowe	9664	9936	9805	-39	2,1	2,1	<i>rail areas</i>
inne ^c	1160	1705	1434	-69	0,2	0,3	<i>other^c</i>
użytki kopalne	1316	1063	839	-6	0,3	0,2	<i>mining grounds</i>
Użytki ekologiczne	349	440	333	-143	0,1	0,1	<i>Ecological areas</i>
Nieużytki	16118	14940	13923	-295	3,4	3,0	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	6887	5410	4896	-357	1,5	1,1	<i>Miscellaneous land^d</i>

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2015. **b** Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). **c** Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 61. **d** Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Ź r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31 XII for 2004 and 2015, respectively. **b** Land area (including inland waters). **c** Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc., see general notes, item 1 on page 61. **d** Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (12). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	361	297	174	250	TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	246	168	120	181	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I – II	12	1	1	1	mineral: I – II
III	77	51	57	97	III
IV	152	111	52	66	IV
organiczne: IV	–	–	2	6	organic: IV
V-VI	5	5	8	11	V-VI
Inne grunty rolne	108	87	30	35	Other agricultural land
Grunty leśne	7	42	24	34	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	204	183	93	121	Residential areas
Na tereny przemysłowe	56	30	19	30	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	11	8	6	14	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	10	16	15	35	Mining grounds
Pod zbiorniki wodne	–	–	–	–	Water reservoirs
Na inne cele	80	60	41	49	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of the Environment.

TABL. 3 (13). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4602	4372	4818	4889	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	3835	3668	3643	3812	devastated
zdegradowane	767	704	1175	1077	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	114	89	119	108	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	23	28	9	41	agricultural
leśne	35	17	35	50	forest
zagospodarowane	55	39	64	27	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (14). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	519,3	479,1	437,2	428,3	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) z ujęć własnych	117,1	108,8	101,7	98,9	23,1	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	55,8	55,7	46,1	47,0	11,0	surface
podziemne	19,8	23,0	21,9	21,7	5,1	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	82,0	74,4	74,8	63,1	14,7	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	320,2	295,9	260,6	266,4	62,2	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	203,1	188,0	157,7	160,8	37,5	waters: surface
podziemne	117,1	107,9	102,9	105,6	24,7	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (15). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	430,4	400,7	381,9	377,9	100,0	TOTAL
Przemysł	134,9	137,3	116,2	119,8	31,7	Industry
w tym na cele produkcyjne	114,7	122,5	101,9	105,0	27,8	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	82,0	74,4	74,8	63,1	16,7	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	213,6	188,9	190,9	195,1	51,6	Exploitation of water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds.

^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (16). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^a w ha	4214	4390	4436	4323	Area of filled fish ponds ^a in ha
Pobór wody w dam ³ do napełniania i uzupełniania stawów rybnych .	81962,0	74388,0	74808,0	63061,0	Water withdrawal in dam ³ for filling and completing fish ponds
na 1 ha	19,4	16,9	16,9	14,6	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 10 ha.

^a Area of 10 ha and more.

TABL. 7 (17). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	362,2	393,9	370,5	372,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	203,7	243,6	222,5	223,4	59,9	discharged directly by plants
w tym wody chłodnicze	3,5	2,7	2,3	5,5	1,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	158,4	150,3	148,0	149,3	40,1	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	358,6	391,2	368,2	367,3	98,5	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	314,9	338,1	300,3	309,9	83,1	treated
mechanicznie	136,5	155,8	131,0	140,1	37,6	mechanically
chemicznie ^a	22,9	27,3	15,2	14,3	3,8	chemically ^a
biologicznie	51,3	30,6	16,9	17,0	4,6	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów ...	104,2	124,4	137,2	138,4	37,1	with increased biogene removal
nieoczyszczane	43,7	53,1	67,9	57,4	15,4	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	32,1	49,1	67,0	56,7	15,2	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	11,6	4,0	0,9	0,7	0,2	discharged by sewage network

^a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Data concern only industrial wastewater.

TABL. 8 (18). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	200	207	194	196	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	156	142	125	126	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	136	115	99	103	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	114	89	79	84	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	22	26	20	19	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	20	27	26	23	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	44	65	69	70	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 9 (19). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba						<i>Number</i>
2005	181	77	34	68	2	
2010	188	88	30	68	2	
2014	160	79	23	56	2	
2015	148	70	22	54	2	
Przepustowość w dam ³ /d						<i>Capacity in dam³/24h</i>
2005	883,0	613,3	187,2	81,7	0,9	
2010	1113,3	839,9	163,4	109,3	0,8	
2014	939,7	776,9	103,2	58,8	0,8	
2015	927,9	761,9	105,3	59,7	1,0	

TABL. 9 (19). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Bioło- giczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem bioge- nów <i>With increa- sed biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	2005	226	8	x	141	77	<i>Number</i>
	2010	212	7	x	122	83	
	2014	208	-	x	119	89	
	2015	204	-	x	118	86	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	1483,8	15,4	x	383,6 ^b	1084,8	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2010	1346,0	2,1	x	239,4 ^b	1104,6	
	2014	1166,0	-	x	85,7	1080,3	
	2015	1214,9	-	x	69,5	1145,3	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem^c	2005	67,5	0,6	x	19,1	47,7	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population^c
	2010	72,0	0,2	x	12,4	59,4	
	2014	78,8	-	x	6,8	72,0	
	2015	80,2	-	x	7,2	73,0	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. **b** Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania; począwszy od danych za rok 2011 nie wydziela się w komunalnych oczyszczalniach biologicznych części mechanicznej oczyszczalni. **c** Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 62, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage network. **b** Refers to equipment for biological treatment; starting from data for 2011 the mechanical part of the wastewater treatment plant is not separated from municipal biological wastewater treatment plant. **c** Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, see general notes, item 5 on page 62, total population – based on balances.

TABL. 10 (20). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	345	343	325	328	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	228	237	222	217	<i>particulates</i>
gazowych	45	49	53	57	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	98	94	90	97	<i>particulates</i>
gazów	92	76	78	80	<i>gases</i>
poziomu substancji w powietrzu (imisji)	335	309	304	305	<i>the level of substances in the air (imission)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 10 (20). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. ton:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	22,4	13,4	10,3	10,2	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	16,9	8,3	4,8	4,5	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	713,8	689,8	724,0	774,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	146,5	92,5	68,1	63,7	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	116,6	137,6	158,0	161,6	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	72,2	67,9	48,4	46,2	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tys. ton:					<i>in thous. tonnes:</i>
pyłowe.....	3530,7	3541,4	2749,4	2629,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	286,2	290,1	274,3	287,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,4	99,6	99,6	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	28,6	29,6	27,5	27,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABL. 11 (21). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Other
-----------------------------------	---------------------	--------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	---------------

URZĄDZENIA czynne w ciągu roku
 APPLIANCES active during the year

OGÓŁEM	2005	564	112	540	171	349	123
TOTAL	2010	437	123	768	176	285	195
	2014	355	120	874	158	250	226
	2015	365	112	894	134	215	266
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	81	13	94	7	157	x
low	2010	68	12	130	8	123	x
	2014	77	14	103	19	112	x
	2015	98	13	103	14	83	x
średnia	2005	177	50	161	30	103	x
moderate	2010	116	40	243	29	90	x
	2014	85	49	276	16	81	x
	2015	91	51	283	21	75	x
wysoka	2005	306	49	285	134	89	x
high	2010	253	71	395	139	72	x
	2014	193	57	495	123	57	x
	2015	176	48	508	99	57	x

TABL. 11 (21). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Other	
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	11225	3818	16118	45510	9203	3869
TOTAL	2010	8768	4624	19853	43691	8649	8730
	2014	6077	3668	20388	41385	7594	10294
	2015	5592	3443	21402	40836	7461	10149
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	1015	265	557	2662	3049	x
low	2010	680	214	2464	3459	3174	x
	2014	819	249	2075	3278	3100	x
	2015	930	268	2367	2530	2980	x
średnia	2005	3285	1907	7256	5066	1840	x
moderate	2010	2604	1747	4511	4274	2296	x
	2014	1335	1593	4760	1491	2018	x
	2015	1208	1432	5536	2454	1985	x
wysoka	2005	6925	1646	8305	37782	4314	x
high	2010	5484	2663	12878	35958	3179	x
	2014	3923	1826	13553	36616	2476	x
	2015	3454	1743	13499	35852	2496	x

TABL. 12 (22). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w ha		in ha	w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	271243,1	273172,2	273644,6	273727,9	22,2	599
Rezerваты przyrody	3831,9	4076,7	4251,9	4355,1	0,4	10
Parki krajobrazowe ^b	226967,0	227005,5	227005,8	226933,8	18,4	496
Obszary chronionego krajobrazu ^b	36132,0	36987,3	36987,3	36987,3	3,0	81
Stanowiska dokumentacyjne	6,5	15,2	16,2	19,0	0,0	0
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	3812,3	4251,2	4549,3	4601,8	0,4	10
Użytki ekologiczne	493,4	836,3	834,1	830,9	0,1	2
TOTAL						
						<i>Nature reserves</i>
						<i>Landscape parks^b</i>
						<i>Protected landscape areas^b</i>
						<i>Documentation sites</i>
						<i>Landscape-nature complexes</i>
						<i>Ecological areas</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 7 on page 64. ^b Excluding the area of nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological areas located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 13 (23). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII

NATURE RESERVES

As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	61	3831,9	82,0	TOTAL
	2010	64	4076,7	202,3	
	2014	64	4251,9	202,3	
	2015	65	4355,1	202,3	
Faunistyczne		2	787,2	–	
Krajobrazowe		2	164,2	–	Landscape
Leśne		51	2690,8	119,6	Forest
Torfowiskowe		1	40,6	–	Peat-bog
Florystyczne		4	82,7	82,7	Flora
Wodne		2	525,4	–	Water
Przyrody nieożywionej		3	64,2	–	Inanimate nature

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 14 (24). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII

LANDSCAPE PARKS

As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a COMPLEXES AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
				w ha in ha	
OGÓŁEM	2005	229325,1	150769,5	66790,5	1357,0
TOTAL	2010	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
	2014	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
	2015	229669,0	128631,5	55558,5	893,0
ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO		229669,0	128631,5	55558,5	893,0
COMPLEX OF LANDSCAPE PARKS OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP					
Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich		49387,0	28840,0	16806,0	659,0
Orlich Gniazd ^c		47965,0	20403,0	25684,0	–
Lasy nad Górną Liswartą		38731,0	–	–	–
Beskidu Śląskiego		38620,0	33771,0	4800,0	49,0
Żywiecki		35870,0	29415,0	5375,0	185,0
Beskidu Małego ^c		16540,0	13926,7	2613,3	–
Stawki		1732,0	1732,0	–	–
Załęczański ^c		824,0	543,8	280,2	–

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including the area of nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological areas located within parks. ^c Area of parks within the area of the voivodship.

TABL. 15 (25). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1402	1518	1539	1540	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1126	1272	1286	1290	Individual trees
Grupy drzew	177	146	148	144	Tree clusters
Aleje	29	33	32	32	Alleys
Glązy narzutowe	25	23	25	25	Erratic boulders

TABL. 16 (26). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS ITS WASTE LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	250	247	281	272	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	42273,0	35507,9	39245,5	36528,1	Waste generated (during the year) in thous. t
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t	690493,3	621213,4	510671,5	477117,0	Waste landfilled up to now (accumulated ^b ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	6677,3	3837,0	4142,1	4307,3	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Waste landfill area in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	2450,6	2082,3	1614,6	1601,2	non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	26,6	69,0	27,3	24,4	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 66. **b** Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 66. **b** On own landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 17 (27). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2015 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku Waste generated during the year						Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) Waste land-filled up to now (accumulated ^b ; end of the year)	SPECIFICATION
	ogółem grand total	podane odzyskowi ^c recovered ^c	unieszkodliwione ^c disposed ^c		przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	magazynowane czasowo temporarily stored		
			razem total	w tym składowane ^d of which land-filled ^d				
w mln t in mln t								
OGÓŁEM	36,5	15,7	2,6	2,6	17,9	0,4	477,1	TOTAL of which:
w tym:								
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych ...	0,2	–	–	–	0,1	0,0	21,4	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	1,1	0,0	–	–	1,1	0,0	–	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla ...	1,1	0,1	–	–	1,1	0,0	9,4	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	0,6	0,0	–	–	0,5	0,0	5,8	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 66. **b** Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych. **c** We własnym zakresie przez wytwórcę, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 66. **d** Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych i innych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 66. **b** On own landfills (heaps, settling ponds).

c By waste producer on its own, see notes, item 8 on page 66. **d** On own and other landfills (heaps, settling ponds).

TABL. 18 (28). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	874662,7	1481987,9	2257832,5	2002913,2	Environmental protection of which:
w tym:					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	187354,3	159878,0	685262,8	729310,1	Protection of air and climate of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	88785,0	71718,5	215212,5	41835,2	
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	538117,4	1019544,3	950493,1	792782,2	Wastewater management and protection of waters of which outlays on:
w tym nakłady na:					
oczyszczanie ścieków komunalnych	116246,7	106743,5	158700,1	101519,4	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	354992,1	887991,2	756668,0	665691,8	sewage network discharging wastewater and precipitation water

a Według lokalizacji inwestycji.

a By localization of investments.

TABL. 18 (28). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące) (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska (dok.)					Environmental protection (cont.)
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych w tym nakłady na:					<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	98747,2	139281,3	230750,5	195178,5	<i>of which outlays on: waste collection^b and transportation</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	11195,7	29571,3	22967,6	29570,8	<i>including selective waste collection</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	2898,7	7515,9	10796,2	2635,7	<i>removal and disposal of waste^b</i>
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	19050,3	34372,0	75142,6	66276,0	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	8606,5	16133,6	7687,5	29118,2	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	124,8	3098,3	356,3	241,5	<i>Noise and vibration reduction</i>
Gospodarka wodna	19327,9	21958,6	201675,8	58478,0	Water management
nakłady na:	237346,6	218407,9	360379,6	446561,4	<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	154955,8	157985,5	134795,9	158057,2	<i>Water intakes and pipe systems</i>
Stacje uzdatniania wody	15075,8	11717,4	25518,0	8494,6	<i>Water treatment plants</i>
Zbiorniki i stopnie wodne	49937,9	25362,3	176117,9	235081,1	<i>Water reservoirs and falls</i>
Regulację i zabudowę rzek i potoków	10377,4	9828,5	11510,0	28475,0	<i>Regulation and management of rivers and streams</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	6999,7	13514,2	12437,8	16453,5	<i>Flood embankments and pump stations</i>

a Według lokalizacji inwestycji. **b** Przemysłowych i komunalnych.

a By localization of investments. **b** Industrial and municipal.

TABL. 19 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of atmospheric air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	255	53	460	311	<i>particulates</i>
gazowych	18	66	827	1652	<i>gases</i>

TABL. 19 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (cd.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage network in km discharging:</i>
ścieki	555,7	1433,4	689,1	1262,8	<i>wastewater</i>
wody opadowe	25,6	213,4	77,1	277,3	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	14	5	3	7	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	13	4	3	6	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	2	2	–	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	10	3	1	6	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	2	–	–	1	<i>with increased biogene removal^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	22394	24682	2433	8807	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	22076	24323	2433	8757	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	730	20799	240	–	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	12802	3883	2193	8757	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	8862	–	–	50	<i>with increased biogene removal^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Independent wastewater treatment facilities:</i>
obiekty	2	–	1187	280	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	2	–	4705	237	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial wastewater pre-treatment plants:</i>
obiekty	–	7	3	–	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	–	4596	238	–	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Waste management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Equipment for the treatment of waste:</i>
obiekty	1	2	4	2	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	13300	250000	80377	77867	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	–	–	–	–	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	0,8	2,2	–	–	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	50000	6033	–	–	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	202123	3305244	–	1535300	<i>Capacity of waste utilization systems^b in t/y</i>

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste.

TABL. 19 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d ...	3854	13369	132	730	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3838	1308	576	3130	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	440,0	625,3	295,1	428,9	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	51,2	–	0,1	–	Capacity of water reservoirs in hm ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	23,2	2,9	27,0	7,5	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	6,5	0,1	15,0	6,0	Flood embankments in km

c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 20 (30). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION	
	w tys. zł in thous. zł					w odsetkach in percent
OGÓŁEM	315942,0	465113,7	423749,2	392379,8	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	130100,9	207593,4	243654,7	241614,5	61,6	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	121849,1	175985,8	126201,0	84985,2	21,7	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	28176,3	38355,2	18517,2	31198,2	8,0	Waste management
Pozostałe	35815,6	43179,2	35376,3	34581,9	8,8	Other

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

**TABL. 21 (31). WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA
 I GOSPODARKI WODNEJ**
**RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
 AND WATER MANAGEMENT FUNDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Oplaty za korzystanie ze środowiska	250297,6	378052,8	288115,9	281367,2	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	70374,6	106785,0	109418,0	108680,8	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	131392,8	164406,5	121870,9	118901,9	Protection of atmospheric air and climate
Gospodarka odpadami	15030,6	83411,1	44631,9	46635,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	1033,6	756,1	569,0	692,1	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	473,9	419,2	107,4	115,2	Norms of discharging wastewater into waters or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	157,9	110,9	47,5	9,4	Permissible emission of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Chief Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603, z późniejszymi zmianami) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2015 aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 16 XI 2014 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 760, z późniejszymi zmianami).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespólonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (on the basis of the Law dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603, with later amendments) a new fundamental three-tier territorial division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

Gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristics of councillors in local government units is based on reporting results for 2015, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 16 XI 2014 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2014 item 760, with later amendments).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local government administration and local government appeal councils.

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - a) principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- 2) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

Local government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship local government organizational units (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

Local government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of local government units.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

TABL. 1 (32). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powiaty	17	17	17	17	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	19	19	19	19	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	167	167	167	167	<i>Gminas</i>
miejskie	49	49	49	49	<i>urban</i>
wiejskie	96	96	96	96	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	22	22	22	22	<i>urban-rural</i>
Miasta	71	71	71	71	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	1310	1326	1292	1292	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	1062	1065	1068	1069	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (33). **GMINY W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>							300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		5,0 – – 19,9	20,0 – – 49,9	50,0 – – 99,9	100,0 – – 149,9	150,0 – – 199,9	200,0 – – 249,9	250,0 – – 299,9	
OGÓŁEM TOTAL	167^b	10	50	63	36	8	–	–	–
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>									
2500 – 4999	14	1	5	4	4	–	–	–	–
5000 – 7499	31	2	11	13	5	–	–	–	–
7500 – 9999	27	1	10	4	12	–	–	–	–
10000 – 14999	39	1	13	15	7	3	–	–	–
15000 – 19999	14	2	3	6	3	–	–	–	–
20000 – 39999	14	2	3	8	1	–	–	–	–
40000 – 99999	15	1	3	8	1	2	–	–	–
100000 – 199999	9	–	1	4	3	1	–	–	–
200000 i więcej	3	–	–	1	–	2	–	–	–
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 19 gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Gminas with area below 5,0 km² did not appear. ^b Of which 19 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (34). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2015

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0 – – 99,9	100,0 – – 299,9	300,0 – – 499,9	500,0 – – 999,9	1000,0 – – 1499,9	1500,0 – – 1999,9	
OGÓŁEM TOTAL	36	4	8	11	4	6	2	1	–
Poniżej 50000 <i>Below</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–
50000 – 74999	7	3	2	1	1	–	–	–	–
75000 – 99999	6	–	1	3	–	2	–	–	–
100000 – 149999	11	1	2	2	1	3	1	1	–
150000 – 199999	9	–	2	3	2	1	1	–	–
200000 i więcej <i>and more</i>	3	–	1	2	–	–	–	–	–

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2351	466	397	45	TOTAL
W tym kobiety	657	122	97	15	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18 – 29 lat	92	27	6	1	<i>18 – 29 years</i>
30 – 39	410	103	53	5	<i>30 – 39</i>
40 – 49	591	98	94	14	<i>40 – 49</i>
50 – 59	708	128	143	15	<i>50 – 59</i>
60 lat i więcej	550	110	101	10	<i>60 and more</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.*

TABL. 4 (35). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2015 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2015 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	1018	338	315	42	Tertiary
Policealne i średnie	904	104	74	2	Post-secondary and second- ary
Zasadnicze zawodowe	417	23	8	1	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	12	1	–	–	Lower secondary and primary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b BY OCCUPATIONAL GROUPS^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	201	66	184	11	Representatives of public authorities, senior officials and managers
Specjaliści	653	242	138	31	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	428	66	14	3	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	172	21	19	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy ...	238	27	16	–	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	168	5	13	–	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	232	13	7	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	138	12	4	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	40	–	1	–	Elementary occupations
Sily zbrojne	18	–	–	–	Armed forces occupations

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. **b** Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3 na str. 83; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. **b** See general notes, item 3 on page 83; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (36). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	34050	38907	38726	38433	3037,56	3903,44	4381,79	4575,02	T O T A L
w tym:									of which:
Administracja państwowa	13704	13497	12801	12523	3345,58	4314,57	4656,44	4868,12	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	20265	25290	25818	25802	2820,61	3673,18	4239,28	4426,32	Local government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	15793	18675	19034	19093	2979,80	3784,17	4307,43	4502,14	gminas and cities with powiat status
powiaty	3812	5081	4941	4866	2086,88	3098,17	3769,88	3883,69	powiats
województwo	660	1534	1843	1843	3249,23	4226,60	4791,65	5075,93	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 176.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 176.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane statystyczne dotyczą:
 - przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji,
 - orzeczeń sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1137) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

Do 2012 r. prezentowane dane zawierały informacje o przestępstwach stwierdzonych przez Policję, jak również stwierdzonych w śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach. Od 2013 r. dane dotyczą spraw prowadzonych przez Policję lub powierzonych przez prokuratora w całości do prowadzenia przez Policję. Od 2014 r. dane o przestępstwach stwierdzonych nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Poli-

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *Statistical data are presented:*
 - *concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters,*
 - *concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.*

2. *In regard to presenting statistical information, the term “Justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutors’ offices, the prison system and notarial services.*

3. *An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, uniform text Journal of Laws 2016, item 1137) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.*

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes is derived from police information systems.

Until 2012 presented data contained information on crimes ascertained by the Police, as well as ascertained in investigations conducted by the prosecutor’s offices. Since 2013 data concern cases conducted by the Police or entrusted by the prosecutor entirely to the Police conduction. Since 2014 data about ascertained crimes do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in

cję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego. W związku z powyższym prezentowane **dane nie są w pełni porównywalne**.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

7. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu znak „x” w tablicy oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

9. **Sprawą załatwioną** jest:

1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;

2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

*juvenile cases to the family court. Due to the above, presented **data are not fully comparable**.*

4. *Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013 item 186, with later amendments) or other specific laws.*

5. *The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

6. ***Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.*

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

7. ***Appeal courts** consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.*

8. ***Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.*

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

9. **A resolved case is:**

1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*

2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.*

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezakończony w latach poprzednich.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity, Dz. U. 2014, poz. 382, z późniejszymi zmianami).

Zmiany dokonane w ustawie, które weszły w życie z dniem 2 I 2014 r. zniósł dwuetapową procedurę postępowania sądów wobec nieletnich. Przed zmianami sędzia, w momencie wpływu sprawy do sądu, mógł wszcząć postępowanie wyjaśniające wobec nieletniego, a następnie wobec tego samego nieletniego mógł wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu lub rozprawie w postępowaniu opiekuńczo-wychowawczym lub w postępowaniu poprawczym. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie nowych przepisów rozpatrywane były według dwuetapowej procedury. Zgodnie z obowiązującą jednoetapową procedurą sąd prowadzi postępowanie i orzeka w sprawach, w których zachodzi podejrzenie demoralizacji lub popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

12. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w wydziałach gospodarczych sądów rejonowych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from the previous years and the cases which were brought in the given year.

The resolved cases and completed proceedings in a given year also include the cases unresolved from previous year.

10. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law,
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13 but before the age of 17 years,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2014, item 382, with later amendments).

Amendments to the law entered into force as of 2 I 2014 abolished the two-stage court proceedings against juveniles. Before the amendments, the judge, at the time the case was brought into the court, could institute investigative proceedings against a juvenile and then, with regard to the same juvenile issue the decision on the examination of the case in the course of tutorial and educational proceedings or correctional proceedings. Cases instituted before the effective date of new regulations were examined according to two-stage procedure. According to the valid single-stage procedure the court conducts the proceedings and adjudges of cases in which occur suspicion of demoralization or commitment punishable act by a juvenile.

11. Adult convicts are persons who at the time of committing the crime were at least 17 years old.

12. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Uwaga do tablic 1 i 2

Od 2014 r. dane nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich; zgodnie ze zmienioną metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Note to tables 1 and 2

Since 2014 data do not include punishable acts committed by juveniles; in accordance with the amended methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts take place during court proceedings after the police provides records in juveniles cases to the family court.

TABL. 1 (37). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	193415	169024	131368	117163	T O T A L
w tym w miastach	175320	154153	116793	104511	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	4635	4742	3192	2787	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo art. 148 kk	107	90	67	77	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	2339	2411	1904	1686	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	1955	1832	880	711	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk ...	19991	14800	10657	10026	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	17326	12885	8933	7810	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	6155	5958	3921	3472	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	757	605	568	536	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	305	179	188	144	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	5052	6893	5282	4228	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	3032	2838	2087	1746	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i netykalności cielesnej – art. 212–217 kk	570	1435	340	223	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^b ..	2899	4650	6127	4004	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code ^b
w tym:					of which:
Naruszenie netykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	498	614	614	587	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	621	527	486	432	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

^a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. ^b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

Z r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^a In 2005, 2010 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b (dok.)					Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code^b (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	1013	1753	1072	1027	<i>Insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a 296b kk.....	735	1714	5411	1812	<i>Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk.....	3063	3109	3226	2906	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk.....	715	795	2621	1979	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^c.....	9204	10074	11373	8507	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^d w tym:	126215	98361	68678	64665	Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk.....	53662	35030	23126	18798	<i>Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279^e Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	6324	2569	2102	1555	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotwały zabór pojazdu – art. 289 kk.....	1164	940	495	479	<i>Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	32943	24305	14358	12400	<i>Burglary – Art. 279 Criminal Code^f</i>
Rozbój – art. 280 kk.....	5333	3597	1229	978	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	306	221	185	190	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk.....	643	608	100	94	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk.....	14479	13628	14225	19081	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g.....	1727	2472	2485	1412	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk.....	669	504	811	832	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r. Nr 1356)	466	162	99	68	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	302	2207	723	2158	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst: Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. 2012 r., poz. 124)	7635	8628	5505	4797	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws No. 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks.....	574	349	213	292	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	66	91	91	59	<i>Of which excise</i>

a, b Notki patrz na str. 92. **c** Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk). **d** Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). **e** Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. **f** Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. **g** Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Z r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a, b See note on page 92. **c** Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). **d** Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). **e** Exclusively in regard to automobile theft by burglary. **f** Excluding automobile theft by burglary. **g** Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (38). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2014	2015	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	52,6	63,6	68,7	68,4	T O T A L
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	80,8	83,5	82,4	79,7	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	97,0	98,7	98,0	97,9	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	92,3	94,8	90,7	90,1	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	85,3	88,0	86,0	86,1	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,1	99,1	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	98,6	98,7	87,4	80,3	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	32,6	41,8	50,5	52,4	<i>Against property</i>

a Lata 2005, 2010 łącznie z prokuraturą. **b** Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 92.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2005, 2010 including prosecutor's office. **b** See Criminal Code articles table 1 on page 92.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (39). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW Powszechnych**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of the first instance					
O G Ó Ł E M	1118102	1484876	1450742	1407837	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 239094	74685	50573	47199	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		70151	68760	70393	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		156278	184399	183995	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	556219	845667	808450	804632	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	248164	338994	332963	349389	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	156440	198158	217711	215628	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	38475	15598	56865	23502	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3450	2787	3571	3811	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	57166	55482	60413	58677	<i>Commercial law^c</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. **b** Łącznie ze zbiorami dokumentów. **c** Bez spraw rejestrowych.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. **b** Including collections of documents. **c** Excluding registry cases.

TABL. 3 (39). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of the first instance and appeal					
O G Ó Ł E M	107518	104767	109630	109118	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 38642	1510	1328	1489	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		43701	44622	44391	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{cd}	37326	33313	37605	38563	<i>Civil^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	6772	2033	2668	2548	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	16522	17225	15031	14147	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	7883	6374	8376	7980	<i>Commercial law</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i.a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3A (40). **WPLYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2015 R.**
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts				SPECIFICATION
		bielski	często- chowski	gliwicki	katowicki	
O G Ó Ł E M	1407837	180968	204115	447597	575157	T O T A L
w tym sprawy:						<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	47199	5933	6835	15510	18921	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	70393	6772	17194	21401	25026	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	183995	20218	26279	62549	74949	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	804632	114627	114797	247563	327645	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	349389	52363	64598	106744	125684	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	215628	23133	29331	76333	86831	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	23502	1151	2817	10284	9250	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3811	440	577	1165	1629	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	58677	8694	6285	12792	30906	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

TABL. 3A (40). **WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2015 R. (dok.)**
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts				SPECIFICATION
		bielski	często- chowski	gliwicki	katowicki	
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of the first instance and appeal						
O G Ó Ł E M	109118	12336	16326	33497	46959	T O T A L
w tym sprawy:						of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	1489	184	190	377	738	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	44391	5877	6916	14937	16661	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	38563	4561	5930	10879	17193	Civil ^{cd}
Z zakresu prawa pracy	2548	184	346	969	1049	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	14147	1530	2046	4170	6401	Related to social security law
Gospodarcze	7980	x	898	2165	4917	Commercial law

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (i. a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (41). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY THE COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	62945	53581	39977	35008	T O T A L
w tym mężczyźni	56809	47819	35215	30719	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	5386	4905	4413	3994	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	102	67	52	61	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu.....	2854	2603	2075	1860	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	16668	12892	8913	7524	Against safety in transport
W tym za prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	15043	11721	8061	6695	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	2052	1801	1499	1353	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie.....	163	103	89	71	Of which rape

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 92.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 92.

TABL. 4 (41). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (dok.)**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY THE COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciwko rodzinie i opiece	4068	5745	3771	3200	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1907	1992	1293	1317	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	25411	19188	13950	12272	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	8761	6407	4997	4156	Property theft
Kradzież z włamaniem	3748	2266	1905	1711	Burglary
Rozbój	1845	1252	817	741	Robbery

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 92.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1 on page 92.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (42). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	58043	64442	50827	44406	T O T A L
O rozwód	10598	12678	11419	11781	By divorce
O separację	2029	1135	869	827	By separation
O alimenty	17091	19541	16448	14909	By alimony
Nieletnich ^a :					Concerning juveniles ^a :
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					in investigation proceedings involving:
demoralizacją	7095	9338	1737	x	demoralization
czynami karnymi	11077	11095	1864	x	punishable acts
na posiedzeniu lub rozprawie w związku z:					at session or hearing involving:
demoralizacją	4182	4708	1322	x	demoralization
czynami karnymi	5971	5947	1621	x	punishable acts
w postępowaniu w sprawach, w których zachodzi podejrzenie:					in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	x	x	9048	10016	of demoralization
popęnienia czynu karnego	x	x	6499	6873	of committing punishable acts

a Dane dotyczą osób, od 2014 r. zmieniła się procedura postępowania sądów wobec nieletnich, patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 91.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons; in 2014 changed court proceedings against juveniles, see general notes, item 10 on page 91.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5A (43). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2015 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi sądów okręgowych Districts of regional courts				SPECIFICATION
		bielski	często- chowski	gliwicki	katowicki	
O G Ó Ł E M	44406	4252	5463	16536	18155	T O T A L
O rozwód	11781	1379	1693	3777	4932	By divorce
O separację	827	105	84	340	298	By separation
O alimenty	14909	1619	1997	5201	6092	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu w sprawach w których zachodzi podejrzenie:						Concerning juveniles ^a in investigation of case in which occur suspicion:
demoralizacji	10016	526	1101	4534	3855	of demoralization
popęnienia czynu karalne- go	6873	623	588	2684	2978	of committing punishable acts

^a Dane dotyczą osób; patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 91.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons; see general notes, item 10 on page 91.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (44). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL COURT REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BIELSKO-BIAŁA					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	-	-	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	-	-	-	-	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^b	22	28	27	27	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	139	143	146	143	Cooperatives
Spółki jawne	466	628	705	706	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzial- nością	1746	2518	3668	4049	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawo- dowych, Fundacji i Samodziel- nych Publicznych Zakładów Opie- ki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organiza- tions, Foundations and Indepen- dent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	652	849	972	1003	Associations ^d
Związki zawodowe	100	104	106	105	Trade unions
Izby gospodarcze	5	4	4	3	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	2003	9517	15507	16477	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa śląskiego są sądy rejonowe w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

^a Courts conducting the National Court Register on the territory of the Śląskie Voivodship are courts of registration in Bielsko-Biala, Częstochowa, Gliwice and Katowice. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

TABL. 6 (44). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a (cd.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES IN THE NATIONAL COURT REGISTER^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
CZĘSTOCHOWA					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	5	1	-	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	-	-	-	-	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	-	4	3	1	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	142	169	176	176	Cooperatives
Spółki jawne	241	627	684	705	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	943	1803	2846	3184	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	144	810	1087	1154	Associations ^d
Związki zawodowe	34	98	110	106	Trade unions
Izby gospodarcze	-	2	2	3	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	717	7020	13820	14551	Total debtors
GLIWICE					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	38	10	3	4	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	-	-	-	-	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	13	12	11	10	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	226	217	219	215	Cooperatives
Spółki jawne	861	1098	1196	1224	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	3378	4885	7074	7911	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	1097	1399	1620	1679	Associations ^d
Związki zawodowe	351	246	267	279	Trade unions
Izby gospodarcze	9	9	9	9	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	4317	15553	25838	29650	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa śląskiego są sądy rejonowe w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

^a Courts conducting the National Court Register on the territory of the Śląskie Voivodship are courts of registration in Bielsko-Biala, Częstochowa, Gliwice and Katowice. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

TABL. 6 (44). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL COURT REGISTER^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KATOWICE					
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	60	6	2	1	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	1	2	2	2	Foreign enterprises
Spoleczno-zawodowe organizacje rolników ^b	14	12	11	11	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	341	299	292	291	Cooperatives
Spółki jawne	1544	1641	1818	1847	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	6618	9271	14084	15880	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c
Stowarzyszenia ^d	1699	1756	2104	2203	Associations ^d
Związki zawodowe	496	486	521	520	Trade unions
Izby gospodarcze	16	16	19	19	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	4364	21505	37882	42423	Total debtors

^a Sądami rejestrowymi prowadzącymi Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa śląskiego są sądy rejonowe w Bielsku-Białej, Częstochowie, Gliwicach i Katowicach. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – "Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej". ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Courts conducting the National Court Register on the territory of the Śląskie Voivodship are courts of registration in Bielsko-Biala, Częstochowa, Gliwice and Katowice. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – "Register of Associations, Other Social and Professional Organizations Foundations and Public Health Care Facilities". ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. The Register also includes other entities.
 S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:

- 1) bilansów stanu i struktury ludności na terenie gminy sporządzanych dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych (zameldowania i wymeldowania na pobyt czasowy z/do innych gmin);
- 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
- 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 4) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

– dla lat 2000–2009 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, z tym, że dla 2000 r. według podziału administracyjnego z dnia 31 XII 2002 r.,

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter's tables were compiled on the basis of:

- 1) balances of the size and structure of the population in a gmina compiled for periods between censuses on the basis of the last census taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent (registering and cancelling registration for temporary stay from/to other gminas);
- 2) the registers of the Ministry Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
- 3) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
- 4) documentation of courts – regarding the legally valid decisions in actions for divorce – on legally valid separations for separations and divorces.

2. Data on population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were prepared – if not otherwise stated – assuming the number of population:

– for years 2000–2009 – on the basis of results of the National Population and Housing Census 2002, however for 2000 the administrative division obligatory as of 31 XII 2002 was applied,

– dla lat 2010–2015 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. według podziału administracyjnego z dnia 31 XII 2011 r.

3. Ludność na 1 km² w przekroju jednostek podziału terytorialnego w celu uzyskania dokładniejszego wyniku, obliczono na podstawie danych o powierzchni wyrażonej w hektarach.

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

6. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

– for years 2010–2015 – on the basis of results of the National Population and Housing Census 2011, however for 2010 according to the administrative division obligatory as of 31 XII 2011.

3. Population per 1 km² by territorial division units – in order to obtain more accurate result – was calculated basing on data on area in hectares.

4. The **working age population** refers to males aged 18–64, and females aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

5. **Median age** of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

6. Data regarding **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before contracting of the marriage (in cases when the husband lived abroad before contracting of the marriage, the wife's place of residence before contracting of the marriage is used),
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used),
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition resides abroad, place of residence of a spouse has been taken),
- births – according to the mother's place of permanent residence,
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu kościoła lub związku wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu kościołach i związku wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością,

*Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules at the Civil Status Offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations are registered in the local Civil Status Offices. Marriages contracted on the basis of canonic laws marriages are subordinated to the civil Polish laws and have the same civil and law consequences as marriages contracted in the local Civil Status Offices.*

Religious marriages may be contracted only in the following ten Churches and one Religious Association: the Catholic Church, the Polish Autocephalous Orthodox Church, the Evangelical Church of the Augsburg Confession, the Evangelical-Reformed Church, the United Methodist Church, the Baptist Union of Poland, the Seventh-day Adventist Church, the Polish Catholic Church, the Union of Jewish Denominational Gminas, the Mariavite Old Catholic Church, the Pentecostal Church of Poland.

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers at the age under 15 are included in the group 15–19 and from the mothers at the age of 50 and over – in the group 45–49.*

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children which would be born to the woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters that would be born to the woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity

jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),

- **współczynnik reprodukcji netto** przedstawia liczbę córek przypadających na kobietę (przy analogicznych założeniach) z wyeliminowaniem córek, które – jak wynika z aktualnych tablic trwania życia – nie dożyją do wieku swoich matek. Współczynnik ten wyraża stopień zastępowania pokoleń matek przez córki,
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

8. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 4 na str. 102;
- wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:

which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **net reproduction rate** refers to the number of daughters per woman, with the assumptions, as above, excluding daughters who, as results from current life expectancy tables, will not live to reach their mother's age. This rate expresses the degree of the generations' replacement mothers with daughters.
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization.

7. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

8. Population projection until 2050 was calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 (in the administrative division as of 1 I 2014) as well as assumptions concerning fertility, mortality and international migration, data on population by working and post-working age are given in two approaches:

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 4 on page 102;
- variant II – taking into account changes in the limit of retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from the National Insurance Fund and some other laws (Journal of Laws 2012 item 637) for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:

- dla mężczyzn – 65,75 roku w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020-2050,
- dla kobiet – 60,75 roku w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 roku w 2025 r., 64,5 roku w 2030 r., 65,75 roku w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040-2050.

9. Prognoza gospodarstw domowych do 2050 r. została opracowana w 2016 r. na podstawie wyników narodowych spisów powszechnych ludności i mieszkań z lat 2002 i 2011 w zakresie liczby i struktury gospodarstw domowych oraz założeń dotyczących tendencji w kształtowaniu się procesów demograficznych, społecznych i ekonomicznych zachodzących w Polsce, szczególnie wynikających z zachowań prorodzinnych i promażeńskich osób młodych, które uczestniczą w procesie formowania się rodzin i tworzenia nowych gospodarstw domowych.

10. Dane o migracjach wewnętrznych ludności na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

11. Dane o migracjach zagranicznych na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniu osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

12. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

13. Do ludności rezydującej (rezydentów) zalicza się:

- stałych mieszkańców gminy, z wyjątkiem osób przebywających poza gminą zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy – bez względu na ich miejsce przebywania (w kraju czy za granicą);
- osoby przebywające czasowo w gminie z zamiarem zamieszkania przez okres co najmniej 12 miesięcy, przybyłe z innego miejsca w kraju lub z zagranicy (imigranci bez stałego pobytu w Polsce).

- for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020-2050,
- for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in years 2040-2050.

9. The households projection until 2050 was calculated in 2016 on the basis of the results of the population and housing censuses in 2002 and 2011 in terms of the number and composition of households and assumptions about trends in the development of demographic, social and economic processes in Poland, especially under the pro-family and pro-marriage behavior patterns of young people who participate in the formation of families and the creation of new households.

10. Data on internal migration of the population for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

11. Data on international migration for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving in Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

12. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

13. The usual residence population (residents) - comprise the following groups:

- permanent residents of the gmina, with the exception of persons residing outside the gmina of residence for a period 12 months and more – regardless of their place of residence (in the country or abroad);
- a person temporarily staying in the gmina with the intention of residence for the period 12 months and more, arrived from another place in the country or from abroad (immigrants who are not registered for permanent residence in Poland).

TABL. 1 (45). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	4693453	4637515	4593358	4577925	T O T A L
mężczyźni	2268067	2240247	2216594	2208504	males
kobiety	2425386	2397268	2376764	2369421	females
Miasta	3694114	3612970	3552217	3533911	Urban areas
Wieś	999339	1024545	1041141	1044014	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	4685775	4634935	4585924	4570849	T O T A L
na 1 km ²	380	376	372	371	per 1 km ²
mężczyźni	2263806	2238591	2212717	2204972	males
kobiety	2421969	2396344	2373207	2365877	females
na 100 mężczyzn	107,0	107,0	107,3	107,3	per 100 males
Miasta	3685324	3607496	3542874	3525289	Urban areas
w % ogółu ludności	78,6	77,8	77,3	77,1	in % of total population
Wieś	1000451	1027439	1043050	1045560	Rural areas
w % ogółu ludności	21,4	22,2	22,7	22,9	in % of total population

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the National Population and Housing Census 2002, since 2010 – the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (46). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4685775	4634935	4585924	4570849	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	885181	799933	771201	767533	Pre-working age
mężczyźni	453525	409077	394766	392902	males
kobiety	431656	390856	376435	374631	females
Miasta	669234	598684	575289	572541	Urban areas
mężczyźni	342637	306128	294283	292900	males
kobiety	326597	292556	281006	279641	females
Wieś	215947	201249	195912	194992	Rural areas
mężczyźni	110888	102949	100483	100002	males
kobiety	105059	98300	95429	94990	females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the National Population and Housing Census 2002, since 2010 – the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (46). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W wieku produkcyjnym	3063102	3021163	2898050	2858648	Working age
w tym w wieku mobilnym	1882366	1830546	1772420	1751342	<i>of which of mobility age</i>
mężczyźni	1570460	1573209	1526845	1509126	<i>males</i>
w tym w wieku mobilnym	949338	925946	898135	887956	<i>of which of mobility age</i>
kobiety	1492642	1447954	1371205	1349522	<i>females</i>
w tym w wieku mobilnym	933028	904600	874285	863386	<i>of which of mobility age</i>
Miasta	2437405	2362366	2234837	2197015	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	1243380	1225973	1174840	1157952	<i>males</i>
kobiety	1194025	1136393	1059997	1039063	<i>females</i>
Wieś	625697	658797	663213	661633	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	327080	347236	352005	351174	<i>males</i>
kobiety	298617	311561	311208	310459	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	737492	813839	916673	944668	Post-working age
mężczyźni	239821	256305	291106	302944	<i>males</i>
kobiety	497671	557534	625567	641724	<i>females</i>
Miasta	578685	646446	732748	755733	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	186379	201769	231013	240435	<i>males</i>
kobiety	392306	444677	501735	515298	<i>females</i>
Wieś	158807	167393	183925	188935	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	53442	54536	60093	62509	<i>males</i>
kobiety	105365	112857	123832	126426	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIE- KU PRODUKCYJNYM	53,0	53,4	58,2	59,9	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44,1	42,3	44,9	46,1	<i>Males</i>
Kobiety	62,3	65,5	73,1	75,3	<i>Females</i>

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP²⁰⁰², od 2010 r. – NSP²⁰¹¹.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the National Population and Housing Census 2002, since 2010 – the National Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (47). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2014	2015					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total				
					miasta urban areas		wieś rural areas		
					męż- czyźni males	razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	4685775	4634935	4585924	4570849	2204972	3525289	1691287	1045560	513685
0 – 2 lata	119406	144143	129309	126281	64630	95347	48751	30934	15879
3 – 6 years	163244	168129	189050	185456	95118	139839	71779	45617	23339
7 – 12	289802	243457	243780	252963	129275	188577	96440	64386	32835
13 – 15	179972	139189	122291	119312	60933	87564	44660	31748	16273
16 – 18	202098	161109	133180	127847	65639	93608	47823	34239	17816
19 – 24	471538	391575	327415	312209	159297	231635	118381	80574	40916
25 – 29	381282	386730	341787	327671	166896	249053	126617	78618	40279
30 – 34	334770	373249	382686	379497	192309	296018	150142	83479	42167
35 – 39	301089	327517	361076	366449	185008	285451	143931	80998	41077
40 – 44	324346	295381	313047	321190	161753	245245	123534	75945	38219
45 – 49	390199	315972	288791	287831	143331	218300	108195	69531	35136
50 – 54	383584	377095	316307	304664	150079	232184	113332	72480	36747
55 – 59	308923	364368	366181	358202	171151	282510	133042	75692	38109
60 – 64	214659	287918	334826	339393	156609	272773	124225	66620	32384
65 – 69	212776	193732	237540	261794	116453	211838	93113	49956	23340
70 – 74	170702	184277	177994	169927	70266	136283	55896	33644	14370
75 – 79	123278	137857	149418	152834	59633	121011	47069	31823	12564
80 lat i więcej and more	114107	143237	171246	177329	56592	138053	44357	39276	12235

TABL. 4 (48). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM TOTAL	2005	71	3685324	78,6
	2010	71	3607496	77,8
	2014	71	3542874	77,3
	2015	71	3525289	77,1
Poniżej 2000 Below		2	3771	0,1
2000 – 4999		10	36434	0,8
5000 – 9999		12	89160	2,0
10000 – 19999		10	158698	3,5
20000 – 49999		14	437757	9,6
50000 – 99999		11	720576	15,8
100000 – 199999		9	1343423	29,4
200000 i więcej and more		3	735470	16,1

TABL. 5 (49). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	118	1000451	21,4
TOTAL	2010	118	1027439	22,2
	2014	118	1043050	22,7
	2015	118	1045560	22,9
Poniżej 2000		–	–	–
<i>Below</i>				
2000 – 4999		22	86854	1,9
5000 – 6999		31	189229	4,1
7000 – 9999		20	165047	3,6
10000 i więcej		45	604430	13,2
<i>and more</i>				

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (50). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	38,3	39,6	40,9	41,3	TOTAL
mężczyźni	36,4	37,7	39,2	39,5	males
kobiety	40,3	41,6	42,9	43,2	females
Miasta	38,8	40,1	41,5	41,8	Urban areas
mężczyźni	36,7	38,0	39,5	39,9	males
kobiety	40,9	42,3	43,7	44,0	females
Wieś	36,6	38,0	39,2	39,5	Rural areas
mężczyźni	35,3	36,6	38,0	38,3	males
kobiety	38,0	39,3	40,4	40,7	females

TABL. 7 (51). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religi- ous ^a				ogółem total	w tym niemow- ląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM TOTAL	2005	25411	16918	1615	9168	40763	46315	303	-5552
	2010	28462	18447	514	8522	47814	47719	274	95
	2014	22765	13181	336	8230	42720	47831	210	-5111
	2015	22338	12774	275	8249	41611	50421	197	-8810
Miasta Urban areas	2005	20129	12916	1295	8106	31740	36745	244	-5005
	2010	22083	13636	415	7421	36739	37556	213	-817
	2014	17413	9402	274	7006	32261	37841	163	-5580
	2015	17298	9162	224	6953	31431	39873	145	-8442
Wieś Rural areas	2005	5282	4002	320	1062	9023	9570	59	-547
	2010	6379	4811	99	1101	11075	10163	61	912
	2014	5352	3779	62	1224	10459	9990	47	469
	2015	5040	3612	51	1296	10180	10548	52	-368

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM TOTAL	2005	5,4	3,6	34,4	2,0	8,7	9,9	7,4	-1,2
	2010	6,1	4,0	11,1	1,8	10,3	10,3	5,7	0,0
	2014	5,0	2,9	7,3	1,8	9,3	10,4	4,9	-1,1
	2015	4,9	2,8	6,0	1,8	9,1	11,0	4,7	-1,9
Miasta Urban areas	2005	5,5	3,5	35,1	2,2	8,6	10,0	7,7	-1,4
	2010	6,1	3,8	11,5	2,1	10,2	10,4	5,8	-0,2
	2014	4,9	2,6	7,7	2,0	9,1	10,7	5,1	-1,6
	2015	4,9	2,6	6,3	2,0	8,9	11,3	4,6	-2,4
Wieś Rural areas	2005	5,3	4,0	32,0	1,1	9,0	9,6	6,5	-0,6
	2010	6,2	4,7	9,7	1,1	10,8	9,9	5,5	0,9
	2014	5,1	3,6	6,0	1,2	10,0	9,6	4,5	0,5
	2015	4,8	3,5	4,9	1,2	9,8	10,1	5,1	-0,4

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 9 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (cd.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM (dok.) GRAND TOTAL (cont.)									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	12774	144	4161	5973	1764	392	168	75	97
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej Under 20	27	16	8	1	2	–	–	–	–
20 – 24	2020	89	1550	354	24	–	2	1	–
25 – 29	6520	34	2217	3903	343	20	3	–	–
30 – 34	2941	4	348	1496	981	101	10	1	–
35 – 39	778	1	32	183	344	182	36	–	–
40 – 49	270	–	4	36	67	81	77	4	1
50 – 59	92	–	2	–	3	7	30	37	13
60 lat i więcej and more	126	–	–	–	–	1	10	32	83
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	17298	278	4150	6699	2925	1254	1056	591	345
19 lat i mniej Under 20	40	27	9	2	2	–	–	–	–
20 – 24	2146	178	1535	381	38	10	3	1	–
25 – 29	6730	57	2092	4003	477	82	19	–	–
30 – 34	4067	13	432	1829	1482	257	52	2	–
35 – 39	1695	1	59	364	649	459	159	4	–
40 – 49	1312	1	19	105	244	372	503	60	8
50 – 59	717	1	3	14	30	64	248	312	45
60 lat i więcej and more	591	–	1	1	3	10	72	212	292
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	9162	76	2621	4474	1405	315	138	52	81
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej Under 20	13	8	2	1	2	–	–	–	–
20 – 24	1257	52	939	246	17	–	2	1	–
25 – 29	4625	14	1415	2916	263	14	3	–	–
30 – 34	2281	2	238	1145	804	84	7	1	–
35 – 39	607	–	23	139	270	144	31	–	–
40 – 49	209	–	3	27	47	66	62	3	1
50 – 59	69	–	1	–	2	6	24	24	12
60 lat i więcej and more	101	–	–	–	–	1	9	23	68

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 9 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2015 R. (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
IN 2015 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	5040	127	1937	1849	580	212	199	95	41
TOTAL									
19 lat i mniej	28	13	14	1	–	–	–	–	–
<i>Under 20</i>									
20 – 24	1003	78	775	134	13	3	–	–	–
25 – 29	2290	31	975	1150	118	15	1	–	–
30 – 34	946	3	148	470	274	39	12	–	–
35 – 39	329	1	18	77	123	86	23	1	–
40 – 49	249	–	6	16	46	58	108	15	–
50 – 59	102	1	1	1	5	11	44	36	3
60 lat i więcej	93	–	–	–	1	–	11	43	38
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe^a	3612	68	1540	1499	359	77	30	23	16
Of which church or religious marriages^a									
19 lat i mniej	14	8	6	–	–	–	–	–	–
<i>Under 20</i>									
20 – 24	763	37	611	108	7	–	–	–	–
25 – 29	1895	20	802	987	80	6	–	–	–
30 – 34	660	2	110	351	177	17	3	–	–
35 – 39	171	1	9	44	74	38	5	–	–
40 – 49	61	–	1	9	20	15	15	1	–
50 – 59	23	–	1	–	1	1	6	13	1
60 lat i więcej	25	–	–	–	–	–	1	9	15
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (54). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
 NOWOŻEŃCÓW W 2015 R.**
*MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS
 OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2015*

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widowed</i>	rozwiedzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	22338	18623	562	3153
Kawalerowie <i>Single</i>	18803	17311	129	1363
Wdowcy <i>Widowed</i>	467	62	200	205
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	3068	1250	233	1585
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	17298	14126	468	2704
Kawalerowie <i>Single</i>	14265	13015	103	1147
Wdowcy <i>Widowed</i>	390	52	162	176
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	2643	1059	203	1381
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	5040	4497	94	449
Kawalerowie <i>Single</i>	4538	4296	26	216
Wdowcy <i>Widowed</i>	77	10	38	29
Rozwiedzeni <i>Divorced</i>	425	191	30	204

TABL. 12 (56). **ROZWODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA
POWÓDZTWA W 2015 R. (dok.)**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2015 (cont.)**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20	20 – 24	25 – 29	30 – 34	35 – 39	40 – 49	50 – 59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	6953	15	335	1104	1491	1438	1575	749	246
19 lat i mniej Under 20	2	1	1	–	–	–	–	–	–
20 – 24	114	12	73	26	3	–	–	–	–
25 – 29	738	2	193	441	79	16	7	–	–
30 – 34	1372	–	59	496	695	108	13	1	–
35 – 39	1511	–	4	108	560	728	105	4	2
40 – 49	1903	–	5	33	144	548	1107	63	3
50 – 59	977	–	–	–	8	35	324	574	36
60 lat i więcej and more	336	–	–	–	2	3	19	107	205
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1296	1	91	229	264	255	300	129	27
19 lat i mniej Under 20	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20 – 24	29	1	24	4	–	–	–	–	–
25 – 29	171	–	51	107	11	2	–	–	–
30 – 34	254	–	14	98	125	15	2	–	–
35 – 39	248	–	1	17	99	116	13	2	–
40 – 49	380	–	1	3	26	116	222	12	–
50 – 59	167	–	–	–	3	5	60	95	4
60 lat i więcej and more	47	–	–	–	–	1	3	20	23

TABL. 13 (57). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	9168	8522	8230	8249	TOTAL
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	3044	3494	3465	3446	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	6124	5028	4765	4803	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	3774	3425	3183	3162	1
2	1824	1337	1321	1420	2
3	399	211	199	183	3
4 i więcej	127	55	62	38	4 and more
Miasta	8106	7421	7006	6953	Urban areas
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	2741	3066	3005	2947	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	5365	4355	4001	4006	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	3345	2997	2699	2670	1
2	1578	1136	1092	1155	2
3	331	176	161	148	3
4 i więcej	111	46	49	33	4 and more
Wieś	1062	1101	1224	1296	Rural areas
rozwoy małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	303	428	460	499	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	759	673	764	797	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	429	428	484	492	1
2	246	201	229	265	2
3	68	35	38	35	3
4 i więcej	16	9	13	5	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below the age of 18.

TABL. 14 (58). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015 ^a			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	40763	47814	42720	41611	31431	10180	Live births
chłopcy	20951	24507	21775	21401	16134	5267	<i>males</i>
dziewczęta	19812	23307	20945	20210	15297	4913	<i>females</i>
Małżeńskie	33738	38547	32832	31549	22822	8727	Legitimate
chłopcy	17270	19868	16666	16190	11707	4483	<i>males</i>
dziewczęta	16468	18679	16166	15359	11115	4244	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	7025	9267	9888	10062	8609	1453	Illegitimate
chłopcy	3681	4639	5109	5211	4427	784	<i>males</i>
dziewczęta	3344	4628	4779	4851	4182	669	<i>females</i>
Urodzenia martwe	217	198	185	131	102	29	Still births
chłopcy	116	105	103	.	.	.	<i>males</i>
dziewczęta	101	93	82	.	.	.	<i>females</i>

a Dane w zakresie urodzeń martwych oraz podziału na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie zostały oszacowane.
a Data on stillbirth and on births divided into legitimate and illegitimate were estimated.

TABL. 15 (59). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

WIEK MATKI <i>AGE OF MOTHER</i>	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	40763	21765	13149	3739	1216	457	436
TOTAL	2010	47814	24776	16888	4219	1175	425	328
	2014	42720	20733	16162	4063	1108	379	273
	2015	41611	20004	15779	4160	1056	335	249
19 lat i mniej		1392	1236	144	12	–	–	–
<i>Under 20</i>								
20 – 24		6365	4552	1486	261	54	10	2
25 – 29		14230	8250	4885	827	186	48	24
30 – 34		13262	4610	6486	1623	337	119	72
35 – 39		5467	1207	2475	1191	363	127	101
40 – 44		868	143	298	236	114	29	48
45 lat i więcej		27	6	5	10	2	2	2
<i>and more</i>								

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 15 (59). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	53,4	32,3	9,2	3,0	1,1	1,1
TOTAL	2010	100,0	51,8	35,3	8,8	2,5	0,9	0,7
	2014	100,0	48,5	37,8	9,5	2,6	0,9	0,6
	2015	100,0	48,1	37,9	10,0	2,5	0,8	0,6
19 lat i mniej		100,0	88,8	10,3	0,9	–	–	–
<i>Under 20 years</i>								
20 – 24		100,0	71,5	23,3	4,1	0,8	0,2	0,0
25 – 29		100,0	58,0	34,3	5,8	1,3	0,3	0,2
30 – 34		100,0	34,8	48,9	12,2	2,5	0,9	0,5
35 – 39		100,0	22,1	45,3	21,8	6,6	2,3	1,8
40 – 44		100,0	16,5	34,3	27,2	13,1	3,3	5,5
45 lat i więcej		100,0	22,2	18,5	37,0	7,4	7,4	7,4
<i>and more</i>								

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (60). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15 – 49 ^{ab} lat	33,0	41,7	39,2	38,7	38,2	40,2
15 – 19 ^a	12,8	16,2	13,6	13,1	14,4	9,3
20 – 24	54,0	53,9	48,0	47,6	47,1	48,8
25 – 29	83,7	94,3	87,6	86,4	82,6	98,7
30 – 34	53,5	72,2	70,1	70,5	70,1	72,0
35 – 39	19,2	28,7	29,3	30,4	30,1	31,4
40 – 44	3,7	4,9	6,1	5,5	5,4	5,7
45 – 49 ^b lat	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,130	1,341	1,264	1,258	1,240	1,321
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,589	0,654	0,620	0,611	0,603	0,638
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	0,843	1,002	0,893	0,825	0,788	0,965
<i>Demographic dynamics</i>						

a–b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a–b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 17 (61). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	46315	24571	21744	36745	19489	17256	9570	5082	4488
TOTAL	2010	47719	25334	22385	37556	19874	17682	10163	5460	4703
	2014	47831	24824	23007	37841	19662	18179	9990	5162	4828
	2015	50421	26084	24337	39873	20629	19244	10548	5455	5093
0 lat		197	100	97	145	67	78	52	33	19
1 – 4 lata		40	21	19	32	17	15	8	4	4
5 – 9		17	9	8	12	6	6	5	3	2
10 – 14		21	11	10	19	10	9	2	1	1
15 – 19		70	45	25	54	33	21	16	12	4
20 – 24		157	127	30	120	95	25	37	32	5
25 – 29		236	183	53	188	142	46	48	41	7
30 – 34		382	289	93	308	224	84	74	65	9
35 – 39		584	434	150	475	352	123	109	82	27
40 – 44		718	509	209	575	399	176	143	110	33
45 – 49		1168	848	320	932	668	264	236	180	56
50 – 54		1949	1375	574	1578	1095	483	371	280	91
55 – 59		3607	2427	1180	2944	1949	995	663	478	185
60 – 64		4991	3270	1721	4142	2685	1457	849	585	264
65 – 69		5219	3283	1936	4314	2699	1615	905	584	321
70 – 74		5247	3047	2200	4220	2407	1813	1027	640	387
75 – 79		6940	3656	3284	5488	2894	2594	1452	762	690
80 – 84		7709	3327	4382	5863	2533	3330	1846	794	1052
85 lat i więcej and more		11169	3123	8046	8464	2354	6110	2705	769	1936

TABL. 17 (61). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females	
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM	2005	987	1083	897	995	1097	901	957	1035	882
TOTAL	2010	1029	1131	934	1039	1144	943	992	1085	902
	2014	1041	1120	968	1065	1153	984	960	1009	912
	2015	1101	1181	1027	1128	1217	1047	1010	1063	959
0 lat ^a		473	467	480	461	415	510	511	627	387
1 – 4 lata		23	23	22	24	25	23	18	18	19
5 – 9		7	8	7	7	7	7	9	10	7
10 – 14		11	11	10	13	13	13	4	4	4
15 – 19		32	40	23	34	40	27	28	40	14
20 – 24		57	91	22	59	91	25	53	90	15
25 – 29		70	108	32	74	109	37	61	101	18
30 – 34		100	150	49	103	148	57	89	154	22
35 – 39		160	236	83	168	246	88	135	201	68
40 – 44		226	319	133	238	327	146	190	290	88
45 – 49		405	590	221	426	616	239	339	511	163
50 – 54		628	899	364	665	946	397	507	753	253
55 – 59		996	1403	624	1027	1444	656	879	1258	494
60 – 64		1481	2104	948	1529	2176	987	1286	1827	777
65 – 69		2091	2960	1396	2133	3038	1424	1910	2647	1268
70 – 74		3021	4238	2161	3033	4215	2210	2969	4327	1955
75 – 79		4602	6221	3568	4603	6243	3560	4596	6139	3597
80 – 84		7614	9456	6633	7429	9166	6493	8269	10521	7120
85 lat i więcej and more		15385	15715	15260	15037	15240	14960	16586	17371	16294

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (62). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM	987	1083	897	995	957	TOTAL
2010	1029	1131	934	1039	992	
2013	1067	1155	986	1088	996	
2014	1041	1120	968	1065	960	
w tym:						of which:
Choroby zakaźne i pasożytni- cze	7	9	6	8	5	Infectious and parasitic diseases
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	4	1	2	1	of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis
Nowotwory	289	324	257	301	249	Neoplasms
w tym nowotwory złośliwe	270	302	241	280	235	of which malignant neoplasms
w tym:						of which:
nowotwór złośliwy żołądka	17	23	11	16	17	malignant neoplasm of stomach
nowotwór złośliwy trzustki ..	14	14	15	15	12	malignant neoplasm of pancreas
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	59	83	37	62	49	malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	35	x	35	37	27	malignant neoplasm of female breast
nowotwór złośliwy szyjki macicy	9	x	9	10	7	malignant neoplasm of cervix uteri
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	23	23	x	23	24	malignant neoplasm of prostate
białaczka	7	9	6	8	6	leukemia
Zaburzenia wydzielania we- wnętrznego, stanu odżywia- nia i przemiany metabolicznej	28	24	31	28	25	Endocrine, nutritional and metabolic diseases
w tym cukrzyca	26	23	29	27	24	of which diabetes mellitus
Zaburzenia psychiczne	8	11	5	9	5	Mental and behavioural disorders
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	19	19	19	20	15	Diseases of the nervous system and sense organs
Choroby układu krążenia	490	470	508	489	495	Diseases of the circulatory system
w tym:						of which:
choroba nadciśnieniowa	5	6	5	6	3	hypertensive disease
choroba niedokrwienności serca	114	131	99	117	105	ischemic heart disease
w tym ostry zawał serca	47	59	36	47	47	of which acute myocardial infarction
choroby naczyń mózgowych	90	83	97	90	91	diseases of cerebrovascular
miażdżycy	121	87	153	116	137	arteriosclerosis

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 18 (62). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a (dok.)**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a (cont.)

PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
Choroby układu oddechowego	41	49	33	41	40	Diseases of the respiratory system
Choroby układu trawiennego ...	51	59	42	55	36	Diseases of the digestive system
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	6	6	5	6	4	of which fibrosis and cirrhosis of liver
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	1	1	1	1	2	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue
Choroby układu moczowo-płciowego	5	5	4	5	2	Diseases of the genitourinary system
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym ...	2	2	3	3	2	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^a	2	2	2	2	2	Congenital anomalies ^a
Objawy i stany niedokładnie określone ^a	42	61	25	47	26	Symptoms and ill-defined conditions ^a
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny	55	82	30	55	55	Injuries and poisonings by external cause
w tym:						of which:
wypadki komunikacyjne	7	11	3	7	9	transport accidents
samobójstwa	9	16	3	9	12	intentional self-harm

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).
^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 19 (63). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	303	176	127	244	146	98	59	30	29
TOTAL	2010	274	165	109	213	131	82	61	34	27
	2014	210	106	104	163	85	78	47	21	26
	2015	197	100	97	145	67	78	52	33	19
0 – 27 dni 0 – 27 days		125	59	66	92	40	52	33	19	14
0 – 6		85	37	48	62	26	36	23	11	12
w tym 0 of which 0		41	20	21	28	13	15	13	7	6

TABL. 19 (63). **ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU (dok.)**
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE (cont.)

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fe- males	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH (dok.)
 IN ABSOLUTE NUMBERS (cont.)

7 – 13	19	11	8	14	7	7	5	4	1
14 – 20	13	9	4	10	6	4	3	3	–
21 – 27	8	2	6	6	1	5	2	1	1
28 – 29 dni <i>28 – 29 days</i>	3	1	2	2	1	1	1	–	1
1 miesiąc <i>1 month</i>	20	13	7	16	9	7	4	4	–
2	10	7	3	9	6	3	1	1	–
3	5	2	3	3	1	2	2	1	1
4	10	6	4	8	4	4	2	2	–
5	2	1	1	–	–	–	2	1	1
6	5	1	4	4	–	4	1	1	–
7	4	4	–	3	3	–	1	1	–
8	3	1	2	2	–	2	1	1	–
9	5	3	2	3	2	1	2	1	1
10	2	1	1	1	–	1	1	1	–
11 miesięcy <i>11 months</i>	3	1	2	2	1	1	1	–	1

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
 PER 100 THOUS. LIVE BIRTHS

OGÓŁEM	2005	743	840	641	769	891	638	654	657	651
TOTAL	2010	573	673	468	580	698	456	551	592	506
.....	2014	492	487	497	505	518	492	449	392	510
.....	2015	473	467	480	461	415	510	511	627	387
0 – 27 dni <i>0 – 27 days</i>		300	276	327	293	248	340	324	361	285
0 – 6		204	173	238	197	161	235	226	209	244
w tym 0 <i>of which 0</i> ..		99	93	104	89	81	98	128	133	122
7 – 13		46	51	40	45	43	46	49	76	20
14 – 20		31	42	20	32	37	26	29	57	–
21 – 27		19	9	30	19	6	33	20	19	20
28 – 29 dni <i>28 – 29 days</i>		7	5	10	6	6	7	10	–	20
1 miesiąc <i>1 month</i>		48	61	35	51	56	46	39	76	–
2		24	33	15	29	37	20	10	19	–
3		12	9	15	10	6	13	20	19	20
4		24	28	20	25	25	26	20	38	–
5		5	5	5	–	–	–	20	19	20
6		12	5	20	13	–	26	10	19	–
7		10	19	–	10	19	–	10	19	–
8		7	5	10	6	–	13	10	19	–
9		12	14	10	10	12	7	20	19	20
10		5	5	5	3	–	7	10	19	–
11 miesięcy <i>11 months</i>		7	5	10	6	6	7	10	–	20

TABL. 20 (64). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW		Ogółem	Chłopcy	Dzie-	Miasta	Wieś	CAUSES OF DEATHS	
		Total	Males	wcześnie ta Fe- males	Urban areas	Rural areas		
		w licz- bach bez- względ- nych <i>in</i> <i>absolute</i> <i>num- bers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>					
OGÓŁEM	2005	303	743	840	641	769	654	TOTAL
	2010	274	573	673	468	580	551	
	2013	218	509	588	426	523	464	
	2014	210	492	487	497	505	449	
w tym:								<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożytnicze		1	2	–	5	–	10	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym posocznica		1	2	–	5	–	10	<i>of which septicaemia</i>
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia		6	14	14	14	15	10	<i>Diseases of the nervous system, sense organs and the circulatory system</i>
Choroby układu oddechowego		14	33	41	24	37	19	<i>Diseases of the respiratory system</i>
w tym zapalenie płuc		14	33	41	24	37	19	<i>of which pneumonia</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^d		66	154	170	138	149	172	<i>Congenital anomalies^d</i>
w tym:								<i>of which:</i>
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego		3	7	5	10	3	19	<i>congenital malformations of the nervous system</i>
wrodzone wady serca		26	61	73	48	53	86	<i>congenital malformations of heart</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		114	267	239	296	279	229	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
w tym:								<i>of which:</i>
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu		93	218	207	229	236	163	<i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego		9	21	9	33	15	38	<i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>
Urazy i zatrucia według zewnętrz- nej przyczyny		1	2	5	–	3	–	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 21 (65). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	664	698	1407	1511	TOTAL
w tym mężczyźni	549	557	1095	1152	of which males
w tym dokonane	505	468	720	687	of which committed
w tym mężczyźni	428	395	605	586	of which males
Miasta	536	530	1135	1216	Urban areas
Wieś	125	162	272	295	Rural areas
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	7	8	12	10	14 and less
15 – 19	44	29	61	92	15 – 19
20 – 29	132	127	290	298	20 – 29
30 – 49	225	273	501	607	30 – 49
50 – 69	221	216	374	375	50 – 69
70 lat i więcej	34	38	93	102	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as – data by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 22 (66). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MEŻCZYŻNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,52	56,26	41,90	28,31	17,16
TOTAL	2010	71,62	57,24	42,87	29,25	18,02
	2014	73,24	58,70	44,32	30,57	18,91
	2015	72,98	58,44	44,04	30,33	18,63
Miasta		72,82	58,25	43,85	30,16	18,59
Urban areas						
Wieś		73,52	59,09	44,67	30,87	18,78
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	78,45	64,16	49,35	35,01	22,03
TOTAL	2010	79,71	65,18	50,38	35,92	22,83
	2014	80,40	65,97	51,19	36,71	23,49
	2015	80,31	65,83	51,05	36,60	23,31
Miasta		80,03	65,58	50,83	36,43	23,25
Urban areas						
Wieś		81,26	66,67	51,79	37,19	23,49
Rural areas						

TABL. 23 (67). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
I wariant/variant I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w tys.	4569,0	4477,7	4369,7	4245,2	4107,9	3964,6	3821,5	3680,6	T O T A L in thous.
W wieku przedprodukcyjnym	765,3	749,8	719,0	646,2	597,2	560,8	539,7	525,4	Pre-working age
mężczyźni	391,8	384,0	368,6	331,7	306,7	288,0	277,2	269,9	males
kobiety	373,4	365,8	350,4	314,5	290,5	272,8	262,5	255,5	females
Miasta	570,4	556,5	529,4	470,8	431,8	403,4	386,7	374,7	Urban areas
mężczyźni	291,9	284,9	271,1	241,4	221,5	206,9	198,4	192,2	males
kobiety	278,5	271,6	258,3	229,4	210,3	196,5	188,3	182,5	females
Wieś	194,9	193,3	189,5	175,4	165,3	157,4	153,0	150,7	Rural areas
mężczyźni	99,9	99,1	97,5	90,4	85,2	81,1	78,9	77,7	males
kobiety	94,9	94,2	92,1	85,1	80,1	76,3	74,2	73,0	females
W wieku produkcyjnym	2860,3	2655,4	2499,1	2413,8	2296,5	2136,5	1943,9	1763,0	Working age
mężczyźni	1509,9	1412,4	1323,9	1280,3	1232,1	1164,4	1073,2	973,4	males
kobiety	1350,4	1243,0	1175,2	1133,5	1064,4	972,2	870,7	789,6	females
Miasta	2199,4	2012,1	1873,9	1796,1	1695,7	1562,0	1404,8	1260,3	Urban areas
mężczyźni	1158,8	1068,6	990,1	950,1	907,2	849,7	774,1	693,6	males
kobiety	1040,6	943,5	883,8	846,0	788,5	712,3	630,7	566,7	females
Wieś	660,9	643,3	625,2	617,7	600,8	574,6	539,1	502,7	Rural areas
mężczyźni	351,1	343,9	333,8	330,2	324,9	314,7	299,1	279,8	males
kobiety	309,9	299,4	291,4	287,5	275,9	259,9	240,0	222,9	females
W wieku poprodukcyjnym	943,4	1072,5	1151,7	1185,2	1214,2	1267,2	1337,8	1392,2	Post-working age
mężczyźni	301,9	359,9	409,5	428,7	436,9	457,8	497,0	543,5	males
kobiety	641,5	712,6	742,2	756,4	777,4	809,4	840,9	848,6	females
Miasta	754,6	856,4	909,5	922,6	931,6	961,2	1004,9	1035,1	Urban areas
mężczyźni	239,5	285,2	320,9	330,1	331,1	342,7	369,5	401,6	males
kobiety	515,1	571,2	588,6	592,5	600,5	618,5	635,3	633,5	females
Wieś	188,8	216,1	242,2	262,6	282,6	306,0	333,0	357,1	Rural areas
mężczyźni	62,4	74,7	88,6	98,6	105,8	115,1	127,4	141,9	males
kobiety	126,4	141,4	153,6	163,9	176,8	190,9	205,6	215,1	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	59,7	68,6	74,9	75,9	78,9	85,6	96,6	108,8	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45,9	52,7	58,8	59,4	60,4	64,1	72,1	83,6	Males
Kobiety	75,2	86,8	93,0	94,5	100,3	111,3	126,7	139,8	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 104.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 104.

TABL. 23 (67). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
II wariant/variant II

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W wieku produkcyjnym	2909,5	2783,6	2647,7	2581,0	2508,7	2415,0	2237,8	2032,1	Working age
mężczyźni	1530,8	1471,2	1380,1	1328,1	1278,9	1219,8	1134,6	1035,2	males
kobiety	1378,8	1312,3	1267,6	1253,0	1229,8	1195,2	1103,2	996,9	females
Miasta	2238,9	2112,8	1986,5	1920,8	1853,3	1770,5	1624,1	1457,1	Urban areas
mężczyźni	1175,3	1114,9	1032,6	985,3	941,6	890,7	819,8	738,8	males
kobiety	1063,6	997,9	953,9	935,5	911,7	879,8	804,3	718,3	females
Wieś	670,6	670,7	661,2	660,2	655,4	644,5	613,7	575,0	Rural areas
mężczyźni	355,5	356,3	347,4	342,8	337,3	329,1	314,8	296,4	males
kobiety	315,2	314,4	313,8	317,4	318,1	315,4	298,9	278,6	females
W wieku poprodukcyjnym	894,2	944,3	1003,1	1017,9	1002,0	988,8	1044,0	1123,1	Post-working age
mężczyźni	281,0	301,1	353,3	381,0	390,0	402,4	435,5	481,8	males
kobiety	613,2	643,3	649,8	636,9	611,9	586,4	608,4	641,4	females
Miasta	715,1	755,6	796,9	797,9	774,0	752,7	785,5	838,3	Urban areas
mężczyźni	223,0	238,8	278,3	295,0	296,7	301,7	323,8	356,4	males
kobiety	492,0	516,8	518,5	502,9	477,3	451,0	461,7	481,9	females
Wieś	179,1	188,7	206,2	220,0	227,9	236,0	258,4	284,8	Rural areas
mężczyźni	58,0	62,3	75,0	86,1	93,3	100,7	111,7	125,3	males
kobiety	121,1	126,5	131,2	134,0	134,6	135,4	146,7	159,5	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	57,0	60,9	65,0	64,5	63,7	64,2	70,8	81,1	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	44,0	46,6	52,3	53,7	54,5	56,6	62,8	72,6	Males
Kobiety	71,6	76,9	78,9	75,9	73,4	71,9	78,9	90,0	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 104.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 104.

TABL. 24 (68). **PROGNOZA GOSPODARSTW DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

HOUSEHOLDS PROJECTION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
GOSPODARSTWA DOMOWE w tys. <i>HOUSEHOLDS in thous.</i>									
OGÓŁEM	1772,1	1817,8	1872,4	1893,4	1806,7	1686,3	1606,9	1555,4	TOTAL
Miasta	1439,0	1471,3	1496,8	1490,5	1418,0	1313,0	1241,0	1196,7	Urban areas
Wieś	333,2	346,5	375,6	402,9	388,8	373,3	365,9	358,7	Rural areas
PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM <i>AVERAGE NUMBER OF PERSONS IN HOUSEHOLDS</i>									
OGÓŁEM	2,6	2,4	2,3	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	TOTAL
Miasta	2,4	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	Urban areas
Wieś	3,1	3,0	2,8	2,6	2,7	2,8	2,8	2,8	Rural areas

TABL. 25 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY***INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR**PERMANENT RESIDENCE*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas		na wieś to rural areas	za granicę abroad
OGÓŁEM ...	2005	45546	33564	10744	1238	54244	30587	16796	6861	-8698
TOTAL	2010	46399	33716	10469	2214	51337	29873	17506	3958	-4938
	2014	43397	31345	10436	1616	50561	29156	16258	5147	-7164
	2015	41040	29197	10227	.	48020	27754	15119	.	-6980^c
Miasta	2005	32484	24009	7544	931	44446	25231	13595	5620	-11962
Urban areas	2010	32206	23198	7195	1813	42097	24575	14312	3210	-9891
	2014	30444	21823	7276	1345	40716	23456	13012	4248	-10272
	2015	28857	20332	7180	.	38286	22015	12023	.	-9429^c
Wieś	2005	13062	9555	3200	307	9798	5356	3201	1241	3264
Rural areas	2010	14193	10518	3274	401	9240	5298	3194	748	4953
	2014	12953	9522	3160	271	9845	5700	3246	899	3108
	2015	12183	8865	3047	.	9734	5739	3096	.	2449^c

a Zameldowania. **b** Wymeldowania. **c** Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. **b** Deregistrations. **c** For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 25 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY (dok.)**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	9,7	7,2	2,3	0,3	11,6	6,5	3,6	1,5	-1,9
TOTAL 2010	10,0	7,3	2,3	0,5	11,1	6,4	3,8	0,9	-1,1
2014	9,4	6,8	2,3	0,4	11,0	6,3	3,5	1,1	-1,6
2015	9,0	6,4	2,2	-	10,5	6,1	3,3	-	-1,5^c
Miasta 2005	8,8	6,5	2,0	0,3	12,0	6,8	3,7	1,5	-3,2
Urban areas 2010	8,9	6,4	2,0	0,5	11,7	6,8	4,0	0,9	-2,7
2014	8,6	6,1	2,0	0,4	11,5	6,6	3,7	1,2	-2,9
2015	8,2	5,8	2,0	-	10,8	6,2	3,4	-	-2,7^c
Wieś 2005	13,1	10,0	3,2	0,3	9,8	5,4	3,2	1,2	3,3
Rural areas 2010	13,9	10,3	3,2	0,4	9,0	5,2	3,1	0,7	4,8
2014	12,4	9,1	3,0	0,3	9,5	5,5	3,1	0,9	3,0
2015	11,7	8,5	2,9	-	9,3	5,5	3,0	-	2,3^c

a Zameldowania. **b** Wymeldowania. **c** Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. **b** Deregistrations. **c** For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 26 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE
BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	44308	35267	9041	47383	35267	12116
TOTAL 2010	44185	35961	8224	47379	35961	11418
2014	41781	34362	7419	45414	34362	11052
2015	39424	32569	6855	42873	32569	10304
Miasta 2005	31553	23997	7556	38826	28414	10412
Urban areas 2010	30393	23758	6635	38887	28996	9891
2014	29099	23078	6021	36468	27053	9415
2015	27512	21927	5585	34038	25310	8728
Wieś 2005	12755	11270	1485	8557	6853	1704
Rural areas 2010	13792	12203	1589	8492	6965	1527
2014	12682	11284	1398	8946	7309	1637
2015	11912	10642	1270	8835	7259	1576

TABL. 26 (70). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	9,4	7,5	1,9	10,1	7,5	2,6
TOTAL 2010	9,5	7,8	1,8	10,2	7,8	2,5
2014	9,1	7,5	1,6	9,9	7,5	2,4
2015	8,6	7,1	1,5	9,4	7,1	2,3
Miasta 2005	8,5	6,5	2,0	10,5	7,7	2,8
Urban areas 2010	8,4	6,6	1,8	10,7	8,0	2,7
2014	8,2	6,5	1,7	10,3	7,6	2,7
2015	7,8	6,2	1,6	9,6	7,2	2,5
Wieś 2005	12,8	11,3	1,5	8,6	6,9	1,7
Rural areas 2010	13,5	11,9	1,6	8,3	6,8	1,5
2014	12,2	10,8	1,3	8,6	7,0	1,6
2015	11,4	10,2	1,2	8,5	7,0	1,5

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Deregistrations.

TABL. 27 (71). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	44308	20943	23365	47383	22347	25036	-3075	-1404	-1671
TOTAL 2010	44185	20795	23390	47379	22460	24919	-3194	-1665	-1529
2014	41781	19771	22010	45414	21580	23834	-3633	-1809	-1824
2015	39424	18579	20845	42873	20495	22378	-3449	-1916	-1533
0 – 4 lata	3799	1938	1861	3987	2027	1960	-188	-89	-99
5 – 9	2706	1385	1321	2846	1442	1404	-140	-57	-83
10 – 14	1504	757	747	1598	822	776	-94	-65	-29
15 – 19	1371	620	751	1451	678	773	-80	-58	-22
20 – 24	3183	1082	2101	3273	1145	2128	-90	-63	-27
25 – 29	6800	2868	3932	7131	3038	4093	-331	-170	-161
30 – 34	5853	2835	3018	6370	3106	3264	-517	-271	-246
35 – 39	4063	2120	1943	4412	2292	2120	-349	-172	-177
40 – 44	2346	1257	1089	2552	1365	1187	-206	-108	-98
45 – 49	1515	847	668	1726	979	747	-211	-132	-79
50 – 54	1341	704	637	1631	869	762	-290	-165	-125
55 – 59	1438	707	731	1808	913	895	-370	-206	-164
60 – 64	1285	597	688	1620	787	833	-335	-190	-145
65 lat i więcej	2220	862	1358	2468	1032	1436	-248	-170	-78
and more									

a Zameldowania. **b** Wymeldowania.

a Registrations. **b** Deregistrations.

TABL. 28 (72). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	1238	733	505	6861	3677	3184	-5623	-2944	-2679
TOTAL 2010	2214	1367	847	3958	1830	2128	-1744	-463	-1281
2013	1704	1049	655	7142	3220	3922	-5438	-2171	-3267
2014	1616	895	721	5147	2525	2622	-3531	-1630	-1901
0 – 4 lata	469	226	243	228	118	110	241	108	133
5 – 9	81	37	44	341	172	169	-260	-135	-125
10 – 14	32	11	21	284	149	135	-252	-138	-114
15 – 19	49	25	24	362	258	104	-313	-233	-80
20 – 24	73	44	29	291	136	155	-218	-92	-126
25 – 29	153	105	48	580	264	316	-427	-159	-268
30 – 34	207	149	58	765	318	447	-558	-169	-389
35 – 39	127	81	46	591	297	294	-464	-216	-248
40 – 44	76	42	34	401	202	199	-325	-160	-165
45 – 49	74	38	36	337	167	170	-263	-129	-134
50 – 54	67	32	35	279	135	144	-212	-103	-109
55 – 59	59	35	24	249	119	130	-190	-84	-106
60 – 64	64	29	35	193	96	97	-129	-67	-62
65 lat i więcej <i>and more</i>	85	41	44	246	94	152	-161	-53	-108

TABL. 29 (73). **REZYDENCI^a**
Stan w dniu 31 XII
USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w tys.	4585,8	4535,7	4520,6	TOTAL in thous.
mężczyźni w tys.	2215,6	2189,7	2181,7	males in thous.
kobiety: w tysiącach	2370,2	2346,0	2338,8	females: in thousands
na 100 mężczyzn	107,0	107,1	107,2	per 100 males
Miasta: w tysiącach	3573,4	3507,7	3490,5	Urban areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	77,9	77,3	77,2	in % of total usual resi- dence population
Wieś: w tysiącach	1012,4	1028,0	1030,1	Rural areas: in thousands
w % ogółu ludności rezydującej	22,1	22,7	22,8	in % of total usual resi- dence population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 105.

^a See general notes, item 13 on page 105.

TABL. 30 (74). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	4585758	4535705	4520567	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	794930	765798	762210	Pre-working age
Miasta	594927	570965	568270	Urban areas
mężczyźni	304243	292130	290758	males
kobiety	290684	278835	277512	females
Wieś	200003	194833	193940	Rural areas
mężczyźni	102342	99943	99478	males
kobiety	97661	94890	94462	females
W wieku produkcyjnym	2979053	2856256	2817106	Working age
w tym w wieku mobilnym	1798336	1743182	1723024	of which of mobility age
Miasta	2333331	2205998	2168685	Urban areas
mężczyźni	1212382	1161482	1144641	males
w tym w wieku mobilnym	706170	679331	670309	of which of mobility age
kobiety	1120949	1044516	1024044	females
w tym w wieku mobilnym	688834	658921	649373	of which of mobility age
Wieś	645722	650258	648421	Rural areas
mężczyźni	340983	345998	345054	males
w tym w wieku mobilnym	205442	206330	205427	of which of mobility age
kobiety	304739	304260	303367	females
w tym w wieku mobilnym	197890	198600	197915	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym	811775	913651	941251	Post-working age
Miasta	645102	730759	753538	Urban areas
mężczyźni	201362	230368	239711	males
kobiety	443740	500391	513827	females
Wieś	166673	182892	187713	Rural areas
mężczyźni	54291	59760	62100	males
kobiety	112382	123132	125613	females

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 105.

^a See general notes, item 13 on page 105.

TABL. 31 (75). **NIKOTÓRE KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
As of 31 XII

Lp. No.	KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	2005	2010	2014	2015	2005	2010
		jednostki kościelne ^b church units ^b				ducho cler	
1	Kościół Katolicki Catholic Church Kościół Rzymskokatolicki ^c	1139	1151	1158	1160	3597	3731
	Starokatolickie Old Catholic						
2	Kościół Polskokatolicki	5	5	5	4	6	5
3	Kościół Starokatolicki Mariawitów	4	3	3	3 ^d	2	2
	Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition						
4	Kościół Ewangelicko-Augsburski ^e	53	63 ^f	63	63	95	86 ^f
5	Kościół Zielonoświątkowy	22	24	26	27	36	39
6	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	27	28	27	27	11	10
7	Kościół Wolnych Chrześcijan	35	36	23	23	43	47
8	Kościół Boży w Chrystusie	6	9	7	7	14	21
9	Nowoapostolski Kościół w Polsce	5	5	5	5	8	8
10	Kościół Chrześcijan Baptystów.....	5	8	9	10	6	7
11	Kościół Chrystusowy w RP ^g	4	5 ^h	5 ⁱ	5	10	13 ^h
12	Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	5	5	5	5	2	2
	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	15	14	13	12	61	53
14	Stowarzyszenie Zborów Chrześcijan	1	–	2	2	–	–
15	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	6	5	5	5	7	10
16	Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	7	7	7	7	22	22
17	Świecki Ruch Misyjny "Epifania"	8	10	10	10	58	60
	Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	1	1	1	1	11	11
19	Zbór Stanowczych Chrześcijan	1	1	1	1	7	7
20	Zbór w Wodzisławiu Śląskim	1	1	1	1	3	3
21	Ewangeliczny Związek Braterski	2	2	2	1	3	2
22	Misja „Centrum Służby Życia”	1	1	1	1	4	4
23	Kościół Ewangelicko-Reformowany.....	1	1	1	1	–	–
24	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	3	3	3	1	3
25	Zbory Boże Chrześcijan Dnia Siódmego ..	6	2	3	3	6	.
26	Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	3	3	3	3	5	6
27	Kościół Pentakostalny w RP	2	4	2	2	8	6
28	Zbór Ewangelii Łaski	1	1	1 ^k	1 ^k	1	1
	Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions						
29	Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtsang ^l	–	1	1	1	–	–
30	Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	1	1	1	1
31	Związek Buddyjski "Kanzeon".....	–	–	–	–	–	–
	Inne Others						
32	Świadkowie Jehowy w Polsce	302	299	214	209	–	–
33	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	1	1	1 ^d	12	28
34	Instytut Wiedzy o Tożsamości "Misja Czaitanii"	–	–	–	–	13	13
35	Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ^a	1	1	1	1	–	–
36	Chrześcijański Kościół „Marantha” w Wiśle	1	1	1	1 ^d	6	4

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. **b** Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, za 2014 r. **e** Dane dotyczą diecezji katowickiej i cieszyńskiej. **f** Dane za 2009 r. **g** Do 2010 r. Wspólnota Kościołów Kamtanzang. **m** Dane za 2013 r. **n** Dane dotyczą całego kraju. **o** Dane dotyczą Centrum Katowice.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. **b** Including, among others, parishes, congregations, religious **d** Data for 2014. **e** Data concern dioceses: katowicka and cieszyńska. **f** Data for 2009. **g** Till 2010 Wspólnota Kościołów Kamtanzang. **m** Data for 2013. **n** Data concern Poland. **o** Data concern Katowice.

2014	2015	2005	2010	2014	2015	Lp. No.
wni gy						
						wierni, wyznawcy adherents, faithful
3762	3753	4558877	4230522	4154620	4060579	1
5	4	1785	2072	1862	1878	2
2	2 ^d	576	550	507	507 ^d	3
75	75	60000	60175 ^f	49449	49411	4
42	41	4400	4132	4521	4643	5
12	12	2402	2411	2276	2270	6
50	60	2025	2042	2078	2138	7
24	24	273	568	644	623	8
14	14	568	559	591	587	9
19	12	418	518	461	543	10
14 ^l	43	950	800 ^h	505 ⁱ	523	11
2	2	454	463	463	463	12
48	51	469	422	366	373	13
-	-	325	360	370	360	14
12	12	260	231	269	272	15
25	26	204	241	265	271	16
53	53	190	208	190	190	17
13	12	148	157	162	164	18
7	7	247	126	117	136	19
3	3	93	105	114	109	20
2	3	100	40	40	100	21
3	3	86	70	78	75	22
-	-	80	80	75	75	23
3	3	13	48	56	56	24
3	3	88	71	56	50	25
5	7	47	37	37	34	26
5	5	51	30	41	32	27
1 ^k	1 ^k	55	29	23 ^k	23 ^k	28
-	-	98	120	121	123	29
-	1	15	19	9	8	30
1 ^m	1 ^m	-	4	5 ^m	5 ^m	31
-	-	127729 ⁿ	21388	20716	20364	32
8	8 ^d	210	194	251	251 ^d	33
13	13	188	202	202	220	34
-	-	30	20	50	110	35
5	5 ^d	30	35	35	35 ^d	36

ośrodki. **c** Dane dotyczą diecezji: bielsko-żywieckiej, częstochowskiej, sosnowieckiej, gliwickiej i katowickiej. **d** Dane Chrystusowych w RP **h** Dane za 2008 r. **i** Dane za 2012 r. **k** Dane za 2013 r. **l** Do 2011 r. Związek Buddyjski Tradycji Karma

communities, centres. **c** Data concern dioceses: bielsko-żywiecka, częstochowska, sosnowiecka, gliwicka and katowicka. Chrystusowych w RP. **h** Data for 2008. **i** Data for 2012. **k** Data for 2013. **l** Till 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby **w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL** (tabl. 1 i 2) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym; badaniem nie są objęte osoby nieobecne w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału.

Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. **Data on economic activity of the population** concern the actually living population and cover persons **aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishments and homeless. Presented data were compiled on the basis of the sample survey **Labour Force Survey – LFS** (tables 1 and 2), the sample survey conducted on a quarterly basis. The survey does not cover persons absent in households for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter.

Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. Since 2010 the data have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the National Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in the LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

- performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
- formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover, if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in the LFS in case of employment as paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdałości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

Prezentowane dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy),
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009, patrz ust. 5,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a., in regard to private farms in agriculture).

Presented data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. Data regarding **employed persons** concern persons performing work providing earnings or income.

Employed persons include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, election or service relation),
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), with certain exclusions in years 2005–2009, see item 5,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;

- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą,
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2005–2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002; od 2010 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych,
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employed persons as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data on persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII in years 2005–2009 were estimated on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002; since 2010 on the basis of the results of the Agricultural Census 2010.

Persons employed on private farms include persons conducting agricultural activity, however:

- 1) in years 2005–2009 excluding persons working:
 - a) on farms with area over 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with area up to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 including persons working on private farms independently of the area of the farm and designation of agricultural production (including those producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:

- 1) **employment as of 31 XII** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees,
- 2) **average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i rodzaju działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby przedsiębiorstwa (jednostki).

10. Dane w tabl. 4, 6 – 9 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych.

11. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. również sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy (łącznie ze zwolnieniami grupowymi), osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub

*7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

*8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents maintaining entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a flat fee established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and kind of activity, however in other tables – by seat of management of the enterprise (unit).

10. Data presented in tables 4, 6 – 9 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms, clergy.

*11. Information regarding **labour turnover** concerns full-time paid employees, and since 2009 seasonal and temporary employees as well. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation. Data do not concern entities which employ up to 9 persons.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires decreased by the number of persons returning to work from child-care leave, and till 2008 from unpaid leaves, (or the number of terminations decreased by

liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

12. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

13. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych (lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub w szkole wyższej, gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych do

persons granted child-care leave, and till 2008 unpaid leaves) in the surveyed year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the previous year.

12. Job vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover, or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs as of the reporting day were in fact not filled,*
- 2) *the employer made efforts to find persons willing to take up the job,*
- 3) *in the case of finding appropriate candidates, the employer would be ready to hire these persons immediately.*

13. Newly created jobs are jobs formed as a result of organizational changes, expanding or changing of the profile of activity, and all jobs in newly created units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work, who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising not less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Registered unemployment rate is presented including employed on private farms in agriculture, which is a component of civil population economically active, estimated till

2001 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2002–2009 – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej,
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

2001 on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, in years 2002–2009 results of the National Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, since 2010 – results of the Agricultural Census 2010.

3. Information concerning Labour Fund expenditures is given according to the Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

An **accident at work** is a sudden event, caused by external reason, which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions,
- 2) while an employee is at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is the result of work relations.

Accidents considered equal to accidents at work include accidents, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employed had such accident:

- 1) during a business trip,
- 2) during a training within the scope of common self-defence,
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kótek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- 7) wykonywanie lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance from a given title during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship,
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions,
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland,
- 5) undergoing – on the basis of appointment issued by the powiat labour office or other supervising entity – a training, or internship connected with a scholarship received by school-leavers;
- 6) performance of work by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives,
- 7) performance of work or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,
- 8) performance of ordinary activities connected with conducting or cooperation at conducting non-agricultural economic activities,
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen,
- 10) serving supplementary forms of military service,
- 11) education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są grupowane zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; przy czym dane:

1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez: działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

3. A **fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to the **contact-mode of injury** which directly causes them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 is grouped according to the EUROSTAT recommendations.

5. **The accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Information regarding persons working in **hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding: private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding: motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkujące, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

8. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe od 2010 r. podaje się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 1367).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

9. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

8. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases since 2010 are presented in concordance with the regulation of the Council of Ministers dated 30 VI 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 1367).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 100 thous. paid employees.

9. Detailed explanations and information concerning work conditions are presented in the CSO's publications "Accidents at Work" and "Working Conditions" from series "Information and statistical papers".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (76). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartały quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	3785	3769	3573	3669	3652	3520	3452	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1799	1801	1687	1738	1729	1653	1630	Men
Kobiety	1986	1968	1886	1931	1923	1868	1822	Women
Aktywni zawodowo	1980	2029	1897	1938	1905	1889	1857	Economically active persons
mężczyźni	1081	1109	1033	1053	1041	1030	1010	men
kobiety	899	920	864	885	864	859	847	women
Pracujący	1799	1854	1761	1782	1769	1749	1745	Employed persons
mężczyźni	994	1021	961	965	970	960	949	men
kobiety	805	833	800	817	798	789	796	women
Bezrobotni ^a	181	175	136	156	137	140	113	Unemployed persons ^a
mężczyźni	87	88	72	87	71	70	61	men
kobiety	95	87	64	69	66	70	51	women
Bierni zawodowo	1804	1740	1676	1731	1747	1632	1594	Economically inactive persons
Mężczyźni	718	693	654	685	688	623	620	Men
Kobiety	1087	1048	1022	1046	1059	1008	974	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWO- DOWEJ w %	52,3	53,8	53,1	52,8	52,2	53,7	53,8	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	60,1	61,6	61,2	60,6	60,2	62,3	62,0	men
kobiety	45,3	46,7	45,8	45,8	44,9	46,0	46,5	women
Miasta	53,0	54,4	53,6	53,2	52,9	54,2	54,0	Urban areas
Wieś	49,8	51,8	51,3	51,3	49,7	51,6	53,2	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % ..	47,5	49,2	49,3	48,6	48,4	49,7	50,6	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	55,3	56,7	57,0	55,5	56,1	58,1	58,2	men
kobiety	40,5	42,3	42,4	42,3	41,5	42,2	43,7	women
Miasta	48,1	49,8	49,8	49,2	49,0	50,2	50,8	Urban areas
Wieś	45,6	47,0	47,5	46,3	46,4	48,1	49,7	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,1	8,6	7,2	8,0	7,2	7,4	6,1	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	8,0	7,9	7,0	8,3	6,8	6,8	6,0	men
kobiety	10,6	9,5	7,4	7,8	7,6	8,1	6,0	women
Miasta	9,4	8,4	7,1	7,6	7,3	7,5	6,0	Urban areas
Wieś	8,3	9,2	7,4	9,6	6,4	7,1	6,3	Rural areas

^a Osoby w wieku 15-74 lata.

^a Persons aged 15-74.

TABL. 2 (77). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEL**

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
	w tys. <i>in thous.</i>					w % <i>in %</i>		
OGÓŁEM TOTAL	3452	1857	1745	113	1594	53,8	50,6	6,1
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	2514	1807	1697	110	707	71,9	67,5	6,1
15 – 24 lata	419	130	106	24	290	31,0	25,3	18,5
25 – 34	595	497	467	31	98	83,5	78,5	6,2
35 – 44	613	540	516	24	74	88,1	84,2	4,4
45 – 54	516	396	381	15	120	76,7	73,8	3,8
55 lat i więcej <i>and more</i>	1308	295	276	19	1013	22,6	21,1	6,4
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	732	598	582	16	133	81,7	79,5	2,7
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	930	567	529	38	363	61,0	56,9	6,7
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	326	147	136	11	179	45,1	41,7	7,5
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	930	478	443	35	452	51,4	47,6	7,3
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	534	68	55	13	466	12,7	10,3	19,1

a Osoby w wieku 15-74 lata. **b** Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

a Persons aged 15-74. **b** Men aged 18-64, women aged 18-59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (78). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total num- ber – women
OGÓŁEM	1504944	1637275	1654506	1671978	767699
TOTAL					
sektor publiczny	506955	466283	429098	413932	236335
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	997989	1170992	1225408	1258046	531364
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	71004	102514	102324	102191	51907
<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>					
Przemysł	482120	488654	483653	484509	134064
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	315625	330204	340474	350258	114984
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	90136	112127	103581	102159	11749
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	268175	275436	271197	275401	148700
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	86453	93009	93494	95440	23349
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	28242	28623	29327	28904	19227
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	19624	24080	30294	32406	10572
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	30813	37140	37776	36897	25198
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	24961	25842	26351	26338	15049
<i>Real estate activities ^Δ</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	49522	56419	68533	69334	34704
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42938	63589	64984	71177	30719
<i>Administrative and support service activities ^Δ</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	56146	62590	63808	63801	42768
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	122344	125392	127754	129116	103885
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	90628	96637	102938	104684	85064
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19298	21032	18901	18942	11747
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	22540	24191	29591	30679	18997
<i>Other service activities</i>					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 138.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 138.

TABL. 4 (79). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including gratuitously contributing family workers
OGÓŁEM	2005 1031396	1018370	701	9873
TOTAL	2010 1078500	1065404	280	10514
.....	2014 1084784	1072400	112	10159
.....	2015 1076362	1066029	114	8234
sektor publiczny public sector	393957	393957	–	–
sektor prywatny private sector	682405	672072	114	8234
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	4576	3701	–	40
Przemysł Industry	442988	440184	93	2706
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	315293	312571	93	2624
Budownictwo Construction	56056	55027	–	1001
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106427	104107	16	2280
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	44751	44268	–	483
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	11462	11102	#	359
Informacja i komunikacja Information and communication	14483	14391	#	90
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	21876	20750	–	33
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	18884	18838	–	46
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	24808	24552	–	256
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	40700	40495	#	203
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulsory social security	63271	63269	–	#
Edukacja Education	124578	124269	–	309
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	83224	82865	–	359
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	16652	16641	–	#
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1626	1570	–	56

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (80). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employ- ing more than 9 persons ^a	
OGÓŁEM	1147408	1219187	1184687	1183257	1013237	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6785	6755	6527	6490	2936	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	449594	466140	452965	449147	425324	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	284413	307544	314400	318853	296267	of which manufacturing
Budownictwo	76643	88824	76859	76120	53149	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	147454	157449	149887	152885	97225	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	51132	50918	52739	54500	42578	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14841	17318	16771	16136	9408	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	13052	12574	15872	16224	13087	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	21885	23367	23345	21920	19413	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	21212	20755	20879	20399	17186	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29564	37975	38555	36972	23689	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	33616	41405	39733	40464	36166	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	54727	61515	60589	60248	60248	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	120538	119272	117585	119143	117709	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	80799	85201	83531	83734	78419	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	15214	18523	15986	15939	15339	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	10352	11196	12865	12936	1361	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (81). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	934076	394973	84294	49048
TOTAL 2010	986410	419640	78994	47291
..... 2014	997166	433427	75234	47612
2015	993265	438704	72764	46583
sektor publiczny public sector	364002	203900	29955	21104
sektor prywatny private sector	629263	234804	42809	25479
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2922	761	779	560
Przemysł Industry	427622	116954	12562	6284
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	301431	99965	11140	5756
Budownictwo Construction	52112	5794	2915	851
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	95568	46377	8539	6071
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	43128	8457	1140	440
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	8118	5605	2984	2071
Informacja i komunikacja Information and communication	13337	4866	1054	519
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	19694	14620	1056	815
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	16272	9433	2566	1839
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	23075	11423	1477	898
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	35607	13985	4888	2442
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; compulsory social security	61055	41136	2214	1304
Edukacja Education	104076	85395	20193	14786
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	75666	64269	7199	5404
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	13775	8908	2866	2058
Pozostała działalność usługowa Other service activities	1238	721	332	241

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (82). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjemu- jący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z ur- lopow wychowaw- czych ^b persons returning to work from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	192570	66878	25725	108575	3501	20,8
TOTAL	2010	194626	72666	21657	155960	3366	19,5
	2014	189778	71038	24774	138387	1916	19,1
	2015	197463	75480	20787	132243	1579	19,8
sektor publiczny		31930	17396	3890	24581	555	8,2
public sector							
sektor prywatny		165533	58084	16897	107662	1024	27,0
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		525	131	76	309	–	19,1
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		73674	21683	7688	51946	556	17,0
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		59928	19879	6765	40609	526	20,6
Budownictwo		15116	1258	1027	10241	20	28,6
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		24477	11986	3311	15822	176	26,3
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		10260	1665	667	7885	27	24,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2531	1709	354	1388	32	31,9
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		3264	1298	687	2102	21	26,0
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		3404	2477	379	2150	101	16,9
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2027	1002	132	1611	24	12,2
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		4545	2132	681	3036	40	19,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		33145	11825	1880	18701	30	88,7
Administrative and support service activities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne		5130	3334	824	3739	179	7,5
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		9176	7028	1125	6716	166	9,0
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activi- ties		7840	6487	1428	5103	158	10,4
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		2064	1313	482	1303	47	14,8
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		285	152	46	191	2	24,3
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopow bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (83). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					korzystający z urlopów wychowawczych ^b taking child-care leaves ^b	Współczynnik zwolnień w % Termination rate in %	
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilitation	przez zakład pracy by employer			przez pracownika by employee
OGÓŁEM	2005	170575	61628	28237	23046	14635	5373	18,2	
TOTAL	2010	192695	71674	37284	17320	12771	4035	19,2	
	2014	178967	61861	24336	21173	15140	1755	18,0	
	2015	197468	66323	27378	22908	17351	2114	19,7	
sektor publiczny		50418	17824	9010	2155	11203	654	13,1	
public sector									
sektor prywatny		147050	48499	18368	20753	6148	1460	23,9	
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		486	115	26	42	35	–	17,7	
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		74942	17575	9121	8045	10304	689	17,3	
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		46949	14220	6456	7310	3163	639	16,0	
Budownictwo		15468	1018	1953	1718	655	92	29,1	
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		21245	10215	4085	4117	467	248	22,7	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa		8680	1237	789	1536	697	33	20,8	
Transportation and storage									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2255	1509	285	424	59	33	28,3	
Accommodation and catering ^Δ									
Informacja i komunikacja		2348	866	264	783	60	30	18,6	
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3761	2700	612	756	101	113	18,6	
Financial and insurance activities									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2125	1065	299	192	417	19	12,8	
Real estate activities									

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (83). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emerytu- rę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an ina- bility to work or due to rehabili- tation	korzysta- jący z urlo- pów wychowaw- czych ^b taking child- -care leaves ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5114	1971	911	743	284	65	21,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	34065	11791	2010	2262	321	139	90,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	10068	3282	5343	378	1019	234	14,9
Edukacja <i>Education</i>	7442	5713	816	506	1548	164	7,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	7253	5936	610	1079	1202	221	9,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2031	1214	231	283	173	33	14,6
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	185	116	23	44	9	1	15,8

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (84). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a
GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL
AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych -post- -secondary and se- condary vocational	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasadni- czych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	22644	9120	7258	7508	2564	5314
TOTAL	2010	17254	7227	6080	4604	2585	3985
	2014	18102	7579	6443	4157	2425	5077
	2015	14834	6385	6017	3693	2419	2705
sektor publiczny		3088	1886	2089	616	211	172
public sector							
sektor prywatny		11746	4499	3928	3077	2208	2533
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		60	11	#	18	3	#
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		5529	1614	1601	1711	682	1535
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		4982	1549	1445	1457	654	1426
of which manufacturing							
Budownictwo		701	111	238	187	58	218
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		2396	1205	712	672	696	316
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		435	151	145	119	82	89
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		165	101	37	60	31	37
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		510	211	366	67	65	12
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		188	130	131	23	31	3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		92	62	54	14	13	11
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		452	236	347	62	27	16
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activi- ties		1367	415	162	321	501	383
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne		674	433	461	117	81	15
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		766	606	665	54	27	20
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1175	910	898	189	58	30
Human health and social work activities							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		293	173	149	74	64	6
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		31	16	#	5	-	#
Other service activities							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (85). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utwo- rzone of which vacan- cies — newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM	7317	1796	4737	69244	37207	42262	23535
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	—	—	—	352	133	186	89
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	2741	705	2183	17805	12368	9291	6936
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	15	—	15	178	73	474	452
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	2657	692	2109	16424	11633	7662	5422
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	16	2	16	194	133	673	655
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	53	11	43	1009	529	482	407
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation ac- tivities</i>							
Budownictwo	572	29	180	12124	4079	7225	3254
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	1317	244	549	13791	6754	10115	4413
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	591	224	446	2889	1607	2871	1835
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	399	151	54	3291	952	1768	505
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 10 (85). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE
W 2015 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2015 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nostkach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	316	142	238	1755	1125	566	331
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	40	30	11	1100	557	899	631
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	24	–	24	970	500	820	386
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	230	51	160	2897	879	2341	933
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	320	42	233	2961	1937	1649	1047
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	278	37	276	786	774	413	401
Edukacja <i>Education</i>	155	81	104	4269	3294	2359	1927
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activi- ties</i>	231	27	219	2364	1712	819	555
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	73	5	58	748	502	327	234
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	30	28	2	1142	34	613	58

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 11 (86). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL
AS JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani					Total registered unemployed persons
ogółem	281280	181198	175675	148508	
w tym kobiety	159383	98169	94101	80665	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	73450	35806	27252	21236	previously not employed
absolwenci ^a	13843	10831	7497	5960	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	76351	47059	50758	43121	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	13563	6517	9498	7904	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	182131	72162	96228	80389	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku ...	31864	27762	22534	19659	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	21805	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	9388	11064	11855	10205	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	15,5	10,0	9,6	8,2	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	2695	4147	7393	8740	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. **b** Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. **c** Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 140.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated from any school, which is confirmed by a certificate, diploma or other document of completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. **b** Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. **c** See general notes, item 2 on page 140.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 12 (87). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	312040	333741	261775	248630	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	152701	167803	130854	125390	women
dotychczas niepracujący	108580	79442	47489	41028	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	7536	8943	13682	12083	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	340464	320968	294396	275797	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					<i>Of total number:</i>
kobiety	164778	159537	147888	138826	women
z tytułu podjęcia pracy	141869	117201	128676	129353	received jobs

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL	281280	159383	181198	98169	175675	94101	148508	80665
	OGÓŁEM TOTAL							
	WEDŁUG WIEKU BY AGE							
24 lata i mniej and less	59769	33166	35895	20302	24959	13903	18494	10777
25 – 34	77172	47422	53215	31710	47769	29256	39466	24903
35 – 44	58711	35036	33499	18818	38295	21675	33024	19036
45 – 54	70548	38898	38976	20680	35173	18194	29423	15230
55 lat i więcej and more	15080	4861	19613	6659	29479	11073	28101	10719

TABL. 13 (88). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	15907	10372	20778	13594	22066	14781	19416	13034
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	61244	39316	41781	25114	38997	23514	32709	20049
Średnie ogólnokształcące General secondary	19126	14770	17205	12187	16170	11119	13656	9419
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	91568	45448	50889	22573	49169	21363	40604	17798
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	93435	49477	50545	24701	49273	23324	42123	20365
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej 3 months and less	62202	28930	67086	33189	50800	24814	46373	23121
3 – 6	38180	20963	36764	20778	26724	14623	22677	12649
6 – 12	42194	22965	34618	19386	29417	15573	23633	12759
12 – 24	44535	25753	27543	15715	31137	17034	22110	12492
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	94169	60772	15187	9101	37597	22057	33715	19644
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	73450	45491	35806	22113	27252	16489	21236	13191
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej 1 year and less	39090	22420	29139	16910	31499	18611	27955	16749
1 – 5	45324	24548	37464	20159	35368	19465	29928	16794
5 – 10	36735	21442	22799	12438	24920	13533	21282	11678
10 – 20	47339	27692	27045	14109	26993	13813	22972	11783
20 – 30	34068	16714	21434	9814	21320	9189	17860	7656
powyżej 30 lat more than 30 years	5274	1076	7511	2626	8323	3001	7275	2814

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. **b** Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. wśród bezrobotnych było 44115 osób (w tym 18947 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. **b** Intervals were shifted upwards, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2015 among the unemployed were 44115 persons (of which 18947 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 14 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	3728	1889	1490	2656	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety	2004	1100	866	1486	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4614	4116	1705	2127	Undertook employment in public works
w tym kobiety	2519	1707	860	1170	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	38785	46729	29525	27218	Started training or traineeship with the employer
w tym kobiety	23125	29422	18513	17229	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	–	6267	4576	4675	Started social useful works
w tym kobiety	–	3344	2596	2616	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	110087	115238	123073	140951	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 15 (90). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF THE LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	478,0	827,2	650,9	647,7	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	266,9	296,7	293,0	255,0	39,4	Unemployment benefits
Koszty szkoleń.....	23,3	32,7	22,5	21,1	3,3	Training costs
Środki na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	36,2	223,2	147,7	150,5	23,2	Means for starting of economic activity as well as reimbursement of the costs of equipment and refitting of the workseat
Roboty publiczne	22,5	28,3	14,8	18,6	2,9	Public works
Prace interwencyjne	10,3	9,5	6,7	12,4	1,9	Intervention works
Stypendia za okres stażu	62,7	167,4	113,9	114,0	17,6	Scholarships for internship period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 141.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 141.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents re- sulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1–3 dni days	4 – 20	21 dni i więcej days and more
OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM 2005	12404	71	159	12174	64	3248	8440
TOTAL 2010	13802	64	108	13630	135	3999	8845
..... 2014	12045	53	84	11908	170	3639	7054
..... 2015	12156	37	64	12055	183	4140	7245
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	50	1	1	48	–	16	32
Przemysł <i>Industry</i>	5600	20	36	5544	69	1646	3728
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1472	10	4	1458	–	121	1328
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3664	7	25	3632	58	1369	2119
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	87	1	1	85	3	25	58
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	377	2	6	369	8	131	223
Budownictwo <i>Construction</i>	880	7	10	863	6	214	644
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1453	1	3	1449	25	653	719

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents re- sulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych light	1–3 dni days	4 – 20	21 dni i więcej days and more
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)							
Transport i gospodarka magazynowa	799	6	3	790	15	276	479
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	108	–	–	108	2	47	55
Informacja i komunikacja	50	–	–	50	2	21	25
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	115	–	–	115	1	54	52
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	177	–	1	176	6	56	113
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	135	–	1	134	2	51	74
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	555	–	4	551	24	238	281
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	343	–	–	343	8	149	170
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	643	–	1	642	14	274	341
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1072	1	–	1071	9	376	430
<i>Human health and social work activ- ities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	123	1	2	120	–	48	73
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	53	–	2	51	–	21	29
<i>Other service activities</i>							

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (cd.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents re- sulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1–3 dni days	4 – 20	21 dni i więcej days and more	
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
OGÓŁEM	2005	8,64	0,05	0,11	8,48	0,04	2,26	5,88
TOTAL	2010	9,31	0,04	0,07	9,20	0,09	2,70	5,96
	2014	7,77	0,03	0,05	7,69	0,11	2,35	4,55
	2015	7,76	0,02	0,04	7,70	0,12	2,64	4,62
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		8,64	0,17	0,17	8,30	–	2,77	5,53
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		11,57	0,04	0,07	11,46	0,14	3,40	7,70
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		14,81	0,10	0,04	14,67	–	1,22	13,36
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		10,61	0,02	0,07	10,52	0,17	3,96	6,14
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		5,14	0,06	0,06	5,02	0,18	1,48	3,43
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		16,84	0,09	0,27	16,48	0,36	5,85	9,96
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		8,55	0,07	0,10	8,38	0,06	2,08	6,26
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		5,32	0,00	0,01	5,31	0,09	2,39	2,63
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		8,46	0,06	0,03	8,36	0,16	2,92	5,07
<i>Transportation and storage</i>								

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (91). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents re- sulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżejszych light	1–3 dni days	4 – 20	21 dni i więcej days and more

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.)
 PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)

Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,71	–	–	3,71	0,07	1,61	1,89
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	1,59	–	–	1,59	0,06	0,67	0,80
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3,08	–	–	3,08	0,03	1,45	1,39
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6,72	–	0,04	6,68	0,23	2,13	4,29
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,96	–	0,01	1,95	0,03	0,74	1,07
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8,15	–	0,06	8,09	0,35	3,50	4,13
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5,38	–	–	5,38	0,13	2,34	2,66
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	5,01	–	0,01	5,00	0,11	2,13	2,66
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10,33	0,01	–	10,32	0,09	3,62	4,14
<i>Human health and social work activ- ities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6,50	0,05	0,11	6,34	–	2,54	3,86
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	1,76	–	0,07	1,69	–	0,70	0,96
<i>Other service activities</i>							

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (92). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospodarka magazynowa transportation and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	12404	118	6358	4318	1265	1043	764	831
TOTAL	2010	13802	58	6852	4313	1534	1445	818	863
	2014	12045	43	5643	3779	990	1417	765	1126
	2015	12156	50	5600	3664	880	1453	799	1072
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		412	1	215	172	30	40	17	24
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi <i>of which chemicals</i>		89	1	43	38	4	11	4	7
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		30	1	18	5	6	1	–	3
Zderzenie z/lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt		2932	11	1115	735	203	350	246	244
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu		3047	11	1816	1012	275	341	156	74
<i>object in motion</i>									
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt		1427	5	933	422	137	146	58	28
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transportowany obiekt		579	2	309	222	46	101	36	18
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		2033	10	961	792	130	264	67	336
<i>Contact with sharp, rough, coarse material agent</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym		1497	7	664	580	88	215	35	309
<i>of which contact with sharp material agent</i>									
Uwięzienie, zmiżdżenie		851	3	523	384	74	97	43	25
<i>Trapped, crushed</i>									
Obciążenie psychiczne lub fizyczne <i>Physical or mental stress</i>		1401	2	515	298	90	234	121	135
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego		1252	2	462	267	86	214	108	111
<i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (92). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnic- two, leś- nictwo, łó- wiewstwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo con- struc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	trans- port i gospo- darka maga- zynowa trans- porta- tion and storage	opieka zdrow- otna i pomoc spo- leczna human health and social work
			razem total	w tym prze- twór- stwo przemy- słowe of which manu- factur- ing				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.)
 CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)

Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	279	2	29	11	3	14	62	84
<i>Agression of human or animal</i>								
Pozostałe	1171	9	408	255	69	112	87	147
<i>Others</i>								

PRZYCZYNY WYPADKÓW
 CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2005	24296	216	13184	8738	2765	1988	1467	1259
TOTAL	2010	28149	88	14962	9031	3333	2805	1781	1300
.....	2014	24531	78	12239	7996	2205	2942	1585	1770
.....	2015	24926	101	12328	7786	1931	2930	1606	1719
Niewłaściwy stan czynnika material- nego		2077	6	1126	752	188	162	172	116
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		1199	2	743	430	104	126	53	45
<i>work</i>									
stanowiska pracy		1424	8	785	492	126	173	80	65
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		1900	4	1118	771	146	252	106	71
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>									
Nieuzywanie sprzętu ochronnego		395	1	228	162	35	53	20	12
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		1875	9	1114	667	137	244	102	52
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		306	-	107	83	26	41	28	35
<i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika		14637	69	6681	4207	1120	1786	940	1207
<i>Incorrect employee action</i>									
Inne		1113	2	426	222	49	93	105	116
<i>Others</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (93). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	432	371	284	293	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	4	1	–	6	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób	233	169	122	148	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	20	22	21	24	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	8	8	–	2	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	44	62	50	28	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	44	42	36	31	persons hit, crushed or bitten by animals
działania skrajnych temperatur	2	–	1	3	influence of extreme temperatures
działania materiałów szkodliwych	1	2	1	–	influence of hazardous materials
inne wydarzenia	80	66	53	57	other events

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.
 Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (94). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
 Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		Ogółem Grand total		związane connected with		czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery			
		ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	ze środowiskiem pracy work environment	z uciążliwością pracy strenuous conditions	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	197,7	103,2	110,5	60,6	65,9	31,8	21,2	10,8
TOTAL	2010	183,7	126,6	100,2	63,0	59,0	47,2	24,5	16,4
	2014	178,5	129,8	98,8	64,2	55,2	45,5	24,6	20,1
	2015	167,3	119,4	95,8	61,5	48,4	39,8	23,1	18,1
sektor publiczny		264,5	172,1	161,9	96,7	77,3	59,5	25,3	15,9
public sector									
sektor prywatny		130,5	99,4	70,7	48,2	37,5	32,3	22,3	18,9
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143.

TABL. 19 (94). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (cd.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with		z uciążliwością pracy strenuous conditions		czynnikami me- chanicznymi związanymi z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	97,4	74,0	48,5	33,8	35,5	33,8	13,4	6,5
Przemysł <i>Industry</i>	231,2	164,0	137,4	90,5	58,9	46,1	35,0	27,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	491,0	296,6	348,2	206,5	92,8	58,8	50,0	31,2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	162,2	129,0	83,4	61,5	46,8	39,7	31,9	27,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>	110,3	93,5	5,2	4,4	82,8	82,8	22,4	6,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	147,9	123,1	62,9	46,7	65,6	58,0	19,4	18,5
Budownictwo <i>Construction</i>	207,3	118,3	146,7	69,8	45,4	37,1	15,3	11,4
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	23,7	16,2	11,0	5,3	6,2	5,1	6,6	5,8

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143.

TABL. 19 (94). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with			czynniki mechaniczne mechanical factors		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		związany z maszynami szczególnie nie- bezpiecznymi connected with mechanical factors related to particu- larly dangerous machinery	
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Transport i gospodarka magazyno- wa <i>Transportation and storage</i>	147,5	133,0	18,4	11,6	119,6	114,7	9,4	6,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	24,0	21,3	3,6	1,8	20,3	19,5	0,1	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	12,8	7,6	4,0	2,2	0,4	0,4	8,4	5,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	95,3	54,4	50,6	36,9	29,3	9,8	15,4	7,7
Edukacja <i>Education</i>	14,5	14,5	13,8	13,8	0,4	0,4	0,3	0,3
Opieka zdrowotna i pomoc społecz- na <i>Human health and social work activ- ities</i>	34,6	30,2	24,9	20,7	9,4	9,4	0,3	0,1

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143.

TABL. 20 (95). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means for elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM TOTAL	415,4	260,8	121,1	125,3	183,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	464,7	362,3	211,1	194,3	291,8
sektor prywatny <i>private sector</i>	396,8	222,3	87,0	99,1	143,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	305,5	201,2	35,0	50,2	190,0
Przemysł <i>Industry</i>	483,1	325,4	167,6	160,6	229,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	657,4	600,6	418,8	341,9	506,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	439,7	247,9	97,3	105,0	150,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	416,0	339,7	148,2	221,6	237,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	374,7	208,2	74,7	115,4	132,6
Budownictwo <i>Construction</i>	510,8	355,5	136,6	175,3	282,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	272,6	103,2	39,0	53,5	63,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	353,4	158,7	50,5	65,1	102,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	251,6	221,4	69,3	127,7	37,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	562,9	298,3	7,2	8,6	288,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	441,1	249,5	24,5	112,7	190,3
Edukacja <i>Education</i>	34,3	16,4	12,3	15,1	4,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	281,6	149,9	42,1	52,5	118,3

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143.

TABL. 21 (96). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków Number of cases		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnionych per 100 thous. paid employees		
OGÓŁEM	2005	787	66,3	TOTAL
	2010	1005	79,7	
	2014	649	52,3	
	2015	437	34,8	
w tym:				of which:
Pylice płuc		276	22,0	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		1	0,1	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		3	0,2	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa		3	0,2	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		–	–	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		8	0,6	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		17	1,4	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		9	0,7	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		6	0,5	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy ...		17	1,4	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		30	2,4	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem ...		28	2,2	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type</i>
Zespół wibracyjny		6	0,5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		–	–	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		32	2,5	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (97). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatki urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
OGÓŁEM	2005	182804	234812	91982	193899	12443	96709	173889
TOTAL	2010	163794	178379	47790	142359	12380	71849	3491
	2014	138120	161001	33129	116006	15077	52326	3923
	2015	122698	143301	39265	104266	14743	46707	2990
sektor publiczny		79316	60795	29477	83227	11627	40228	2033
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		43382	82506	9788	21039	3116	6479	957
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		738	654	–	13	6	6	8
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		97759	109772	38954	85917	12927	38278	1838
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		71357	42001	29408	70624	11985	36073	1480
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		19061	55899	8269	10115	819	2086	238
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		3245	6340	889	3661	–	77	81
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		4096	5532	388	1517	123	42	39
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		14055	15522	69	3809	1268	1273	576
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1692	3757	75	695	23	31	32
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143. ^b Or particular character.

TABL. 22 (97). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^b <i>Entitlements arising from work in particular conditions^b</i>
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7234	8172	57	11458	30	6947	334
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	52	46	–	328	–	–	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	23	82	–	424	4	12	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	853	587	–	175	–	6	7
Edukacja <i>Education</i>	22	18	–	557	–	–	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	270	4691	110	890	485	154	195

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143. ^b Or particular character.

TABL. 23 (98). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occu- pational acci- dents compen- sations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occu- pational acci- dents compen- sations
OGÓŁEM	2005	3740	3267	3081,7	2653,2
TOTAL	2010	3363	2999	4477,9	3804,4
	2014	3927	3445	4958,1	4078,3
	2015	3925	3665	4687,5	4272,9
sektor publiczny		1574	1356	5682,2	4862,5
public sector					
sektor prywatny		2351	2309	4021,6	3926,6
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo		23	19	8987,0	8221,1
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		2696	2464	4704,1	4158,8
Industry					
górnictwo i wydobywanie		1054	852	6538,0	5588,4
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		1466	1436	3452,9	3312,5
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		51	51	4284,3	4284,3
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		125	125	4085,6	4085,6
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		416	409	5404,6	5359,4
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		220	219	3974,1	3940,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		195	191	5226,2	5149,7
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		3	3	1966,7	1966,7
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		12	11	3275,0	2536,4
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		24	24	4241,7	4241,7
Administrative and support service activities					
Edukacja		27	24	4311,1	3304,2
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		309	301	3574,4	3332,9
Human health and social work activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 143.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 143.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących prace nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Presented data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of job occupational training.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

2. Average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees converted into full-time paid employees.

3. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2014 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

3. *Data on average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income tax and employee's contributions to compulsory social security (retirement, and other pension and illness) paid by the insured employee, introduced from 1 I 1999 according to the Law dated 13 X 1998 on the System of Social Security (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).*

4. *Data in tables 2–5 were elaborated on the basis of sample survey of structure of wages and salaries by occupations for October 2014. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries, the sum of the following was assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12 of: annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere units and fees).*

Social security benefits

1. *Information on retirement and other pensions (excluding those for farmers) concern benefits paid by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (within the scope of appropriated allocation and from 2007 from a separate division of the state budget expenditure) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE.*

Information regarding retirement and other pensions for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of allocation and from 2007 from a separate division of the state budget expenditure) as well as from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacone także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury,
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy,
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement and other pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) farmers;
- 8) war and military invalids, combatants and since 1991 persons repressed.

3. Retirement and other pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pensions,
- 2) disability pensions,
- 3) survivors pensions.

4. Retirement and other pensions include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

5. Data regarding the **average monthly retirement and other pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (99). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	2433,95	3306,69	3862,32	3969,67	4221,45	TOTAL
sektor publiczny	2988,33	4143,18	4863,97	4922,11	4922,11	public sector
sektor prywatny	2029,34	2840,86	3364,07	3513,27	3798,27	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2604,99	3374,87	4347,80	4654,74	5183,83	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2885,54	3910,15	4581,88	4648,07	4769,95	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2224,90	3131,30	3767,78	3924,71	4040,38	of which manufacturing
Budownictwo	1899,32	2602,45	2980,63	3075,04	3443,12	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1672,47	2350,99	2851,84	2987,59	3352,63	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2178,57	2616,16	3008,87	3220,59	3504,88	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1230,89	1724,93	2076,02	2147,75	2282,06	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3019,83	3962,17	4748,17	4958,89	5317,41	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3669,02	4599,32	5222,06	5532,79	5896,95	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2411,99	3135,39	3649,70	3796,60	3938,31	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2569,60	3661,62	3954,39	4167,35	4897,94	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1467,49	1916,25	2328,68	2489,97	2474,27	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3077,41	4079,28	4590,38	4744,03	4744,03	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2365,31	3245,03	3875,13	3995,63	4013,91	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1895,10	3125,45	3467,60	3576,27	3638,99	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2038,62	2629,16	3032,47	3180,05	3216,46	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ..	2079,87	2273,50	2531,74	2612,48	2509,25	Other service activities

TABL. 2 (100). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.²PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. persons b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M		a 966,5	517,7	448,8	363,9	158,8	205,1	602,6	358,9	243,7
T O T A L		b 100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 4107,72 zł) w kraju: out of which by ranges of wages and salaries determined on the basis of the product of average gross wages and salaries (PW = 4107,72 zł) in Poland:										
Do 1680,00 zł	Do 1680,00 zł	a 73,2	34,9	38,3	1,0	0,2	0,8	72,2	34,7	37,5
zł and less	zł and less	b 7,6	6,7	8,5	0,3	0,1	0,4	12,0	9,7	15,4
1680,01 – 2053,86	1680,01 zł – 50% PW	a 94,7	36,8	57,9	17,6	3,2	14,4	77,1	33,6	43,5
		b 9,8	7,1	12,9	4,8	2,0	7,0	12,8	9,4	17,8
2053,87 – 2752,17	50 – 67% PW	a 164,8	67,5	97,3	49,5	11,6	37,9	115,3	55,9	59,4
		b 17,1	13,1	21,7	13,6	7,3	18,5	19,1	15,6	24,4
2752,18 – 3080,79	67 – 75% PW	a 78,3	36,4	41,9	27,5	7,5	20,0	50,8	28,9	21,9
		b 8,1	7,0	9,3	7,6	4,7	9,8	8,4	8,1	8,9
3080,80 – 4107,72	75 – 100% PW	a 200,6	105,3	95,3	84,3	28,5	55,8	116,3	76,8	39,5
		b 20,7	20,4	21,3	23,1	17,9	27,1	19,3	21,3	16,3
4107,73 – 5134,65	100 – 125% PW	a 134,9	74,1	60,8	65,9	24,5	41,4	69,0	49,6	19,4
		b 14,0	14,4	13,5	18,1	15,5	20,2	11,5	13,8	8,0
5134,66 – 6161,58	125 – 150% PW	a 79,4	50,8	28,6	40,2	20,5	19,7	39,2	30,3	8,9
		b 8,2	9,8	6,4	11,0	12,9	9,6	6,5	8,4	3,7
6161,59 – 7188,51	150 – 175% PW	a 49,4	37,9	11,5	26,7	19,7	7,0	22,7	18,2	4,5
		b 5,1	7,3	2,6	7,3	12,4	3,4	3,8	5,1	1,9
7188,52 – 8215,44	175 – 200% PW	a 32,0	26,3	5,7	19,6	16,8	2,8	12,4	9,5	2,9
		b 3,3	5,1	1,2	5,4	10,6	1,4	2,1	2,7	1,1
8215,45 – 9242,37	200 – 225% PW	a 19,4	16,0	3,4	12,6	10,8	1,8	6,8	5,2	1,6
		b 2,0	3,1	0,8	3,5	6,8	0,9	1,1	1,5	0,6
9242,38 – 10269,30	225 – 250% PW	a 11,6	9,4	2,2	7,2	6,2	1,0	4,4	3,2	1,2
		b 1,2	1,8	0,5	2,0	3,9	0,5	0,7	0,9	0,5
10269,31 – 11296,23	250 – 275% PW	a 8,5	7,0	1,5	4,7	4,0	0,7	3,8	3,0	0,8
		b 0,9	1,3	0,3	1,3	2,5	0,4	0,6	0,8	0,3
11296,24 – 12323,16	275 – 300% PW	a 5,0	3,7	1,3	2,5	1,8	0,7	2,5	1,9	0,6
		b 0,5	0,7	0,3	0,7	1,2	0,3	0,4	0,5	0,2
12323,17 – 20000,00	300% PW –	a 11,5	8,9	2,6	4,3	3,3	1,0	7,2	5,6	1,6
	20000,00 zł	b 1,2	1,7	0,6	1,2	2,1	0,5	1,2	1,5	0,7
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a 3,2	2,7	0,5	0,3	0,2	0,1	2,9	2,5	0,4
zł and more	zł and more	b 0,3	0,5	0,1	0,1	0,1	0,0	0,5	0,7	0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 176.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 4 on page 176.

TABL. 2A (101). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
a – w tys. osób in thous. persons											
b – w odsetkach in percent											
O G Ó Ł E M	a	966,5	517,7	448,8	363,9	158,8	205,1	602,6	358,9	243,7	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :											
Do 1680,00 zł zł and less	Do 1680,00 zł zł and less	a b	73,2 7,6	34,9 6,7	38,3 8,5	1,0 0,3	0,2 0,1	0,8 0,4	72,2 12,0	34,7 9,7	37,5 15,4
1680,01 – 2053,02	(1680,01 zł – 50%)	a b	94,5 9,8	36,8 7,1	57,7 12,9	17,5 4,8	3,2 2,0	14,3 7,0	77,0 12,8	33,6 9,3	43,4 17,8
2053,03 – 2751,04	(50 – 67%)	a b	164,9 17,1	67,5 13,0	97,4 21,6	49,5 13,6	11,6 7,3	37,9 18,5	115,4 19,1	55,9 15,6	59,5 24,3
2751,05 – 3079,52	(67 – 75%)	a b	78,1 8,1	36,3 7,0	41,8 9,3	27,5 7,5	7,4 4,7	20,1 9,8	50,6 8,4	28,9 8,1	21,7 8,9
3079,53 – 4106,03	(75 – 100%)	a b	200,9 20,7	105,3 20,4	95,6 21,2	84,4 23,2	28,5 7,9	55,9 27,1	116,5 19,3	76,8 21,4	39,7 16,3
4106,04 – 5132,54	(100 – 125%)	a b	134,9 14,0	74,1 14,4	60,8 13,6	65,9 18,1	24,6 15,5	41,3 20,2	69,0 11,5	49,5 13,8	19,5 8,0
5132,55 – 6159,05	(125 – 150%)	a b	79,4 8,2	50,7 9,8	28,7 6,4	40,2 11,0	20,5 12,9	19,7 9,6	39,2 6,5	30,2 8,4	9,0 3,7
6159,06 – 7185,55	(150 – 175%)	a b	49,4 5,1	37,9 7,3	11,5 2,6	26,7 7,3	19,7 12,4	7,0 3,4	22,7 3,8	18,2 5,1	4,5 1,9
7185,56 – 8212,06	(175 – 200%)	a b	32,0 3,3	26,4 5,1	5,6 1,3	19,6 5,4	16,8 10,6	2,8 1,4	12,4 2,1	9,6 2,7	2,8 1,2
8212,07 – 9238,57	(200 – 225%)	a b	19,4 2,0	16,0 3,1	3,4 0,8	12,6 3,5	10,8 6,8	1,8 0,9	6,8 1,1	5,2 1,5	1,6 0,6
9238,58 – 10265,08	(225 – 250%)	a b	11,5 1,2	9,4 1,8	2,1 0,5	7,1 2,0	6,1 3,9	1,0 0,5	4,4 0,7	3,3 0,9	1,1 0,5
10265,09 – 11291,58	(250 – 275%)	a b	8,6 0,9	7,0 1,4	1,6 0,3	4,8 1,3	4,0 2,5	0,8 0,4	3,8 0,6	3,0 0,8	0,8 0,3
11291,59 – 12318,09	(275 – 300%)	a b	5,0 0,5	3,8 0,7	1,2 0,3	2,5 0,7	1,9 1,2	0,6 0,3	2,5 0,4	1,9 0,5	0,6 0,2
12318,10 – 20000,00	(300% – 20000,00 zł)	a b	11,5 1,2	8,9 1,7	2,6 0,6	4,3 1,2	3,3 2,1	1,0 0,5	7,2 1,2	5,6 1,5	1,6 0,7
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a b	3,2 0,3	2,7 0,5	0,5 0,1	0,3 0,1	0,2 0,1	0,1 0,0	2,9 0,5	2,5 0,7	0,4 0,2

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4106,03 zł) w województwie śląskim; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2053,03 – 2751,04 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 Established on the basis of product of gross wages and salaries (4106,03 zł) in the Śląskie Voivodship; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2053,03 – 2751,04 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (102). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	4106,03	4657,60	3469,83	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ...	7,1	7,6	6,5	7357,33	8272,86	6115,17	<i>Public government representatives, senior officials and managers</i>
Specjaliści	22,6	14,6	32,1	4782,80	5772,60	4263,94	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,5	5,1	1,7	5897,56	6333,62	4366,08	<i>science and engineering professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	3,7	0,9	7,0	4020,42	5985,08	3728,81	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	7,8	3,0	13,4	4414,33	4698,23	4340,65	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	5,4	3,3	7,9	4770,84	5766,84	4294,53	<i>business and administration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych ...	1,1	1,7	0,4	5737,83	5840,53	5199,62	<i>information and communications technology professionals</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,1	0,6	1,7	5600,83	6002,21	5424,80	<i>legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	11,1	9,8	12,7	4225,78	5077,69	3467,34	<i>Technicians and associate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych ..	4,0	5,8	1,8	5271,41	5731,44	3508,26	<i>science and engineering associate professionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,0	0,4	1,7	3087,71	3483,57	2989,28	<i>health associate professionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	5,1	2,9	7,8	3802,22	4203,42	3630,71	<i>business and administration associate professionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewne	0,7	0,2	1,3	3115,35	3652,41	3018,21	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 176.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes, item 4 on page 176.

TABL. 3 (102). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (cd.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
technicy informatycy	0,3	0,5	0,1	4122,52	4126,79	4103,75	<i>information and communications technicians</i>
Pracownicy biurowi	8,0	4,9	11,6	3283,31	3339,00	3256,33	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,8	0,7	5,2	3283,25	3568,59	3236,16	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	1,0	0,3	1,9	3158,42	4081,30	3008,36	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,3	3,5	3,0	3206,59	3157,82	3272,43	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,9	0,4	1,5	3711,46	4077,81	3611,38	<i>other clerical support workers</i>
Pracownicy usług i sprzedawcy	9,9	5,2	15,3	2346,50	2737,49	2194,56	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług osobistych	1,9	1,4	2,6	2321,84	2396,53	2275,26	<i>personal service workers</i>
sprzedawcy i pokrewni	6,4	1,9	11,4	2339,16	3163,67	2180,06	<i>sales workers</i>
pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,1	0,7	2175,04	2412,25	2150,52	<i>personal care workers</i>
pracownicy usług ochrony	1,2	1,8	0,6	2472,11	2554,91	2177,37	<i>protective services workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0	2981,23	3255,89	2435,98	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	16,1	25,8	4,7	3855,16	4075,39	2445,87	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,3	4,2	0,1	3133,76	3129,90	3308,05	<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,3	13,0	0,5	4308,81	4343,85	3174,15	<i>metal, machinery and related trades workers</i>

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 176.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. **b** See general notes, item 4 on page 176.

TABL. 3 (102). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R. (dok.)PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2014 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,5	0,6	0,3	3124,84	3302,01	2603,99	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy	3,1	5,7	0,2	4802,44	4848,24	3403,35	<i>electrical and electronic trades workers</i>
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	2,9	2,3	3,6	2417,16	2628,70	2259,76	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	17,1	25,7	7,2	4123,42	4402,17	2972,84	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	9,2	13,8	3,8	4775,58	5218,58	2901,73	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	2,1	1,7	2,7	3398,17	4096,66	2901,05	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,8	10,2	0,7	3368,85	3354,28	3605,57	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	8,0	6,3	9,9	2591,67	3078,78	2237,57	<i>Elementary occupations</i>
w tym:							<i>of which:</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,0	0,1	0,0	2437,11	2299,04	2885,43	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,0	4,1	1,6	3172,66	3377,82	2572,41	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 176.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes, item 4 on page 176.

TABL. 4 (103). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

a – w zł
in zł
b – ogółem = 100
total = 100

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	a	4106,03	4657,60	3469,83	4725,89	5783,79	3906,28	3731,76	4159,08	3102,81
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytu- łem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5347,45	6523,01	4630,02	5010,66	6080,76	4603,07	5787,26	6833,11	4682,42
Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with Master degree, Medical Doctor degree or equivalent	b	130,2	140,1	133,4	106,0	105,1	117,8	155,1	164,3	150,9
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4585,72	5690,36	3490,88	4608,83	6397,76	3632,72	4572,41	5443,03	3364,82
Tertiary with Engineer degree, Licentiate (Bachelor), econo- mist with diploma or equivalent	b	111,7	122,2	100,6	97,5	110,6	93,0	122,5	130,9	108,4
Policealne	a	3613,28	4395,71	3083,20	4209,85	5827,39	3429,76	3242,23	3755,74	2817,49
Post-secondary	b	88,0	94,4	88,9	89,1	100,8	87,8	86,9	90,3	90,8
Średnie zawodowe	a	3757,78	4297,88	2947,92	4616,89	5763,61	3322,00	3350,65	3715,82	2721,11
Vocational secondary	b	91,5	92,3	85,0	97,7	99,7	85,0	89,8	89,3	87,7
Średnie ogólnokształcące	a	3317,23	3926,06	2850,95	3850,96	5028,53	3185,70	3138,02	3634,34	2718,41
General secondary	b	80,8	84,3	82,2	81,5	86,9	81,6	84,1	87,4	87,6
Zasadnicze zawodowe	a	3469,76	3964,64	2381,78	4735,71	5600,08	2556,81	2969,41	3280,07	2321,13
Basic vocational	b	84,5	85,1	68,6	100,2	96,8	65,5	79,6	78,9	74,8
Gimnazjalne	a	2929,66	3093,79	2155,72	5307,42	5431,23	1746,46	2274,12	2301,53	2173,44
Lower secondary	b	71,4	66,4	62,1	112,3	93,9	44,7	60,9	55,3	70,0
Podstawowe i niepełne pod- stawowe	a	3319,60	3843,29	2476,64	4305,57	5416,29	2631,01	2862,27	3140,37	2400,69
Primary and incomplete primary	b	80,8	82,5	71,4	91,1	93,6	67,4	76,7	75,5	77,4

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

24 lata i mniej	a	2870,10	3212,70	2272,74	4401,84	5262,40	2494,25	2518,67	2692,71	2230,80
and less	b	69,9	69,0	65,5	93,1	91,0	63,9	67,5	64,7	71,9
25 – 34	a	3785,42	4267,88	3091,58	4519,41	5646,37	3305,79	3492,17	3806,05	2983,60
	b	92,2	91,6	89,1	95,6	97,6	84,6	93,6	91,5	96,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (103). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.¹ (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2014¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

WEDŁUG WIEKU (dok.)
 BY AGE (cont.)

35 – 44	a	4461,58	5197,84	3651,49	5070,19	6289,33	4065,59	4078,61	4652,77	3319,82
	b	108,7	111,6	105,2	107,3	108,7	104,1	109,3	111,9	107,0
45 – 54	a	4209,21	4880,80	3648,01	4675,42	5752,83	4076,10	3796,23	4371,24	3116,14
	b	102,5	104,8	105,1	98,9	99,5	104,3	101,7	105,1	100,4
55 – 59	a	4038,38	4474,75	3616,74	4330,63	5075,48	3921,40	3802,83	4189,41	3218,86
	b	98,4	96,1	104,2	91,6	87,8	100,4	101,9	100,7	103,7
60 – 64	a	4602,19	4745,45	4039,41	4868,84	5119,13	4384,15	4452,52	4587,26	3514,98
	b	112,1	101,9	116,4	103,0	88,5	112,2	119,3	110,3	113,3
65 lat i więcej	a	5869,08	5863,14	6101,66	6269,98	6196,95	7730,69	5621,27	5664,48	1680,00
and more	b	142,9	125,9	175,8	132,7	107,1	197,9	150,6	136,2	54,1

WEDŁUG STAŻU PRACY
 BY WORK SENIORITY

do 1,9 roku	a	2692,96	2902,36	2426,73	3032,26	3591,40	2711,83	2621,35	2814,20	2330,86
and less	b	65,6	62,3	69,9	64,2	62,1	69,4	70,2	67,7	75,1
2,0 – 4,9	a	3294,01	3709,85	2712,82	4052,06	4971,62	3017,77	3075,56	3388,16	2609,84
	b	80,2	79,7	78,2	85,7	86,0	77,3	82,4	81,5	84,1
5,0 – 9,9	a	3898,19	4426,69	3195,78	4492,28	5590,91	3407,86	3645,02	4017,39	3081,46
	b	94,9	95,0	92,1	95,1	96,7	87,2	97,7	96,6	99,3
10,0 – 14,9	a	4239,43	4910,09	3488,52	4796,02	5919,13	3928,07	3974,23	4543,82	3212,36
	b	103,2	105,4	100,5	101,5	102,3	100,6	106,5	109,3	103,5
15,0 – 19,9	a	4418,51	5079,21	3750,14	4963,58	6159,30	4192,39	4113,81	4660,09	3404,79
	b	107,6	109,1	108,1	105,0	106,5	107,3	110,2	112,0	109,7
20,0 lat i więcej	a	4449,42	5079,87	3767,36	4875,31	5937,11	4085,95	4033,37	4495,19	3308,77
and more	b	108,4	109,1	108,6	103,2	102,7	104,6	108,1	108,1	106,6

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (104). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2014 R.**

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment¹) BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej <i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)</i>								
		pierwszej <i>first</i>	drugiej <i>second</i>	trzeciej <i>third</i>	czwartej <i>fourth</i>	piątej (media- na) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eighth</i>	dziewią- tej <i>ninth</i>
OGÓŁEM	a	1767,65	2158,60	2565,48	2979,91	3412,83	3915,00	4540,00	5425,00	7046,56
TOTAL	b	1848,79	2396,16	2895,39	3367,19	3865,89	4480,34	5270,80	6380,31	8017,96
	c	1700,00	2014,08	2319,72	2646,15	2994,77	3393,90	3876,67	4500,00	5481,67
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives, senior officials and managers</i>	a	2534,10	3500,00	4287,50	5000,00	5820,56	6720,00	7799,56	9960,39	13416,03
	b	2695,13	3631,67	4519,87	5522,50	6531,77	7500,00	9134,60	11298,05	15591,32
	c	2474,05	3300,00	4005,00	4610,47	5246,89	5848,23	6625,24	7752,66	10414,29
Specjaliści	a	2600,00	3018,41	3399,20	3773,20	4200,07	4637,30	5154,88	5937,42	7583,96
<i>Professionals</i>	b	2698,77	3386,03	3907,95	4423,00	5000,00	5652,29	6459,17	7645,70	9859,42
	c	2578,35	2930,00	3233,42	3546,50	3915,53	4290,84	4694,73	5216,60	6141,93
Technicy i inny średni personel	a	2043,39	2521,09	2901,86	3250,00	3616,93	4063,48	4620,16	5473,18	7104,74
<i>Technicians and associate professionals</i>	b	2219,58	2926,00	3400,00	3897,50	4379,57	5043,13	5820,01	6934,86	8476,45
	c	1975,50	2375,75	2642,52	2914,80	3195,08	3506,50	3849,42	4339,17	5146,34
Pracownicy biurowi	a	1824,00	2200,00	2502,58	2790,22	3062,72	3367,19	3699,93	4160,83	4843,19
<i>Clerks</i>	b	1855,43	2254,48	2550,00	2800,00	3062,72	3385,94	3728,94	4149,72	4836,89
	c	1800,00	2182,49	2494,45	2782,85	3062,61	3360,87	3694,67	4170,00	4845,13
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1680,00	1680,00	1705,62	1843,63	1972,00	2147,10	2389,51	2758,43	3447,05
<i>Service and sales workers</i>	b	1680,00	1683,20	1797,12	1932,18	2121,18	2411,47	2885,47	3600,00	4591,56
	c	1680,00	1680,00	1698,33	1804,77	1944,34	2080,00	2286,64	2580,00	3023,40
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1720,00	2046,20	2235,20	2461,67	2638,04	2839,26	3065,00	3580,75	4183,61
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	b	2046,20	2218,93	2365,78	2509,35	2775,08	3065,00	3387,89	3727,30	6285,33
	c	1680,41	1708,83	1843,86	2208,00	2637,74	2638,04	2645,13	2952,61	3197,09
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1693,88	2150,00	2550,00	2949,74	3359,17	3826,52	4450,67	5346,46	6774,68
<i>Craft and related trades workers</i>	b	1800,00	2340,00	2784,40	3200,51	3607,47	4096,13	4749,35	5665,27	6982,80
	c	1680,00	1691,76	1849,99	2071,51	2247,60	2438,06	2666,67	2991,28	3518,40
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1955,25	2350,00	2703,42	3119,02	3533,02	4048,08	4734,59	5713,90	7210,74
<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	b	1937,52	2443,21	2926,43	3376,65	3858,52	4451,07	5202,07	6191,95	7597,22
	c	1985,24	2199,08	2369,89	2541,82	2736,20	2972,72	3272,58	3694,09	4338,76
Pracownicy przy pracach prostych	a	1680,00	1800,00	1932,77	2038,95	2181,11	2362,85	2624,30	3096,08	3987,40
<i>Elementary occupations</i>	b	1680,00	1813,75	2033,06	2300,00	2581,22	2954,02	3383,84	4039,46	5265,11
	c	1680,00	1790,45	1897,76	1983,55	2061,83	2176,68	2310,00	2506,31	2959,98

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 176.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 4 on page 176.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (105). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1150212	1186494	1146675	1147272	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	1089734	1138690	1107300	1108998	Persons receiving retirement and other pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	617535	753129	743743	751535	retirement pensions
renty z tytułu niezdolności do pracy	254392	165998	142112	136278	disability pensions
renty rodzinne	217807	219563	221445	221185	survivors pensions
Rolnicy indywidualni	60478	47804	39375	38274	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (106). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	19350,1	27720,9	32091,0	32977,4	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	18657,1	27030,1	31437,2	32333,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1426,73	1978,16	2365,90	2429,61	Average monthly retirement and other pension in zł
E m e r y t u r y R e t i r e m e n t p a y					
Świadczenia w mln zł	11532,4	18695,1	22102,9	22900,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1556,24	2068,60	2476,54	2539,29	Average monthly retirement pension in zł

TABLE 7 (106). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO (dok.)**
GROSS RETIREMENT AND OTHER PENSIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.) PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION (cont.)					
Renty z tytułu niezdolności do pracy <i>Disability pensions</i>					
Świadczenia w mln zł	3496,2	3324,5	3386,2	3334,0	<i>Benefits in mln zł</i>
Przeciętna miesięczna renta w zł	1145,27	1668,96	1985,66	2038,72	<i>Average monthly pension in zł</i>
Renty rodzinne <i>Survivors pensions</i>					
Świadczenia w mln zł	3628,6	5010,5	5948,0	6098,8	<i>Benefits in mln zł</i>
Przeciętna miesięczna renta w zł	1388,30	1901,71	2238,33	2297,76	<i>Average monthly pension in zł</i>
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a <i>FARMERS^a</i>					
Świadczenia w mln zł	693,0	690,8	653,8	644,2	<i>Benefits in mln zł</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	954,89	1204,18	1383,76	1402,70	<i>Average monthly retirement and other pension in zł</i>

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 176.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 176.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstwa członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych za rok 2005 zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 r., natomiast za lata 2010–2015 są przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011 r.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodar-

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption, furnishing of households with durable goods, as well as risk of poverty is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2005 obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by the number of persons and class of locality on the basis of the National Population and Housing Census 2002, while data for 2010–2015 were weighted with the structure of households by the number of persons and class of locality on the basis of the National Population and Housing Census 2011.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and

stwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące podstawowe grupy społeczno-ekonomiczne ludności ustalone na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego (przeważającego) źródła utrzymania, a mianowicie gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej; umowa z agentem, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;

after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households with randomly selected dwellings representing basic socio-economic groups of the population established on the basis of exclusive or main (predominate) source of maintenance, i.e. households of employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pension).

3. Categories of persons comprising households were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) employed persons include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.,
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;
- 2) persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is, i.a., retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary compensations granted on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;

- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: zasiłki z ubezpieczeń społecznych, pozostałe świadczenia społeczne (m.in. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia i zasiłki pielęgnacyjne, renta socjalna, zasiłki stałe, okresowe oraz pozostała pomoc pieniężna, materialna i w formie usług, stypendia, świadczenia dla bezrobotnych), dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu nieruchomości-budynków, gruntów – nie związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
 - 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.
- 4. Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płatnych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych) bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płatnych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę),
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakupem produktów i usług, wynagrodzeniami i składkami na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa,

- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay and other pensions for whom the main source of maintenance is: social security benefits or other social benefits (i.e. family benefits, supplements to family benefits, nursing benefits and nursing allowances, disability welfare pension, fixed or periodic allowances and other aid, whether monetary, material or in the form of services, scholarships, unemployment benefits), income from property and rental of real estate not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*
 - 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household*
- 4. Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g. severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer),*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e. the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subventions for agriculture,*

- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaki został przeznaczony na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
 - 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi),
 - 5) dochód ze świadczeń społecznych, który obejmuje m.in. emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń społecznym (m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz pomoc od instytucji niekomercyjnych, w tym dary),
 - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary od osób prywatnych (w tym alimenty), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was spent on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
 - 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, including dividends, balance surplus in cooperatives) and income from the rental of real estate (revenues minus investments not connected with conducted economic activity and land),*
 - 5) *income from social security benefits, which includes i.a., retirement and other pension, social security benefits and other social benefits (i.a. unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pensions, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships and assistance from non-commercial institutions, of which gifts),*
 - 6) *other income, which includes, i.a.: gifts from private persons (of which alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

6. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). Dane za lata 2014-2015 zostały przedstawione zgodnie z najnowszą obowiązującą od 2013 roku nomenklaturą.

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

8. Dane o **liczbie jednostek konsumpcyjnych** w gospodarstwie domowym ustalono na podstawie wag, określających zapotrzebowanie osoby fizycznej na wartości kaloryczne spożywanych pokarmów w zależności od wieku i płci. Wagi te wynoszą: dla dzieci w wieku poniżej 1 roku – 0,25, 1 roku – 0,30, 2 lat – 0,40, 3-7 lat – 0,50, 8-11 lat – 0,60, 12-13 lat – 0,70, dla dziewcząt w wieku 14-17 lat – 0,75, dla chłopców w wieku 14-17 lat – 0,85, dla kobiet w wieku 18 lat i więcej – 0,85 i dla mężczyzn w wieku 18 lat i więcej – 1,00.

9. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup gospodarstw domowych obrazują dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych nabywanych przez poszczególne grupy społeczno-ekonomiczne ludności.

10. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujący także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to, np. że granica ubóstwa dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwojga dzieci poniżej 14 lat jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate and monetary losses.

6. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS). Data for 2014-2015 were presented according to the new nomenclature obligatory from 2013.

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

8. Data regarding the number of consumer units in a household were established on the basis of weights, defining the needs of a natural person in caloric value of consumed nourishment depending on age and sex. These weights amount to: for children below the age of 1 – 0,25, 1 year – 0,30, 2 years – 0,40, 3-7 years – 0,50, 8-11 years – 0,60, 12-13 years – 0,70, for girls aged 14-17 years – 0,75, for boys aged 14-17 years – 0,85, for women aged 18 and over – 0,85 and for men aged 18 and over – 1,00.

9. Price indices by household groups illustrate changes in prices of consumer goods and services purchased by particular socio-economic groups of the population.

10. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at that age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for 1-person household.

Relatywna granica ubóstwa określana jest jako 50% średnich wydatków ogółu gospodarstw domowych (obliczonych na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych).

Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, a 4-osobowych (dwie osoby dorosłe plus dwoje dzieci poniżej 14 lat) – 1802 zł, w IV kwartale 2011 r. było to 692 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1868 zł dla gospodarstw wieloosobowych, w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio: 693 zł oraz 1871 zł, w IV kwartale 2014 r. progi te wyniosły odpowiednio 713 zł i 1926 zł, natomiast w IV kwartale 2015 r. progi te wyniosły odpowiednio 734 zł i 1982 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r. do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł, natomiast od października 2015 r. zostały ustalone na poziomie 634 zł i 514 zł.

Minimum egzystencji, przyjmowane jest jako granica ubóstwa skrajnego. Minimum egzystencji obliczane jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (dwie osoby dorosłe plus dwoje dzieci poniżej 14 lat) – 1257 zł, w IV kwartale 2011 r. było to 495 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1336 zł dla gospodarstw wieloosobowych, w IV kwartale 2013 r. progi te wyniosły odpowiednio: 551 zł i 1486 zł, w IV kwartale 2014 r. wyniosły one odpowiednio: 540 zł i 1458 zł, natomiast w IV kwartale 2015 r. wyniosły one odpowiednio 545 zł i 1472 zł.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households (calculated on the basis of results of household budget surveys).

The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010, the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households, and 1802 zł for 4-person households (two adults with two children under 14), in the fourth quarter of 2011, the relative poverty threshold was 692 zł for 1-person households, and 1868 zł for multi-person households, in the fourth quarter of 2012, the thresholds were 693 zł and 1871 zł, respectively, whereas in the fourth quarter of 2014, the thresholds were 713 zł and 1926 zł respectively, whereas in the fourth quarter of 2015 the thresholds were 734 zł and 1982 zł respectively.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance, provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till the third quarter of 2012, the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since the fourth quarter of 2012, the line was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively since October 2015 the line was changed to 634 zł and 514 zł.

The subsistence minimum is regarded as the extreme poverty threshold. The subsistence minimum is estimated by the Institute of Labour and Social Studies. It takes into account only those needs, the satisfaction of which cannot be postponed in time, and consumption below this level leads to biological destruction.

The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010, the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households, and 1257 zł for 4-person households (two adults with two children under 14), in the fourth quarter of 2011, it was 495 zł for 1-person households and 1336 zł for multi-person households, in the fourth quarter of 2013, the thresholds were 551 zł and 1486 zł, respectively, whereas in the fourth quarter of 2014 they were 540 zł and 1458 zł, respectively whereas in the fourth quarter of 2015 they were 545 zł and 1472 zł respectively.

TABL. 1 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	4479	4504	4348	4347	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,89	2,76	2,56	2,58	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	0,95	1,03	1,00	1,01	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,82	0,76	0,75	0,76	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę ...	0,68	0,68	0,66	0,67	<i>of which retirement and other pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,08	0,91	0,74	0,76	<i>dependents</i>

^a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (108). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	792,82	1183,88	1381,68	1420,54	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	759,97	1133,26	1328,34	1366,24	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	374,02	655,25	765,45	793,07	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	4,63 ^a	4,97	4,41 ^b	3,03 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek ...	57,36	78,44	92,30	107,44	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^d	318,79	404,72	462,25	466,34	<i>from social benefits^d</i>

^{a-c} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: **a** – 29,01%, **b** – 41,03%, **c** – 57,81%. ^d W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

^{a-c} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: **a** – 29,01%, **b** – 41,03%, **c** – 57,81%. ^d In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (109). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	714,00	1023,66	1129,50	1136,42	Total expenditures
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	681,15	973,04	1076,16	1082,12	Of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	197,11	251,85	270,65	271,42	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	19,87	28,55	32,34	32,79	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	32,72	48,67	55,19	55,54	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	153,28	224,85	256,09	252,94	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	33,97	50,70	51,58	55,12	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	33,48	45,64	55,46	56,59	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	29,37	33,52	34,90	of which pharmaceutical products
transport	60,34	89,31	91,57	93,52	transport
łączność	38,00	43,76	56,51	56,48	communication
rekreacja i kultura	47,24	84,19	77,77	80,18	recreation and culture
edukacja ^b	8,19	10,91	8,25	9,03	education ^b
restauracje i hotele	11,49	19,32	39,53	37,43	restaurants and hotels
pozostałe towary i usługi	38,57 ^a	55,45 ^a	63,26	63,92	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	28,14	31,51	32,61	of which personal care

^a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

^a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^b Including pre-school education.

TABL. 4 (110). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	7,96	7,14	6,24	6,09	Bread and cereals ^a in kg
w tym pieczywo ^b	5,73	4,98	4,11	3,92	of which bread ^b
Mięso ^c w kg	5,32	5,55	5,25	5,30	Meat ^c in kg
w tym:					of which:
mięso surowe	x	x	x	2,98	raw meat
wędliny i inne pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,36	2,09	2,07	processed meat and other meat preparations ^d
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,47	0,55	0,39	0,39	Fish and seafood ^e in kg
Mleko ^f w l	3,44	2,79	2,61	2,58	Milk ^f in l
Jogurty w kg.....	x	0,46	0,45	0,45	Yoghurt in kg
Sery i twarogi ^g w kg	0,86	0,95	0,83	0,84	Cheese ^g in kg
Jaja w szt.	14,86	12,98	11,93	11,87	Eggs in units
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,51	1,40	1,24	1,20	Oils and fats ^h in kg
w tym masło	x	0,36	0,32	0,33	of which butter
Owoce ⁱ w kg	3,45	3,31	3,46	3,50	Fruit ⁱ in kg
Warzywa w kg	11,08	9,19	8,24	7,92	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,50	3,47	3,16	of which potatoes
Cukier w kg	1,39	1,16	0,99	0,86	Sugar in kg
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,31	0,27	0,26	Coffe, tea, cocoa in kg
Wody mineralne i źródlane w l	x	4,34	4,70	5,21	Mineral or spring waters in l
Soki owocowe i warzywne w l	x	1,22	1,05	1,05	Fruit and vegetable juices in l

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. **b** Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. **c** Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). **d** Od 2013 r. bez przetworów podrobowych łącznie z wyrobami garmazeryjnymi. **e** Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. **f** Bez zagęszczonego i w proszku. **g** Od 2013 r. bez serków słodkich. **h** Od 2013 r. bez boczku surowego. **i** Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Since 2013 excluding potato flour. **b** Since 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. **c** Since 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). **d** Since 2013 excluding offal preparations including ready-to-serve food. **e** Until 2012 defined as “Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as since 2013 excluding canned fish. **f** Excluding condensed and powdered milk. **g** Since 2013 excluding sweet cottage cheese. **h** Since 2013 excluding raw bacon. **i** Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (111). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a***HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych <i>in % of total households</i>				
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	97,4	98,7	97,7	98,4	Refrigerator, fridge-freezer
Zamrażarka	28,5	34,6	29,2	12,4	Freezer
Automat pralniczy	88,5	94,7	95,8	96,8	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	5,2	17,1	25,9	29,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	31,1	50,0	52,1	54,3	Microwave oven
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	x	x	13,7	Electric induction/ceramic cooker
Samochód osobowy	47,3	58,4	60,4	62,5	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych ..	x	14,1	x	x	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	46,5	44,8	34,6	x	Hi-fi stereo music system
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	x	x	75,1	Equipment for the reception, recording and reproduction of sound
Odbiornik telewizyjny	98,3	99,4	97,2	96,6	Television set
Odtwarzacz DVD	x	59,9	40,2	40,2	DVD player
Telefon komórkowy	66,9	90,5	95,2	96,6	Mobile phone
w tym smartfon	x	x	x	43,2	of which smartphone
Magnetowid, odtwarzacz video ...	51,8	29,4	x	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	22,9	16,6	16,5	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	50,7	66,6	62,5	62,0	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	52,0	50,7	50,8	Digital camera
Komputer osobisty	41,7	66,5	73,6	75,9	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	27,3	63,4	72,5	75,1	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	51,5	51,9	of which broadband access
Drukarka	x	42,9	35,5	34,3	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	19,7	21,1	of which multifunction printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. **b** Obejmuje radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. **b** Includes a radio, a cassette player, a radio with CD player or a cassette player with CD player, Hi-fi stereo music system.

TABL. 6 (112). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a***AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	14,6	14,0	11,9	10,7	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa ..	14,2	5,8	8,9	7,8	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	9,9	4,5	4,7	3,4	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 193.

a See general notes, item 10 on page 193.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów). Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej).

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy pomocy społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions). Information regarding gas supply system includes data on the transmission (main).

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) as well as **gas supply connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

3. A **street outlet** is a device connected with the water supply system, used by population as a direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water supply system by facilities installed in the building.

4. Data regarding the **users of water supply systems and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding number of **consumers using gas** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding population using water supply system, sewage system and gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów pomocy społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

5. The consumption of electricity and gas from gas supply in households is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions centrally heated by heat transmission network, which is considered as a system of connected conduits cooperating with one another and serving the purpose of transmission and distribution of heating medium to the consumers in accordance with the Energy Law dated 10 IV 1997 (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 4 concern buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on **municipal waste** concern the waste generated in households, excluding end-of-life vehicles and waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

8. Data on **liquid waste** concern waste which comes from households (buildings with dwellings), public buildings and buildings of units conducting economic activity – in case they are not discharged by sewage system.

9. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches etc.

Lawns include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. W Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2002 i 2011 do zasobów mieszkaniowych zaliczono mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe, które w przyszłości mogą stać się mieszkaniem zamieszkanymi, tj. mieszkania przeznaczone do stałego, czasowego lub sezonowego zamieszkania (tzw. drugie mieszkanie) oraz mieszkania wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej i o nieustalonym przeznaczeniu.

4. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002–2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

5. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e. with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The **useful floor area** of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. In the National Population and Housing Censuses 2002 and 2011 dwelling stocks include inhabited and uninhabited dwellings, which in the future can become inhabited dwellings, i.e. dwellings for permanent, temporary or seasonal residence (so called second dwelling) as well as dwellings used for conducting economic activity and without established purpose.

4. The **balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (for the years 2002–2009 the basis assumed was the results of 2002 census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.

5. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and tenant's dwellings (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **companies** (of public and private sector);

4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;

5) **towarzystw budownictwa społecznego;**

6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

– może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,

– może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

6. Informacje o mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań oraz o izbach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni mieszkaniowych, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni, łącznie z jednorodziennym budownictwem spółdzielczym;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);

4) **the State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of the Agricultural Property Agency, the Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;

5) **public building societies;**

6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:

– can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,

– can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

6. Information regarding dwellings, useful floor area of dwellings as well as rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of housing cooperatives, designated for persons being members of these cooperatives, including single-family cooperative construction;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designated for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);

- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
 - **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
 - **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.
- 7. Dane o ludności w mieszkaniach**, przyjęte również za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na 1 mieszkanie i na 1 izbę, obejmują:
- 1) na podstawie spisów powszechnych – ludność faktycznie zamieszkałą, nie obejmują natomiast ludności:
 - zamieszkałej w gospodarstwach zbiorowych, np. w hotelach pracowniczych, domach studenckich, internatach, domach pomocy społecznej,
 - zamieszkałej w pomieszczeniach nieprzeznaczonych na cele mieszkalne;
 - 2) na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych – od 2002 r. ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to obtain a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the State Bank BGK (till 31 V 2009 – from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

7. Data regarding the population in dwellings, which also constitute the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room, include:

- 1) on the basis of the national censuses – population actually residing, however do not include the population:
 - living in group institutional households, e.g. in employee hostels, student dormitories, boarding schools, social welfare homes,
 - living in premises not designed for residential purposes;
- 2) based on balances of dwelling stocks – since 2002 the total number of population as of 31 XII.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (113). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	19786,6	20841,8	21055,4	Water supply
miasta	10560,1	10987,1	11076,7	urban areas
wieś	9226,5	9854,7	9978,7	rural areas
Kanalizacyjna ^a	11403,3	14785,7	15557,3	Sewage ^a
miasta	8181,1	9883,7	10162,4	urban areas
wieś	3222,2	4902,0	5394,9	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	563896	599550	608146	Water supply system
miasta	336690	357771	362101	urban areas
wieś	227206	241779	246045	rural areas
Kanalizacyjne	266800	348636	377586	Sewage system
miasta	198426	239709	257556	urban areas
wieś	68374	108927	120030	rural areas
Zdroje uliczne	499	496	495	Street outlets
Miasta	339	337	339	Urban areas
Wieś	160	159	156	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	140,7	134,3	135,9	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	117,3	109,7	110,1	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	32,5	30,9	31,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	23,3	24,6	25,8	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	150,3	148,0	149,3	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	146,3	147,1	148,6	Of which treated

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABL. 2 (114). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1798,1	1843,3	1835,7	1846,5	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1429,4	1464,5	1449,9	1456,5	Urban areas
Wieś	368,7	378,8	385,8	390,0	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	3382,8	3719,3	3555,0	3545,9	In GWh
miasta	2645,8	2861,8	2680,3	2656,3	urban areas
wieś	737,0	857,5	874,7	889,6	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	716,2	792,1	754,6	751,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^a	1851,0	1954,1	1848,7	1823,8	per consumer ^a
wieś – na 1 odbiorcę ^a	1999,2	2263,8	2266,9	2280,9	rural areas – per consumer ^a

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Energii.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Energy.

TABL. 3 (115). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
**GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS**
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa					Distribution and transmission network in km
w km	15501,5	16082,3	16710,4	16904,1	of which transmission
w tym przesyłowa	1447,2	1518,8	1488,2	1487,3	urban areas
miasta	783,9	821,7	806,6	806,5	rural areas
wieś	663,3	697,2	681,7	680,8	Urban areas
Miasta	9271,5	9667,6	10069,5	10156,8	Rural areas
Wieś	6230,0	6414,7	6640,9	6747,3	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieskalnych w szt.	309518	329600	348829	347665	Urban areas
Miasta	215593	229637	242493	243545	Rural areas
Wieś	93925	99963	106336	104120	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	1042,9	1048,9	1062,8	1061,8	Urban areas
Miasta	960,6	961,0	968,1	965,8	Rural areas
Wieś	82,3	87,9	94,7	96,0	Consumption of gas from gas supply system^b (during the year)
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					In hm³
W hm ³	462,3	473,9	412,3	419,1	urban areas
miasta	402,5	408,5	354,3	357,3	rural areas
wieś	59,8	65,4	58,0	61,9	Per capita in m ³
Na 1 mieszkańca w m ³	98,5	102,2	89,8	91,6	urban areas
miasta	109,0	113,1	99,8	101,1	rural areas
wieś	59,8	63,8	55,7	59,3	

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. **b** W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meters. **b** Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (116). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Sieć ciepła w km	3471,0	3658,7	3479,9	3596,5	3433,2	163,3
Heating network in km						
w tym przesyłowa	2534,6	2563,6	2273,6	2368,7	2274,1	94,6
of which transmission						
Kotłownie	1171	1456	2622	2728	2307	421
Boiler rooms						
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w TJ	39111,2	35068,5	32259,6	29866,4	29480,0	386,3
Sale of heating energy (during the year) in TJ						
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dm ³	257780	285413	400100	332508	324996	7511
Cubature of buildings with central heating in dm ³						
w tym budynków mieszkalnych	173014	183488	209397	197292	195904	1388
of which residential buildings						

U w a g a. Od 2014 r. zmiana zakresu podmiotowego badania.
N o t e. Since 2014 change of the subject scope of the survey.

TABL. 5 (117). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					<i>Population in thous. – using^a:</i>
wodociągu	4357,7	4326,7	4385,2	4374,3	<i>water supply system</i>
miasta	3573,5	3501,9	3473,8	3457,6	<i>urban areas</i>
wieś	784,2	824,8	911,4	916,6	<i>rural areas</i>
kanalizacji	3151,3	3196,2	3476,7	3532,4	<i>sewage system</i>
miasta	2947,7	2935,0	3032,0	3059,2	<i>urban areas</i>
wieś	203,6	261,2	444,7	473,2	<i>rural areas</i>
gazu	2887,5	2844,0	2862,4	2849,7	<i>gas supply system</i>
miasta	2608,6	2544,6	2534,0	2518,9	<i>urban areas</i>
wieś	278,9	299,3	328,4	330,8	<i>rural areas</i>
Ludność – w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					<i>Population – in % of total population^b – using^a:</i>
wodociągu	93,0	93,3	95,6	95,7	<i>water supply system</i>
miasta	97,0	97,1	98,1	98,1	<i>urban areas</i>
wieś	78,4	80,3	87,4	87,7	<i>rural areas</i>
kanalizacji	67,3	69,0	75,8	77,3	<i>sewage system</i>
miasta	80,0	81,4	85,6	86,8	<i>urban areas</i>
wieś	20,3	25,4	42,6	45,3	<i>rural areas</i>
gazu	61,6	61,4	62,4	62,3	<i>gas supply system</i>
miasta	70,8	70,5	71,5	71,5	<i>urban areas</i>
wieś	27,9	29,1	31,5	31,6	<i>rural areas</i>

^a Dane szacunkowe; w przypadku wodociągu i kanalizacji od 2014 r. według zmienionej metody. ^b Na podstawie bilansów.

^a *Estimated data; in case of water supply system and sewage system since 2014 according to the revised methodology.* ^b *Based on balances.*

TABL. 6 (118). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym z gospodarstw domowych <i>of which from households</i>	
Odpady komunalne zebrane ^b						<i>Municipal waste collected^b</i>
w tys. t	1306,6	1380,2	1551,7	1519,7	1283,6	<i>in thous. t</i>
zmieszane	1260,2	1260,1	1187,0	1053,1	866,6	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane	21,4	305,6	.	.	.	<i>of which segregated</i>
miasta	1157,5	1126,8	1006,6	885,6	722,2	<i>urban areas</i>
wieś	102,7	133,3	180,3	167,5	144,4	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	46,4	120,1	364,7	466,6	417,0	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	13,7	14,1	34,0	33,7	23,8	<i>paper and cardboard</i>
szkło	12,8	28,3	58,5	57,8	54,0	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	5,0	15,1	58,6	54,8	49,8	<i>plastic</i>
metale	0,9	1,2	3,5	2,9	2,9	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	11,4	21,4	43,7	38,9	37,6	<i>large size</i>
biodegradowalne	34,8	122,4	123,5	114,8	<i>biodegradable</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 200. ^b Dane szacunkowe.

^a *See general notes, item 7 on page 200.* ^b *Estimated data.*

TABL.7 (119). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	1138,0	1567,4	1650,7	1698,6	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	727,2	919,3	852,4	885,3	urban areas
wieś	410,8	648,1	798,3	813,3	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	593,0	969,6	1153,1	1200,9	of which from households
miasta	401,6	574,3	584,1	626,6	urban areas
wieś	191,4	395,3	569,0	574,3	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	268,1	267,5	226,8	217,2	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	2,8	6,2	12,2	13,6	Household wastewater treatment systems in thous. (as of 31 XII)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 200. **b** Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a See general notes, item 8 on page 200. **b** Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (120). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
MUNICIPAL WASTE LANDFILL SITES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII): <i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>						
liczba	39	27	27	24	18	6
powierzchnia w ha	166,9	141,7	158,5	149,3	119,6	29,7
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	1,3	6,6	5,0	13,0	12,0	1,0
<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>						
czynnych	1,3	6,6	5,0	1,0	–	1,0
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	–	–	–	12,0	12,0	–
<i>exploitation completed</i>						

TABL. 9 (121). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
OGÓŁEM w ha TOTAL in ha	9395,9	9043,8	9319,1	8799,2	9427,4	8827,9	9318,4	8701,8
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,8	2,4	0,8	2,3	0,8	2,3	0,8	2,3
<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>								
na 1 mieszkańca ^b w m ²	20,1	24,5	20,1	24,4	20,6	24,9	20,4	24,7
<i>per capita^b in m²</i>								
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: <i>Generally accessible urban area green belts:</i>								
parki spacerowo-wypoczynkowe	3587,0	3296,9	3875,8	3528,7	3972,3	3562,6	4011,9	3597,7
<i>strolling-recreational parks</i>								
zieleńce	1498,1	1439,8	1410,7	1300,7	1449,3	1329,2	1450,3	1326,2
<i>lawns</i>								
Tereny zieleni osiedlowej	4310,8	4307,1	4032,6	3969,8	4005,8	3936,1	3856,2	3778,0
<i>Estate green belts</i>								

a, b W przypadku miast obliczono: **a** – w % ogólnej powierzchni miast, **b** – na 1 mieszkańca miast.**a, b** For urban areas calculated: **a** – in % of total urban areas space, **b** – per capita in urban areas.

Mieszkania Dwellings

TABL. 10 (122). ZASOBY MIESZKANIOWE

Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys. <i>Dwellings in thous.</i>	1673,7	1696,6	1731,0	1740,3	1420,3	320,0
Izby w mieszkaniach w tys. <i>Rooms in dwellings in thous.</i>	6034,6	6313,7	6484,6	6529,1	5027,7	1501,4
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² <i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>	110818,7	117110,9	121471,2	122594,5	90972,6	31621,9
Przeciętna w zasobach: <i>Dwelling stocks, average:</i>						
liczba izb w mieszkaniu <i>number of rooms in a dwelling</i>	3,61	3,72	3,75	3,75	3,54	4,69
powierzchnia użytkowa w m ² : <i>useful floor area in m²:</i>						
1 mieszkania <i>per dwelling</i>	66,2	69,0	70,2	70,4	64,1	98,8
na 1 osobę <i>per person</i>	23,7	25,3	26,5	26,8	25,8	30,2
liczba osób ^a na: <i>number of persons^a:</i>						
1 mieszkanie <i>per dwelling</i>	2,80	2,73	2,65	2,63	2,48	3,27
1 izbę <i>per room</i>	0,78	0,73	0,71	0,70	0,70	0,70

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika ust. 13 str. 29.

^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 29.

TABL. 11 (123). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w: <i>Dwellings – in % – fitted with:</i>				
		wodociąg <i>water supply system</i>	ustęp <i>lavatory</i>	łazienkę <i>bathroom</i>	gaz z sieci <i>gas from gas supply system</i>	centralne ogrzewanie <i>central heating</i>
OGÓŁEM TOTAL	2005	98,2	91,6	90,4	63,3	78,9
	2010	98,7	95,2	93,5	64,8	80,8
	2014	98,8	95,3	93,7	64,6	81,3
	2015	98,8	95,4	93,8	64,5	81,5
Miasta <i>Urban areas</i>	2005	99,1	93,1	91,3	71,2	79,2
	2010	99,3	95,8	94,5	72,5	80,9
	2014	99,3	95,9	94,6	72,2	81,3
	2015	99,3	95,9	94,6	72,2	81,5
Wieś <i>Rural areas</i>	2005	94,4	84,9	86,3	27,9	77,5
	2010	95,9	92,5	89,4	30,1	80,6
	2014	96,1	92,9	89,8	30,4	81,3
	2015	96,2	93,0	89,9	30,5	81,5

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 12 (124). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2015 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Housing allowances paid out to users of dwellings					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	innych others
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLEDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	a	723843	346757	199394	50334	64982	7384	54992
TOTAL	b	157776,6	77322,4	40583,0	10008,0	15620,6	1850,9	12391,5
	c	218,0	223,0	203,5	198,8	240,4	250,7	225,3
Miasta	a	708182	340007	197108	46862	63796	7384	53025
Urban areas	b	154775,9	76086,7	40097,2	9365,3	15398,5	1850,9	11977,2
	c	218,6	223,8	203,4	199,8	241,4	250,7	225,9
Wieś	a	15661	6750	2286	3472	1186	–	1967
Rural areas	b	3000,7	1235,7	485,8	642,7	222,1	–	414,4
	c	191,6	183,1	212,5	185,1	187,3	–	210,7

W % OGÓŁEM
IN % OF TOTAL

OGÓŁEM	a	100,0	47,9	27,5	7,0	9,0	1,0	7,6
TOTAL	b	100,0	49,0	25,7	6,3	9,9	1,2	7,9
Miasta	a	100,0	48,0	27,8	6,6	9,0	1,0	7,5
Urban areas	b	100,0	49,2	25,9	6,1	9,9	1,2	7,7
Wieś	a	100,0	43,1	14,6	22,2	7,6	–	12,6
Rural areas	b	100,0	41,2	16,2	21,4	7,4	–	13,8

TABL. 13 (125). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds transferred to investor for dwelling construction				Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gminas stock for dwelling construction			
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family		
		spółdziel- cze co- operatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	
	w ha in ha							
OGÓŁEM	2005	91,9	4,3	52,5	836,9	277,5	1822,5	751,5
TOTAL	2010	77,1	0,7	60,5	704,1	296,8	2087,4	784,2
	2014	140,7	0,3	82,0	913,7	559,1	2176,4	1040,2
	2015	94,8	0,2	60,6	991,3	621,2	2250,0	1057,8
Miasta	2005	67,2	4,3	27,8	816,2	266,5	1822,5	378,9
Urban areas	2010	59,5	0,7	44,9	688,2	291,8	1459,7	369,6
	2014	119,1	0,3	66,4	870,3	552,9	1541,8	647,6
	2015	79,5	0,2	46,4	948,0	614,3	1612,4	655,4
Wieś	2005	24,7	–	24,7	20,7	11,0	554,8	372,6
Rural areas	2010	17,6	–	15,6	15,9	5,0	627,7	414,6
	2014	21,6	–	15,6	43,4	6,2	634,6	392,6
	2015	15,3	–	14,2	43,3	6,9	637,6	402,4

TABL. 14 (126). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	7200	11932	9226	11066	TOTAL
Spółdzielcze	127	174	8	57	Cooperative
Komunalne (gminne)	97	90	24	124	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	2	–	–	Company
Indywidualne	5994	8393	7248	7675	Private
Spółeczne czynszowe	228	280	86	–	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	752	2993	1860	3210	For sale or rent

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkania	8534	10202	9749	10152	Dwellings
miasta	5567	6899	6599	6839	urban areas
wieś	2967	3303	3150	3313	rural areas
Spółdzielcze	224	75	24	80	Cooperative
Komunalne (gminne)	437	213	180	135	Municipal (gmina)
Zakładowe	1	–	14	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1042	2453	2640	2589	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	226	259	55	83	Public building society
Indywidualne	6604	7202	6836	7265	Private
miasta	3699	3943	3733	3994	urban areas
wieś	2905	3259	3103	3271	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych mażeństw	336	358	428	454	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	277	312	379	395	Urban areas
Wieś	562	518	589	657	Rural areas
Izby	43017	49959	46378	48351	Rooms
miasta	26358	30875	28883	30111	urban areas
wieś	16659	19084	17495	18240	rural areas
Spółdzielcze	664	282	78	215	Cooperative
Komunalne (gminne)	1128	381	482	289	Municipal (gmina)
Zakładowe	5	–	50	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3516	7683	8076	8049	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	547	839	139	227	Public building society
Indywidualne	37157	40774	37553	39571	Private
miasta	20694	21895	20269	21513	urban areas
wieś	16463	18879	17284	18058	rural areas

TABL. 15 (127). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	1095146	1296290	1178854	1215832	Useful floor area of dwellings in m²
miasta	673172	807425	724334	744489	urban areas
wieś	421974	488865	454520	471343	rural areas
Spółdzielcze	14976	6264	1314	5474	Cooperative
Komunalne (gminne)	21977	7771	6975	4779	Municipal (gmina)
Zakładowe	69	–	942	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	76515	190592	186178	171470	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	11196	12150	2976	4024	Public building society
Indywidualne	970413	1079513	980469	1030085	Private
miasta	552598	594425	530945	563640	urban areas
wieś	417815	485088	449524	466445	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	128,3	127,1	120,9	119,8	Average useful floor area per dwelling in m²
miasta	120,9	117,0	109,8	108,9	urban areas
wieś	142,2	148,0	144,3	142,3	rural areas
Spółdzielcze	66,9	83,5	54,8	68,4	Cooperative
Komunalne (gminne)	50,3	36,5	38,8	35,4	Municipal (gmina)
Zakładowe	69,0	–	67,3	–	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	73,4	77,7	70,5	66,2	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	49,5	46,9	54,1	48,5	Public building society
Indywidualne	146,9	149,9	143,4	141,8	Private
miasta	149,4	150,8	142,2	141,1	urban areas
wieś	143,8	148,8	144,9	142,6	rural areas

TABL. 16 (128). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM ...	2005	8534	6604	0,5	2,3	5,8	91,5	1930	8,8	26,3	33,4	31,6
TOTAL	2010	10202	7202	0,2	2,0	4,6	93,2	3000	8,7	24,1	37,6	29,6
	2014	9749	6836	0,4	2,4	5,1	92,1	2913	6,4	32,2	32,6	28,8
	2015	10152	7265	0,3	2,1	5,9	91,7	2887	6,5	32,6	30,4	30,5
Miasta	2005	5567	3699	0,6	2,3	6,0	91,1	1868	9,1	26,2	33,4	31,4
Urban areas	2010	6899	3943	0,3	2,8	5,9	91,1	2956	8,9	24,5	38,1	28,5
	2014	6599	3733	0,5	3,4	5,9	90,2	2866	6,5	32,7	32,8	28,0
	2015	6839	3994	0,6	2,6	6,7	90,1	2845	6,6	32,9	30,5	30,0
Wieś	2005	2967	2905	0,3	2,2	5,5	92,0	62	0,0	29,0	33,9	37,1
Rural areas	2010	3303	3259	0,1	1,1	3,0	95,8	44	–	–	–	100,0
	2014	3150	3103	0,2	1,3	4,2	94,3	47	–	2,1	21,3	76,6
	2015	3313	3271	0,0	1,4	5,0	93,6	42	2,4	9,5	23,8	64,3

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Z dniem 1 IX 1999 r. rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z dnia 8 I 1999 r. – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96, z późniejszymi zmianami).

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji:

- od roku szkolnego 1999/2000 w miejsce 8-letnich szkół podstawowych powstały 6-letnie szkoły podstawowe i 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa;
- od roku szkolnego 2002/03 zaczął funkcjonować system szkół ponadgimnazjalnych, obejmujący: 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 3-letnie licea profilowane i 4-letnie technika oraz w roku szkolnym 2004/05 – dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające oraz 3-letnie szkoły przysposabiające do pracy, ponadto do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne. Od roku szkolnego 2012/13 zaprzestany został nabór do klas pierwszych w: liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży i od roku szkolnego 2013/14 – technikach uzupełniających dla dorosłych oraz od roku szkolnego 2012/13 również zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych – stopniowa likwidacja.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05–2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws from 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. On 1 IX 1999 the introduction of school system's reform was initiated, the rules of which were regulated by the Law of 8 I 1999 – Regulations introducing the reform of school system (Journal of Laws No. 12, item 96, with later amendments).

As a result of introduction of new education system:

- since the 1999/2000 school year instead of 8-year primary schools, 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools were established, education in which is compulsory;
- since the 2002/03 school year a system of upper secondary schools, including: 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, 3-year specialized secondary schools, and 4-year technical secondary schools has functioned and in the 2004/05 school year – for graduates of basic vocational schools – 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools; moreover, upper secondary schools cover art schools leading to professional certification and post-secondary schools. Since the 2012/13 school year there is no recruitment to the 1st grades in: specialized secondary schools and supplementary general schools for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth and since the 2013/14 school year – supplementary technical secondary schools for adults as well as since the 2012/13 school year also basic vocational schools and technical secondary schools for adults – gradually phased out.

3. Moreover, since 1 XI 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05–2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

W latach szkolnych 2009/10 – 2013/14 dzieci 6–letnie na wniosek rodziców mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, w roku szkolnym 2014/15 obowiązkiem szkolnym zostały objęte dzieci 6–letnie urodzone w pierwszej połowie 2008 r., a w roku szkolnym 2015/16 – dzieci 6–letnie urodzone w 2009 r. oraz 7–letnie urodzone w drugiej połowie 2008 r.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych). Od roku 2010/11 przestał funkcjonować system szkół ponadpodstawowych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I–III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej,
 - e) szkoły specjalne.

Since the 2009/10 school year to the 2013/14 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 could start education in the first grade of primary schools. Since the 2014/15 school year the first class of primary school has been obligatory for children at the age of 6, born in the first half of 2008 and in the 2015/16 school year children at the age of 6 born in 2009 as well as children at the age of 7 born in the second half of 2008.

4. Data presented in the chapter refer to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools. From the 2010/11 school year the system of upper secondary (post-primary) schools has ceased to function.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. Schools (with the exception of tertiary education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local government units can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be either public schools, or non-public schools with the competence of a public schools.

Tertiary education institutions can be either public or non-public. Non-public tertiary education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools) organized since the 2001/02 school year, comprising grades 1–3 for children who have limited access to schools (primarily due to distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) not leading to professional certification, simultaneously conducting a primary school programme,
 - e) special schools.

- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się:
 - a) gimnazja sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) gimnazja przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy),
 - c) gimnazja specjalne,
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe,
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego,
- 5) technika,
- 6) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 7) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) policealne szkoły (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi,
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich,
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) w roku szkolnym 2005/06.

Z dniem 1 września 2005 r. organy prowadzące dotychczasowe szkoły policealne i szkoły pomaturalne przekształciły je w szkoły policealne (ustawa o systemie oświaty).

9. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata,
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce,
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą – zamiejscowy ośrodek dydaktyczny w Wiedniu oraz 3 wydziały zamiejscowe funkcjonujące za granicą w Ostrawie, Wiedniu i Vsetinie),
- 4) nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji.

Studentów i absolwentów wykazano bez filii, zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych, zamiejscowych ośrodków dydaktycznych i punktów konsultacyjnych uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem śląskim z wyjątkiem tablicy „Ważniejsze dane o województwie”.

- 2) *lower secondary schools, of which:*
 - a) *sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *lower secondary schools leading to professional certification based on the programme of 6th grade of primary schools (since the 2003/04 school year lower secondary schools with job-training sections),*
 - c) *special lower secondary schools,*
- 3) *basic vocational schools,*
- 4) *general secondary schools, of which sports schools and athletic schools,*
- 5) *technical secondary schools,*
- 6) *general art schools leading to professional certification;*
- 7) *special job training schools.*

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools,*
- 2) *foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate) conducted by education departments of voivodship marshals' offices,*
- 3) *colleges of social work (3-year) in the 2005/06 school year.*

Since September 1 2005, institutions providing education in post-secondary schools (the Law on the System of Education).

9. Data regarding higher education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate,*
- 2) *include foreigners studying in Poland,*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish tertiary education institutions operating abroad – Teaching Centre in Vienna and 9 sections functioning abroad in Ostrava, Vienna and Vsetina),*
- 4) *do not include academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.*

Students and graduates are presented not taking into account branch sections, basic organizational units in another location as well as teaching centres and consultation points in another location of tertiary education institutions than the Śląskie Voivodship excluding the table “Major data on the Voivodship”.

Ustawa z 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym przekształciła studia prowadzone w systemie dziennym w studia stacjonarne, a studia wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne w studia niestacjonarne.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej (diennej, wieczorowej), zaocznej oraz na odległość obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych,
- 2) gimnazja dla dorosłych,
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – w roku szkolnym 2015/16 zakończyły działalność; wykazani są wyłącznie absolwenci;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 5) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowana; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) technika uzupełniająca dla dorosłych – stopniowo likwidowana; w roku 2013/14 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

The Higher Education Act of 2005 transformed studies conducted in day system into intramural studies as well as the studies conducted in evening, weekend and extramural systems into non-intramural studies.

10. Schools for adults educating in full-time (day, evening), weekend and distance form include:

- 1) primary schools for adults,
- 2) lower secondary schools for adults,
- 3) basic vocational schools for adults – in 2015/16 school year phased out; only graduates are presented.
- 4) general secondary schools for adults,
- 5) technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was no recruitment to the 1st grade;
- 6) supplementary technical secondary schools for adults – gradually phased out; in the 2013/14 school year for the first time there was no recruitment to the 1st grade.

11. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, of which for disabled youth. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational, and mainstream as well as therapeutic and compensation sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, are not able to attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- od roku szkolnego 2008/09 zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** concern the positions of: professor, assistant professor tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers concern full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children from the age 3 of untill beginning education in primary school, providing children with care and aiming at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections of primary schools,
- since the 2008/09 school year pre-primary education groups and points, in accordance with the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education and schools (excluding tertiary education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-schools and dormitories concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;

2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.

20. Współczynnik skolaryzacji:

- **brutto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- **netto** – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

21. W roku szkolnym 2015/16 do obliczenia relacji wieku 6–12 odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę ludności w wieku 6–12 lat według stanu w dniu 31 XII 2015 r. W roku szkolnym 2014/15 do obliczenia relacji w grupie wieku 6–12 lat odpowiadającej poziomowi kształcenia podstawowego (tabl. 3 i 4) przyjęto za podstawę (mianownik) połowę ludności dla wieku 6 lat według stanu w dniu 31 XII 2014 r., uwzględnioną również w grupach wieku 5–6 lat (tabl. 4) oraz 3–6 lat i 6 lat (tabl. 33) przy wychowaniu przedszkolnym oraz w tablicach przeglądowych.

22. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

23. Do placówek wychowania pozaszkolnego zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education which they study, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults;

20. Enrolment rate:

- **gross** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- **net** – is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

21. In the 2015/16 school year for calculation of relations in the age group 6–12 in primary education it was assumed to use as a basis (denominator) the number of population aged 6–12 as of 31 XII 2015. In the 2014/15 school year for calculation of relations in the age group 6–12 in primary education (tables 3 and 4) it was assumed to use as a basis (denominator) half of the population aged 6 years as of 31 XII 2014, taken into account also in age groups 5–6 (table 4) and 3–6 and 6 (table 33) in pre-primary education as well as in review tables.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

23. Extracurricular education establishments include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, inter-school sports centres and other public and non-public establishments.

24. Dane dotyczące pomieszczeń i komputerów w roku szkolnym 2013/14 dane szacowane przez MEN. Ze względu na zastosowaną metodę szacowania dane mogą się nie sumować. W roku szkolnym 2014/15 dane szacowane przez MEN są całkowicie nieporównywalne z latami ubiegłymi, gdyż dotyczą jedynie szkół samodzielnych (dane niepublikowane). W roku szkolnym 2015/16 dane niepublikowane.

25. W roku 2014 zaczęła obowiązywać nowa **Międzynarodowa Klasyfikacja Kierunków Kształcenia (ISCED–F 2013)**. Z założenia dotyczy ona w roku szkolnym 2014/15 kierunków kształcenia jedynie dla uczniów i studentów, natomiast dane dotyczące absolwentów są prezentowane jeszcze w „starym” układzie, czyli wg **Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Edukacji ISCED’97**. W roku szkolnym 2015/16 dane dla uczniów, studentów i absolwentów według kierunków kształcenia prezentowane są według Międzynarodowej Klasyfikacji Kierunków Kształcenia.

26. Prezentowane informacje z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

24. *In the 2013/14 school year **data concerning classrooms and computers** are estimated by the Ministry of National Education. Due to the method used for estimating data may not sum up. In the 2014/15 school year data estimated by the Ministry of National Education are entirely not comparable with previous years as they concern only independent schools (data not published). In the 2015/16 school year data not published.*

25. *In 2014 a new classification was introduced – **the International Standard Classification of Education (ISCED–F 2013)**. In principle it relates to the 2014/15 school year courses of education only for pupils and students, while data concerning graduates are presented according to the previous **International Standard Classification of Education ISCED’97**. In the 2015/16 school year data for pupils, students and graduates by fields of education are presented according to the **International Classification of Fields of Education and Training (ISCED–F 2013)**.*

26. *The presented information, excluding data on tertiary education, since the 2007/08 school year (and in the case of graduates – since the 2006/07 school year) was elaborated on the basis of the **System of Educational Information administered by the Ministry of National Education**.*

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	1271	1246	1255	1259	primary
gimnazja	748	757	765	772	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	23	39	43	43	special job-training
zasadnicze zawodowe	198	192	185	186	basic vocational
licea ogólnokształcące	289	259	252	253	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1	10	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	176	51	–	–	specialized secondary
technika	254	230	215	215	technical secondary
technika uzupełniająca	22	10	–	–	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	14 ^b	18 ^c	21 ^d	23 ^e	general art ^a
policealne	465	396	324	313	post-secondary
wyższe	43	45	41	38	higher
dla dorosłych	396	443	287	226	for adults
podstawowe	3	2	1	2	primary
gimnazja	18	24	30	32	lower secondary
zasadnicze zawodowe	23	21	4	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	85	145	183	181	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	71	144	–	–	supplementary general secondary
licea profilowane	3	6	1	–	specialized secondary
technika	124	26	17	9	technical secondary
technika uzupełniająca	69	75	51	2	supplementary technical secondary
NAUCZYCIELE^f TEACHERS^f					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^g	20026	18385	19354	20712	primary ^g
gimnazja ^g	13243	12185	11147	10951	lower secondary ^g
zasadnicze zawodowe ^{gh}	1464	1846	1917	1870	basic vocational ^{gh}
licea ogólnokształcące ^{gi}	4996	5296	4443	4338	general secondary ^{gi}
licea profilowane ^g	1465	288	–	–	specialized secondary ^g
technika ^{gk}	4428	5964	5700	5581	technical secondary ^{gk}
policealne	1592	1428	1123	1046	post-secondary
wyższe ^l	9275	9440	8782	8725	higher ^l

a Dające uprawnienia zawodowe. **b–e** Ponadto szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: **b**–2005/06 – 11, **c**–2010/11 – 20, **d**–2014/15 – 22, **e**–2015/16 – 21. **f** W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 217. **g–i** Łącznie ze szkołami: **g** – dla dorosłych, **h** – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, **i** – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14) i technikami. **k** Łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. **l** Nauczyciele akademicki pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty.

a Leading to professional certification. **b–e** Moreover, art schools giving only artistic education in the school year: **b**–2005/06 – 11, **c**–2010/11 – 20, **d**–2014/15 – 22, **e**–2015/16 – 21. **f** In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 217. **g–i** Including: **g** – schools for adults, **h** – special job – training schools, **i** – supplementary schools respectively: general secondary schools (till 2013/14) and technical secondary schools. **k** Including general art schools leading to professional certification. **l** Academic teachers full-time and part-time employed recalculated into full-time employed.

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	40724	34900	69726	46168	<i>Pre-primary education^a</i>
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	287907	240382	256242	279550	<i>primary</i>
gimnazja	180716	137949	119026	116527	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	475	1059	1140	1154	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	26648	24013	20861	19379	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	81214	66774	53213	51282	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	16	216	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	24622	3263	–	–	<i>specialized secondary</i>
technika	66506	67039	60050	58820	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	996	323	–	–	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^b	2373 ^c	2317 ^d	2299 ^e	2338 ^f	<i>general art^b</i>
policjalne	44354	42891	36477	35207	<i>post-secondary</i>
wyższe	197260	172084	126814	118936	<i>higher</i>
dla dorosłych	35833	38258	27476	23935	<i>for adults</i>
podstawowe	55	22	11	10	<i>primary</i>
gimnazja	2662	2957	2419	2118	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	1655	983	42	–	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	11392	15830	23203	21596	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	5045	11900	–	–	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	579	487	13	–	<i>specialized secondary</i>
technika	9399	1261	576	187	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	5046	4818	1212	24	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2014/15 w wieku 5–6 lat, natomiast w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 251. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^{c–f} Ponadto szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: **c**–2005/06 – 1117, **d**–2010/11 – 1305, **e**–2014/15 – 1270, **f**–2015/16 – 1262.

^a Concerns children aged 6 (since 2014/15 school year aged 5–6) whereas since 2015/16 school year children aged 5 years attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 251. ^b Leading to professional certification. ^{c–f} Moreover, art schools only artistic education in the school year: **c**–2005/06 – 1117, **d**–2010/11 – 1305, **e**–2014/15 – 1270, **f**–2015/16 – 1262.

TABL. 1 (129). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	52759	41733	37728	.	primary
gimnazja	59384	44718	38048	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	36	170	233	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	8167	7327	5973	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	26272	21869	17779	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	42	81	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	8321	1325	–	.	specialized secondary
technika	14245	15413	13284	.	technical secondary
technika uzupełniająca	36	114	–	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	437 ^b	418 ^c	393 ^d	.	general art ^a
policealne	15350	11525	9860	.	post-secondary
wyższe	40596	48809	36692	.	higher
dla dorosłych	11858	8178	7463	.	for adults
podstawowe	13	10	7	.	primary
gimnazja	557	806	655	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	399	228	24	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	3903	2420	5792	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	1265	3372	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	62	99	–	.	specialized secondary
technika	5120	192	231	.	technical secondary
technika uzupełniająca	539	1051	754	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe. **b–d** Ponadto szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne w roku szkolnym: **b**–2005/06 – 126, **c**–2010/11 – 150, **d**–2014/15 – 123.

Ź r ó ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. **b–d** Moreover, art schools giving only artistic education in the school year: **b**–2005/06 – 126, **c**–2010/11 – 150, **d**–2014/15 – 123.

S o u r c e: data – excluding higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (130). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły podstawowe	1271	1246	1255	1259	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	3	5	4	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	1198	1168	1126	1122	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	44	46	68	69	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	4	4	7	7	Religious organizations
Pozostałe	20	25	49	57	Other
Gimnazja	748	757	765	772	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	–	3	3	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	673	680	672	672	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	42	43	50	54	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	9	10	11	12	Religious organizations
Pozostałe	21	24	29	31	Other
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	221	231	228	229	Basic vocational schools^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	1	4	4	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	209	215	207	208	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	6	10	11	11	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	1	2	2	Religious organizations
Pozostałe	1	4	4	4	Other
Licea ogólnokształcące^b	290	269	252	253	General secondary schools^b
Jednostki samorządu terytorialnego	229	211	192	192	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	33	31	30	29	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	8	7	7	7	Religious organizations
Pozostałe	20	20	23	25	Other
Licea profilowane	176	51	–	–	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	–	–	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	170	47	–	–	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2	1	–	–	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	1	–	–	–	Religious organizations
Pozostałe	1	3	–	–	Other
Technika^c	290	258	236	238	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	11	12	13	13	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	270	228	196	196	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	5	11	17	17	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	3	1	1	1	Religious organizations
Pozostałe	1	6	9	11	Other

a–c Łącznie ze szkołami: **a** – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, **b** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **c** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

a–c Including: **a** – special job-training schools, **b** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **c** – general art schools leading to professional certification (till 2013/14 school year).

TABL. 2 (130). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY (dok.) SCHOOLS (cont.)					
Policealne	465	396	324	313	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	3	2	2	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	168	78	57	43	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	36	32	20	14	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	1	–	–	–	Religious organizations
Pozostałe	259	283	245	254	Other
Wyższe	43	45	41	38	Higher education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	11	11	11	11	Central (government) administration entities
Pozostałe	32	34	30	27	Other
Szkoły dla dorosłych	396	443	287	226	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	2	1	1	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	250	137	80	44	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	39	40	26	20	Associations and other social organizations
Pozostałe	104	264	180	161	Other
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Szkoły podstawowe	287907	240382	256242	279550	Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	455	706	766	770	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	282774	233746	245609	266763	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	3135	3507	5030	5777	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	358	513	884	972	Religious organizations
Pozostałe	1185	1910	3953	5268	Other
Gimnazja	180716	137949	119026	116527	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	118	–	80	67	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	176460	132709	112706	110025	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2079	2578	3101	3205	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	1184	1521	1687	1702	Religious organizations
Pozostałe	875	1141	1452	1528	Other
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	27123	25072	22001	20533	Basic vocational schools^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	126	51	111	121	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	25903	24185	20486	19050	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	214	496	680	639	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	55	28	45	48	Religious organizations
Pozostałe	825	312	679	675	Other

a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Including special job-training schools.

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Licea ogólnokształcące^b	81230	66990	53213	51282	General secondary schools^b
Jednostki samorządu terytorialnego	77316	63233	49560	47592	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1767	1897	1703	1588	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	1274	799	594	613	Religious organizations
Pozostałe	873	1061	1356	1489	Other
Licea profilowane	24622	3263	–	–	Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	156	–	–	–	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	24266	3061	–	–	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	30	9	–	–	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	19	–	–	–	Religious organizations
Pozostałe	151	193	–	–	Other
Technika^c	69875	69679	62349	61158	Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2095	2000	2071	2091	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	67501	66367	58898	57274	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	156	729	745	823	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	105	32	15	14	Religious organizations
Pozostałe	18	551	620	956	Other
Szkoły policealne	44354	42891	36477	35207	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	48	435	260	228	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	21047	9690	4921	3770	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2808	2073	946	877	Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	12	–	–	–	Religious organizations
Pozostałe	20439	30693	30350	30332	Other
Szkoły wyższe	197260	172084	126814	118936	Higher education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	146883	120657	99697	94996	Central (government) administration entities
Pozostałe	50377	51427	27117	23940	Other
Szkoły dla dorosłych	35833	38258	27476	23935	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	254	113	47	49	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	25465	10948	5192	4130	Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2133	2561	1272	948	Associations and other social organizations
Pozostałe	7981	24636	20965	18808	Other

b-c łącznie ze szkołami: **b** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **c** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

b-c Including: **b** – supplementary general secondary schools (till 2013/14), **c** – general art schools leading to professional certification; supplementary technical secondary schools (in the 2013/14 school year).

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły podstawowe	52759	41733	37728		Primary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	89	122	130		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	51871	40721	36396		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	554	577	689		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	68	58	104		Religious organizations
Pozostałe	177	255	409		Other
Gimnazja	59384	44718	38048		Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	59	48	38		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	58048	43047	35982		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	626	859	1034		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	411	486	516		Religious organizations
Pozostałe	240	278	478		Other
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	8203	7497	6206		Basic vocational schools^a
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	39	39	42		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	7861	7227	5760		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	48	149	188		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	12	12	8		Religious organizations
Pozostałe	243	70	208		Other
Licea ogólnokształcące^b	26314	21950	17779		General secondary schools^b
Jednostki samorządu terytorialnego	25180	20771	16579		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	517	622	599		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	372	279	184		Religious organizations
Pozostałe	245	278	417		Other
Licea profilowane	8321	1325	–		Specialized secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	71	–	–		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	8182	1282	–		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	5	5	–		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	19	–	–		Religious organizations
Pozostałe	44	38	–		Other
Technika^c	14718	15945	13677		Technical secondary schools^c
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	439	397	320		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	14244	15390	13184		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	15	154	113		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	15	–	–		Religious organizations
Pozostałe	5	4	60		Other

a–c Łącznie ze szkołami: **a** – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, **b** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **c** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

a–c Including: **a** – special job-training schools, **b** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **c** – general art schools leading to professional certification; supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year).

TABL. 2 (130). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
ABSOLWENCI (dok.) GRADUATES (cont.)					
Szkoły policealne	15350	11525	9860		Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	277	195	128		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	7454	3100	1626		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	886	649	239		Associations and other social organizations
Organizacje wyznaniowe	11	–	–		Religious organizations
Pozostałe	6722	7581	7867		Other
Szkoły wyższe	40596	48809	36692		Higher education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	27009	24950	27621		Central (government) administration entities
Pozostałe	13587	23859	9071		Other
Szkoły dla dorosłych	11858	8178	7463		Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	123	44	22		Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	9049	2447	1714		Local government units
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	626	694	411		Associations and other social organizations
Pozostałe	2060	4993	5316		Other

Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data – excluding higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (131). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
6–12 ^a lat	97,7	95,8	94,6	94,9
13–15	97,4	96,3	95,2	95,1
16–18	94,8	92,3	95,1	94,2
19–21 lat	30,6	29,1	28,1	28,3

^a W latach szkolnych 2005/06–2010/11 w grupie wieku 7–12 lat.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie wieku 6–12 w liczbie ludności w wieku 7–12 lat i połowie rocznika 6-latków.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06–2010/11 school years in the age group 7–12.

N o t e. The rate for the 2014/15 school year was calculated using the number of pupils aged 6–12 in the population aged 7–12 and in half of the 6-year old population.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (132). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
w % in %													
BRUTTO GROSS													
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	6–12	99,4	99,9	98,8	98,7	99,0	98,5	95,7	95,5	95,8	92,7	92,5	92,9
gimnazja lower secondary	13–15	101,8	103,8	99,9	101,2	111,5	99,1	99,3	100,9	97,6	99,4	100,8	98,0
zasadnicze zawodowe ^b ... basic vocational ^b	16–18	14,2	19,1	9,1	16,2	21,0	11,2	16,6	21,0	11,9	16,1	20,2	11,7
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16–18	60,8	49,6	72,5	61,1	49,5	73,2	57,4	48,1	67,2	57,0	47,8	66,8
technika ^d technical secondary ^d	16–18	41,7	54,3	28,5	47,0	56,2	37,4	48,2	55,5	40,4	48,0	54,9	40,7
policealne post-secondary	19–21	19,2	14,8	23,7	23,2	16,6	30,0	24,0	12,1	36,4	24,3	12,7	36,4
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne ^e Pre-primary education ^e	5	81,5	82,0	81,0	88,0	89,3	86,5	96,0	98,3	93,7	98,4	98,7	98,0
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a primary ^a	6–12	97,6	97,8	97,4	95,7	95,7	95,7	94,5	94,0	95,0	91,8	91,3	92,3
gimnazja lower secondary	13–15	95,0	94,7	95,3	93,1	92,7	93,4	91,6	91,3	92,0	91,4	91,1	91,7
zasadnicze zawodowe ^b ... basic vocational ^b	16–18	11,6	15,1	7,8	13,1	16,8	9,3	13,3	16,8	9,6	12,6	15,8	9,2
licea ogólnokształcące i profilowane ^c general and specialized secondary ^c	16–18	51,5	40,0	63,5	42,5	31,3	54,4	40,6	30,4	51,4	40,5	30,3	51,3
technika ^d technical secondary ^d	16–18	26,0	22,4	29,7	31,5	28,5	34,6	34,9	40,0	29,5	35,2	40,4	29,7
policealne post-secondary	19–21	12,3	10,4	14,1	8,5	5,1	12,1	7,3	3,6	11,2	7,1	3,7	10,7

^a Dotyczy w latach szkolnych 2005/06–2010/11 dzieci w wieku 7–12 lat. ^{b–d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), ^d – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Dotyczy w latach 2005/06–2010/11 dzieci w wieku 6 lat, a w roku 2014/15 w wieku 5–6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

U w a g a. W roku szkolnym 2014/15 do policzenia wskaźnika użyto liczbę uczniów w grupie 6–12 w liczbie ludności w wieku 7–12 i połowie rocznika 6-latków, w grupie dzieci w wieku 5–6 lat w liczbie ludności w wieku 5 lat i połowie rocznika 6-latków.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the school years 2005/06–2010/11 concerns children aged 7–12. ^{b–d} Including: ^b – special job-training schools, ^c – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), ^d – supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification. ^e In the 2005/06–2010/11 school years concerns children aged 6, and in the 2014/15 school year concerns children aged 5–6 attending pre-primary education establishments.

Note. In 2014/15 school year for calculations of indicator it was assumed to use the group of pupils aged 6–12 in the number of population aged 7–12 in the group of children aged 6 born in the second part of the year, in the group of children aged 5–6 in the number of population aged 5 in the group of children born in the second part of the year.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 5 and 6

In the division by languages one person may be presented more than once.

TABL. 5 (133). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach					In % of total pupils and students in schools					
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjów <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary^c</i>	liceach profilowanych specjalizowanych ^d <i>specialized secondary^d</i>	technikach ^d <i>technical secondary^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary^e</i>		
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>								
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION												
Angielski	2005/06	514119	62,0	62,2	61,5	82,0	45,8	98,7	96,3	95,8	38,0	
<i>English</i>	2010/11	513415	96,6	96,8	96,0	92,9	64,4	98,7	98,3	97,7	3,4	
	2014/15	502527	98,7	98,5	99,4	98,5	78,3	99,4	–	98,0	51,4	
	2015/16	520165	98,9	98,8	99,0	98,0	79,0	99,7	–	99,6	54,5	
Francuski	2005/06	37938	1,2	1,5	0,1	2,3	6,2	18,5	16,0	12,0	6,2	
<i>French</i>	2010/11	26466	0,2	0,3	–	5,3	3,7	16,5	9,4	8,1	1,3	
	2014/15	20100	0,1	0,1	–	5,9	0,5	13,8	–	8,7	0,5	
	2015/16	19094	0,1	0,1	–	5,7	0,4	13,4	–	8,4	0,5	
Niemiecki	2005/06	199599	10,0	9,4	11,9	20,6	24,0	71,0	70,9	76,2	10,3	
<i>German</i>	2010/11	182090	3,2	2,9	3,9	53,2	22,1	61,3	69,9	76,7	1,6	
	2014/15	174599	1,6	1,6	1,7	72,2	18,7	62,0	–	76,2	2,4	
	2015/16	170776	1,4	1,5	1,1	72,3	18,7	60,5	–	78,4	1,6	
Rosyjski	2005/06	23607	0,2	0,1	0,5	0,7	20,0	6,2	14,2	11,3	0,9	
<i>Russian</i>	2010/11	11203	–	–	–	1,9	5,6	4,6	8,5	5,4	–	
	2014/15	9259	0,0	0,0	–	2,6	1,8	5,5	–	4,5	1,6	
	2015/16	8399	0,0	0,0	–	2,1	1,7	6,1	–	3,9	0,7	
Hiszpański	2005/06	1306	0,0	0,0	0,0	0,1	–	1,2	0,1	0,1	0,0	
<i>Spanish</i>	2010/11	3318	0,1	0,1	–	0,3	–	3,4	0,1	0,7	–	
	2014/15	6794	0,1	0,1	–	1,6	–	7,6	–	1,1	–	
	2015/16	8073	0,1	0,1	–	2,2	–	8,3	–	1,6	–	
Włoski	2005/06	2418	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	0,5	0,1	1,4	
<i>Italian</i>	2010/11	3784	–	–	–	0,6	0,0	4,2	–	0,1	0,8	
	2014/15	5060	–	–	–	1,5	0,1	5,7	–	0,2	0,9	
	2015/16	5988	0,2	0,3	–	1,7	–	6,1	–	0,3	0,9	
Inne	2005/06	751	0,2	0,2	0,1	0,1	–	3,0	0,6	0,1	0,4	
<i>Other</i>	2010/11	247	–	–	–	0,1	–	–	–	0,2	0,4	
	2014/15	924	–	–	–	–	–	1,6	–	–	1,1	
	2015/16	1347	0,1	–	0,5	0,3	–	1,0	–	–	3,3	

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. **b–d** Łącznie ze szkołami: **b** – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, **c** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **d** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14). ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. **b–d** Including: **b** – special job-training schools in the 2005/06 school year, **c** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **d** – general art schools leading to professional certification; supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year). ^e Since the 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

TABL. 5 (133). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post-secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE/ ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski English	2005/06	82960	22,4	22,5	21,8	9,2	–	0,2	1,6	0,5	5,5
	2010/11	8884	1,1	1,0	1,5	3,9	–	0,7	1,0	0,5	–
	2014/15	684	0,1	0,1	0,1	0,3	–	0,2	x	0,1	0,3
	2015/16	550	0,0	0,0	0,1	0,3	–	0,1	x	0,0	0,7
Francuski French	2005/06	12714	1,5	1,7	0,8	4,3	–	0,4	0,1	0,3	0,8
	2010/11	6975	1,0	1,0	0,9	2,2	–	1,6	0,8	0,7	–
	2014/15	3062	0,4	0,5	0,0	1,0	–	1,0	x	0,6	–
	2015/16	2983	0,4	0,5	0,0	1,0	–	1,0	x	0,5	–
Niemiecki German	2005/06	77949	5,7	4,6	8,9	33,5	–	0,3	0,7	0,6	1,3
	2010/11	41753	5,2	4,3	7,7	17,2	–	4,0	5,5	4,1	–
	2014/15	23816	3,1	2,9	3,6	10,4	0,4	3,1	x	2,9	–
	2015/16	24065	3,1	3,0	3,3	10,6	0,5	3,2	x	2,2	0,7
Inne Other	2005/06	11008	0,7	0,8	0,5	2,8	–	4,1	0,6	0,1	1,6
	2010/11	6138	0,4	0,3	0,6	1,2	–	4,1	1,3	1,0	1,9
	2014/15	4693	0,3	0,4	–	1,2	–	3,3	x	1,2	2,2
	2015/16	4980	0,2	0,3	0,1	0,9	–	4,6	x	1,6	1,5

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. **b–d** Łącznie ze szkołami: **b** – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, **c** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **d** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14). **e** Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. **f** Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. **b–d** Including: **b** – special job-training schools in the 2005/06 school year, **c** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **d** – general art schools leading to professional certification; supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year). **e** Since the 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. **f** Conducted during hours being at the disposal of the school's headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (134). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS
FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all students in schools					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic voca- tional	liceach ogólno- kształ- cących ^b general secen- dary ^b	technikach ^c technical secondary ^c	police- alnych post-secon- dary	
Angielski English	2005/06	34174	40,6	17,7	67,8	47,3	53,9
	2010/11	46794	80,9	61,7	91,9	64,8	40,1
	2014/15	41935	99,5	47,6	94,6	82,8	50,6
	2015/16	39688	97,1	–	96,6	91,0	53,6
Francuski French	2005/06	1484	6,9	3,9	3,8	1,6	1,5
	2010/11	116	0,2	2,4	0,1	0,9	–
	2014/15	108	–	–	–	1,1	0,3
	2015/16	113	–	–	–	–	0,4
Niemiecki German	2005/06	9900	7,9	27,1	15,4	31,2	9,4
	2010/11	4315	5,8	17,5	3,7	25,2	4,1
	2014/15	2033	–	–	1,5	15,5	4,5
	2015/16	1807	–	–	1,7	–	4,6
Rosyjski Russian	2005/06	7407	43,8	38,6	14,2	20,6	2,5
	2010/11	2039	12,8	3,3	4,3	6,1	0,2
	2014/15	330	0,2	–	1,0	–	0,3
	2015/16	216	–	–	0,5	–	0,3
Inne Other	2005/06	735	14,1	0,1	0,6	0,2	0,9
	2010/11	48	–	–	–	0,1	0,1
	2014/15	310	–	–	–	–	1,0
	2015/16	453	–	–	–	–	1,5

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. **b–c** Łącznie ze szkołami: **b** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **c** – technikami uzupełniającymi.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. **b–c** Including: **b** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **c** – supplementary technical secondary schools.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (135). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2013/14	2014/15
	uczniowie pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	9228	7542	8438	9385	1576	1442	1535
Primary schools							
w tym specjalne	4702	3368	3152	3283	994	620	555
of which special							
Gimnazja	7505	5643	5167	5356	2020	1666	1562
Lower secondary schools							
w tym specjalne	4786	3629	2787	2635	1367	914	836
of which special							
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy	475	1059	1140	1154	36	259	233
Special job-training schools							
Zasadnicze szkoły zawodowe	2984	2051	1919	1828	882	327	419 ^b
Basic vocational schools							
w tym specjalne	2859	1896	1572	1450	854	272	388
of which special							
Licea ogólnokształcące ^c	562	555	566	581	190	131	181
General secondary schools ^c							
w tym specjalne	56	218	122	109	5	8	33
of which special							
Licea profilowane	275	152	–	–	98	27	–
Specialized secondary schools							
w tym specjalne	123	110	–	–	46	21	–
of which special							
Technika ^d	329	314	442	510	30	84	58
Technical secondary schools ^d							
w tym specjalne	135	148	142	139	–	46	18
of which special							
Szkoły policealne	82	44	57	54	15	16	19
Post-secondary schools							
w tym specjalne	33	31	47	35	–	12	18
of which special							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 216. **b** W przypadku szkół ogólnodostępnych dane dotyczą absolwentów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy. **c–d** Łącznie ze szkołami: **c** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14). **d** – technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14) oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 216. **b** In the case of mainstream schools, data concern graduates with certificate of special educational needs who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or diploma exam. **c–d** Including: **c** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **d** – supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year) and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (136). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2014	2015	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATION CARE CENTRES^b</i>					
Ośrodki	30	27	26	23	<i>Centres</i>
Miejsca	2311	1812	1692	1307	<i>Places</i>
Wychowankowie	1814	1310	1138	816	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
niewidomi i słabo widzący	102	81	73	59	<i>blind and sight impaired</i>
niesłyszący i słabo słyszący	217	152	118	97	<i>deaf and hearing impaired</i>
przewlekłe choroby	6	1	–	–	<i>chronically ill</i>
z niepełnosprawnością ruchową ^c ...	31	34	16	13	<i>motor-skilled impaired^c</i>
z upośledzeniem umysłowym	890	709	557	466	<i>mentally disabled</i>
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	233	206	231	45	<i>socially maladjusted</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	5	8	8	8	<i>Centres</i>
Miejsca	353	485	513	520	<i>Places</i>
Wychowankowie	353	484	466	456	<i>Residents</i>
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	3	3	3	<i>Centres</i>
Miejsca	5	144	156	156	<i>Places</i>
Wychowankowie	38	119	141	146	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	21	21	25	27	<i>Centres</i>
Miejsca	1113	1150	1383	1434	<i>Places</i>
Wychowankowie	989	845	889	919	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	140	406	464	477	<i>with mental retardation-profound</i>
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	610	439	425	442	<i>with multiple disability</i>

a Stan w dniu 31 X. **b** Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2015 r. 7 ośrodków, 281 wychowanków). **c** Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. **b** Including special education centres (in 2015 there were 7 centres with 281 residents). **c** Since 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (137). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK TYPES OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informa- tycznych computing	techni- cznych technical	przed- mio- towych subjects	artysty- cznych arts	sporto- wych sports	turysty- czno- kra- joznaw- czych tourism	innych other
OGÓŁEM 2005 ^b	60	186260	–	3601	–	39489	26324	–	116846
TOTAL 2010	86	292702	1564	2317	7508	74185	14951	858	191319
2014	84	308556	1262	812	9423	84555	21162	840	190502
2015	78	275639	1397	720	9529	75279	21212	1228	166274
Palace młodzieży Youth centres	1	8629	208	28	3041	1690	1634	–	2028
Młodzieżowe domy kultury Cultural establishments for youth	21	76129	790	409	2417	63407	4524	703	3879
Ogniska pracy poza- szkolnej Extracurricular interest groups	19	11757	368	247	1215	7557	1076	448	846
Międzyszkolne ośrodki sportowe Inter-school sports centres	5	15108	–	–	–	–	13944	–	1164
Pozostałe placówki Other institutions	32	164016	31	36	2856	2625	34	77	158357

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (138). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015/16		2005/06 ^a	2010/11	2014/15	2015/16		
	placówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total			w tym uczniowie of which pupils and students		na 100 miejsc per 100 beds
OGÓŁEM TOTAL	34	2889	3012	2138	1990	2026	2002	70
Internaty <i>Boarding schools</i>	24	1797	2757	1871	1126	1062	1051	59
szkoły podstawowe i gimnazja <i>primary and lower sec- ondary schools</i>	1	1	9	48	–	1	1	100
zasadnicze szkoły zawo- dowe i technika ^b <i>basic vocational and tech- nical secondary^b schools</i>	11	1054	2278	1333	652	563	554	53
licea ogólnokształcące ^c ... <i>general secondary^c schools</i>	12	742	470	490	474	498	496	67
Bursy <i>Dormitories</i>	10	1092	255	267	864	964	951	88

a Stan w dniu 31 X. **b–c** Łącznie ze szkołami: **b** – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych; technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14), **c** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. **b–c** Including: **b** – general art schools leading to professional certification, post-secondary teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year), **c** – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (139). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	44	46	42	42	<i>Dormitories</i>
Miejsca	12096	11820	11224	11079	<i>Beds</i>
Korzystający:	<i>Boarders:</i>				
studenci	10103	8683	8342	8263	<i>students</i>
w % ogółu studentów	5,1	5,0	6,6	6,9	<i>in % of total students</i>
uczestnicy studiów dokto- ranckich	117	184	149	<i>students of doctoral studies</i>
w % ogółu uczestników	3,7	5,3	4,3	<i>in % of total students of doc- toral studies</i>

TABL. 11 (139). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE (dok.)**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	19	12	13	12	Canteens
Miejsca	3404	1635	1498	1357	Places

TABL. 12 (140). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
**STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^a**

SZKOŁY	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16				SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholar- ships recipients		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół scholar- ship re- cipients in % of total stu- dents of a given group of schools	
					socjalne social	rektora dla najlep- szych studen- tów vice- -chancel- lor to the best students		
OGÓŁEM	53562	31233	20578	19468	10842	8328	16,4	TOTAL
Uniwersytety	10047	5915	4033	3793	2013	1609	15,5	Universities
Wyższe szkoły tech- niczne	15617	8736	6884	6562	4057	2538	16,8	Technical universi- ties
Wyższe szkoły ekonomiczne	15166	8492	3937	3553	1565	1806	14,4	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	5398	2696	1550	1482	1148	393	28,5	Higher teacher education schools
Uniwersytety me- dyczne	2563	2024	1765	1770	1012	808	18,4	Medical universi- ties
Akademie wychowania fizycznego	873	595	626	725	396	343	15,4	Physical acade- mies
Wyższe szkoły artystyczne	445	350	295	276	124	143	18,8	Fine arts acade- mies
Pozostałe szkoły wyższe	3453	2425	1488	1307	527	688	13,3	Other

^a W roku akademickim 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a In the academic year 2010/11 excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from the Union funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

TABL. 13 (141). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECYFIKACJA TION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem ^a total ^a	miasta urban areas	wieś ^a rural areas ^a	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	1181	658	523	1157	652	505	1167	672	495	1170	677	493
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa spor- towego	10	10	–	11	10	1	16	15	1	12	11	1
sports and athletic												
filialne	31	4	27	19	3	16	16	–	16	17	–	17
branch												
artystyczne ^b art ^b	5	5	–	5	5	–	6	6	–	6	6	–
Pomieszczenia szkolne Classrooms	15397	10722	4675	16979	11646	5333
Oddziały	13255	9440	3815	11973	8345	3628	12900	9156	3744	14009	10052	3957
Sections												
Uczniowie	283205	213418	69787	237014	177430	59584	253090	190473	62617	276267	208627	67640
Pupils												
w tym kobiety of which females	137825	103886	33939	115736	86643	29093	124273	93323	30950	135910	102429	33481
w tym I klasa	42407	32044	10363	39198	29558	9640	58628	44256	14372	62356	47667	14689
of which 1st grade												
w tym szko- ły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa spor- towego	3673	3673	–	4521	4250	271	5921	5667	254	4876	4610	266
sports and athletic												
filialne	800	213	587	411	70	341	414	–	414	489	–	489
branch												
artystyczne ^b art ^b	967	967	–	932	932	–	1154	1154	–	1207	1207	–

a W tym „małe szkoły” (7 szkół, 95 uczniów). **b** Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

a Of which “small schools” (7 schools, 95 pupils). **b** Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 13 (141). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Absolwenci Graduates	51765	39002	12763	41050	30823	10227	37173	27503	9670	.	.	.
w tym kobiety of which females	25442	19187	6255	19954	14999	4955	18224	13460	4764	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego sports and athletic	657	657	–	788	788	–	738	702	36	.	.	.
filialne branch	31	–	31	30	–	30	49	–	49	.	.	.
artystyczne ^b art ^b	142	142	–	135	135	–	155	155	–	.	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę 1 school	240	324	133	205	272	118	217	283	126	236	308	137
1 pomieszczenie szkolne 1 classroom	18	20	15	14	15	11
1 oddział 1 section	21	23	18	20	21	16	20	21	17	20	21	17

^b Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^b Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (142). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZE- GÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	655	446	209	665	451	214	675	455	220	682	463	219
<i>Lower secondary schools</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego <i>sports and athletic</i>	17	17	–	24	23	1	24	23	1	27	26	1
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	7	7	–	5	5	–	5	5	–	9	9	–
Pomieszczenia szkol- ne	8568	6731	1837	9280	7205	2075
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	7085	5433	1652	5848	4380	1468	5146	3853	1293	5085	3802	1283
<i>Sections</i>												
Uczniowie	175930	137164	38766	134320	103082	31238	116239	89038	27201	113892	87227	26665
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety <i>of which females</i>	85295	66481	18814	65144	49992	15152	56645	43476	13169	55541	42531	13010
w tym I klasa	56858	44179	12679	44728	34521	10207	38675	29810	8865	38162	29267	8895
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego <i>sports and athletic</i>	2407	2407	–	5582	5546	36	4857	4814	43	5516	5473	43
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	2225	2225	–	1193	1193	–	730	730	–	1003	1003	–

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

^a Based on 6th grade of primary school.

TABL. 14 (142). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZE- GÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2014/15			2015/16		
	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogó- łem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Absolwenci	58017	45130	12887	43780	33196	10584	37212	28061	9151	.	.	.
<i>Graduates</i>										.	.	.
w tym kobiety ... <i>of which fema- les</i>	28727	22375	6352	21685	16471	5214	18292	13861	4431	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzo- stwa sportowego <i>sports and athletic</i>	713	705	8	1235	1215	20	1679	1663	16	.	.	.
z oddziałami przy- sposabiającymi do pracy ^a	583	583	-	381	381	-	281	281	-	.	.	.
<i>with job-training sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	269	308	185	202	229	146	172	196	124	167	188	122
<i>1 school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	21	20	21	14	14	15
<i>1 classroom</i>												
1 oddział	25	25	23	23	24	21	23	23	21	22	23	21
<i>1 section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a *Based on 6th grade of primary school.*
S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (143). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	155	147	139	141	<i>Schools</i>
Oddziały	894	886	841	793	<i>Sections</i>
Uczniowie	23789	22055	19289	17929	<i>Students</i>
w tym kobiety	7265	7166	6522	6145	<i>of which females</i>
w tym I klasa	10115	9399	6766	6409	<i>of which 1st grade</i>
Absolwenci	7313	6805	5585	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	2544	2323	1895	.	<i>of which females</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (144). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absol- wenci graduates	
O G Ó Ł E M	19289	17929	2396	TOTAL
w tym:				of which:
Artystyczna	171	156	11	Arts
Biznesu i administracji	1440	1299	346	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna	7125	7006	754	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	3005	2448	354	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1901	1756	258	Architecture and construction
Rolnicza	104	77	22	Agriculture
Usług dla ludności	5543	5187	651	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In the division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (145). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^b (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	287	259	240	241	Schools
Oddziały	2750	2389	1963	1902	Sections
Uczniowie	81174	66772	53091	51173	Students
w tym kobiety	49414	41233	32815	31529	of which females
w tym I klasa	27622	22518	17403	16962	of which 1 st grade
Absolwenci	26309	21886	17746	.	Graduates
w tym kobiety	16236	13684	11141	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (146). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	173	48	24	18	Schools
Oddziały	874	123	45	18	Sections
Uczniowie	24499	3153	1065	408	Students
w tym kobiety	13926	2309	810	319	of which females
w tym I klasa	7504	724	–	–	of which 1st grade
Absolwenci	8275	1299	576	338	Graduates
w tym kobiety	4670	935	435	271	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (147). **TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	230	234	210	210	Schools
Oddziały	2362	2666	2374	2358	Sections
Uczniowie	65607	67214	59908	58681	Students
w tym kobiety	23507	25999	24096	23486	of which females
w tym I klasa	20837	18132	16306	15919	of which 1st grade
Absolwenci	12938	15510	13266	.	Graduates
w tym kobiety	4877	5949	5346	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi (do roku szkolnego 2013/14).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools (till 2013/14 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/2015 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates	
OGÓŁEM	59908	58681	8497	TOTAL
w tym:				of which:
Artystyczna	143	169	22	Arts
Społeczna	4313	4010	796	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji	7580	7195	977	Business and administration
Nauk o środowisku	349	–	–	Environment
Fizyczna ^c	722	–	–	Physical sciences ^c

TABL. 20 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/2015 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION [®]
	uczniowie students		absolwenci graduates	
Technologii teleinformacyjnych	9540	9765	1426	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna	13930	15181	1541	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	3137	2428	419	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	5691	5153	908	Architecture and construction
Medyczna	–	21	–	Health
Rolnicza	417	364	70	Agriculture
Leśna	250	275	8	Forestry
Weterynaryjna	469	601	33	Veterinary
Usług dla ludności	12386	11694	2108	Personal services
Usług transportowych	981	1825	189	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie. ^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In the division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job. ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 21 (149). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**

ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEŃ ZAWODOWYCH					
<i>ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	28	34	39	37	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	23	29	33	31	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	5447	4349	4851	4940	Pupils
w tym kobiety	3322	2757	3171	3264	of which females
Absolwenci	1007	538	599	.	Graduates
w tym kobiety	635	347	370	.	of which females

TABL. 21 (149). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	25	38	43	44	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	11	20	22	21	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	3490	3622	3569	3600	<i>Students</i>
w tym kobiety	2349	2578	2525	2562	<i>of which females</i>
Absolwenci	563	562	516	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	395	416	371	.	<i>of which females</i>
w tym ogólnokształcące szkoły artystyczne <i>of which general art schools</i>					
Szkoły	14	18	21	23	<i>Schools</i>
Uczniowie	2373	2317	2299	2338	<i>Students</i>
w tym kobiety	1684	1739	1742	1770	<i>of which females</i>
Absolwenci	437	418	393	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	373	314	294	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (150). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Szkoły	463	393	321	310	<i>Schools</i>
Oddziały	1939	2036	1938	1956	<i>Sections</i>
Uczniowie	44321	42860	36430	35172	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	25422	27227	27079	25802	<i>of which females</i>
Absolwenci	15350	11509	9842	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	9569	7976	7870	.	<i>of which females</i>

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 23 (151). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2014/15	2015/16	2014/15 ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>	
OGÓŁEM	36430	35172	7003	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Pedagogiczne ^a	707	–	–	<i>Education^a</i>
Artystyczna	1670	1561	569	<i>Arts</i>
Spoleczna	276	452	125	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	224	348	30	<i>Journalism and information</i>
Biznesu i administracji	9821	9705	1024	<i>Business and administration</i>
Technologii teleinformacyjnych	1790	1868	144	<i>Information and communication technologies</i>
Inżynieryjno-techniczna	121	80	23	<i>Engineering and engineering trades</i>
Architektury i budownictwa	129	76	15	<i>Architecture and construction</i>
Weterynaryjna	552	541	94	<i>Veterinary</i>
Medyczna	6700	7419	2419	<i>Health</i>
Opieki społecznej	1931	1302	408	<i>Welfare</i>
Usług dla ludności	4263	3822	816	<i>Personal services</i>
Higieny i bezpieczeństwa pracy	5085	4937	593	<i>Hygiene and occupational health services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	817	532	280	<i>Security services</i>
Usług transportowych	254	312	27	<i>Transport services</i>
Pozostałe	2090	2217	436	<i>Other</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie lub egzamin dyplomowy.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b In the division by narrow fields of education data concern graduates who passed exam certifying professional qualification or qualification to perform a job or passed diploma examination.

Source: data of the Ministry of National Education

TABL. 24 (152). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły <i>Schools</i>	Nauczyciele akademicy ^a <i>Academic teachers^a</i>	Studenci <i>Students</i>	Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005/06 2010/11 2014/15 2015/16	43 45 41 38	9275 9287 8782 8725	197260 172084 126814 118936	40596 48809 36692 .	TOTAL
Uniwersytety	1	1941	24484	6310	<i>Universities</i>	
Wyższe szkoły techniczne	4	2984	38954	12200	<i>Technical universities</i>	
Wyższe szkoły ekonomiczne	12	1074	24707	8733	<i>Academies of economics</i>	
Wyższe szkoły pedagogiczne	2	435	5202	1898	<i>Higher teacher education schools</i>	
Uniwersytety medyczne	1	1272	9631	1930	<i>Medical universities</i>	
Akademie wychowania fizycznego	1	225	4702	1008	<i>Physical academies</i>	
Wyższe szkoły artystyczne	2	293	1465	450	<i>Fine arts academies</i>	
Pozostałe szkoły wyższe	15	501	9791	4163	<i>Other tertiary education institutions</i>	

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 217. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2014/15.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 217. ^b According to type of school – from the 2014/15 academic year.

TABL. 25 (153). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OSRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2015/16**
BRANCH SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING AND CONSULTATION CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2015/16 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne Branch sections and basic organizational units in another location	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne Teaching and consultation centres in another location	Studenci ^a Students ^a				Absolwenci ^{a,b} Graduates ^{a,b}			
			ogółem total	w tym kobiety of which females	z ogółem na studiach of grand total - study forms		ogółem total	w tym kobiety of which females	z ogółem na studiach of grand total - study forms	
					stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes			stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes
OGÓŁEM	14	9	9903	6410	6984	2919	3928	2837	2431	1497
lokalizacja według województw: localization by voivodships:										
Śląskie ^e	12	9	9633	6291	6984	2649	3920	2831	2431	1489
Małopolskie	2	-	270	119	-	270	8	6	-	8

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. **b** Z roku akademickiego 2014/15. **c** Do województwa śląskiego doliczeni zostali studenci i absolwenci trzech wydziałów zamiejscowych funkcjonujących za granicą w Ostrawie, Vsetinie, Wiedniu i jednego zamiejscowego ośrodka dydaktycznego w Wiedniu (108 studentów).

U w a g a. Na terenie województwa śląskiego funkcjonowało 12 zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 5 zamiejscowych ośrodków dydaktycznych (7897 studentów i 1999 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem śląskim.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. **b** From the 2014/15 academic year. **c** Students and graduates of three sections in Ostrava, Vsetina and Vienna as well as one teaching and consultation centre in Vienna were included in the number of students in the Śląskie Voivodship (108 students).

N o t e. In the Śląskie Voivodship there were 12 branch sections and basic organizational units in another location as well as 5 teaching and consultation centres in another location (7897 students and 1999 graduates) whose headquarters were located outside the territory of the Śląskie Voivodship.

TABL. 26 (154). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total - study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	197260	108052	96388	51520	100872	56532	TOTAL
	2010/11	172084	101040	85031	48517	87053	52523	
	2014/15	126814	72986	81109	47278	45705	25708	
	2015/16	118936	67729	78631	45732	40305	21997	
Uniwersytety		24484	16563	19185	12985	5299	3578	Universities
Wyższe szkoły techniczne		38954	15058	27197	11637	11757	3421	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		24707	15707	12347	7641	12360	8066	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		5202	3690	4030	2858	1172	832	Higher teacher education schools
Uniwersytety medyczne		9631	7143	8196	6134	1435	1009	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		4702	2500	3762	1984	940	516	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		1465	898	1091	706	374	192	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		9791	6170	2823	1787	6968	4383	Other higher education institutions

a-b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: **a** – dziennych, **b** – wieczorowych, zaocznym i eksternistycznym.
a-b Data for the 2005/06 academic year concern: **a** – day study system, **b** – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (155). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total – study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
O G Ó Ł E M	2005/06	40596	26183	18288	10981	22308	15202	TOTAL
	2010/11	48809	32088	22358	13529	26451	18559	
	2014/15	36692	23655	22272	14129	14420	9526	
Uniwersytety		6310	4852	4607	3517	1703	1335	Universities
Wyższe szkoły techniczne		12200	5403	8900	4172	3300	1231	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne ...		8733	6322	3859	2743	4874	3579	Academies of economics
								Higher teacher education schools
Wyższe szkoły pedagogiczne ..		1898	1503	1391	1081	507	422	
Uniwersytety medyczne		1930	1615	1660	1397	270	218	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		1008	593	738	438	270	155	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		450	253	329	193	121	60	Fine arts academies
								Other higher education institutions
Pozostałe szkoły wyższe		4163	3114	788	588	3375	2526	

a–b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: **a** – dziennych, **b** – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a–b Data for the 2005/06 academic year concern: **a** – day study system, **b** – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (156). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16
	ogółem total				w tym kobiety of which females			
O G Ó Ł E M	9275	9287	8782	8725	3894	4072	4048	4028
TOTAL								
Profesorowie	1974	2030	1910	1907	388	492	510	516
Professors								
w tym z tytułem naukowym profesora	1804 ^c	2005	1895	1239	388 ^c	634	508	371
of which titled only								
Docenci	24	82	48	39	9	24	14	10
Assistant professors								
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	20	5	6	2	9	1	–	1
of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)								

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 217. **b** Pełnozatrudnieni. **c** Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 217. **b** Full-time employed. **c** Excluding higher vocational schools. **d** The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 28 (156). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH (dok.)**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06 ^b	2010/11	2014/15	2015/16
	ogółem total				w tym kobiety of which females			
Adiunkci Tutors	4029	4510	4220	4138	1666	2007	1978	1957
w tym ze stopniem nauko- wym doktora habilito- wanego of which with scientific de- gree of habilitated doc- tor ^d (HD)	340	420	775	846	122	150	312	352
Asystenci Assistant lecturers	1627	897	920	1015	882	524	541	585
Pozostali Others	1621	1768	1684	1626	949	1025	1005	960

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 217. **b** Pełnozatrudnieni. **c** Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 217. **b** Full-time employed. **c** Excluding higher vocational schools. **d** The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29 (157). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM		583	267	77	40	TOTAL
2010/11		676	299	100	46	
2014/15		2113	1158	335	229	
2015/16		3109	1671	.	.	
studia: stacjonarne		2168	1035	222	135	full-time programmes
niestacjonarne		941	636	113	94	part-time programmes
Uniwersytety		622	376	75	56	Universities
Wyższe szkoły techniczne		231	65	11	5	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		1462	857	110	80	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		50	32	3	3	Higher teacher education schools
Uniwersytety medyczne		458	175	45	17	Medical universities
Akademie wychowania fizycz- nego		25	16	1	–	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		59	33	21	8	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe.....		202	117	69	60	Other higher education institu- tions

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. **b** W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2014/15.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. **b** According to study forms and type of school – for the 2014/15 academic year.

TABL. 30 (158). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	2005/06	2010/11	2014/15	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16
	słuchacze studiów podyplomowych ^a students of postgraduate studies ^a				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych certificates issued to students of postgraduate studies			uczestnicy studiów doktoranckich students of doctoral studies			
O G Ó Ł E M TOTAL	10750	14128	9426	10586	6579	9856	7326	3453	3202	3495	3486
w tym kobiety of which females	7769	9962	7265	8393	4594	6833	5644	1777	1642	1944	1942
Uniwersytety Universities	2560	3108	1623	1614	1356	1627	1167	1823	1411	1280	1297
Wyższe szkoły techniczne Technical universities	1671	2314	1206	1133	1159	1696	865	1113	1100	1118	1054
Wyższe szkoły ekonomiczne Academies of economics	2924	5466	4300	5869	2250	4513	3368	183	231	171	174
Wyższe szkoły pedagogiczne Higher teacher education schools	1914	1008	609	560	1045	516	370	–	55	177	190
Uniwersytety medyczne Medical universities	–	77	187	91	–	48	149	216	266	470	499
Akademie wychowania fizycznego Physical academies	876	425	243	167	452	384	189	64	80	162	160
Wyższe szkoły artystyczne Fine arts academies	26	27	69	80	15	6	20	–	13	69	77
Pozostałe szkoły wyższe Other	722	1703	1055	1042	244	1066	1159	–	–	–	–
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN oraz Główny Instytut Górnictwa Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences and the Central Mining Institute	57	–	134	30	58	–	39	54	46	44	35

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 31 (159). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2015/2016**
POSTGRADUATE STUDIES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION IN THE 2015/2016 ACADEMIC YEAR

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	Stucha- cze Students	Wydane świadec- twa ^b Certifica- tes issued ^b	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
OGÓŁEM	10586	7326	TOTAL
Pedagogiczna	4165	1910	Education
Interdyscyplinarnych programów kwalifikacji związanych z edukacją	11	–	Inter-disciplinary programmes or qualifi- cations involving education
Programów i kwalifikacji związanych ze sztuką i przedmiotami humanistycznymi nieokreślonymi dalej	137	104	Arts and humanities not further defined
Artystyczna.....	213	142	Arts
Humanistyczna (z wyłączeniem języków)	176	79	Humanities (except languages)
Językowa	305	178	Languages
Nauk społecznych, dziennikarstwa i informacji nieokreślonych dalej	81	41	Social sciences, journalism and information not elsewhere classified
Spółeczna	309	313	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	112	–	Journalism and information
Biznesu, administracji i prawa nieokreślonych dalej.....	21	21	Business, administration and law not further defined
Biznesu i administracji	2570	2173	Business and administration
Prawna	428	446	Law
Programów i kwalifikacji związanych z prowadze- niem działalności gospodarczej, administracją i prawem gdzie indziej niesklasyfikowanych.....	28	21	Programmes or qualifications involving business, administration and law not elsewhere classified
Biologiczna.....	20	47	Biological and related sciences
Nauk o środowisku.....	39	–	Environment
Fizyczna	16	24	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna	13	20	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych	85	68	Information and Communication Technologies (ICTs)
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technologie informacyjno- komunikacyjne	4	2	Inter-disciplinary programmes and qualifications involving Information and Communication Technologies
Inżynieryjno-techniczna	181	235	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	15	78	Manufacturing and processing
Medyczna	673	594	Health
Opieki społecznej	56	82	Welfare
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących zdrowie i opiekę społeczną	54	29	Inter-disciplinary programmes or qualifica- tions involving health and welfare
Usług dla ludności	182	206	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	515	416	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa	41	61	Security services
Usług transportowych	136	36	Transport services

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013). ^b Z poprzedniego roku akademickiego.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F 2013). ^b From the previous academic year.

TABL. 32 (160). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie	Students	Absolwenci	Graduates
				ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	2005/06	3	3	55	21	13	4
	2010/11	2	2	22	10	10	5
	2014/15	1	1	11	6	7	4
	2015/16	2	2	10	3	.	.
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2005/06	18	94	2662	773	557	189
	2010/11	24	128	2957	870	806	273
	2014/15	30	114	2419	805	655	259
	2015/16	32	112	2118	769	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational schools</i>	2005/06	23	72	1655	470	399	107
	2010/11	21	57	983	320	228	91
	2014/15	4	4	42	1	24	–
	2015/16	–	–	–	–	.	.
Licea ogólnokształcące ^a <i>General secondary schools^a</i>	2005/06	156	596	16437	7963	5168	2898
	2010/11	289	977	27730	13715	5792	3337
	2014/15	183	834	23203	10720	5792	3114
	2015/16	181	824	21596	9959	.	.
Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	2005/06	3	17	579	262	62	40
	2010/11	6	21	487	251	99	56
	2014/15	1	2	13	6	–	–
	2015/16	–	–	–	–	.	.
Technika ^b <i>Technical secondary schools^b</i>	2005/06	193	599	14445	4277	6513	1868
	2010/11	101	341	6079	1666	1243	372
	2014/15	68	113	1788	331	985	174
	2015/16	11	12	211	7	.	.

a-b Łącznie ze szkołami odpowiednio: **a** – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (do roku szkolnego 2013/14), **b** – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-b Including: **a** – supplementary general secondary schools (till 2013/14 school year), **b** – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33 (161). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a
PRE-PRIMARY EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Placówki	1585	1711	1903	1831	Establishments
miasta	1042	1154	1324	1257	urban areas
wieś	543	557	579	574	rural areas
Przedszkola	1192	1255	1431	1457	Nursery schools
w tym specjalne	5	5	14	16	of which special
miasta	858	911	1058	1077	urban areas
wieś	334	344	373	380	rural areas

a W latach szkolnych 2014/15–2015/16 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In the 2014/15–2015/16 school years including children attending establishments performing health care activities for all school year.

TABL. 33 (161). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a (dok.)**
PRE-PRIMARY EDUCATION^b (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2014/15	2015/16	SPECIFICATION
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	393	426	399	299	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	4	5	4	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	26	68	71	<i>Pre-primary points</i>
Miejsca:					Places:
Przedszkola	104099	117700	138918	136241	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	236	166	323	344	<i>of which special</i>
miasta	84156	94619	110721	108383	<i>urban areas</i>
wieś	19943	23081	28197	27858	<i>rural areas</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	54	129	104	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	573	1461	1532	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci	107186	128257	145152	132776	Children
miasta	85277	100773	112418	102403	<i>urban areas</i>
wieś	21909	27484	32734	30373	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	40724	34900	23488	7481	<i>of which: aged 6</i>
5 lat	27445	35242	46238	46168	<i>aged 5</i>
Przedszkola	98560	115798	131032	122906	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	151	131	267	294	<i>of which special</i>
miasta	80331	93105	104079	97512	<i>urban areas</i>
wieś	18229	22693	26953	25394	<i>rural areas</i>
w tym w wieku: 6 lat	34142	28248	19376	6423	<i>of which: aged 6</i>
5 lat	26323	32287	40960	41905	<i>aged 5</i>
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8626	11958	13047	8896	<i>Pre-primary sections of primary schools</i>
w tym w wieku 6 lat	6582	6652	4057	1015	<i>of which aged 6</i>
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	46	56	33	<i>Pre-primary education groups</i>
Punkty przedszkolne	x	455	1017	941	<i>Pre-primary points</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	640	746	857	.	3–6
3–5	525	705	836	879	3–5
6	972	880	978	.	6
5 lat	654	793	952	984	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					<i>1000 children aged:</i>
3–6 lat	588	673	774	.	3–6
3–5	510	661	768	817	3–5
6 lat	815	712	807	.	6
1 przedszkole	83	92	92	84	<i>1 nursery school</i>
100 miejsc	95	98	94	90	<i>100 places</i>

^a W latach szkolnych 2014/15–2015/16 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

^{U w a g a.} W roku szkolnym 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględnione wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

^{Z r ó d ł o:} dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2014/15–2015/16 school years including children attending establishments performing health care activities for all school year.

^{N o t e.} In the 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities, where in the 2005/06 school year, children in the division only by age were excluded.

^{S o u r c e:} data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji (do 15 XI 2015 r. spraw wewnętrznych) oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

- 1) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 464), która określa zasady i warunki wykonywania zawodów lekarza i lekarza dentystry,
- 2) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1793), która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia – NFZ,
- 3) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1638), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration, (till 15 XI 2015 the Ministry of the Interior) and till 2011 the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The basis of data on health care presented in this chapter are:

- 1) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2015 item 464), defining rules and conditions of performing the occupation by doctors and dentists,
- 2) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1793), regulating the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund,
- 3) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1638), replacing the Law on Health Care Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concern units (until 2011 – health care facilities) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patient departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres: addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, palliative care wards, sanatoria).

Under the above mentioned law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

- 4) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1251),
- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 879),
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1868), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o **lekarzach specjalistach** dotyczą lekarzy ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 I 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyków (Dz. U. 2013 poz. 26).

4. Porady udzielone przez lekarzy, lekarzy dentyków w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

5. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych wykazano łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków, bez miejsc dziennego pobytu.

Dane o szpitalach ogólnych wykazano łącznie z filiami szpitali.

Dane dotyczące stacjonarnej opieki zdrowotnej nie obejmują opieki dziennej.

Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szcękową, neurochirurgię, urologię, kardiochirurgię; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

4) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1251),

5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2016 item 879),

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1868), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 were presented in concordance with the Law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113 item 1207).

3. Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

Data on **doctors specialists** concern doctors with grade II specialization and doctors with specialists title in proper medicine domain in accordance with the decree of the Minister of Health dated 2 I 2013 on Doctors and Dentists Specializations (Journal of Laws 2013 item 26).

4. Consultations within out-patient health care provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations and the opinions of military medical commissions, excluding consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding beds in general hospitals include beds and incubators for newborns, excluding day places.

Data on general hospitals are presented including branches.

Data concerning in-patient health care do not include day-care.

In **surgical wards** the following are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillofacial and cardiosurgery,, in **communicable diseases wards** – observation communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** – pulmonology wards.

6. Dane o łózkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

7. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

8. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria, działające na obszarze uzdrowiska, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 178); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

10. Działalność aptek i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

Dane o **aptekach** dotyczą aptek ogólnodostępnych i nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Dane zawarte w tablicy 10 i 11 opracowano na podstawie wyników badań reprezentacyjnych, zgodnych z zaleceniami Eurostatu, „Europejskie Ankiety Badanie Zdrowia”, którymi objęto w 2014 r. 28,8 tys. osób zamieszkałych w 12,2 tys. gospodarstw domowych, w 2009 r. – 41,8 tys. osób w 16,3 tys. gospodarstw domowych. Za 2004 r. są to wyniki badań „Stan zdrowia ludności Polski”, którymi objęto 43,0 tys. osób.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

7. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

8. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid include units covered by the State Emergency Medical Services System (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Minister of Health, dated 3 XI 2011 (uniform text Journal of Laws 2015 item 178); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

10. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (uniform text Journal of Laws from 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

Data on pharmacies concern generally available pharmacies and do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these facilities.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data regarding incidence of diseases are presented in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Data in tables 10 and 11 were elaborated on the basis of sample surveys according to Eurostat guidelines “The European Health Interview Survey”, which in 2014 included 28,8 thous. persons living in 12,2 thous. households and in 2009 – 41,8 thous. persons in 16,3 thous. households. The results for 2004 come from “The health status of population in Poland” survey, which covered 43,0 thous. persons.

Wyniki badań zostały uogólnione na ludność zamieszkałą w gospodarstwach domowych według stanu w dniu 31 XII.

13. Dane o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 157), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna lub nianię.

14. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** począwszy od danych za 2012 r. prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 575).

15. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- 3) interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne, religijne, a także gwarantują korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- 1) **socjalizacyjne** – zapewniające dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajające jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizujące przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwiające kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi; podejmujące działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewniające dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmujące dziecko działaniami terapeutycznymi; zapewniające korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- 2) **interwencyjne** – zapewniające doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówki są obowiązane przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- 3) **rodzinne** – wychowujące dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwiające wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracujące z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

The results surveys were generalized to the population living in households as of 31 XII.

13. *Data on childcare for children up to the age of 3 are presented according to the Law on Child-care for Children Younger than 3 Years, dated 4 II 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 157), on the basis of which care can be organized in the form of a nursery, children's club, provided by a day carer or nanny.*

14. *Data concerning family support and foster care are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2016 item 575).*

15. Institutional foster care is exercised in the form of:

- 1) *care and education centres,*
- 2) *regional care and therapy centres,*
- 3) *pre-adoptive intervention centres.*

Care and education centres provide the child deprived completely or partially of care and support of the natural family with full-time permanent or temporary care and also secure the necessary livelihood, developmental, particularly emotional, social and religious needs of the child, and secure the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- 1) **socialization centres** – providing full-time care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, in particular emotional, development, health, domestic, social and religious needs; realizing the prepared in co-operation with the family assistant plan to help the child; enabling the child to contact with parents or other close relatives; undertaking activities to help the child to return to the family; providing the child with access to education adjusted to his/her age and development skills; providing therapeutic actions and access to eligible health care services,
- 2) **intervention centres** – providing immediate care for the child during a crisis situation, in particular centres are obliged to place the child under immediate care,
- 3) **family centres** – taking care and educating children of various age groups, of which adolescents and those becoming independent; enabling common education and care for numerous siblings; cooperating with the co-ordinator of family foster care.

4) **specjalistyczno-terapeutyczne** – sprawujące opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych; placówki zapewniają zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne,

Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne – umieszczone są w nich dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie w placówce można umieścić nie więcej niż 30 dzieci.

Interwencyjne ośrodki preadopcyjne – umieszcza się w nich dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

Placówki wsparcia dziennego wspierające funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Mogą być prowadzone w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizują indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegające na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

16. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe –

4) **specialist therapy centres** – providing care to the child with individual needs, in particular: to the child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the use of special educational methods and a specialist therapy; requiring compensation for worse development and performance at school; these centres provide educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating the lack in upbringing in a family and preparing for social life and providing the disabled children with proper rehabilitation,

Regional care and therapy centres – within these centres are placed children, who due to the state of health require specialist care and rehabilitation and who cannot be placed in a family foster care or a care and education centre. At the same time in the centre can be placed not more than 30 children.

Pre-adoptive intervention centres – within these centres children are placed until they complete the first year of their life. These children waiting for adoption need specialist care and cannot be placed in a family foster care. In the centre at the same time can be placed not more than 20 children.

Day-support centres – support the family in its care and education functions. They can operate in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, providing a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialized centre** – organizing sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implementing an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** – carrying out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) **in a combination of the forms** i.a. combining tasks of care centres, specialist centres and street work.

16. Family foster care is exercised in the case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees work with the family enabling the return of the child to its family or when it is impossible – makes efforts

dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zdrowotnych, bytowych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodziny zastępcze,
- 2) rodzinne domy dziecka.

Rodziny zastępcze – zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej; mogą też być ustanowione dla dziecka niedostosowanego społecznie. Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zawodowe specjalistyczne,

Rodzinne domy dziecka w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 930).

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

- **zasilek stały** przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasilek okresowy** przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasilek celowy** przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia pomocy społecznej podaje się bez odpłatności gmin za pobyt ich mieszkańców w domach pomocy społecznej.

aimed at adoption of the child, preparation of the child for independent and responsible life, satisfaction of children's emotional needs in particular the needs related to welfare, health care, education, culture and recreation and religious.

Forms of family foster care are:

- 1) *foster families,*
- 2) *foster homes.*

***Foster families** provide care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care; they can be established for a child socially unadjusted. Foster families are divided into: related, non-professional, professional, professional that performs the function of a family emergency house, professional specialized,*

***Foster homes** – not more than 8 children may be placed there at the same time (except for numerous siblings).*

***17. Data concerning social welfare homes and facilities** are related to institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.*

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance dated 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 930).

***18. Data on social welfare benefits** are presented according to the the Law on Social Assistance dated 12 III 2004.*

- ***permanent benefit** is granted to a person entirely incapable of working due to age or disability,*
- ***temporary benefit** is granted to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, prespective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,*
- ***appropriated benefit** is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuel, clothes, necessary household goods, slight modernization and repairs in the dwelling, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

Social benefits are presented excluding payments made by gminas for the stay of their residents in social welfare homes.

TABL. 1 (162). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Lekarze	10788	10847	11077	Doctors
w tym kobiety	6096	6187	6474	of which women
Lekarze dentyści	1370	1303	1483	Dentists
w tym kobiety	994	926	1075	of which women
Farmaceuci	3166	3368	3361	Pharmacists
w tym kobiety	2692	2815	2816	of which women
Pielęgniarki	25927	25668	25674 ^b	Nurses
Położne	2699	2616	2629 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci.....	2803	2778	2923 ^d	Physiotherapists
Diagności laboratoryjni ^e	1039	1142	1159	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 254; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. **b-d** W tym magistrowie: **b** – pielęgniarstwa – 2004, **c** – położnictwa – 354, **d** – fizjoterapii i rehabilitacji – 1471. **e** Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 254; data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is a university, units of state of local government administration and the National Health Fund. **b-d** Of which masters: **b** – of nursing – 2004 **c** – of midwifery – 354, **d** – of physiotherapy and rehabilitation – 1471. **e** Medical analysts and other employees with tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, and in the case of pharmacists – only for the pharmacists employed in hospital's pharmacies.

TABL. 2 (163). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	7352	7544	7662	DOCTORS TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:				of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	463	507	524	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	1120	1114	1132	Surgery ^b
Chorób płuc	155	159	165	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	1112	1057	1022	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	113	115	111	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	302	363	418	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	545	543	568	General practitioners

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 254 oraz notka a do tabl. 1 na str. 259. **b** Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, szczękowo-twarzowej, kardiouchirurgii, chirurgii naczyniowej, urologii i urologii dziecięcej. **c** Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

^a See general notes, item 3 on page 254 and footnote a to table 1 on page 259. **b** General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. **c** Including children's specialists.

TABL. 2 (163). LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM (dok.)				DOCTORS TOTAL (cont.)
Neurologii ^{cd}	344	340	328	Neurology ^{cd}
Okulistyki	269	286	305	Ophthalmology
Onkologii ^e	58	69	87	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cd}	190	195	189	Otolaryngology ^{cd}
Pediatrici	373	378	383	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	525	505	484	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	276	273	290	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	292	315	295	Radiology and diagnostic imaging ^g
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	68,1	69,5	69,2	SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	188	206	238	DENTISTS TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:				of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	29	30	31	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	13	20	14	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	50	56	66	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	14	16	21	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	40	46	55	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	11	12	17	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	29	26	33	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów).....	13,7	15,8	16,0	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentists)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 254 oraz notka a do tabl. 1 na str. 259. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – onkologii i hematologii dziecięcej, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radioterapii onkologicznej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

^a See general notes, item 3 on page 254 and footnote a to table 1 on page 259. ^c Including children's specialists.

^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – children's oncology and haematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – oncological radiotherapy.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 3 (164). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	2737	2806	2814	<i>Out-patient departments (as of 31 XII)</i>
miasta	2297	2363	2372	<i>urban areas</i>
wieś	440	443	442	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	509	486	425	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	382	362	314	<i>urban areas</i>
wieś	127	124	111	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	37766,4	39337,0	39777,3	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	33374,2	34706,4	35088,6	<i>urban areas</i>
wieś	4392,2	4630,6	4688,7	<i>rural areas</i>
lekarskie	33795,7	35373,7	35699,4	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	14218,2	14969,0	14812,0	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	3970,7	3963,3	4078,0	<i>dental</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 253. **b** Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. **c** Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 1 on page 253. **b** Data concern medical practices that have signed contract with the National Health Fund or with out-patient department. **c** Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (165). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	---------------

ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII
FACILITIES – as of 31 XII

Szpitala ogólne ^b	134	151	152	<i>General hospitals^b</i>
Szpitala psychiatryczne	5	5	5	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	3	3	3	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	8	8	8	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	40	44	46	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	25	24	25	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja	6	1	1	<i>Hospices</i>
Oddziały opieki paliatywnej	–	12	13	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:				<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	13	14	13	<i>sanatoria</i>
szpitale	3	3	2	<i>hospitals</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 253. **b** Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 254. **c** Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

a See general notes, item 1 on page 253. **b** See general notes, item 5 on page 254. **c** Including psychiatric types facilities.

TABL. 4 (165). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a (dok.)**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>				
Szpitala ogólne ^{bd}	26001	25757	25526	General hospitals ^{bd}
Szpitala psychiatryczne	2219	2244	2239	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	266	282	266	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	261	264	267	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	2643	2914	3253	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1207	1518	1485	Nursing homes ^c
Hospicja	94	38	38	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej.....	–	211	237	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe:				Health resort treatment:
sanatoria	2507	2408	2172	sanatoria
szpitale	230	249	221	hospitals
LECZENI <i>IN-PATIENTS</i>				
Szpitala ogólne ^e	939908	929996	936940	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	19336	19485	18906	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	4066	4329	4162	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	958	944	842	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	–	–	–	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	5426	4698	5301	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	3136	3017	3105	Nursing homes ^c
Hospicja	1461	293	308	Hospices
Oddziały opieki paliatywnej.....	–	3480	3623	Palliative care wards
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze:				Health resort treatment – patients:
w sanatoriach	29528	32275	34394 ^f	in sanatoria
w szpitalach	2676	3043	2329	in hospitals

a Patrz uwagi ogólne, ust.1 na str. 253. **b** Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 254. **c** Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. **d** Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. **e** Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. **f** Ponadto 373 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 1 on page 253. **b** See general notes, item 5 on page 254. **c** Including psychiatric types facilities. **d** Including beds and incubators for newborns. **e** Excluding inter-ward patient transfer. **f** Moreover, 373 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (166). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2014	2015	SPECIFICATION
Szpitale ogólne (stan w dniu 31 XII)	134	151	152	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	26001	25757	25526	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	56,3	56,2	55,8	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	4945	4680	4517	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	1116	1102	1088	of which cardiological ^b
chirurgicznych	5749	5495	5487	surgical
pediatrycznych	994	958	948	paediatric
ginekologiczno-położniczych	2167	2016	1992	gynaecological-obstetric
onkologicznych	776	853	868	oncological
intensywnej terapii	345	420	443	intensive therapy
zakaźnych	220	205	203	communicable
gruźlicy i chorób płuc	1189	1154	1134	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	436	378	340	dermatological
neurologicznych	1299	1308	1275	neurological
psychiatrycznych	594	660	635	psychiatric
Leczeni w tys.	939,9	930,0	936,9	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:				of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	213,5	209,8	211,3	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	69,7	71,0	75,5	of which cardiological ^b
chirurgicznych	220,9	226,5	234,5	surgical
pediatrycznych	38,6	40,2	41,5	paediatric
ginekologiczno-położniczych	117,1	115,1	116,3	gynaecological-obstetric
onkologicznych	55,5	47,6	48,9	oncological
intensywnej terapii	8,2	11,5	14,0	intensive therapy
zakaźnych	7,1	7,9	6,8	communicable
gruźlicy i chorób płuc	25,9	28,7	28,0	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	8,1	8,7	8,0	dermatological
neurologicznych	43,0	43,4	45,0	neurological
psychiatrycznych	7,6	8,6	8,8	psychiatric
Wypisani w tys.	906,5	897,0	902,8	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	21,9	21,6	23,0	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2034,2	2024,7	2046,6	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	37,7	37,7	38,5	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	6,4	6,3	6,1	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	233,4	236,3	235,9	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 i 6 na str. 254 i 255. **b** Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego.
c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, items 5 and 6 on pages 254 and 255. **b** Including intensive cardiological care wards. **c** Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 6 (167). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	92	159	155	155	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	83	85	86	basic
specjalistyczne	x	76	70	69	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	9	11	12	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	10	7	6	10	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	431,5	362,1	389,2	408,6	in thousands
na 1000 ludności	91,9	78,1	84,7	89,3	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care service in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	433,4	364,1	390,3	409,9	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat	35,3	23,7	26,4	28,3	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	135,9	142,3	159,3	aged 65 and more
na 1000 ludności	92,3	78,5	85,0	89,5	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 255. **b** Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. **c** Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. **d** W ciągu roku.

a See general notes, item 9 on page 255. **b** Organizational cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. **c** Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. **d** During the year.

TABL. 7 (168). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Apteki	1148	1294	1456	1486	Pharmacies
w tym prywatne	1148	1293	1454	1484	of which private
w tym na wsi	152	171	207	209	of which in rural areas
Punkty apteczne	74	97	110	104	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	74	97	110	104	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3835	3332	2928	2875	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	4427	3834	3290	3340	of which in rural areas
1 aptekę	4082	3582	3150	3076	pharmacy
w tym na wsi	6582	6008	5039	5003	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	2415	2818	3188	3164	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 255.

a See general notes, item 10 on page 255.

TABL. 8 (169). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	2	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	14	13	13	13	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	61,6	74,2	68,7	68,9	Blood donors in thous.
w tym honorowi	61,1	73,9	68,6	68,9	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	148,7	148,0	152,7	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	127,0 ^d	187,0	162,8	163,4	Number of prepared units of freshly frozen plasma (FFP) ^c in thous.

a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. **b** Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. **c** Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. **d** Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration. **b** Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. **c** One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. **d** Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (170). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	1244	1181	1154	1213	26,5	25,5	25,1	26,5	Tuberculosis
Tęžec	4	1	2	-	0,1	0,0	0,0	-	Tetanus
Krztusiec	149	120	229	535	3,2	2,6	5,0	11,7	Whooping cough
Odra	6	1	4	2	0,1	0,0	0,1	0,0	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	5	35	9	7	0,1	0,8	0,2	0,2	type A
typ B	214	135	675	661	4,6	2,9	14,7	14,5	type B
typ C	302	160	591	582	6,4	3,5	12,9	12,7	type C
Różyczka	1049	444	1218	232	22,4	9,6	26,5	5,1	Rubella
AIDS ^a	15	17	18	14	0,3	0,4	0,4	0,3	AIDS ^a
Salmonellozy	1259	856	678	755	26,8	18,5	14,8	16,5	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	3	1	4	3	0,1	0,0	0,1	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	817	742	635	571	17,4	16,0	13,8	12,5	Other bacterial foodborne intoxications

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby.

a Preliminary data due to specific features of the disease.

TABL. 9 (170). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1995	3465	4012	4234	250,3	360,6	470,7	506,5	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	1245	2149	2919	3833	26,5	46,3	63,5	83,9	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	131	104	91	96	2,8	2,2	2,0	2,1	Bacterial meningitis and/or encephali- tis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	63	65	74	46	1,3	1,4	1,6	1,0	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	19	16	19	16	0,4	0,3	0,4	0,4	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przysznicy na- gminne)	9837	411	352	302	209,6	8,9	7,7	6,6	Mumps
Grypa ^c	124486	41862	221825	286144	2652,3	902,7	4829,3	6260,2	Influenza ^c
Choroby weneryczne	181	145	104	135	3,9	3,1	2,3	3,0	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wścieklicznie	721	641	777	729	15,4	13,8	16,9	15,9	Rabies vaccinations

^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIPH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (171). OCENA STANU ZDROWIA LUDNOŚCI
PERCEIVED HEALTH STATUS OF POPULATION

STAN ZDROWIA HEALTH STATUS		Ogółem Total			W wieku lat At the age of				
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	0-14	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku in % of total population of given sex and age group							
Bardzo dobry i dobry	2004	62,5	66,6	59,3	90,5	86,1	67,0	34,3	12,4
Very good and good	2009	64,9	68,6	61,8	92,9	89,8	74,5	40,8	11,3
	2014	65,3	69,5	61,4	87,2	88,1	75,7	43,7	24,0
Taki sobie, ani dobry ani zły	2004	26,2	23,4	28,3	8,4	12,5	25,6	44,5	45,4
Fair	2009	23,3	22,2	24,2	4,6	8,0	20,5	41,1	42,4
	2014	24,6	20,7	28,2	11,6	10,0	19,6	39,7	41,2
Zły i bardzo zły	2004	11,3	10,0	12,4	1,1	1,3	7,4	21,2	42,2
Bad and very bad	2009	11,8	9,1	14,1	2,5	2,1	5,0	18,1	46,3
	2014	10,2	9,8	10,4	1,2	1,9	4,6	16,5	34,7

TABL. 11 (172). **LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WAGI CIAŁA^a**
POPULATION AT THE AGE OF 15 AND MORE BY BODY WEIGHT

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			W wieku lat At the age of			
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	15-29	30-49	50-69	70 i więcej and more
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku ^a in % of total population of given sex and age group ^a						
Niedowaga	2004	3,7	1,5	5,8	10,9	1,0	0,9	0,0
<i>Underweight</i>	2009	3,6	1,2	5,6	11,8	1,8	0,6	0,3
	2014	2,8	1,6	3,9	9,3	1,8	0,5	1,3
W normie	2004	49,9	47,0	52,6	72,5	51,2	29,5	36,8
<i>Normal</i>	2009	41,9	35,3	47,4	65,7	45,7	27,0	24,9
	2014	41,3	36,6	45,5	64,7	45,8	27,6	26,5
Nadwaga	2004	34,8	40,1	30,0	11,7	37,8	49,3	51,1
<i>Overweight</i>	2009	37,1	45,0	30,6	17,6	39,4	44,4	49,5
	2014	40,1	44,4	36,3	21,2	42,2	46,4	48,5
Otyłość	2004	11,6	11,4	11,7	4,9	10,0	20,3	12,2
<i>Obesity</i>	2009	17,4	18,6	16,4	4,9	13,1	28,0	25,3
	2014	15,8	17,4	14,4	4,9	10,2	25,5	23,7

^a Wagę ciała opracowano na podstawie wskaźnika masy ciała (BMI) obliczonego przez podzielenie wagi ciała (w kilogramach) przez wzrost (w metrach do kwadratu) i podano według grup: otyłość – 30,0 i więcej, nadwaga – od 25,0 do 29,99, w normie – od 18,5 do 24,99, niedowaga – poniżej 18,5.

^a *Body weight was presented on the basis of body mass index (BMI), calculated by dividing the body weight in kilograms by square of the height in metres and was presented by the following groups of BMI values: obesity – 30,0 and more, overweight – 25,0-29,99, normal – 18,5-24,99, underweight – less than 18,5.*

TABL. 12 (173). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Żłobki	54	58	145	177	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	51	53	68	69	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	8	4	2	1	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	-	-	40	38	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	-	-	3	4	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.:					<i>Places in thous.:</i>
w żłobkach	2,5	3,4	6,4	7,5	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	-	-	0,7	0,7	<i>in children's clubs</i>

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a *In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.*

TABL. 12 (173). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.:					<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	4,1	5,6	9,6	11,3	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	-	-	0,9	0,9	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	72,9	87,0	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					<i>Children staying in nurseries and children's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	51,3	61,0	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	92,9	92,9	<i>per 100 places</i>

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 13 (174). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO****DAY-SUPPORT CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie w tys. <i>residents in thous.</i>				
OGÓŁEM	301	281	320	305	17,4	14,2	14,7	13,6	TOTAL
Opiekuńcze	261	220	215	199	15,4	10,8	9,5	8,2	<i>Care</i>
Specjalistyczne	40	61	62	64	2,0	3,4	3,3	3,3	<i>Specialized</i>
W połączonych formach	-	-	41	38	-	-	1,6	1,5	<i>In a combination of the forms</i>
Pracy podwórkowej	-	-	2	4	-	-	0,4	0,6	<i>Street work</i>

TABL. 14 (175). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Stan w dniu 31 XII
 FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	5053	5286	5381	5297	Foster families
Spokrewnione	4065	4218	3448	3416	Related
dzieci ^b	5150	5386	4355	4323	children ^b
Niezawodowe	899	884	1710	1654	Non-professional
dzieci ^b	1436	1403	2334	2245	children ^b
Zawodowe ^c	89	184	223	227	Professional ^c
dzieci ^b	339	783	833	794	children ^b
Rodzinne domy dziecka	-	-	49	69	Foster homes
dzieci ^d	-	-	331	471	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata 2005 i 2010 z powodu zmiany przepisów prawnych. **b** Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w latach 2014 i 2015 – w wieku do 25 lat. **c** Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. **d** W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for 2005 and 2010 due to changes of the provisions of the law. **b** Until 2011 up to the age of 18, in 2014 and 2015 up to the age of 25. **c** Until 2011 professional, not related to the child foster families. **d** Up to the age of 25.

TABL. 15 (176). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a

INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	79	78	90	106	2472	2316	2399	2587 ^b	388	248	262	276
Care and education centres												
interwencyjne intervention	6	3	2	2	214	50	35	34	40	3	2	2
rodzinne	25	25	17	16	190	199	146	133	26	6	6	2
family												
socjalizacyjne ... socialization	29	24	58	76	1199	959	1732	1972	203	75	214	223
łączące zadania placówek ^c	19	26	13	12	869	1108	486	448	119	164	40	49
combining tasks of the centres ^c												
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne	-	-	4	4	-	-	99	104	-	-	-	-
Regional care and therapy centres												
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	-	-	1	1	-	-	18	21	-	-	-	-
Pre-adoptive intervention centres												

a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 256. **b** W tym 101 wychowanków w wieku 0–3 lata i 138 w wieku 4–6 lat oraz 84 sierot i 243 niepełnosprawnych. **c** Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 15 on page 256. **b** Of which 101 residents at age 0–3 and 138 residents at age 4–6, as well as 84 orphans and 243 disabled. **c** Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 16 (177). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	122	181	200	212	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^b :					<i>Places^b:</i>
ogółem	9647	11470	12647	13431	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	20,6	24,7	27,6	29,4	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b :					<i>Residents^b:</i>
ogółem	9550	11183	12139	12707	<i>total</i>
w tym kobiety	5060	5024	5873	6142	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat	344	486	441	416	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	3315	3707	4272	4478	<i>of which placed during the year</i>
na 10 tys. ludności	20,4	24,1	26,5	27,8	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	1171	1633	1883	1652	<i>Persons awaiting a place</i>

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. **b** Łącznie z filiami.**a** Including community self-help homes. **b** Including branches.TABL. 17 (178). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	122	181	200	212	<i>Homes and facilities (excluding branches)^b</i>
w których mogą przebywać:					<i>in which may stay:</i>
osoby w podeszłym wieku	40	55	68	79	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	13	16	19	18	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	12	16	18	18	<i>adults mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	15	12	13	13	<i>children and youth mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	23	23	20	21	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	3	5	9	12	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	8	8	9	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	10	45	53	52	<i>homeless</i>
inne osoby	1	8	10	10	<i>other persons</i>
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	9550	11183	12139	12707	<i>Residents in homes and facilities^c</i>
dla:					<i>for:</i>
osób w podeszłym wieku	2760	3076	3465	3752	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorych	1204	1316	1310	1309	<i>chronically ill with somatic disorders</i>

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. **b** W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. **c** Łącznie z filiami.**a** Including community self-help homes. **b** In the further division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for several groups of residents. **c** Including branches.

TABL. 17 (178). **PLACÓWKI STACJONARNE POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Mieszkańcy w domach i zakładach^c (dok.)					Residents in homes and facilities^c (cont.)
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	803	1278	1411	1423	adults mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	1176	631	563	560	children and youth mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	2410	2167	2012	2215	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	360	414	484	490	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	228	132	144	185	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	578	1925	2549	2561	homeless
innych osób	31	244	201	212	other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. **c** Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. **c** Including branches.

TABL. 18 (179). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005 2010 2014 2015	235266 185627 168395 159016	334013,6 367413,9 339643,6 334633,6	TOTAL
Pomoc pieniężna	159929	254316,3	Monetary assistance	
w tym:			of which:	
Zasiłek stały	20013	82171,4	Permanent benefit	
Zasiłek okresowy	51121	92961,3	Temporary benefit	
Zasiłek celowy	88001	76245,6	Appropriated benefit	
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	426	1535,6	Assistance to reach self-dependence and to continue education	
Pomoc niepieniężna	79858	80317,3	Non-monetary assistance	
w tym:			of which:	
Schronienie	4751	15969,7	Shelter	
Posiłek	63109	36100,5	Meals	
Ubranie	113	20,1	Clothing	
Sprawienie pogrzebu	937	1891,9	Burial	
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	10574	26070,6	Attendance services and specialized attendance services	
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	137	264,3	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household	

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 258. **b** W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 18 on page 258. **b** Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of the Silesian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) – to użytkownik zarejestrowany, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębiając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) – a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),

- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**,
- działalność **rozrywkową estradową**.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

- *the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,*
- *the performing activity of **song and dance ensembles**,*
- ***entertainment activities**.*

6. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape exploited in video-technique, or digital media). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

7. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g. disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e. persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- *one-day visitors, i.e. persons who do not spend the night at the place visited.*

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

W ramach:

– obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań kategoryzacyjnych dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),

– pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych (tabl. 12 i 13) rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach noclegowych obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

– hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),

– other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stay or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments (tables 12 and 13) are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include cafes, wine houses, beer halls, canteens etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours and snack-bars.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Informacje dotyczące **klubów sportowych** (tabl. 17 i 18) podaje się łącznie z uczniowskimi i wyznaniowymi klubami sportowymi.

2. W kategoriach ćwiczący w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 17) oraz ćwiczący, trenerzy i instruktorzy sportowi według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 18) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W statystyce obiektów sportowych przyjęto następujące rozwiązania:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę ręczną) wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne-wielozadaniowe,
- boiska kryte, znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Liczba stadionów podana jest łącznie z deklarowanymi obiektami nie spełniającymi wymogów stadionów, np. widowni.

Sport

1. *Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for persons with disabilities.*

*Information concerning **sports clubs** (tables 17 and 18) are given together with student and religious sports clubs.*

2. *In the category of persons practising sports in physical education organizations (table 17) as well as persons practising sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 18) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.*

Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. *In the statistics concerning sports objects the following was assumed:*

- *sports fields located on the main surface of the stadium are not recognized again as sports fields for big games,*
- *sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball) are recognized once as universal and multi-purpose sports fields,*
- *indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognized separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.*

The number of stadiums includes declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating.

Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują ścieżki rowerowe służące głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych, tzw. szlaków rowerowych (np. położonych w lesie) czyli: samodzielnych dróg dla rowerów (położonych w pasie drogi); dróg wydzielonych z jezdni; dróg wydzielonych z chodnika; dróg zawartych w ciągach pieszo-rowerowych. Uwzględniają one łączną długość ścieżek rowerowych będących w obszarze właściwości gminy, starostwa i urzędu marszałkowskiego.

Informacje o obiektach dostosowanych dla osób niepełnosprawnych uwzględniają obiekty dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaj niepełnosprawności (np. głusi, niewidomi).

Data concerning cycle paths include bike paths mainly used for communication purposes, without tourist bike trails (e.g. located in the forest), namely: self-roads for bicycles (located on the waysides); paths separated from the roadway; roads separated from the sidewalk; roads included in passageways for pedestrians and cyclists. The total length of cycle paths which are respectively in the area of competence of gminas, powiats and the marshal's office is taken into account.

Information about facilities adapted for disabled guests include facilities adapted for people with reduced mobility or other than motor disability (e.g. the deaf or the blind).

Kultura Culture

TABL. 1 (180). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School-textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>
Tytuły <i>Titles</i>	2005	1356	571	134	47	17	350	237	55
	2010	2462	1003	147	89	16	805	402	59
	2014	2431	912	94	62	8	792	456	107
	2015	2798	826	83	314	10	944	515	106
Nakłady w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	2231,3	408,2	61,7	58,2	50,0	815,1	838,1	275,0
	2010	3303,3	578,6	53,6	96,6	72,0	1672,4	830,1	237,0

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to place of issue.

Source: National Library.

TABL. 2 (181). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>							nieregularnie <i>irregularly</i>	
			w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>				
			6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bimonthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>		w roku <i>yearly</i>
Tytuły <i>Titles</i>	2005	608	2	38	23	181	57	123	21	51	112
	2010	639	2	44	21	188	54	152	23	65	90
	2014	579	2	42	26	155	49	125	26	52	102
	2015	581	2	37	24	153	45	127	29	58	106
Nakład w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	101316,2	29415,7	51056,0	2325,2	15542,2	1263,5	833,0	31,5	73,6	775,5
	2010	110054,1	29268,9	58993,3	3789,6	14652,1	1558,9	1117,5	31,5	73,7	568,6

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to place of issue.

Source: National Library.

TABL. 3 (182). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	840	814	800	791	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	354	340	336	334	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	45	34	24	28	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	24	18	x	x	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	16944,0	16733,4	16504,6	16396,1	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3822,7	3783,6	3772,0	3784,5	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	1053,9	882,2	820,0	793,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	154,8	140,6	141,4	141,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	21586,1	17363,9	16110,9	15495,8	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	3246,1	2863,2	2812,1	2768,6	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,5	19,7	19,6	19,5	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	21,0	20,4	19,9	19,6	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w latach 2014 r. i 2015 r. przyporządkowane w podziale na miasto i wieś według siedziby jednostki macierzystej. **b** W latach 2005, 2010, 2014 bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points; in 2014 and 2015 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. **b** In 2005, 2010, 2014 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (183). MUZEA
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	47	55	62	68	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	961,4	1155,2	1734,3	1160,0	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe					<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	273	318	345	294	<i>own^b</i>
obce ^c	131	149	182	151	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	721,8	1108,7	1423,5	1609,1	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	307,5	274,6	262,1	230,1	<i>of which primary and second- ary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. **b** W kraju. **c** Krajowe i z zagranicy. **d** Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. **b** In Poland. **c** Domestic and foreign. **d** Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (184). INSTYTUCJE PARAMUZEALNE
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII) ...	6	8	9	10	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	1	1	1	1	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	2	3	3	4	<i>Botanical Garden^a</i>
Inne	3	4	5	5	<i>Other</i>

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 5 (184). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE (dok.)**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Zwiedzający w tys.	512,7	818,1	1025,7	963,3	Visitors in thous.
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach ..	78,2	301,9	251,0	245,8	<i>of which primary and secondary schools students visiting in groups</i>
Ogród zoologiczny	334,5	280,6	382,5	315,8	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	45,1	59,9	105,4	137,7	<i>Botanical Garden^a</i>
Inne	133,1	477,6	537,8	509,7	<i>Other</i>

^a Łącznie z oddziałem.

^a Including branch.

TABL. 6 (185). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	28	41	39	39	26	13	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	291	421	394	439	333	106	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	26	26	27	21	15	6	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	332	444	415	460	353	107	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	216,0	336,9	350,9	388,8	325,4	63,4	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.

^a In Poland.

TABL. 7 (186). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION	
TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE	2005	24	9995	4954	1248,3	THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS
	2010	20	8804	6583	1417,6	
	2014	19	9979	7119	1335,8	
	2015	20	10007	7383	1509,1	
Teatry	10	3903	2897	600,9	<i>Theatres</i>	
dramatyczne	6	3266	1819	454,0	<i>dramatic</i>	
lalkowe	4	637	1078	147,0	<i>puppet</i>	
Teatry muzyczne	4	1902	632	207,0	<i>Music theatres</i>	
Filharmonie	3	1707	1931	271,5	<i>Philharmonic halls</i>	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

U w a g a. Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

N o t e. Data have been changed in to relation to the published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 7 (186). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE (dok.)**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Orkiestry symfoniczne i kameralne oraz chóry.....	2	2345	1809	380,2	<i>Symphonic and chamber orchestras and choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca	1	150	114	49,5	<i>Song and dance ensembles</i>
PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE	3	x	1950	470,9	ENTERTAINMENT ENTERPRISES
2005	2	x	510	161,2	
2010	2	x	213	97,8	
2014	2	x	249	99,5	

a Stan w dniu 31 XII. **b** Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

U w a g a. Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

a As of 31 XII. **b** Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

N o t e. Data have been changed in to relation to the published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 8 (187). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2014	2015			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	371	387	369	366	228	138	<i>Institutions</i>
centra kultury ^a	x	x	x	30	22	8	<i>centres of culture^a</i>
domy kultury	90	106	78	78	57	21	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	130	133	153	133	54	79	<i>cultural centres</i>
kluby	64	69	61	61	61	–	<i>clubs</i>
świetlice	87	79	77	64	34	30	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	455	534	820	825	553	272	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	18569	22284	22798	22891	18357	4534	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3460,3	3692,3	4202,1	3734,7	3054,4	680,3	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	514	791	694	608	394	214	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	8136	14399	9818	9837	6472	3365	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym młodzież szkolna ^b ..	3966	5245	6360	6581	4272	2309	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Grupy artystyczne	1959	2099	1757	1875	1268	607	<i>Artistic groups</i>
Członkowie grup artystycznych	34251	38253	32060	40657	28571	12086	<i>Members of artistic groups</i>
w tym młodzież szkolna ^b ..	18097	20512	20160	23819	16448	7371	<i>of which primary and secondary school students^b</i>
Koła (kluby/sekcje)	1363	1444	2146	2676	1944	732	<i>Groups (clubs/sections)</i>
Członkowie kół (klubów/sekcji)	29292	31320	53393	80459	61898	18561	<i>Members of groups (clubs/sections)</i>
w tym młodzież szkolna ^b ..	11625	13186	23537	39282	33544	5738	<i>of which primary and secondary school students^b</i>

a W latach 2005-2014 ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. **b** Do 2013 r. w wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2005-2014 presented among cultural establishments or cultural centres. **b** Until 2013 children and youth below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (188). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	61	56	52 ^a	48 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	58	54	51	48	of which in urban areas
w tym multiplexy	6	10	11	11	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	130	182	190	186	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	127	180	189	186	of which in urban areas
w tym multiplexy	64	103	113	113	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	32945	39385	38433	37917	Seats (as of 31 XII) in thous.
w tym miasta	32555	38988	38333	37917	of which in urban areas
w tym multiplexy	13746	20483	21551	21715	of which multiplexes
Seanse	134788	308569	275434	273914	Screenings
w tym miasta	134693	308517	275433	273914	of which in urban areas
w tym multiplexy	94912	225157	186666	186589	of which multiplexes
na 1 kino	2210	5510	5297	5707	per cinema
Widzowie	3120463	5460594	5061804	5989917	Audience
w tym miasta	3116986	5458153	5061784	5989917	of which in urban areas
w tym multiplexy	2073458	3658149	2998305	3836478	of which multiplexes
na 1 kino	51155	97511	97342	124790	per cinema
na 1 seans	23	18	18	22	per screening

a W tym 7 miniplexów.

a Of which 7 miniplexes.

TABL. 10 (189). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	485217	625109	624133	604452	TOTAL
Na 1000 ludności	104	135	136	132	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (190). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	1196,8	1005,6	1004,6	999,5	255	217	219	219	Radio subscribers
miasta	995,7	849,5	847,6	842,9	270	235	239	239	urban areas
wieś	201,1	156,0	157,0	156,6	201	152	151	150	rural areas
Abonenci telewizyjni	1164,0	975,5	969,6	964,0	248	210	211	211	Television subscribers
miasta	967,7	823,4	817,0	811,8	263	228	231	230	urban areas
wieś	196,2	152,1	152,6	152,2	196	148	146	146	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABLE 12 (191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	441^b	511^b	636	633	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	399	470	581	582	of which open all year
Obiekty hotelowe	186	268	304	306	Hotels and similar facilities
hotele	112	156	192	198	hotels
motele	3	3	4	5	motels
pensjonaty	9	13	15	15	boarding houses
inne obiekty hotelowe	62	96	93	88	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	255 ^b	243 ^b	332	327	Other facilities
domy wycieczkowe	5	3	4	4	excursion hostels
schroniska	9	12	13	11	shelters
schroniska młodzieżowe	22	23	20	20	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	21	21	19	19	of which school youth hostels
kempingi	7	5	7	6	camping sites
pola biwakowe	3	13	13	14	tent camp sites
ośrodki wczasowe	66	50	41	42	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	41	44	40	35	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	9	14	13	14	complexes of tourist cottages
hostele	3	3	4	hostels
pokoje gościnne	79	80	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	42	43	agrotourism lodgings
inne obiekty	92	75	56	53	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	35341^b	40989^b	44996	45884	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	31926	38327	41846	42378	of which open all year
Obiekty hotelowe	15926	22831	26040	26664	Hotels and similar facilities
hotele	12085	16340	20276	20778	hotels
motele	72	115	137	162	motels
pensjonaty	384	590	555	595	boarding houses
inne obiekty hotelowe	3385	5786	5072	5129	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	19415 ^b	18158 ^b	18956	19220	Other facilities
domy wycieczkowe	189	134	194	164	excursion hostels
schroniska	356	434	555	493	shelters
schroniska młodzieżowe	1314	1351	1201	1333	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1144	1149	1031	1163	of which school youth hostels
kempingi	1238	768	1000	874	camping sites
pola biwakowe	489	570	810	1210	tent camp sites
ośrodki wczasowe	4795	4122	3236	3530	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3846	3835	3026	2770	training-recreational centres
domy pracy twórczej	21	19	19	19	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	432	552	618	652	complexes of tourist cottages ^c
hostele	190	410	443	hostels
pokoje gościnne	1797	1852	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	799	832	agrotourism lodgings
inne obiekty	6735	6183	5291	5048	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (191). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1530951^b	1769019^b	2017940	2147365	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	263149	252591	321719	328606	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	922083	1246710	1506251	1619845	Hotels and similar facilities
hotele	744420	998994	1305450	1423966	hotels
motele	6926	15881	9225	8884	motels
pensjonaty	12959	17370	12952	16234	boarding houses
inne obiekty hotelowe	157778	214465	178624	170761	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	608868 ^b	522309 ^b	511689	527520	Other facilities
domy wycieczkowe	2693	5023	4352	3299	excursion hostels
schroniska	12130	12399	17605	18250	shelters
schroniska młodzieżowe	39414	48882	40193	38615	youth hostels
w tym szkolne schroniska młó- dzieżowe	35146	44549	38879	36706	of which school youth hostels
kempingi	11416	9830	8911	9554	camping sites
pola biwakowe	2875	1409	#	#	tent camp sites
ośrodki wczasowe	134353	103479	88968	98810	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	150809	138155	80784	79924	training-recreational centres
domy pracy twórczej	302	416	#	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c hostele	3610	9014	7737	10013	complexes of tourist cottages ^c hostels
pokoje gościnne	8749	33791	36607	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	8965	9359	agrotourism lodgings
inne obiekty	251266	184953	180858	174667	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	3811710^b	4585385^b	4689559	4945725	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	629051	597579	620363	662287	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1869703	2441711	2819850	3042373	Hotels and similar facilities
hotele	1394657	1770204	2308073	2504743	hotels
motele	13159	18586	12681	12297	motels
pensjonaty	32474	50919	36608	44281	boarding houses
inne obiekty hotelowe	429413	602002	462488	481052	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1942007 ^b	2143674 ^b	1869709	1903352	Other facilities
domy wycieczkowe	10455	13593	11471	8491	excursion hostels
schroniska	23663	18528	21745	24617	shelters
schroniska młodzieżowe	91091	117683	90167	88451	youth hostels
w tym szkolne schroniska młó- dzieżowe	76606	107215	87541	84909	of which school youth hostels
kempingi	25141	16474	15525	18000	camping sites
pola biwakowe	3932	2639	#	#	tent camp sites
ośrodki wczasowe	482212	425120	303406	317688	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	500264	389927	259152	260787	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1876	2679	#	#	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c hostele	15117	29413	27000	29881	complexes of tourist cottages ^c hostels
pokoje gościnne	94774	107820	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	25228	25650	agrotourism lodgings
inne obiekty	788256	1103635	908124	919447	miscellaneous facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hostelii. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (192). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014 ^a	2015 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	263149^b	252591^b	321719	328606	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	222570	227410	299307	307049	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	207816	210131	290713	296955	<i>hotels</i>
motele	661	402	365	246	<i>motels</i>
pensjonaty	238	736	474	1065	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	13855	16141	7755	8783	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	40579 ^b	25181 ^b	22412	21557	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	165	254	405	24	<i>excursion hostels</i>
schroniska	96	77	184	208	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	1566	1401	995	1230	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1434	1364	968	1213	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	5095	3091	3805	4363	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	–	–	–	185	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	4775	984	1658	803	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	8897	7108	2333	1651	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	–	–	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	30	133	80	83	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	984	2175	3063	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	1227	1167	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	205	296	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	19955	11149	9345	8484	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	629051^b	597579^b	620363	662287	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	500610	517157	561750	603401	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	457276	418411	534656	556775	<i>hotels</i>
motele	1138	676	918	455	<i>motels</i>
pensjonaty	880	3729	921	1434	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	41316	94341	25255	44737	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	128441 ^b	80422 ^b	58613	58886	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	406	1004	829	83	<i>excursion hostels</i>
schroniska	121	77	184	212	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	3587	4360	3634	3724	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	2809	4192	3605	3707	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	7664	4790	5860	7352	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	–	–	–	2487	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	23596	4048	4246	3044	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	45212	22662	10323	6893	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	–	–	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	107	1575	437	446	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	.	1804	3503	5287	<i>hostels</i>
pokoje gościnne	.	.	3835	3173	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	474	1071	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	47748	40102	25288	25114	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. **b** Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. **c** Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. **b** Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. **c** Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (193). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
	w %				in %				
Obiekty hotelowe	32,9	29,7	30,3	31,9	38,7	36,9	38,7	40,6	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	33,7	29,9	31,5	33,5	41,1	38,2	40,4	43,0	<i>hotels</i>
motele	44,5	43,3	23,6	21,1	54,0	55,1	29,5	23,8	<i>motels</i>
pensjonaty	24,1	24,2	20,2	22,8	18,5	31,8	26,0	26,3	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	31,1	29,5	26,8	26,5	31,7	32,7	32,0	31,8	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty ...	32,1	37,7	31,1	32,2	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 274.

^a See general notes, item 4 on page 274.

TABL. 15 (194). PŁACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
 Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION
 ESTABLISHMENTS
 As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM^a	2005	169	194	89	45	TOTAL^a
	2010	247	203	117	49	
	2014	248	190	93	35	
	2015	255	171	100	29	
Obiekty hotelowe	227	126	23	13	<i>Hotels and similar facilities:</i>	
hotele	186	98	10	7	<i>hotels</i>	
motele	2	4	–	–	<i>motels</i>	
pensjonaty	5	5	1	1	<i>boarding houses</i>	
inne obiekty hotelowe	34	19	12	5	<i>other hotel facilities</i>	
Pozostałe obiekty	28	45	77	16	<i>Other facilities</i>	
domy wycieczkowe	3	–	–	–	<i>excursion hostels</i>	
schroniska	–	1	2	4	<i>shelters</i>	
schroniska młodzieżowe	–	–	1	–	<i>youth hostels</i>	
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	–	–	<i>of which school youth hostels</i>	
kempingi	–	1	–	–	<i>camping sites</i>	
ośrodki wczasowe	4	14	27	4	<i>holiday centres</i>	
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	8	7	22	–	<i>training-recreational centres</i>	
domy pracy twórczej	–	–	–	–	<i>creative arts centres</i>	
zespoły domków turystycznych	1	2	–	1	<i>complexes of tourist cottages</i>	
hostele	1	2	–	–	<i>hostels</i>	
pokoje gościnne	6	7	8	4	<i>rooms for rent</i>	
kwatery agroturystyczne	–	–	3	1	<i>agrotourism lodgings</i>	
inne obiekty	5	11	14	2	<i>miscellaneous facilities</i>	

^a W latach 2005-2011 bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli.

^a In 2005-2011 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 – hostels.

TABL. 16 (195). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Kategorie <i>Categories</i>					w trakcie kate- ryzacji <i>in the process of cate- gorisa- tion</i>
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	112	2	8	37	34	12	19
TOTAL^a	2010	156	3	18	68	40	13	14
	2014	192	3	32	87	50	11	9
	2015	198	3	33	94	50	9	9
Pokoje ^a	2005	6116	162	722	1840	1818	449	1125
<i>Rooms^a</i>	2010	8216	269	2246	3019	1806	444	432
	2014	10267	269	3533	3642	2095	345	383
	2015	10431	268	3550	3883	2078	287	365
Miejsca noclegowe ^a	2005	12085	304	1146	3481	3408	967	2779
<i>Bed places^a</i>	2010	16340	513	4722	5838	3466	872	929
	2014	20276	517	7220	7137	3943	718	741
	2015	20778	521	7213	7670	4053	586	735
Korzystający z noclegów w tys.	2005	744,4	88,6		241,6	219,0	56,7	138,5
<i>Tourists accommodated in thous.</i>	2010	999,0	23,3	270,5	349,9	223,5	89,3	42,6
	2014	1305,5	25,3	468,1	447,0	261,1	60,4	43,6
	2015	1424,0	30,8	507,9	497,8	279,3	64,7	43,5
w tym turyści zagraniczni <i>of which foreign tourists</i>	2005	207,8	36,8		83,3	57,3	7,4	23,0
	2010	210,1	6,4	48,3	85,9	45,6	17,7	6,2
	2014	290,7	7,4	104,4	110,7	53,4	8,2	6,7
	2015	297,0	7,0	108,9	113,1	52,0	8,6	7,3
Stopień wykorzystania w %: <i>Occupancy rate in %:</i>								
miejsc noclegowych	2005	33,7	#	34,4	33,8	34,8	29,5	34,8
<i>bed places</i>	2010	29,9	22,2	31,2	27,8	32,7	37,5	23,2
	2014	31,5	24,6	31,1	30,4	35,1	33,8	29,5
	2015	33,5	31,2	33,9	32,3	35,1	43,1	27,9
pokoje	2005	41,1	#	46,9	42,7	38,5	32,2	45,3
<i>rooms</i>	2010	38,2	30,7	39,8	38,7	39,7	39,3	25,8
	2014	40,4	32,3	42,5	39,7	41,4	36,9	32,1
	2015	43,0	39,2	46,1	42,1	41,2	49,0	30,5

^a Stan w dniu 31 VII.

^a As of 31 VII.

Sport
Sport

TABL. 17 (196). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2014	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ <i>PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS</i>				
Jednostki organizacyjne	254	251	256	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	37019	36544	35732	<i>Members</i>
Ćwiczący ^a	41106	40686	40647	<i>Persons practising sports^a</i>
KLUBY SPORTOWE <i>SPORTS CLUBS</i>				
Jednostki organizacyjne	1308	1351	1378	<i>Organizational entities</i>
Członkowie	97921	102891	105092	<i>Members</i>
Ćwiczący	94227	100557	104432	<i>Persons practising sports</i>
mężczyźni	73025	77469	78766	<i>males</i>
kobiety	21202	23088	25666	<i>females</i>
w wieku do 18 lat	64091	70083	72463	<i>aged up to 18</i>
Sekcje sportowe	2241	2201	2204	<i>Sports sections</i>
Trenerzy	1384	1771	1873	<i>Coaches</i>
Instruktorzy sportowi	2610	2643	2681	<i>Sports instructors</i>
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	1019	975	926	<i>Other persons conducting sports activities</i>

^a Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a *Estimated data.*

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS

IN 2014

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instru- ctors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka ^a	5	385	300	339	6	8	Acrobatics ^a
Badminton	18	402	159	285	2	21	Badminton
Biathlon ^a	9	247	98	211	7	13	Biathlon ^a
Boks	29	1025	137	596	18	36	Boxing
Brydż sportowy	9	394	132	177	5	9	Bridge
Gimnastyka artystyczna	7	261	260	241	2	12	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka sportowa	8	465	255	432	15	13	Artistic gymnastics
Hokey na lodzie	16	949	84	616	24	28	Ice hockey
Hokey na trawie	8	243	94	223	4	5	Field hockey
Jeździectwo ^a	38	663	480	282	16	65	Equestrian sport ^a
Judo	33	2346	753	2002	41	49	Judo
Kajakarstwo górskie	1	18	1	5	—	1	Mountain canoeing
Kajakarstwo klasyczne	6	259	90	236	18	15	Classic canoeing
Karate ^a	54	3729	1005	2697	17	130	Karate ^a
Kolarstwo szosowe	10	246	72	144	4	11	Road cycling
Kolarstwo torowe	1	24	8	24	1	1	Track cycling
Koszykówka	99	5177	1388	3962	114	85	Basketball
Lekkoatletyka	78	3074	1503	2428	81	71	Athletics
Łucznictwo	13	399	150	245	6	16	Archery
Łyżwiarstwo figurowe	3	160	99	160	1	8	Figure skating
Narciarstwo alpejskie	17	491	233	363	16	29	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne	21	1079	494	446	15	25	Classic skiing
Pięciobój nowoczesny	5	298	83	255	2	4	Modern pentathlon
Piłka nożna ^a	698	42367	1639	30253	868	821	Football ^a
Piłka ręczna	64	2970	1873	2498	67	54	Handball
Piłka siatkowa ^a	238	9061	4677	7163	190	207	Volleyball ^a
Pływanie	66	5585	2713	5381	95	99	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	51	11	22	3	1	Weight lifting
Rugby	6	313	72	168	5	16	Rugby
Sport motorowy ^a	16	358	32	56	3	9	Motorsport ^a
Sport lotniczy ^a	28	1272	93	296	1	77	Air sport ^a
Strzelectwo sportowe ^a	16	601	123	147	—	44	Sport shooting ^a
Szachy	41	1987	535	1438	17	69	Chess

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).^a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (197). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH W 2014 R. (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS IN 2014 (cont.)
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Szermierka	20	885	435	820	34	19	Fencing
Taekwon-do ITF.....	10	938	272	773	6	24	Taekwon-do ITF
Tenis	28	1617	604	889	18	39	Tennis
Tenis stołowy	113	3025	923	2140	27	96	Table tennis
Zapasy w stylu klasycznym	5	283	48	264	6	6	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym	4	313	111	290	9	4	Free style wrestling
Żeglarstwo ^a	27	1067	373	419	9	92	Sailing ^a

^a Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (198). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2014 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS^a FACILITIES IN 2014
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostoso- wane do niepełnospraw- nych osób ćwiczących Of which adapted for the disabled persons prac- ticing sport	SPECIFICATION
Stadiony	206	73	Stadiums
w tym piłkarskie	141	44	of which football
Boiska do gier wielkich ^b	533	174	Fields for big games ^b
w tym piłkarskie	522	169	of which football
Boiska do gier małych ^b	209	68	Fields for small games ^b
w tym:			of which:
koszykówki	49	27	basketball
piłki ręcznej	15	6	handball
piłki siatkowej	35	13	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	208	121	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	196	69	Tennis courts
Hale sportowe	98	67	Sports halls
Salę gimnastyczne ^c	121	48	Gyms ^c
Pływalnie	120	71	Swimming pools
Tory sportowe	9	2	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone	38	8	Artificially frozen ice rinks
Ścieżki rowerowe ^d w km	648,7	x	Bicycle paths ^d – length in km

^a Bez obiektów przyszłolnych. ^b Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. ^c Łącznie z salami pomocniczymi.
^d Bez szlaków rowerowych.

^a Excluding schools facilities. ^b Including non-fit-size facilities. ^c Including auxiliary gym. ^d Excluding bicycle trails.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 572, z późniejszymi zmianami) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371, z późniejszymi zmianami); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określone do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes according to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 572, with later amendments),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2016, item 371, with later amendments); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into the PKD 2007 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;

- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmuje wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmuje wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 3) **economic entities** (not classified into the PKD 2007 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;

4) **higher education institutions**;

- 5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g. hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development include:

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;
- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by the EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 371),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwale niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

- 1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local government units), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (uniform text Journal of Laws 2016 No. 96, item 371) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** – national economic entities,
- 3) **higher education sector** – national tertiary education institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. Innovation activities comprise all scientific, technological, organisational, financial and commercial actions which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intra-mural and extra-mural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparations for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the Polish Classification of Activities (PKD 2007): manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

3. **Public authorities** refer to organs performing both public services and typical administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment protection and other public organs. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

4. **An e-commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages or messages sent using a fax.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (199). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

UNITS

Stan w dniu 31 XII

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	132	234	431	493	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	33	45	44	43	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	6	5	4	4	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	24	15	11	11	<i>research institutes</i>
inne	3	25	29	28	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze	77	149	341	406	Economic entities
Szkoły wyższe	17	#	26	24	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI^a

EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>				pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>		pozostały personel <i>other supporting staff</i>
OGÓŁEM	7071,8	7241,7	9410,7	9406,7	7050,0	1572,4	784,3	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	1897,9	1742,8	2120,0	2053,3	1445,3	432,8	175,2	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	198,5	215,1	228,3	228,3	152,3	32,5	43,5	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	1665,3	1125,6	1404,1	1372,4	1001,6	293,8	77,0	<i>research institutes</i>
inne	34,1	402,1	487,6	452,6	291,4	106,5	54,7	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze	569,8	1403,2	3485,2	3606,2	2074,0	981,1	551,1	Economic entities
Szkoły wyższe	4583,3	#	3734,7	3674,3	3480,2	148,7	45,4	Higher education institutions

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a *In full-time equivalents.*

TABL. 2 (200). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozosta- łym other
		wyższym higher					
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equiv- alent)		
doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)						
OGÓŁEM	2005	11551	820	968	4562	3544	1657
TOTAL	2010	11699	794	1137	4449	3751	1568
	2014	13892	966	1648	4406	5354	1518
	2015	14007	975	1734	4220	5463	1615
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	2410	76	38	396	1094	806
Scientific and research- -development units	2010	2319	66	48	414	1192	599
	2014	2503	79	87	531	1295	511
	2015	2395	80	94	535	1189	497
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		249	#	#	70	93	43
<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>							
instytuty badawcze		1587	59	68	439	742	279
<i>research institutes</i>							
inne		559	#	#	26	354	175
<i>others</i>							
Podmioty gospodarcze	2005	797	–	–	12	543	242
Economic entities	2010	1879	#	#	48	1245	568
	2014	3865	#	#	83	2949	823
	2015	4248	#	#	104	3193	939
Szkoły wyższe	2005	8312	744	930	4150	1886	602
Higher education institutions	2010	#	#	#	#	#	#
	2014	7435	878	1557	3772	1058	170
	2015	7283	887	1634	3566	1024	172

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (201). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital on fixed assets	
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment				
w mln zł				in mln zł				
OGÓŁEM	438,5	848,8	1218,1	1352,2	1104,3	614,6	247,9	196,1
TOTAL								
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo- rozwojowe	207,5	383,8	369,8	329,1	297,2	152,0	31,9	#
Scientific and research- development units								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	19,4	44,6	#	27,6	#	15,1	#	1,1
scientific units of the Polish Academy of Sciences								
instytuty badawcze	185,4	275,1	243,1	215,7	197,7	111,0	18,0	15,0
research institutes								
inne	2,7	64,1	#	85,8	#	25,9	#	#
others								
Podmioty gospodarcze Economic entities	62,4	184,1	477,7	645,2	496,9	266,3	148,3	120,4
Szkoły wyższe	167,0	#	354,6	355,3	290,6	191,7	64,7	47,9
Higher education institutions								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (202). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
O G Ó Ł E M	848,8	1218,1	1352,2	TOTAL
Przyrodniczych	83,5	143,6	149,8	Natural sciences
Inżynieryjnych i technicznych	641,4	921,3	1021,9	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	40,0	57,9	75,5	Medical and health sciences
Rolniczych	3,5	5,6	5,8	Agricultural sciences
Spółecznych	59,1	42,6	46,1	Social sciences
Humanistycznych	21,3	47,2	53,0	Humanities

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (203). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015	2010	2015	SPECIFICATION
	w mln zł			w odsetkach		
	in mln zł			in percent		
O G Ó Ł E M	848,8	1218,1	1352,2	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy	507,0	564,4	515,8	59,8	38,1	Government
Przedsiębiorstw	234,4	449,0	605,5	27,6	44,8	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	17,0	48,3	36,9	2,0	2,7	Tertiary education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	3,8	2,6	2,4	0,4	0,2	Private non-profit
Zagranica	86,7	153,8	191,7	10,2	14,2	Abroad

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (204). **NAKLĄDY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane ^b <i>applied^b</i>		
		w mln zł <i>in mln zł</i>			
OGÓŁEM	2005 351,0	80,1	87,8	183,1	TOTAL
	2010 609,7	162,0	149,2	298,6	
	2014 989,4	268,9	211,6	508,9	
	2015 1104,3	290,7	227,0	586,7	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	297,2	43,6	111,7	141,9	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	20,6	#	-	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	197,7	21,6	98,8	77,3	<i>research institutes</i>
inne	#	1,4	#	64,6	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze	496,9	14,9	74,4	407,7	Economic entities
Szkoły wyższe	290,6	230,5	27,0	33,1	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Łącznie z nakładami na badania przemysłowe włączone w 2011 r.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets. *b* Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (205). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	84,2	73,1	77,3	80,4	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	85,2	68,1	77,9	80,8	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	89,1	76,1	93,1	97,3	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
instytuty badawcze	84,4	#	79,3	82,5	<i>research institutes</i>
inne	96,0	#	52,7	59,7	<i>others</i>
Podmioty gospodarcze	92,9	56,6	69,1	67,9	Economic entities
Szkoły wyższe	80,8	77,8	80,8	84,5	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	x	48,2	78,5	72,5	Other units

TABL. 8 (206). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2015 R.**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2013-2015 Products – in % – introduced into the market during 2013-2015			
	Ogółem Total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved products		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	11,8	4,5	7,3	8,0
TOTAL				
sektor publiczny	0,7	0,5	0,2	0,1
public sector				
sektor prywatny	13,8	5,2	8,6	9,4
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	15,2	5,8	9,4	10,3
Of which manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja napojów	7,5	2,6	4,9	0,0
Manufacture of beverages				
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych ..	18,7	16,0	2,6	11,6
Manufacture of leather and related products				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	35,8	5,0	30,8	2,7
Manufacture of paper and paper products				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	10,1	3,8	6,3	3,2
Manufacture of chemicals and chemical products				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6,7	2,9	3,8	2,1
Manufacture of rubber and plastic products				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	25,2	2,0	23,2	17,4
Manufacture of other non-metallic mineral products				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	8,3	5,7	2,6	2,0
Manufacture of metal products ^Δ				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	9,0	5,8	3,2	2,6
Manufacture of computer, electronic and optical products				
Produkcja urządzeń elektrycznych	13,4	2,8	10,6	11,4
Manufacture of electrical equipment				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	13,0	10,1	2,8	7,6
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	26,9	9,9	17,0	20,6
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers				
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego ...	37,5	36,7	0,8	36,0
Manufacture of other transport equipment				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2013–2015.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, applies to products introduced into the market in years 2013–2015.

TABL. 9 (207). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2013-2015**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2013-2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2013-2015 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2013-2015</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	37,4	25,8	14,4	28,0
TOTAL				
sektor publiczny	45,9	20,4	10,2	40,8
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	36,5	26,3	14,7	26,8
<i>private sector</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe	38,4	29,2	16,3	27,6
Of which manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	23,9	16,9	3,5	16,9
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	71,4	71,4	14,3	42,9
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja odzieży	17,6	11,8	–	11,8
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych ...	35,7	28,6	21,4	14,3
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	66,7	66,7	25,9	40,7
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	44,4	37,4	24,2	30,3
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	41,5	31,7	12,2	24,4
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	27,8	21,6	15,3	22,2
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	62,5	62,5	43,8	31,3
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	68,0	52,0	30,0	46,0
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	40,8	32,4	22,5	31,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	42,5	31,3	12,5	35,0
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (208). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)					
w tys. zł in thous. zł								
OGÓŁEM 2005	2542260	179499	25591	57797	1780168	4615	11728	
TOTAL 2010	3871815	1175091	20206	65876	2101602	25772	21913	
..... 2014	3082869	603964	5919	29425	1981519	3382	18293	
..... 2015	3359642	1060225	#	59828	1787250	4105	16829	
w tym: of which:								
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	10764	#	#	#	#	-	#	
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	3057247	1047463	#	57134	1548363	4063	16441	
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	53033	2841	-	312	40169	#	503	
Produkcja napojów Manufacture of beverages	58725	#	-	#	#	#	7095	
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Printing and reproduction of recorded media	7019	#	76	3328	#	#	#	

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. **c** Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. **b** Internal and external expenditures. **c** Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (208). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSLE^a** (cd.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
Przetwórstwo przemysłowe (cd.) Manufacturing (cont.)							
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	57895	21619	#	#	33595	#	169
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	189842	82468	#	834	85821	74	1867
Produkcja wyrobów z metali ^a Manufacture of metal products ^a	349153	62628	#	#	175955	1209	1738
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych Manufacture of computer, electronic and optical products	15314	5646	#	1010	3809	38	743
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	83765	37335	#	179	30474	81	549

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. **c** Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. **b** Internal and external expenditures. **c** Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (208). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures						
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)					
w tys. zł in thous. zł								
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)								
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ	146957	35424	#	891	103239	227	858	
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ	1368593	655441	#	4467	590984	120	#	
Pozostała produkcja wyrobów .. Other manufacturing	15076	3335	-	#	#	18	55	
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń Repair and installation of machinery and equipment	#	#	#	#	#	135	249	
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	243797	#	#	#	208176	#	-	

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (209). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE
OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b other ^b	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	2542260	1527135	5350	201398	808377
TOTAL	2010	3871815	3446181	129324	209933	86377
	2014	3082869	2723135	214110	86464	59159
	2015	3359642	2888109	125695	132453	213385
Górnictwo i wydobywanie	10764	10159	#	-	-	#
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	3057247	2663257	111520	92429	190042	
<i>Manufacturing</i>						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	53033	47156	1259	#	#	
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja napojów	58725	35736	#	-	#	
<i>Manufacture of beverages</i>						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	4250	#	-	#	-	
<i>Manufacture of leather and related products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	7019	#	2957	#	-	
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	57895	47195	#	#	-	
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	189842	128856	21785	20147	#	
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	130596	115199	#	#	-	
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	349153	326919	5147	5072	12016	
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	15314	15032	#	-	#	
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	83765	79628	2789	#	786	
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	146957	133764	#	#	533	
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i> ^Δ						

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. **b** Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. **b** The other consist of budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 11 (209). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
		własne own	pozyskane z zagranicy (bez- zwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b other ^b
w tys. zł in thous. zł					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	1368593	1190168	#	#	#
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ</i>					
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	67848	67848	–	–	–
<i>Manufacture of other transport equipment</i>					
Pozostała produkcja wyrobów	15076	6932	#	#	#
<i>Other manufacturing</i>					
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	#	44517	#	#	2334
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>					
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	243797	191931	#	#	19723
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	47835	22762	13656	#	#
<i>Water supply; sewerage, waste management</i>					

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The other consist of budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (210). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	351	436	560	606	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	186	233	373	296	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	114	170	183	219	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	149	90	111	96	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Ź r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (211). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO–TELEKOMUNIKACYJNE

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery^b	94,0	97,2	96,2	95,0	Computers^b
Dostęp do Internetu	87,2	95,8	93,8	93,4	Internet access
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	45,5	72,6	93,1	93,4	Internet access via broadband connection ^c
w tym mobilne łącze szerokopasmowe	21,8	62,7	64,0	of which mobile broadband
Własna strona internetowa	49,8	67,7	67,0	68,4	Own website

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); od 2011 r. również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). **c** Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); since 2011 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, PDAs). **c** Since 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (212). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	61,9	90,4	93,4	94,7	Enterprises using the Internet in their contacts with public administration
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	9,5	10,5	11,1	12,0	Enterprises which received orders via computer networks
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	22,8	18,2	19,9	33,3	Enterprises which sent orders via computer networks

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1400 w 2015 r.).

Wskaźniki cen towarów i usług obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według celu COICOP (do 2013 r. - COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego, w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

3. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** towarów i usług są:

- notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach, w wytypowanych rejonach badania cen,
- cenniki, zarządzenia i decyzje w zakresie cen jednolitych obowiązujących na terenie całego kraju lub jego części,
- notowania cen towarów i usług zakupywanych przez Internet.

Ceny towarów i usług notowane są raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

4. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

5. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen wybranych produktów prowadzonych przez sieć stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. *The basis for compiling price indices of goods and services is price observation of representatives of goods and services (about 1400 in 2015).*

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the weight system based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the households budgets survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose COICOP (until 2013 - COICOP/HICP).

2. Information on **retail prices** is the result of price surveys conducted in the field of:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by the population for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

3. The sources of information on **retail prices** of goods and services are the following:

- quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions,
- price lists, regulations and decisions applicable as the uniform prices ruling throughout the country or its part,
- collected prices of goods and services purchased online.

Prices of goods and services are noted down once a week, with the exclusion of fruit and vegetables, which are noted down twice a month (till 2010 three times a month).

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices, excluding annual prices of selected goods which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months.

4. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

5. Since 1 | 2005 price quotations of chosen products conducted by a network of regular interviewers of the constitute the source of information on **prices of agricultural products and live-stock received by farmers on marketplaces**. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (213). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	101,7	102,4	99,9	98,8	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,7	102,6	98,6	97,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,5	104,8	103,2	101,5	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie	92,9	92,4	93,1	94,2	Clothing and footwear
Mieszkanie	102,2	103,2	101,8	100,3	Dwelling
Zdrowie	103,0	102,8	99,9	101,3	Health
Transport	106,1	106,3	97,5	91,0	Transport
Rekreacja i kultura	100,3	100,1	100,0	100,4	Recreation and culture
Edukacja	103,9	102,6	97,9	100,4	Education

TABL. 2 (214). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,48	3,52	3,94	3,74	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,57	2,22	2,52	2,54	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,91	3,15	3,75	3,74	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,57	1,95	2,72	2,65	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbief) – za 1 kg	16,86	19,99	25,10	25,57	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,55	13,91	14,14	12,90	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,66	6,48	7,43	7,10	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,72	22,04	23,69	24,05	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,86	12,37	14,77	14,39	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,07	16,95	20,29	21,28	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	10,96	13,27	13,39	14,09	Fresh carp – per kg

TABL. 2 (214). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,16	9,20	12,80	12,17	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,34	2,55	3,10	2,94	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg ...	9,46	12,84	14,93	14,55	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,11	17,18	21,83	19,03	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,32	0,44	0,53	0,52	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	2,99	4,22	4,52	4,03	Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l.....	4,39	5,63	6,65	5,96	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,73	5,24	4,62	4,65	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	2,23	2,63	2,54	2,50	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,21	1,63	1,64	1,59	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,56	1,90	1,66	2,24	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,79	1,41	1,15	0,99	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	2,65	2,48	2,16	White sugar, crystallized - per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,47	6,11	6,83	7,04	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,12	3,18	4,21	4,18	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	18,80	18,88	22,82	24,71 ^b	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,18	9,21	12,46	12,80	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2–częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl.	431,86	477,41	440,17	808,13 ^b	Men's suit, fabric of wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	134,41	140,03	174,04	181,17	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	123,57	153,45	164,73	172,83	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,64	34,18	39,47	40,05	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	3,46	4,27	4,94	5,00	Cold water by municipal water supply system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^c – za 1 kWh	0,42	0,59	0,63	0,64	Electricity for households (all-day tariff) ^c – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy, z sieci, dla gospodarstw domowych ^{cd} – za 1 kWh	1,49	2,51	2,86	0,25	Natural net-gas, high-methanated for households ^{cd} – per kWh

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi. ^d W latach 2005, 2010 i 2014 – za 1 m³.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous Yearbook. ^c Including standing and variable charges. ^d In 2005, 2010 and 2014 – per 1 m³.

TABL. 2 (214). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Węgiel kamienny – za 1 t	414,18	633,48	709,18	694,88	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	12,21	15,75	19,74	20,13	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	2,90	3,44	3,91	3,93	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego ^a , poj. ok. 340 l	1481	1303	1053	1087	Fridge-freezer, capacity about ^a 340 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5-7 kg suchej bielizny ^b	1323	1190	1233	1186	Automatic washing machine, dry-linen, capacity not exceeding 5-7 kg ^b
Odkurzacz typu domowego	289,99	354,11	361,25	379,92	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	166,88	207,19	206,44	217,28	Iron with duschsystem
Proszek do prania ^c – za 280 g	4,39	4,63	5,11	5,50	Washing powder ^c – per 280 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	3,99	4,53	5,25	4,61	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,24	2,52	3,14	3,14	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	14,21	15,73	16,07	15,89	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	14,38	16,40	19,43	19,98	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	57,27	63,22	78,34	78,31	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	60934	78675	153812	–	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9938	14345	14775	15621	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	25,66	32,68	40,20	38,60	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	20,00	23,96	31,45	31,45	Grinding of wheat – per dt

^a W 2005 – pojemność ok. 320 l; w latach 2010 i 2014 – pojemność ok. 300 l. ^b W latach 2005 i 2010 – na 5 kg suchej bielizny. ^c W 2005 – za 600 g; w latach 2010 i 2014 – za 400 g.

^a In 2005 – capacity about 320 l; in 2010 and 2014 – capacity about 300 l. ^b In 2005, 2010 – dry-lined capacity not exceeding 5 kg. ^c In 2005 – per 600 g; in 2010 and 2014 – per 400 g.

TABL. 3 (215). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	36,08	59,95	66,00	65,61	<i>wheat</i>
żyta	28,05	41,72	52,50	50,18	<i>rye</i>
jęczmienia	35,10	45,20	58,62	55,27	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	28,35	40,74	44,30	41,35	<i>oats and mixed cereal</i>
pszenżyta	29,15	45,49	54,32	51,86	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	40,06	80,37	39,36	54,67	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	38,62	78,79	35,42	52,27	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	14,01	11,56	11,72	11,78	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepak przemysłowy – za 1 dt	74,87	127,54	130,15	153,89	<i>Rape and turnip rape (industrial) – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	153,19	615,47	611,84	677,11	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	814,75	–	1619,70	1913,00	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,85	4,45	5,75	5,86	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,87	5,77	9,63	8,78	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,87	3,78	4,69	4,12	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,89	1,02	1,42	1,15	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,19	0,25	0,33	0,34	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (216). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	53,53	72,02	91,32	83,92	<i>wheat</i>
żyta	46,98	61,01	76,34	68,99	<i>rye</i>
jęczmienia	48,53	64,90	86,33	77,24	<i>barley</i>
owsa	45,48	60,85	80,11	74,50	<i>oats</i>
pszenżyta	46,75	61,18	81,53	74,52	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	55,75	111,45	101,51	81,15	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	2041,21	.	.	.	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	1360,42	.	.	.	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	135,30	166,27	217,03	224,67	<i>piglet</i>
koń roboczy	3233,33	4011,11	.	.	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg</i>
cielęta	7,22	8,67	.	.	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,81	.	.	.	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,37	0,49	0,65	0,66	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information has been compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the PKD 2007 sections in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

A private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boars, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 II 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczanych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Do 2014 r., dane dotyczące powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych uwzględniały także ich uprawę w ogrodach przydomowych oraz poza plantacjami (poza sadami). W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczą jedynie sadów, natomiast dane o zbiorach, tak jak w poprzednich latach, włączają także produkcję zebraną poza plantacjami (również w ogrodach przydomowych). W związku z tym dane dotyczące drzew i krzewów owocowych za 2015 r. są porównywalne jedynie w zakresie zbiorów owoców.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

4. The agricultural land area includes the area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law dated 5 II 2015 on payments under direct support schemes (uniform text Journal of Laws 2015 item 1551) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries include also organic cultivation of this species.

Up to 2014, data on the area of fruit trees and bushes included also their cultivation in the kitchen gardens and cultivation outside of plantations (outside of orchards). In 2015 data on area of fruit trees and bushes concern their cultivation in orchards only. However, data on production, as in previous years, include also fruit harvested outside of plantations (as well as in kitchen gardens). Therefore, data concerning fruit trees and bushes for 2015 are comparable only in the range of fruit production.

Since 2014 the area of vegetables, fruit and strawberries have been estimated only by the field location.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozapotrzymanie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach plodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

6. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów

***Permanent crops** stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.*

***Kitchen gardens** stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.*

***Meadows and pastures** are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.*

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

***Final agricultural output** is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock - the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.*

***Agricultural market output** is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.*

In agricultural output (gross, final and market) the presented data do not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

6. *When calculating agricultural output in constant prices the average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of*

produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

7. Dane o produkcji, plonach i skupie: zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące zbóż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na zielonkę.

8. Dane o produkcji żywca rzeźnego obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2014/15 oznacza okres od 1 VII 2014 r. do 30 VI 2015 r.).

12. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

7. Data regarding the production, yields and procurement of: cereals, pulses and oilseed plants concern grain, tobacco – tobacco leaves, hop – raw hop. Data regarding basic cereals, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed. Maize designated for grain was included among cereals.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others, e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for green feed.

8. Data regarding production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

11. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2014/15 farming year covers the period from 1 VII 2014 to 30 VI 2015).

12. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area, and livestock as of June, unless otherwise indicated.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemniaków, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 z ustawą z dnia 25 VI 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

15. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

16. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
- a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
 - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,

13. *Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.*

14. *Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of the Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).*

15. *Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.*

16. *Data — unless otherwise stated — are presented by the official residence of the land user.*

Forestry

1. *Information within the scope of forestry concerns:*
- 1) **public forests** owned by:
- a) *the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:*
 - *the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of the Environment,*
 - *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 the Agricultural Property Agency of the State Treasury),*
 - b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);*
- 2) **private forests** owned by:
- a) *natural persons,*
 - b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*

c) spółdzielni produkcji rolniczej,

d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

c) *agricultural production cooperatives,*

d) *other legal persons.*

2. Forest land includes forest areas as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 year as well as crops and greenwoods in age category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full plantings at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in age category II (21–40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive or planted with trees in category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni kraju/województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej kraju/województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej kraju/województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

***Tree stands to be renewed** include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.*

***Tree stands with a selection structure** are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.*

***Renewals** are understood as new tree stands formed in place of removed stands:*

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and off-shoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

***Afforestation** consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).*

***Plantings** are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.*

***3. The forest cover indicator** (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the country/voivodship.*

***Share of forest land in land area of the country/voivodship** is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the country/voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters); according to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

4. Informacje o krajowych zasobach leśnych i drzewnych na pniu pochodzą z wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów (WISL) realizowanej przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej.

Celem wielkoobszarowej inwentaryzacji jest cykliczne dostarczanie wiarygodnych, kompleksowych informacji o lesie, poczynając od podstawowych charakterystyk dotyczących biomasy drzewnej (miąższość, przyrost, pozyskanie, śmiertelność), a na specjalistycznych obserwacjach kończąc.

W tegorocznej publikacji zaprezentowano **wyniki WISL z okresu 2011–2015**. Inwentaryzacja prowadzona w sposób ciągły (w pełnym cyklu trwającym 5 lat) na wyznaczonych stałych powierzchniach próbnych objęła lasy wszystkich własności, a wyniki zostały odniesione do jednostek fizyczno-geograficznych (krajiny przyrodniczo-leśne), administracji leśnej (regionalne dyrekcje Lasów Państwowych) oraz jednostek terytorialnych (województwa). Dane z powierzchni próbnych założonych w latach 2011–2015 zostały przeliczone na powierzchnię lasów poszczególnych własności zebraną w badaniach GUS według stanu na 31 XII 2014 r.

Na powierzchniach próbnych przeprowadzono inwentaryzację drzew i krzewów żywych i martwych stojących, martwych leżących oraz pniaków. Przy opisie drzewostanów uwzględniano również przyczynę występujących uszkodzeń.

Zasobność drzewostanów oblicza się dzieląc cały zapas drzewostanów (miąższość drewna na pniu) przez ich ogólną powierzchnię.

Przyrost przeciętny drzewostanów stanowi średnią roczną wartość przyrostu ich miąższości w określonej liczbie lat życia.

Grupy rodzajowe drzew podano według gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.

5. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

4. Information on national forest resources and growing stock of standing wood come from **large-inventory of the forest (WISL)** undertaken by the Bureau of Forest Management and Geodesy.

The aim of cyclical large-inventory is to provide reliable, comprehensive information about the forest, ranging from the basic characteristics of wood biomass (volume of standing wood, increment, removals, mortality), and the special observations ending.

In this year's publication the results of WISL from 2011–2015 are presented. Inventory carried out continuously (full cycle over 5 years) in the designated permanent sample plots, for the first time covered forests of all the properties and the results are related to the physico-geographical units (natural-forest regions), forest administration (regional directorates of State Forests) and the territorial units (voivodships). Data from sample plots established in 2011–2015 were converted to individual ownership of forest area collected in the surveys of the CSO as of 31 XII 2014.

For an inventory plots of trees and shrubs live and dead standing and lying dead stumps were covered. In the description of stands taken into account also the reason why damage occurring.

Tree stands resources are calculated by dividing the entire stock of tree stands (stocks of standing wood) by their total area.

The average increase in tree stands is the annual average rate of increase in the tree stand thickness in a given number of years.

Type groups of trees were presented according to the dominant species in a given tree stand.

5. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 October 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments), replacing the PKWiU classification used until 31 December 2008.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (217). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	226,7	64,7	.	.	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	226,6	64,6	.	.	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	485,9	391,2	366,3	356,7	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne...	451,0	362,9	340,7	330,4	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zboż podstawowych	58,0	64,5	64,2	62,2	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	58,1	65,6	65,0	62,9	of which private farms
ziemniaków ^c	7,7	4,2	2,7	2,9	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	8,4	4,6	3,0	3,1	of which private farms
roślin przemysłowych	5,6	8,8	9,1	8,3	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	4,2	7,3	7,9	7,2	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	33,3	31,1	41,2	36,4	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	31,9	30,1	39,4	34,6	of which private farms
ziemniaków ^c	204	184	300	163	potatoes ^c
w tym gospodarstwa indywidualne	204	184	300	162	of which private farms
rzepaku i rzepiku	26,8	18,0	32,9	28,7	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	23,7	18,0	30,7	25,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bde} na 100 ha użytków rolnych	36,5	41,8	38,7	40,5	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bde} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	36,1	41,4	37,6	39,2	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	49,3	41,8	38,6	38,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	49,5	41,7	38,2	37,7	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{be} w %	9,4	9,6	9,4	9,1	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^{be} in %
w tym gospodarstwa indywidualne ..	9,4	10,0	10,0	8,8	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^f na 1 ha użytków rolnych w kg	234,5	341,8	364,1	426,4	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^f per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	552,0	584,1	655,0	675,1	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	543,7	570,1	635,0	659,3	of which private farms
na 1 krowę	4150	4425	5133	5293	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4029	4255	4932	5105	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt. ...	11,5	12,4	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne ..	12,2	13,1	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{gg} na 1 ha użytków rolnych w kg	101,5	112,7	138,3	114,7	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{gg} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	94,1	108,3	132,7	107,7	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 312. **b** W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. **c** Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. **d** Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 329 **e** Trzoda chlewna w 2005 r. – stan w końcu lipca. **f** Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. **g** Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2013/14, 2014/15.

a See general notes, item 3 on page 312. **b** In 2010 data of the Agricultural Census. **c** Since 2010 excluding kitchen gardens. **d** See note to the table 11 on page 329. **e** Pigs in 2005 – as of the end of July. **f** Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. **g** Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2013/14 2014/15 farming years.

TABL. 2 (218). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
	w ha	in ha	
O G Ó Ł E M 2010 ^b	391197	362938	T O T A L
2014	366263	340658	
2015	356706	330372	
W dobrej kulturze rolnej	350362	325329	In good agricultural condition
Pod zasiewami	263955	242132	Sown area
Grunty ugorowane	3095	2641	Fallow land
Uprawy trwałe	3036	2839	Permanent crops
Ogrody przydomowe	788	783	Kitchen gardens
Łąki trwałe	71753	69791	Permanent meadows
Pastwiska trwałe.....	7734	7142	Permanent pastures
Pozostale	6344	5043	Other

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 313. **b** Dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a See general notes, item 4 on page 313. **b** Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (219). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
 Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area – in percent							ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01 – – 1,99	2,00 – – 4,99	5,00 – – 9,99	10,00 – – 14,99	15,00 – – 19,99	20,00 – – 49,99		

OGÓŁEM TOTAL

2010	64,7	3,2	33,9	36,9	15,8	4,7	1,8	2,6	1,0	6,9	6,0
2013	59,0	3,6	30,6	37,7	16,5	4,8	2,0	3,4	1,4	7,4	6,5

w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS

2010	64,6	3,2	34,0	37,0	15,9	4,7	1,8	2,6	0,9	6,4	5,6
2013	58,9	3,6	30,7	37,7	16,5	4,8	2,0	3,4	1,3	6,9	6,1

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 312; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes, item 3 on page 312; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 on the basis of periodic survey conducted every three years.

TABL. 4 (220). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	99,4	91,4	91,8	103,1	100,3	91,1	90,0	104,6	<i>Gross output</i>
roślinna	99,9	77,5	104,6	103,0	100,1	77,0	103,5	105,7	<i>crop</i>
zwierzęca	98,8	104,2	80,7	103,3	100,5	104,4	78,5	103,5	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	99,3	96,6	92,6	102,8	100,3	96,9	90,6	104,8	<i>Final output</i>
roślinna	99,0	81,9	117,6	100,6	98,7	81,8	117,4	105,4	<i>crop</i>
zwierzęca	99,4	104,4	79,4	104,4	101,4	104,6	77,3	104,3	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	101,2	94,1	89,4	100,2	102,0	94,6	87,6	101,4	<i>Market output</i>
roślinna	102,7	80,8	104,1	95,6	101,0	82,4	103,1	98,0	<i>crop</i>
zwierzęca	100,3	101,8	80,7	103,6	102,6	101,3	79,0	103,9	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust 6 na str. 314.

^a See general notes item 6 on page 314.

TABL. 5 (221). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	51,5	40,8	52,8	51,2	Crop output
Zboża	16,9	13,1	20,4	21,5	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	13,0	10,1	15,8	17,1	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	5,6	5,2	7,7	9,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,5	1,0	1,8	1,3	<i>rye</i>
jęczmień	3,0	1,6	2,5	2,7	<i>barley</i>
Ziemniaki	6,8	4,2	2,8	4,3	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	2,7	2,4	4,8	4,3	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,1	0,4	0,5	0,7	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	9,2	7,0	9,7	7,8	<i>Vegetables</i>
Owoce	4,7	2,0	1,7	1,5	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	2,6	3,0	2,0	1,7	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,6	9,2	11,4	10,2	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 314.

^a See general notes item 6 on page 314.

TABL. 5 (221). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	48,5	59,2	47,2	48,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	27,9	34,5	28,8	29,5	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,0	5,8	4,8	4,4	cattle (excluding calves)
cielęta	0,2	0,1	0,1	0,2	calves
trzoda chlewna	15,8	12,3	8,8	10,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,1	0,1	sheep
drób	8,6	15,4	14,9	14,3	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,2	0,6	-0,3	0,2	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	11,5	9,7	10,2	11,2	Cows' milk
Jaja kurze	7,5	12,5	7,2	6,6	Hen eggs
Obornik	1,2	1,0	0,8	0,8	Manure
Pozostałe	0,6	0,8	0,5	0,5	Other
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	40,0	31,4	43,3	40,3	Crop output
Zboża	11,1	7,6	11,7	13,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	8,8	5,5	8,5	10,3	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,5	4,0	6,0	7,6	of which: wheat
żyto	0,6	0,3	0,4	0,4	rye
jęczmień	1,8	0,7	1,4	1,5	barley
Ziemniaki	3,4	2,9	2,3	3,6	Potatoes
Przemysłowe	3,5	3,5	5,0	4,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,6	0,6	0,7	0,8	of which sugar beets
Warzywa	11,6	8,4	11,5	8,9	Vegetables
Owoce	5,3	2,1	1,9	1,7	Fruit
Pozostałe	5,1	6,9	11,0	8,6	Other
Produkcja zwierzęca	60,0	68,6	56,7	59,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	38,3	44,4	37,5	38,7	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,3	7,6	6,4	6,0	cattle (excluding calves)
cielęta	0,2	0,2	0,1	0,2	calves
trzoda chlewna	21,4	15,1	11,7	13,7	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	11,9	20,4	19,1	18,4	poultry
Mleko krowie	13,1	11,3	11,4	13,3	Cows' milk
Jaja kurze	8,2	12,5	7,4	7,2	Hen eggs
Pozostałe	0,4	0,4	0,4	0,4	Other

^a Patrz uwagi ogólne ust. 6 na str. 314. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a See general notes item 6 on page 314. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (222). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	309149	267992	265971	263955	242132	TOTAL
Zboża	228813	213120	208381	200188	185128	Cereals
zboża podstawowe	179216	172920	170770	164232	152339	basic cereals
pszenica	62982	65013	68500	65696	57827	wheat
żyto	29893	29794	23389	16877	16261	rye
jęczmień	38797	31475	28305	31264	29204	barley
owies	14250	14068	13101	11767	11659	oats
pszenżyto	33294	32570	37474	38628	37388	triticale
mieszanki zbożowe	34334	22214	16036	14706	14660	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	841	3166	1619	1049	1013	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno	14423	14820	19956	20201	17116	maize for grain
Strączkowe na ziarno	1808	2154	3439	8862	8525	Pulses for grain
konsumpcyjne	205	562	301	1177	1103	edible
pastewne ^b	1604	1592	3138	7685	7422	feed ^b
Ziemniaki	23711	11301	7282	7588	7554	Potatoes
Przemysłowe	17444	23543	24107	21885	17442	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	3018	1681	1564	1165	904	sugar beets
oleiste	14367	21843	22491	20658	16476	oilseeds
w tym rzepak i rzepik ...	13803	20686	21432	19687	15532	of which rape and turnip rape
Pastewne	22473	13848	16322	21450	19653	Feed
w tym:						of which:
okopowe	2059	561	173	209	209	root plants
kukurydza na pasze	6830	7779	9199	9959	8831	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	14900	4026	6440	3982	3830	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 312. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census; see general notes item 3 on page 312. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABLE 7 (223). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006– –2010 ^a	2010	2014	2015		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

ZBIORY w t
PRODUCTION in t

Zboża	731288	694538	915964	745894	654646	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	553619	537875	703953	597880	526904	<i>basic cereals</i>
pszenica	230016	236229	331843	285572	233471	<i>wheat</i>
żyto	74229	70640	71863	44952	42116	<i>rye</i>
jęczmień	113973	90333	109426	103709	94409	<i>barley</i>
owies	35674	37607	44910	35453	35094	<i>oats</i>
pszenżyto	99726	103066	145910	128193	121814	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	83646	61388	57421	44612	44444	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	287940	207497	218332	123487	122375	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	93361	76293	146634	68171	52894	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	45598	37193	70441	56473	40233	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	388858	392386	346363	239516	230853	<i>Meadow hay</i>

PLONY z 1 ha w dt
YIELDS per 1 ha in dt

Zboża	33,2	32,6	44,0	37,3	35,4	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	31,6	31,1	41,2	36,4	34,6	<i>basic cereals</i>
pszenica	36,7	36,3	48,4	43,5	40,4	<i>wheat</i>
żyto	25,0	23,7	30,7	26,6	25,9	<i>rye</i>
jęczmień	29,9	28,7	38,7	33,2	32,3	<i>barley</i>
owies	27,4	26,7	34,3	30,1	30,1	<i>oats</i>
pszenżyto	31,2	31,6	38,9	33,2	32,6	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	28,4	27,6	35,8	30,3	30,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	189	184	300	163	162	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	540	454	938	585	585	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	24,4	18,0	32,9	28,7	25,9	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	47,1	53,8	50,6	33,4	33,1	<i>Meadow hay</i>

^a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 8 (224). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu AREA ^c in ha – as of June						
OGÓŁEM	3674	2259	2442	2587	2501	TOTAL
Kapusta	711	338	399	421	421	Cabbages
Kalafiory	69	33	60	65	65	Cauliflowers
Cebula	268	119	177	188	187	Onions
Marchew jadalna	884	657	597	651	586	Carrots
Buraki ćwikłowe	475	235	280	300	283	Beetroots
Ogórki	304	171	181	186	186	Cucumbers
Pomidory	133	90	94	100	100	Tomatoes
Pozostałe ^d	832	618	654	676	673	Other ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	108116	73256	70111	63144	60409	TOTAL
Kapusta	35533	17221	19145	15441	15440	Cabbages
Kalafiory	1160	715	1120	1058	1058	Cauliflowers
Cebula	4879	2909	3289	3149	3148	Onions
Marchew jadalna	30352	25296	22692	21394	19054	Carrots
Buraki ćwikłowe	12756	8525	8442	7875	7482	Beetroots
Ogórki	5017	3302	2963	2899	2899	Cucumbers
Pomidory	2236	1812	1549	1616	1616	Tomatoes
Pozostałe ^d	16183	13478	10913	9712	9712	Other ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	500	510	480	367	367	Cabbages
Kalafiory	168	217	186	164	164	Cauliflowers
Cebula	182	245	186	168	168	Onions
Marchew jadalna	343	385	380	328	325	Carrots
Buraki ćwikłowe	269	364	301	263	264	Beetroots
Ogórki	165	194	164	156	156	Cucumbers
Pomidory	168	202	165	161	161	Tomatoes
Pozostałe ^d	195	218	167	144	144	Other ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, seler, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

^a Including kitchen gardens; since 2014 by location of lands. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb and other.

TABL. 9 (225). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT TREE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu <i>AREA^c in ha – as of June</i>						
OGÓŁEM	4331	3308	1504	1251	1200	TOTAL
Jablonie	2025	1510	790	690	686	<i>Apples</i>
Grusze	431	201	124	89	89	<i>Pears</i>
Śliwy	567	301	186	145	145	<i>Plums</i>
Wiśnie	399	168	97	76	76	<i>Cherries</i>
Czereśnie	289	165	112	95	95	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	619	964	196	155	109	<i>Other^d</i>
ZBIORY ^e w t <i>PRODUCTION^e in t</i>						
OGÓŁEM	35712	22564	14964	8335	8322	TOTAL
Jabłka	24484	16673	11118	5975	5965	<i>Apples</i>
Gruszki	2381	1164	917	406	404	<i>Pears</i>
Śliwki	3619	2093	1006	692	692	<i>Plums</i>
Wiśnie	2518	996	441	361	359	<i>Cherries</i>
Czereśnie	1553	926	890	477	477	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	1157	713	593	424	424	<i>Other^d</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 313. **b** Przeciętne roczne. **c** W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. jedynie uprawy w sadach. **d** Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. **e** Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 4, on page 313. **b** Annual averages. **c** In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 orchard only. **d** Peaches, apricots, walnuts. **e** Including fruit harvested outside of the orchards.

TABL. 10 (226). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA AND PRODUCTION OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT^a PLANTATIONS

OWOCY	2006– –2010 ^b	2010	2014	2015		FRUIT
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywi- dualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu AREA ^c in ha – as of June						
OGÓŁEM	1479	1093	785	589	572	TOTAL
Truskawki ^d	683	437	425	385	385	Strawberries ^d
Maliny ^e	140	137	69	50	50	Raspberries ^e
Porzeczki	346	333	168	77	77	Currants
Agrest	118	59	38	10	10	Gooseberries
Pozostałe ^f	192	127	85	67	51	Other ^f
ZBIORY ^g w t PRODUCTION ^g in t						
OGÓŁEM	6901	4826	4232	4444	4342	TOTAL
Truskawki ^d	3617	1954	2465	2584	2584	Strawberries ^d
Maliny ^e	635	530	274	289	289	Raspberries ^e
Porzeczki	1439	1434	936	961	961	Currants
Agrest	648	335	219	237	237	Gooseberries
Pozostałe ^f	562	574	338	373	271	Other ^f

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 313. **b** Przeciętne roczne. **c** W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; do 2014 r. łącznie z ogrodami przydomowymi; w 2015 r. dla krzewów jedynie uprawy w sadach, dla truskawek łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. **d** Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. **e** Łącznie z jeżyną bezkolcową. **f** Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. **g** Łącznie z owocami zebranymi poza sadami.

a See general notes, item 4, on page 313. **b** Annual averages. **c** In 2010 data of the Agricultural Census; up to 2014 including kitchen gardens; in 2015 for fruit bushes in orchard only, in case of strawberries area of cultivation in kitchen gardens is included. **d** Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries were included in item „others”. **e** Including thornless blackberry. **f** Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, hazel and others. **g** Including fruit harvested outside of the orchards.

TABL. 11 (227). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
W SZTUKACH IN HEADS									
Bydło	129801	127454	118836	122320	121282	120158	112241	115787	Cattle
w tym krowy	64050	53312	45849	46510	60091	50078	42913	43629	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b ...	423440	348773	252259	251562	373293	292281	196381	186743	Pigs ^b
w tym lochy	39979	33599	23636	22899	35214	32203	19687	16402	<i>of which sows</i>
Owce	20910	13059	11801	12834	19721	12298	11257	12069	Sheep
w tym maciorki ...	11381	8313	8098	7175	10514	7921	7770	6858	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	8359	8128	.	.	8100	7919	.	.	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	177389	163452	141787 ^d	144552 ^d	162698	150370	127947 ^d	129403 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads									
Bydło	26,7	32,6	32,4	34,3	26,9	33,1	32,9	35,0	Cattle
w tym krowy	13,2	13,6	12,5	13,0	13,3	13,8	12,6	13,2	<i>of which cows</i>
Trzoda chlewna ^b ...	87,1	89,2	68,9	70,5	82,8	80,5	57,6	56,5	Pigs ^b
w tym lochy	8,2	8,6	6,5	6,4	7,8	8,9	5,8	5,0	<i>of which sows</i>
Owce	4,3	3,3	3,2	3,6	4,4	3,4	3,3	3,7	Sheep
w tym maciorki ...	2,3	2,1	2,2	2,0	2,3	2,2	2,3	2,1	<i>of which ewes</i>
Konie ^c	1,7	2,1	x	x	1,8	2,2	x	x	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	36,5	41,8	38,7 ^d	40,5 ^d	36,1	41,4	37,6 ^d	39,2 ^d	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>

^a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 312. ^b W 2005 r. – stan w końcu lipca. ^c Dane szacunkowe; od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. ^d Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a In 2010 data of the Agricultural Census, see general notes, item 3 on page 312. ^b In 2005 – as of the end of July. ^c Estimated data; since 2013 data on the basis of period surveys conducted every three years. ^d The number of horses as of 2013 was accepted for calculations.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (228). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	6577,4	8556,4	7720,5	6938,8	5929,5	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2700,2	3965,9	2270,2	2287,7	1737,7	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	17,0	16,7	.	.	.	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	45,8	32,1	.	.	.	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	87,1	82,2	.	.	.	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w tys. szt.	1353,6	2187,2	2107,9	1945,3	1794,8	<i>Hens per 100 ha of agricul- tural land in heads</i>
w tym nioski	555,7	1013,8	619,8	641,3	526,0	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. **b** Łącznie z drobiem pozostałym.

a *More than 2 weeks old.* **b** *Including other poultry.*

TABL. 13 (229). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a**

PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	33,3	50,0	36,6	40,7	38,8	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	8,7	3,6	3,5	3,9	3,6	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	706,2	478,6	397,0	374,3	299,0	<i>Pigs</i>
Owce	7,2	7,4	19,2	3,5	3,3	<i>Sheep</i>
Konie	2,2	4,9	1,8	2,7	2,7	<i>Horses</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a *Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales as well as slaughter intended for own consumption.*

TABL. 13 (229). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO^a (dok.)**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT						
Bydło (bez cieląt)	18,0	27,5	21,2	26,2	25,2	Cattle (excluding calves)
Cielęta	0,8	0,4	0,5	0,5	0,4	Calves
Trzoda chlewna	77,7	58,2	56,2	56,0	47,7	Pigs
Owce	0,2	0,2	0,6	0,1	0,1	Sheep
Konie	1,1	2,9	1,3	1,9	1,9	Horses
Drób	52,0	91,3	99,0	120,4	111,6	Poultry
Kozy i króliki	0,4	0,5	0,3	0,1	0,1	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales as well as slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (230). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	114,0	133,7	133,4	152,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	108,3	126,3	126,1	143,7	meat and fats
wołowe	9,4	14,4	10,8	13,3	beef
cielęce	0,5	0,2	0,3	0,3	veal
wieprzowe	60,6	45,4	43,8	43,7	pork
baranie	0,1	0,1	0,2	0,1	mutton
końskie	0,6	1,5	0,7	1,1	horseflesh
drobiowe	36,4	63,9	69,3	84,3	poultry
kozie i królicze ^b	0,7	0,8	1,0	0,1	goat and rabbit ^b
podroby	5,7	7,4	7,2	8,4	pluck
OGÓŁEM	234,5	341,8	364,1	426,4	TOTAL

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales as well as slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 15 (231). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						<i>Milk production:</i>
w milionach litrów	268,2	228,5	239,9	240,8	217,8	<i>in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	55,2	58,4	65,5	67,5	65,9	<i>per 100 ha of agricultural land in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4150	4425	5133	5293	5105	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt.	538,6	704,5	402,3	512,2	356,3	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nosici w szt.	211	177	135	186	169	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

TABL. 16 (232). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2005	55930	55181	<i>In units</i>
	2010 ^a	48445	47723	
	2013	46687	46094	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	2005	8,7	8,2	<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
	2010 ^a	8,1	7,6	
	2013	8,2	7,7	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 312.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census; see general notes, item 3 on page 312.

N o t e. Since 2013 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (233). **ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2013/14	2014/15		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	49325	44103	50642	40902	35594	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	22171	24883	26974	22292	19410	nitrogenous
fosforowe	11568	9233	9885	7152	6190	phosphatic
potasowe	15586	9987	13783	11458	9995	potassic
Nawozy wapniowe ^c	39108	16417	18667	7911	5617	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	101,5	112,7	138,3	114,7	107,7	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	45,6	63,6	73,6	62,5	58,8	nitrogenous
fosforowe	23,8	23,6	27,0	20,0	18,7	phosphatic
potasowe	32,1	25,5	37,6	32,1	30,3	potassic
Nawozy wapniowe ^c	80,5	42,0	51,0	22,2	17,0	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010; patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 312. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

^a Data of the Agricultural Census 2010; see general notes, item 3 on page 312. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH ZŁOTYCH
IN THOUS. ZLOTYS

OGÓŁEM	736607,3	1014122,6	1356063,2	1309425,2	1129007,4	TOTAL
Produkty roślinne	128521,1	223089,7	340201,4	354808,5	266733,9	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	53937,4	81450,8	124773,5	134700,5	93385,1	Cereals

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABLE 18 (234). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUS. ZLOTYS						
Zboża (dok.)						Cereals (cont.)
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	41140,1	66318,0	97956,1	115235,4	78334,8	wheat
żyto	33503,2	54469,3	82026,7	98221,2	64219,3	rye
jęczmień	2531,9	3202,0	4154,6	3461,3	2863,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	3516,7	4844,5	6296,9	6846,3	4863,6	oats and cereal mixed
pszenżyto	25,5	131,0	326,3	590,0	580,1	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	1562,7	3671,1	5151,7	6116,7	5808,7	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	53890,2	80987,7	124192,3	133969,6	93093,7	of which basic cereals
pszenica	41092,9	65854,9	97414,8	114607,0	78043,4	wheat
żyto	33486,2	54273,2	81878,2	97960,6	64213,9	rye
jęczmień	2531,9	3202,0	4154,6	3461,3	2863,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	3488,3	4640,9	6092,2	6797,3	4814,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	25,5	67,6	138,2	365,1	355,2	triticale
pszenżyto	1561,0	3671,1	5151,7	6022,7	5796,6	
Strączkowe konsumpcyjne ^b	25,6	42,2	157,3	-	-	Edible pulses ^b
Ziemniaki	434,3	1356,7	1807,8	3429,1	3267,1	Potatoes
Buraki cukrowe	16488,2	8815,6	13345,1	13310,5	10068,8	Sugar beets
Rzepak i rzepik	20725,4	54379,0	61757,8	64019,1	45649,2	Rape and turnip rape
Warzywa	7515,7	16207,3	68878,0	67453,5	45204,9	Vegetables
Owoce	1525,0	12432,5	5785,3	6224,6	6224,6	Fruit
Produkty zwierzęce	608086,2	791032,8	1015861,8	954616,7	862273,5	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	425347,4	576023,6	716177,6	700731,0	633792,6	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	58716,6	104677,8	107732,9	126972,2	121444,2	cattle (excluding calves)
cielęta	1263,5	484,9	597,0	746,0	709,2	calves
trzoda chlewna	233665,0	188855,9	250546,9	220897,8	186096,7	pigs
owce	295,9	31,3	24,3	42,8	42,8	sheep
konie	3869,3	6900,0	6390,6	9282,3	9282,3	horses
drób	127537,0	275073,7	350885,8	342790,0	316217,4	poultry
Mleko krowie	167483,4	183411,6	284362,6	236468,7	212174,7	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	2640,1	7320,9	1217,4	1281,9	1150,5	Consumer hen eggs

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł
 PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	1516	2592	3702	3671	3417	TOTAL
Produkty: roślinne	264	570	929	995	807	Products: crop
zwierzęce	1251	2022	2774	2676	2610	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight.

TABL. 19 (235). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2014	2015		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t	154901	143069	203615	217747	153666	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	117349	117266	152798	181833	125724	of which basic cereals
pszenica	92844	90709	124194	149537	98685	wheat
żyto	9028	7676	7914	6898	5695	rye
jęczmień	10030	10526	10558	12374	8858	barley
owies i mieszanki zbożowe	90	284	648	1296	1272	oats and cereal mixed
pszenżyto	5357	8071	9484	11728	11214	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	154785	142510	202972	216918	153153	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	117233	116707	152165	181009	125211	of which basic cereals
pszenica	92822	90526	124062	149315	98681	wheat
żyto	9028	7676	7914	6898	5695	rye
jęczmień	9938	10268	10393	12299	8783	barley
owies i mieszanki zbożowe	90	166	312	883	859	oats and cereal mixed
pszenżyto	5355	8071	9484	11614	11193	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	12	13	29	-	-	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t	1084	1688	4593	6272	6014	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t	117655	76292	113887	113013	85528	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t	27684	42575	47449	41601	29613	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t	10989	9205	68362	42835	34061	Vegetables in t
Owoce w t	2590	8157	6046	5127	5127	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t	120211	160404	164468	172807	155887	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	15239	23504	18751	21676	20707	cattle (excluding calves)
cielęta	184	84	62	85	81	calves
trzoda chlewna	60331	49916	53444	53651	45465	pigs
owce	44	5	3	6	6	sheep
konie	646	1362	977	1413	1413	horses
drób	43767	85533	91231	95976	88215	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	86160	111921	115647	120921	108609	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l	188415	179312	200542	206082	184009	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	13562	29803	3695	3763	3313	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze pojonej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (236). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricul- tural land area in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricul- tural land area in ha</i>
2005	23	138	70	1702
2010	153	3451	75	2288
2014	207	6918	23	870
2015	173	5822	28	816

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality Inspection.

Łowiectwo *Hunting*

TABL. 21 (237). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2014	2015	GAME SPECIES
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Łosie	38	68	80	106	<i>Moose</i>
Daniele	640	1184	1444	1293	<i>Fallow deer</i>
Muflony	1	11	17	16	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie	5,9	7,8	9,4	8,4	<i>Deer</i>
Sarny	28,7	33,4	34,8	33,4	<i>Roe deer</i>
Dziki	5,2	8,1	9,8	9,5	<i>Wild boars</i>
Lisy	7,3	8,0	8,3	8,7	<i>Foxes</i>
Zające	15,6	17,5	17,8	17,8	<i>Hares</i>
Bażanty	26,8	33,4	30,9	30,6	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	11,7	15,1	7,4	8,2	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (238). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOTING^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2014/15	2015/16	GAME SPECIES
Jelenie	1670	2437	3819	3570	Deer
Daniele	208	465	407	422	Fallow deer
Sarny	6047	6821	8087	8163	Roe deer
Dziki	3427	7127	9419	11185	Wild boars
Lisy	5787	5285	7041	7495	Foxes
Zające	1449	977	824	931	Hares
Bazanty	8731	8109	8934	9478	Pheasants
Kuropatwy	822	62	59	30	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. **b** Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. **b** Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (239). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 III

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	224	210	176	176	number ^a
członkowie ^b	6994	6907	6526	6663	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	217	218	262	207	number
powierzchnia w tys. ha	945,1	949,1	1162,7	931,9	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	355,6	360,9	444,0	358,1	of which on forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. **b** Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. **b** Data grouped according to the seat of member of the hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo*Forestry*TABL. 24 (240). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND AREA

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	400310	401862	403814	403826	T O T A L in ha
Lasy w ha	391130	392085	393849	393858	Forests in ha
Publiczne	321900	323332	324410	314724	Public
zalesione	309283	308315	308710	309073	wooded
niezalesione	3438	5240	5788	5651	non-wooded
własność Skarbu Państwa	318090	319331	320605	310953	owned by the State Treasury
zalesione	305675	304478	305041	305382	wooded
niezalesione	3366	5158	5718	5571	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	310776	312015	313792	304425	managed by the State Forests
zalesione	298622	297320	298482	299062	wooded
niezalesione	3111	5033	5493	5363	non-wooded
własność gmin ^a	3810	4001	3790	3729	gmina ^a owned
zalesione	3608	3837	3653	3654	wooded
niezalesione	72	82	70	75	non-wooded
Prywatne	78409	78530	79404	79134	Private
zalesione	76691	76741	77114	76885	wooded
niezalesione	1718	1786	2237	2249	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9180	9781	9965	9967	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	31,7	31,8	31,9	31,9	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %.....	33,0	33,0	33,2	33,2	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Concerns also gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25 i 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2011–2015 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach rocznika.

Note to tables 25 and 26

Data were elaborated on the basis of the large-scale forest inventory in the country conducted in 2011–2015 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (241). POWIERZCHNIA LASÓW

FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which in wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odno- wienia ^a i o budo- wie przeře- bowej in class ^a with a selec- tion structure
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej (101 years and older)	
OGÓŁEM	393849	94,5	13,8	17,3	19,6	19,2	13,7	8,3	2,6
TOTAL									
w tym: of which:									
w zarządzie Lasów Państwowych	303975	95,9	15,4	16,6	17,8	19,3	14,2	9,7	2,9
managed by the State Forests									
las prywatne	79351	89,9	8,7	18,0	24,5	20,2	12,6	4,1	1,8
private forests									

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STAND

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	las prywatne private forests	
	w ha in ha	in ha	w odsetkach in percent	in percent	
OGÓŁEM	393849	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	261105	66,3	67,4	62,1	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	196454	49,9	52,0	41,4	pine
świerk	49050	12,5	11,3	17,4	spruce
jodła	7542	1,9	1,8	2,5	fir
Drzewa liściaste	132744	33,7	32,6	37,9	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	39646	10,1	9,4	13,5	beech
dąb	29396	7,5	8,0	5,1	oak
grab	2933	0,7	0,8	0,5	hornbeam
brzoza	30097	7,6	6,6	10,6	birch
olsza	19795	5,0	5,8	2,5	alder
osika	3758	1,0	0,2	3,9	aspen

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including tree stands to be renewed.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (242). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which in wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerębowej in class ^c with a selection structure	prze- stoje ^b hold- -over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej (101 years and older)		
OGÓŁEM .. TOTAL	104397,0	99,4	0,9	10,8	21,7	25,2	20,9	14,1	3,9	1,9
w tym: of which: w zarządzie Lasów Państwowych	82413,3	99,6	1,0	10,8	19,4	25,0	21,6	16,3	4,0	1,5
lasów prywatne	19664,4	98,6	0,6	9,9	29,4	26,8	18,7	6,4	3,5	3,3

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STAND

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	lasów prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thous. m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	104397,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	70881,1	67,9	69,3	62,0	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	53630,4	51,3	53,6	42,3	pine
świerk	12698,8	12,2	11,8	14,6	spruce
jodła	2718,5	2,6	2,4	3,5	fir
Drzewa liściaste	33515,9	32,1	30,7	38,0	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	12168,1	11,7	10,3	18,1	beech
dąb	6894,7	6,6	7,4	2,9	oak
grab	920,9	0,9	0,8	1,2	hornbeam
brzoza	6373,5	6,1	5,2	9,1	birch
olsza	4816,8	4,6	5,3	2,5	alder
osika	777,3	0,7	0,2	2,8	aspens

a W korze. **b** Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. **c** Łącznie z klasą do odnowienia.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. **b** Trees not felled in the assumed throughfell order. **c** Including tree stands to be renewed.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (243). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha <i>in ha</i>								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	125	105	77	66	66	66	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2512	3178	2741	3108	2960	2950	148	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia:								<i>renewals:</i>
sztuczne	2261	2809	2413	2482	2437	2427	45	<i>artificial</i>
zrębów ^b	2079	2701	2328	2411	2374	2368	36	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowizn	90	58	64	63	61	57	2	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	251	369	328	626	523	523	103	<i>natural</i>
zalesienia ^c	92	50	21	8	2	2	7	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	258	270	249	213	207	206	6	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	15970	16020	18843	16476	16231	16171	245	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	10639	10795	13446	11707	11462	11406	245	<i>crops</i>
młodników	5269	5156	5336	4762	4762	4762	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	38	-	-	2	2	2	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	2334	6428	4530	4262	4262	4261	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. **b** Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. **c** Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. **d** Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. **e** Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. **f** Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. **b** Including renewals protected by tree stands. **c** Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. **d** Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. **e** Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20. **f** Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (244). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>		las prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1571,7	2078,6	1800,5	1670,2	1584,4	1579,9	85,7	TOTAL in dam³
Grubizna	1534,8	2035,1	1755,2	1629,1	1543,4	1538,9	85,7	Timber
Grubizna iglasta	1329,8	1721,7	1344,6	1195,7	1128,8	1125,6	66,9	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe ...	788,5	914,4	827,2	705,9	656,0	654,0	49,9	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	453,6	670,8	419,1	397,8	387,7	387,0	10,1	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	205,0	313,4	410,5	433,4	414,6	413,2	18,8	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe ...	66,4	85,6	126,6	131,6	120,3	119,6	11,3	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	99,0	151,6	193,2	213,7	210,4	210,1	3,3	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b	36,8	43,5	45,4	41,0	41,0	41,0	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego	7,9	1,8	1,3	1,8	1,8	1,8	-	Slash for industrial uses
Opatowe	29,0	41,7	44,0	39,2	39,2	39,2	-	Slash for fuel
Karpina ^b w m ³	5	1	-	24	24	24	-	Stump wood ^b in m ³
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	392,4	519,0	445,6	413,6	490,4	494,9	108,3	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007. Ponadto uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji).

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 26.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług – PKWiU 2008 oraz nomenklaturą PRODPOL stosowaną w badaniach produkcji wyrobów przemysłowych, która zharmonizowana jest z Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE. W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących sumę niektórych pozycji PKWiU/PRODPOL-u.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. *Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with the Polish Classification of Activities (the PKD 2007), in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.*

In table 3 data on production of selected products concern entities producing industrial products independently of the conducted activity classified according to the PKD 2007. Moreover, budgetary units and establishments and till 2010 auxiliary units of budgetary units (classified to the above mentioned sections) are also included.

2. *Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.*

3. *Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Goods and Services – PKWiU 2008 and PRODPOL nomenclature used in surveys of manufacturing industrial products which is harmonized with PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states. In some cases products are presented according to additional groupings, comprising the sum of some PKWiU/PRODPOL.*

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 27.

Jako **cenę stałą** od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;*
- 3) *flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented at basic prices. The definition of **basic price** is given in general notes to the Yearbook, item 10 on page 27.*

*As **constant prices** since 2011, 2010 constant prices (2010 average current prices) have been adopted.*

5. *Data concerning production include the value of outwork.*

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons – on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers) – of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

6. *Data concerning **paid employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Paid employees in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,*
- 2) *agents,*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are presented after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według działów PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 26.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńiodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w budownictwie** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w budownictwie nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego,
- 2) agentów,
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Construction

1. Information concerns activities of economic entities included in accordance with the Polish Classification of Activities (the PKD 2007) in the section “Construction”.

2. Data according to the PKD divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in general notes to the Yearbook, item 6 on page 26.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration-conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings were made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data concerning **paid employment in construction** include employees hired on the basis of employment contracts.

Paid employees in construction do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training,
- 2) agents,
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees into full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	2014 = = 100 (ceny stałe) (<i>constant prices</i>)
	ceny bieżące <i>current prices</i>					
OGÓŁEM TOTAL	119896,4	173623,3	182350,9	193638,7	100,0	107,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	32410,9	37833,0	27682,5	27978,2	14,4	x
sektor prywatny <i>private sector</i>	87485,5	135790,3	154668,4	165660,5	85,6	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	18611,2	23162,7	20956,7	21351,9	11,0	108,8
w tym: <i>of which:</i>						
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu) <i>Mining of coal and lignite</i>	18325,1	22462,1	19412,3	19514,1	10,1	108,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	90386,3	133106,4	149920,2	159739,4	82,5	107,4
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	6681,4	9582,0	12246,1	12438,7	6,4	101,6
Produkcja napojów <i>Manufacture of beverages</i>	#	#	3602,3	3742,2	1,9	103,5
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	747,8	608,6	809,7	902,5	0,5	110,0
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	623,0	407,3	461,8	506,4	0,3	110,9
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	368,0	400,0	534,9	490,5	0,3	91,2
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	635,7	921,7	1243,6	1264,6	0,7	102,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	399,8	741,4	885,1	876,3	0,5	99,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	284,3	376,9	568,1	643,0	0,3	110,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (cd.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł		in mln zł	w odsetkach in percent		2014 = = 100 (ceny stałe)
	ceny bieżące		current prices			(constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej ^Δ	3571,9	4542,4	#	#	#	#
<i>Manufacture of coke, refined petroleum products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1350,7	3102,3	3748,7	4205,1	2,2	112,7
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products</i> ^Δ	#	#	#	#	#	#
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4582,5	7262,4	9728,4	10661,6	5,5	114,0
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych	3348,5	5432,7	7329,0	7678,8	4,0	106,2
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	17976,9	22119,4	24275,8	24004,6	12,4	96,8
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	6960,3	11464,7	15723,4	17214,7	8,9	111,1
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	540,0	1143,2	904,7	762,2	0,4	86,6
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	3128,9	4904,7	6496,7	7592,6	3,9	117,5
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5738,1	5176,2	5130,1	4909,0	2,5	96,3
<i>Manufacture of machinery and equip- ment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	27078,0	44651,9	45012,2	50769,6	26,2	113,8
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transpor- towego	414,2	2047,3	2477,0	2575,0	1,3	104,8
<i>Manufacture of other transport equip- ment</i>						
Produkcja mebli	634,3	702,7	1059,2	1132,3	0,6	110,9
<i>Manufacture of furniture</i>						
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	7871,4	12424,8	6423,5	7067,7	3,6	109,9
<i>Electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (247). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015		
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent	2014 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące current prices					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	3027,6	4929,3	5050,5	5479,6	2,8	110,0
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody Water collection, treatment and supply	1258,0	1622,2	1875,1	1931,0	1,0	104,2
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	1458,2	2817,7	2421,5	2887,1	1,5	121,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (248). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	119896,4	173623,3	182350,9	193638,7	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	8969,8	13008,3	16762,1	16456,3	49 persons and less
50 – 249	20308,7	29363,3	33846,2	36182,5	50 – 249
250 – 499	17784,3	21608,9	23661,0	23146,9	250 – 499
500 – 999	13607,6	26149,9	22149,1	24360,8	500 – 999
1000 osób i więcej	59226,1	83492,8	85932,5	93492,3	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (249). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2014	2015		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Węgiel kamienny ^b w mln t	87,9	66,9	60,9	61,4	84,5	Hard coal ^b in mln t
Produkty uboju ^c wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^c included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	1,8	7,1	4,2	8,4	3,9	cattle and calves
trzody chlewnej	16,4	5,0	3,2	3,1	0,3	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	58,7	109,7	100,2	104,6	4,4	Poultry meat in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	2271,8	1665,0	1630,8	1873,2	19,8	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	643,8	415,8	344,2	285,5	0,9	Processed liquid milk ^d in thous. hl
Sery i twarogi w tys. t	26,1	29,1	19,9	23,0	2,8	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	24,1	32,3	24,9	19,4	0,8	Wheat flour in thous. t
Makaron w tys. t	33,9	48,2	45,1	54,0	29,6	Pasta in thous. t
Piwo otrzymywane ze słodu ^e w mln hl	15,4	11,0	11,1	11,1	27,2	Beer from malt ^e in mln hl
Okrycia i ubiory z tkanin w tys. szt:						Clothes and garments in thous. units:
garnitury i komplety męskie lub chłopiące	359	186	173	198	13,6	men's or boys' suits and ensembles
kostiumy i komplety dam- skie lub dziewczęce	181	48	17	25	4,2	women's or girls' suits and ensembles
Blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	1593	645	578	480	11,9	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar arti- cles, knitted or crocheted in thous. units
Obuwie z wierzchami wyko- nanymi ze skóry ^f w tys. par	2275	1160	1812	1591	12,8	Footwear with leather uppers ^f in thous. pairs
Tarcica w dam ³	111,8	217,9	102,2	178,7	3,7	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	104,5	212,4	97,0	172,1	4,0	of which coniferous sawn- wood
Okna i drzwi, ościeżnice i progi z drewna w tys. szt.	345	1160	2328	2675	22,1	Wooden windows and their frames, doors and their frames and thresholds in thous. units
Papier i tektura w tys. t	143,8	106,8	91,0	82,2	1,9	Paper and paperboard in thous. t
Koks i półkoks z węgla kamiennego i brunatnego (lignitu) lub torfu; węgiel retortowy w tys. t	3756,0	4841,6	8412,7	8602,7	87,9	Coke and semi-coke ob- tained from coal, lignite or peat, retort carbon in thous. t
Cegła w mln cegieł	122,9	51,5	18,2	26,3	5,2	Bricks in mln bricks

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych. **c** Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. **d** Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. **e** O objętościowej mocy alkoholu powyżej 0,5%. **f** Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiami ze spodem z drewna.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. **b** Excluding coal briquettes and similar solid fuels. **c** Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. **d** Including milk for further processing. **e** Of an alcoholic strength of more than 0,5%. **f** Excluding sports footwear, footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with wooden outer soles.

TABL. 4 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
OGÓŁEM	425616	440604	429373	425324
TOTAL				
sektor publiczny	176339	145387	120934	112494
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	249277	295218	308440	312830
<i>private sector</i>				
Górnictwo i wydobywanie	124652	119006	106897	98402
Mining and quarrying				
Przetwórstwo przemysłowe	261316	283315	291955	296267
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	31191	33983	32017	32132
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	3407	2946	3192	3095
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	7193	4411	4184	4285
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	10593	6392	5077	4976
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	4118	2969	3011	2937
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	4628	5793	5423	5514
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2180	2980	2864	2517
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1657	1894	2117	2337
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	5181	6363	5748	5980
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	104	98	130	136
<i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych	18306	22909	25009	27811
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	12356	14352	14839	15174
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	31967	28225	26166	25526
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	29275	34913	40727	41539
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych	1920	2613	2723	2869
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	12966	15168	15332	16113
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 4 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	25074	18966	17036	16997
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	28616	45454	53407	54380
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2335	3875	4580	4524
<i>Manufacture of other transport equipment</i>				
Produkcja mebli	4981	5337	5364	5533
<i>Manufacture of furniture</i>				
Pozostała produkcja wyrobów	4578	4137	4124	3908
<i>Other manufacturing</i>				
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	14751	16179	15805	14789
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	21738	18205	11402	11368
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	17910	20078	19119	19286
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>				
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	8420	8380	8127	8186
<i>Water collection, treatment and supply</i>				
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	7176	9220	8178	8356
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł in zł			
OGÓŁEM	2970,21	4026,04	4697,06	4769,95
TOTAL				
sektor publiczny	3905,43	5435,62	6684,03	6694,06
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	2308,64	3331,85	3917,98	4078,05
<i>private sector</i>				
Górnictwo i wydobywanie	4302,47	5792,43	6918,98	6916,73
<i>Mining and quarrying</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (cd.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł		in zł	
Przetwórstwo przemysłowe	2303,29	3240,24	3874,70	4040,38
Manufacturing				
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	1560,05	2264,61	2605,38	2730,04
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja napojów	4845,22	6258,09	6861,68	7217,58
<i>Manufacture of beverages</i>				
Produkcja wyrobów tekstylnych	1732,83	2354,44	2733,37	2868,11
<i>Manufacture of textiles</i>				
Produkcja odzieży	1201,24	1695,11	2080,12	2178,81
<i>Manufacture of wearing apparel</i>				
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1314,17	1867,13	2257,53	2361,78
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1362,32	2015,40	2403,10	2515,69
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1879,90	2667,44	3153,89	3418,85
<i>Manufacture of paper and paper products</i>				
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1966,14	2719,69	3410,68	3405,54
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	2737,08	3790,18	4491,71	4662,07
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	1858,33	2697,53	4914,42	5028,43
<i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych	2099,18	2949,29	3569,75	3615,43
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2477,16	3625,04	4429,33	4626,27
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja metali	2917,53	3978,57	4778,26	4946,15
<i>Manufacture of basic metals</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2209,87	3129,90	3833,55	4040,54
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicz- nych i optycznych	2512,43	3342,51	3934,86	4121,33
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	2394,77	3424,80	4115,29	4315,49
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2510,81	3622,92	4215,16	4271,88
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2765,18	3702,84	4271,67	4531,94
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>				

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (251). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w zł in zł			
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	1947,38	3012,82	4300,74	4626,78
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	1430,62	2035,10	2465,16	2541,51
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	1747,87	2194,36	2740,11	2804,67
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	2644,92	3689,02	4370,41	4600,91
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3731,24	5322,46	6250,48	6426,80
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ..... <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2504,85	3469,05	3905,21	4047,76
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	2658,45	3654,16	4292,95	4394,53
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activi- ties; materials recovery</i>	2243,82	3207,89	3375,78	3569,84

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.*

Budownictwo Construction

TABLE 6 (252). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	11430,4	16439,1	19536,1	18914,5	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	5754,5	9673,0	10718,9	10421,2	55,1	Entities employing more than 9 persons
Budowa budynków ^Δ	2072,8	3210,3	2853,2	2898,7	15,3	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2330,5	3789,6	4500,6	3912,9	20,7	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	1351,2	2673,1	3365,1	3609,6	19,1	Specialized construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABLE 7 (253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	5754,5	3242,6	2511,9	TOTAL
	2010	9673,0	5435,6	4237,5	
	2014	10718,9	5819,6	4899,3	
	2015	10421,2	5611,6	4809,6	
Budynki		4054,4	2163,5	1891,0	Buildings
Budynki mieszkalne		922,5	433,8	488,8	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne ...		229,5	121,2	108,4	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszaniowe		639,6	303,3	336,3	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania ...		53,4	9,4	44,1	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 7 (253). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPES
OF CONSTRUCTION OBJECTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		<i>in mln zł</i>	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	3131,9	1729,7	1402,2	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	42,5	24,2	18,3	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	341,0	148,4	192,6	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	842,8	501,2	341,7	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	57,2	33,8	23,3	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	1275,2	648,1	627,2	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	525,1	350,3	174,8	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings and sports halls</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	48,1	23,7	24,4	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	6366,7	3448,1	2918,6	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	2467,0	981,9	1485,1	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	1324,4	561,5	762,9	<i>motorways (highways), expressways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	456,8	162,6	294,2	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	#	#	#	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	552,2	131,0	421,2	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	#	#	#	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1501,5	912,6	588,9	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	759,1	438,0	321,2	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	742,3	474,7	267,7	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	2202,1	1408,2	793,9	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	196,2	145,4	50,8	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (254). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Budynki^b	8702	9202	8719	9373	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	6202	7004	6645	7146	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	5417	5407	5103	5594	<i>urban areas</i>
wieś	3285	3795	3616	3779	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	8023	8154	7602	8190	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	4795	4472	4128	4524	<i>urban areas</i>
wieś	3228	3682	3474	3666	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	5964	6589	6175	6575	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	1971	1478	1377	1551	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	286	151	141	157	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	12608,4	13954,3	13931,6	15114,3	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^c	5061,7	5588,4	5531,9	5720,2	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	9604,0	10711,2	10645,3	11625,4	<i>urban areas</i>
wieś	3004,4	3243,1	3286,3	3488,9	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	7006,1	6498,5	6240,7	6580,7	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	4553,2	3845,5	3562,6	3651,2	<i>urban areas</i>
wieś	2452,9	2653,0	2678,1	2929,4	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	4535,7	4700,5	4583,0	4791,9	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	2429,9	1777,1	1625,8	1745,7	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	173,2	138,4	178,2	254,1	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 346. **b** Nowo wybudowane. **c** Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). **d** Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. **e** Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 346. **b** Newly built. **c** Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). **d** Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. **e** Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
BUDYNKI^b BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	6293	7095	6698	7210	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszaniowe ^c	6202	7004	6645	7146	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	6035	6776	6387	6816	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	6	5	8	3	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	2409	2107	2021	2163	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	51	52	35	40	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	69	83	75	81	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	447	467	390	364	<i>Wholesale and retail trade build- ings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	1	6	8	4	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	1193	839	912	1087	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	132	157	121	103	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	143	191	221	205	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	9	23	11	16	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	7	13	14	19	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	18	32	28	22	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	16	46	21	24	<i>Sports halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	294	162	145	162	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	9	16	17	11	<i>Buildings used as places of worship and for religious activi- ties</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 346. **b** Nowo wybudowane. **c** Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych).

a See general notes, item 5 on page 346. **b** Newly built. **c** Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

TABL. 9 (255). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPES OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	5108,5	5635,6	5577,6	5765,4	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	5061,7	5588,4	5531,9	5720,2	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings^c</i>
w tym jednorodzinne	4507,6	4703,6	4603,8	4810,5	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	22,2	26,8	34,1	27,3	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	7499,9	8318,7	8354,0	9348,9	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	342,6	151,7	101,5	88,5	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	329,5	505,4	616,0	444,8	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	2408,7	2185,3	1666,4	2160,5	<i>Wholesale and retail trade build- ings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	0,0	7,3	17,5	52,3	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	123,6	213,5	212,1	180,1	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	2509,6	2418,3	1964,4	2472,6	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	863,1	1791,0	2640,4	2454,9	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	81,2	57,5	237,8	469,9	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	92,8	173,4	117,2	235,9	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	49,7	164,9	229,6	158,8	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	260,0	392,8	258,7	274,1	<i>Sports halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	381,4	171,0	181,3	262,6	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	40,0	71,4	98,1	79,9	<i>Buildings used as places of worship and for religious activi- ties</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 346. **c** Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). **d** Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 346. **c** Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). **d** Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (256). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	55850	64288	55408	53149	Average paid employment
sektor publiczny	4049	2272	1310	1280	public sector
sektor prywatny	51801	62016	54098	51869	private sector
Budowa budynków ^Δ	18690	22391	15614	15294	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	20752	20776	19618	18113	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	16408	21122	20176	19472	Specialized construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2067,93	2919,04	3325,97	3443,12	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	2688,23	4056,04	4872,33	4811,39	public sector
sektor prywatny	2019,45	2877,39	3288,53	3409,36	private sector
Budowa budynków ^Δ	1728,18	2554,81	2776,49	2915,84	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2283,55	3182,17	3571,73	3647,87	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2182,24	3046,22	3512,26	3663,76	Specialized construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT. TELEKOMUNIKACJA

Uwagi ogólne

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Drogi publiczne, na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2016 r. poz. 1440), dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

Do dróg o nawierzchni twardej zalicza się drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (z kostki kamiennej, klinkieru, betonu, z płyt kamiennobetonowych, bitumu) oraz drogi o nawierzchni nieulepszonej (tłuczniowej i brukowej).

CHAPTER XVII

TRANSPORT. TELECOMMUNICATIONS

General notes

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. Public roads, on the basis of the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (uniform text, Journal of Laws from 2016 item 1440) are divided into the following categories: national roads, regional roads, district roads and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

Hard surface roads include roads with improved surface (cobble stone, clinker, concrete, stone and concrete slabs, bitumen) and roads with unimproved surface (with macadam or cobble surface).

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przyjęła zasadę, że w przypadku nie przekazania przez zarządcę dróg danych za ostatni okres sprawozdawczy przyjęto ostatnie przekazane dane.

3. Od 2009 r. dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII pochodzą z Centralnej Ewidencji Pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (do 15 XI 2015 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych) i nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych. Do roku 2010 dane nie obejmują również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędną do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego. W latach 2002–2008 dane dotyczące pojazdów samochodowych i ciągników pozyskiwane były z ewidencji prowadzonych przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, przy czym w latach 2004–2008 – z systemu „POJAZD” służącego do rejestracji pojazdów w organach rejestrujących pojazdy. Do 2001 r. dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach pochodziły z ewidencji prowadzonych przez wojewodów.

4. Dane o liniach regularnej komunikacji autobusowej obejmują:

- linie miejskie, tj. linie w obrębie miast z ewentualnym przekroczeniem granic miasta do najbliższej strefy ciężenia o długości od 5 do 10 km,
- linie podmiejskie, tj. linie w granicach 50–60 km łączące osiedla wiejskie z ośrodkami gminnymi, powiatowymi i wojewódzkimi,
- linie regionalne, tj. linie w granicach powyżej 50–60 km do 160 km obejmujące obszar kilku stycznych województw, łączące ośrodki gminne i mniejsze miasta z ważniejszymi ośrodkami miejsko-przemysłowymi regionu,
- linie dalekobieżne, tj. linie powyżej 160 km obejmujące swym zasięgiem obszar dwóch lub więcej regionów, łączące miasta wojewódzkie oraz ważniejsze ośrodki przemysłowe, kulturalne i turystyczno-uzdrowiskowe z dużymi aglomeracjami miejsko-przemysłowymi kraju,
- linie międzynarodowe, tj. linie wybiegające poza granice państwa.

Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi przewozowe za opłatą. Do 2003 r. za transport samochodowy zarobkowy uważano transport, w którym usługi transportu stanowiły podstawową działalność gospodarczą.

The General Directorate for National Roads and Motorways has adopted the principle that in case of lack of transfer of data for the current reporting period by the roads manager, data available for the last reporting period have been accepted.

3. Since 2009 data on registered road vehicles and tractors as of 31 December are obtained from the Central Vehicle Register maintained by the Ministry of the Interior and Administration (till 16 XI 2015 Ministry of the Interior) and do not include vehicles being devoid of car registration. Till 2010 data do not include also vehicles having temporary permission given by the end of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of taking care of formalities connected with vehicle registration and receiving ordinary registration book.

In years 2002–2008 data on road motor vehicles and tractors were obtained from databases maintained by starosts, presidents of cities and mayors, but in years 2004–2008 from the system "POJAZD" being designed for vehicle registration in bodies registering vehicles. Until 2001 data on road motor vehicles and tractors were obtained from registers maintained by voivodes.

4. Data concerning line of scheduled bus communication include:

- *urban lines, i.e. lines within cities, possibly with crossing the boundaries of the town into the nearest gravitation area, of the length of 5 to 10 km,*
- *suburban lines, i.e. lines of the length of 50 to 60 km, which connect villages with gmina, powiat or voivodship centres,*
- *regional lines, i.e. lines of the length of more than 50–60 km up to 160 km, going through several adjacent voivodships, connecting gmina centres and smaller towns with more important urban and industrial centres of the region,*
- *long-distance lines, i.e. lines of the length of more than 160 km, going through two or more regions, connecting voivodship capital cities and more important industrial, cultural and tourist centres with large urban and industrial agglomerations of the country,*
- *international lines, i.e. lines reaching outside national borders.*

A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Hire or reward road transport includes services for remuneration. Till 2003 hire or reward transport included entities for which road transport services were the basic economic activity.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

7. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **raną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

8. Dane o przewozach ładunków i pasażerów transportem lotniczym obejmują ładunki i pasażerów przewiezionych w lotach rozkładowych, dodatkowych i wynajętych (czarterowych) samolotami polskich przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów) oraz innych polskich przewoźników świadczących zarobkowo tego rodzaju usługi w komunikacji międzynarodowej i w komunikacji krajowej. Wielkość przewozów ładunków ustala się jako sumę wagi brutto przesyłek towarowych, pocztowych i bagażu płatnego.

9. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą:

- w zakresie usług pocztowych – operatora wyznaczonego (do 2012 r. – operatora publicznego);
- w zakresie usług telekomunikacyjnych – operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

10. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

11. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostępnym ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

6. Information regarding urban ground transport concerns bus, tram and trolley bus communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and intercity service have also been included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley buses travel.

7. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

8. Data concerning air transport of goods and passengers include freight and passengers carried on scheduled flights, additional and rented (chartered), by aircrafts owned by Polish operators in scheduled air transport (transport of passengers or goods on permanent routes and according to permanent flight schedules) as well as other Polish operators providing such services against payment in international and national transport. Volume of goods transport is the total gross weight of all goods and postal parcels as well as paid luggage.

9. Information regarding communications, in tangible terms, concerns

- in scope of postal services – appointed operator (until 2012 the public operator);
- in scope of telecommunication services – operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate)

10. Communication services include services paid for, free of charge and official.

11. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

TABL. 1 (257). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM^b	2127	2155	1977	1970	TOTAL^b
Normalnotorowe	2127	2155	1977	1970	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	1711	1744	1651	1653	of which electrified
jednotorowe	971	1043	934	913	single track
dwu- i więcej torowe	1156	1112	1043	1057	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	17,2	17,5	16,0	16,0	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe i wąskotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad and narrow gauge lines have not existed.

TABL. 2 (258). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	20183	21264	21780	21649	20288	TOTAL
miejskie	9205	9543	9806	9781	9486	urban
zamiejskie	10978	11721	11974	11867	10803	non-urban
Krajowe	1116	1133	1222	1222	1221	National
miejskie	586	581	635	632	631	urban
zamiejskie	530	552	587	590	590	non-urban
Wojewódzkie	1419	1424	1446	1518	1517	Regional
miejskie	533	539	561	600	599	urban
zamiejskie	886	885	884	918	918	non-urban
Powiatowe	6071	6062	6099	6098	6047	District
miejskie	2562	2518	2547	2543	2523	urban
zamiejskie	3509	3543	3552	3555	3525	non-urban
Gminne	11577	12645	13014	12801	11503	Communal
miejskie	5524	5905	6063	6007	5733	urban
zamiejskie	6053	6740	6951	6804	5770	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (259). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	1884158	2521534	2866802	2952996	T O T A L^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	1511441	2041565	2330091	2398119	Passenger cars
Autobusy	8841	10193	10661	10969	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	242763	305749	335673	342406	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	45998	56536	59424	60415	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	63350	91277	112522	121792	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 362. **b** Łącznie z trolejbusami. **c** Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page 362. **b** Including trolley buses. **c** Including vans.

TABL. 4 (260). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1375	1163	693	702	National: number
długość w km	59701	50479	35799	29450	length in km
dalekobieżne: liczba	41	29	30	23	long-distance: number
długość w km	10765	11773	11048	6697	length in km
regionalne: liczba	250	156	78	84	regional: number
długość w km	19972	12089	5694	6481	length in km
podmiejskie: liczba	948	955	569	573	suburban: number
długość w km	26678	26217	18917	16019	length in km
miejskie: liczba	136	23	16	22	urban: number
długość w km	2286	400	140	253	length in km
Międzynarodowe: liczba	53	18	9	8	International: number
długość w km	77740	33321	16738	15738	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international communication activity; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (261). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	17286,1	12852,7	12954,9	15422,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	105,2	177,3	116,3	108,6	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób ...	77315,0	52531,9	30704,7	31088,1	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	27,2	30,6	32,5	29,8	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	3078,3	7840,0	14781,8	15288,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	977,5	1153,0	956,7	894,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób ...	517,0	254,2	221,6	218,6	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1546,4	2184,7	2146,9	2107,7	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. **b** Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. **b** Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (262). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	11758	11257	12970	12829	Transport network – lines in km
autobusowe	11251	10839	12503	12353	bus
tramwajowe	435	346	395	395	tram
trolejbusowe	72	72	72	81	trolley bus
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	1845	1983	1945	1937	buses: in units
liczba miejsc	208574	221992	213861	216663	number of seats
tramwaje: w sztukach	427	394	377	368	trams: in units
liczba miejsc	56001	51666	51393	54039	number of seats
trolejbusy: w sztukach	22	21	23	21	trolley buses: in units
liczba miejsc	2442	2331	2077	1869	number of seats
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln:					Transport of passengers ^b (during the year) in mln:
komunikacja naziemna	630	461	436	417	ground transport

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. **b** Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. **b** Estimated data.

TABL. 7 (263). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORTACH LOTNICZYCH**
PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów w tys.:					Passenger arrivals ^b from airports in thous.:
krajowych	16,1	60,1	32,3	28,6	domestic
zagranicznych	512,8	1123,4	1288,0	1482,8	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów w tys.:					Passenger departures ^c to airports in thous.:
krajowych	15,7	48,7	33,2	31,0	domestic
zagranicznych	538,7	1149,3	1320,4	1505,6	foreign

a Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. **b-c** Pasażerowie, dla których Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach jest: **b** – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, **c** – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data not include children below the age of 2. **b-c** Passengers for whom the indicated domestic International Airport Katowice in Pyrzowice is: **b** – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, **c** – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 8 (264). **PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORTACH LOTNICZYCH**
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki przybyłe z portów ^b					Freight arrivals from airports ^b
krajowych	228	702	55	171	domestic
zagranicznych	3130	5661	6330	6799	foreign
Ładunki odprawione do portów ^b					Freight deapartures to airports ^b
krajowych	2	564	86	190	domestic
zagranicznych	2276	4268	6211	5588	foreign

a W lotach komunikacyjnych. **b** Patrz uwagi do działu ust. 8 str.363.

a In transport flights. **b** See general notes, item 8 on page 363.

TABL. 9 (265). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	6355	5015	4360	3792	Accidents
na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	34	20	15	13	per 10 thous. registered road vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	439	352	249	255	Fatalities
na 100 tys. ludności	9,4	7,6	5,4	5,6	per 100 thous. population
Ranni	7894	6132	5324	4584	Injured
na 100 tys. ludności	168,2	132,2	115,9	100,1	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. **b** Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. **b** Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 10 (266). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2014	2015	SPECIFICATION
Wypadki	4360	3792	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	3603	3125	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	769	583	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	1079	899	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	169	164	<i>incorrect overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	535	534	<i>incorrect behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	367	356	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	421	349	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	312	259	<i>of which careless entrance to the roadway</i>
Pozostałe ^b	336	318	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	3603	3125	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	2741	2409	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	150	98	<i>Motorcycles</i>
Rowery	198	181	<i>Bicycles</i>
Motorowery	108	76	<i>Mopeds</i>
Samochody ciężarowe	251	227	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	155	134	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	452	365	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	212	163	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	129	110	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	14	4	<i>of motorcycles</i>
rowerami	36	27	<i>of bicycles</i>
motorowerami	26	14	<i>of mopeds</i>
samochodami ciężarowymi	3	4	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszycy	99	87	<i>Pedestrians</i>

a Zarejestrowane przez Policję. **b** Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny.

c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. **b** Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 11 (267). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1479,3	929,3	615,4	570,3	<i>Telephone main line in thous.</i>
w tym abonenci prywatni ^b	1071,2	658,2	440,9	409,9	<i>of which private subscribers^b</i>
miasta	1287,8	814,8	537,7	500,3	<i>urban areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	907,8	566,0	378,9	354,5	<i>of which private subscribers^b</i>
wieś	191,4	114,4	77,8	70,0	<i>rural areas</i>
w tym abonenci prywatni ^b	163,3	92,2	61,9	55,4	<i>of which private subscribers^b</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	1309,6	796,0	524,5	485,3	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers)</i>
miasta	1135,8	690,4	452,8	420,7	<i>urban areas</i>
wieś	173,7	105,6	71,7	64,6	<i>rural areas</i>
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	8919	5160	1844	590	<i>Public pay telephones</i>
miasta	7460	4056	1474	437	<i>urban areas</i>
wieś	1459	1104	370	153	<i>rural areas</i>

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. **b** Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

a Data concern operators of public telecommunication network. **b** Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których przeważającym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the principal activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with the Polish Classification of Activities – PKD 2007 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data regarding **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) sales of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e. government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g. agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do innych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Liczbę sklepów podano według ich faktycznej lokalizacji.

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

4. Data regarding the wholesale of commodities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, bypassing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area of 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

The number of shops is given according to their actual location.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and takeout consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

7. Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw, opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

7. Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations, are compiled based on reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g. holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (268). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	40097,5	45333,3	48183,2	49215,2	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	5188,7	8372,7	9685,4	10908,3	in million zlotys
w %	12,9	18,5	20,1	22,2	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8543	9775	10490	10751	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (269). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	15989,0	21267,7	23353,3	23726,6	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	75,2	78,8	87,4	90,2	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	24,9	24,0	21,4	19,9	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,0	3,5	4,3	4,0	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	46,3	51,3	61,7	66,3	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	24,8	21,2	12,6	9,8	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activities (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (270). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	46753,6	71475,0	69661,7	71199,5	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	7,4	7,7	11,1	11,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	3,0	2,1	0,8	0,6	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	89,6	90,2	88,1	88,1	Non-foodstuffs ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (271). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Sklepy	48314	43089	40628	44373	Shops
Domy towarowe	8	6	7	8	Department stores
Domy handlowe	54	31	20	20	Trade stores
Supermarkety	381	564	817	869	Supermarkets
Hipermarkety	66	102	101	103	Hypermarkets
Sklepy powszechne	960	858	698	727	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	2736	3642	4396	4572	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	44109	37886	34589	38074	Other shops ^c
Stacje paliw	1006	918	1070	1043	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 372. **b** Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. **c** Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 9 on page 372. **b** According to location of shop/petrol station. **c** Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (272). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	1630	1581	1843	1765	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	419	570	714	624	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	697517	1095994	1446309	1511082	Sales from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	454899	848474	1183231	1233868	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	117737	140220	143917	153076	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (273). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	2015	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					<i>Secured warehouses:</i>
liczba	4390	2878	3175	3023	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	1833,1	1715,5	2287,9	2655,6	<i>storage area in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:					<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	455	370	483	499	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	213,7	170,8	293,7	529,0	<i>storage area in thous. m²</i>
Place składowe:					<i>Storage sites:</i>
liczba	805	565	667	696	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ²	4000,6	2385,5	2685,5	1948,1	<i>storage area in thous. m²</i>
Silosy i zbiorniki:					<i>Siloses and reservoirs:</i>
liczba	411	302	410	391	<i>number</i>
pojemność w dam ³	55,5	147,8	185,0	146,4	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (274). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	216	183	186	187	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	198	171	184	185	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia w tys. m ²	1211,2	1149,4	1157,5	1173,5	<i>area in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	586,5	641,8	592,7	554,7	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	15650	13944	11809	10996	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	8625	7861	6599	6000	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	259	349	359	380	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	33551,7	29014,4	30791,5	28637,8	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. Financial results of enterprises are presented according to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, tertiary education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia. Do zdarzeń nadzwyczajnych nie są kwalifikowane zdarzenia, takie jak: zmiana metod produkcji, sprzedaż zorganizowanej części jednostki, zaniechania lub zawieszenia części działalności, postępowanie układowe.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity. Such events as change in the methods of production, the sale of an organised part of an entity, ceased or suspended activity as well as negotiations are not qualified as extraordinary events.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności, inwestycji krótkoterminowych, krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. the difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of the:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,*
- *founders' capital – in state owned enterprises,*
- *participation fund – in cooperatives,*
- *owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.*

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL 1 (275). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Przychody z całokształtu działalności	217884,7	314914,3	348365,3	369166,7
Revenues from total activity				
sektor publiczny	54753,1	58695,7	42309,4	42493,7
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	163131,6	256218,6	306055,9	326673,0
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytrobów i usług)	141319,7	210094,9	226408,4	238971,4
<i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>				
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	66168,5	94482,1	107918,4	114186,3
<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>				
Przychody finansowe	4504,5	4425,1	5058,9	6084,0
<i>Financial revenues</i>				
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	207073,9	299820,5	336336,3	367014,5
Costs of obtaining revenues from total activity				
sektor publiczny	51135,9	54609,2	44078,7	47456,4
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	155938,0	245211,2	292257,6	319558,1
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Koszt własny sprzedanych produktów (wytrobów i usług)	138695,4	206178,1	227367,3	238960,7
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>				
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	58472,4	83486,4	95439,2	101289,1
<i>Value of goods and materials sold</i>				
Koszty finansowe	3380,0	4897,5	6108,6	11307,9
<i>Financial costs</i>				
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	10810,8	15093,8	12029,0	2152,2
Financial result on economic activity				
sektor publiczny	3617,2	4086,4	-1769,3	-4962,7
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	7193,5	11007,3	13798,3	7115,0
<i>private sector</i>				
Zyski nadzwyczajne	110,9	68,2	50,0	133,6
Extraordinary profits				
sektor publiczny	42,3	41,5	10,9	82,3
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	68,5	26,7	39,1	51,4
<i>private sector</i>				

TABL 1 (275). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW
 WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**
 REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES
 BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł	
Straty nadzwyczajne	54,5	54,6	74,1	150,7
<i>Extraordinary losses</i>				
sektor publiczny	31,3	32,0	39,8	111,5
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	23,2	22,6	34,4	39,2
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy brutto	10867,1	15107,4	12004,9	2135,2
<i>Gross financial result</i>				
sektor publiczny	3628,3	4095,9	-1798,1	-4992,0
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	7238,9	11011,5	13803,0	7127,2
<i>private sector</i>				
Zysk brutto	12953,7	17654,9	17522,1	18421,5
<i>Gross profit</i>				
Strata brutto	2086,6	2547,6	5517,2	16286,4
<i>Gross loss</i>				
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowe- go brutto	2155,7	2219,2	1497,0	860,3
<i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>				
sektor publiczny	873,6	845,0	10,5	-329,9
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	1282,1	1374,1	1486,5	1190,2
<i>private sector</i>				
Wynik finansowy netto	8711,4	12888,2	10507,9	1274,9
<i>Net financial result</i>				
sektor publiczny	2754,7	3250,8	-1808,7	-4662,1
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	5956,7	9637,4	12316,5	5937,0
<i>private sector</i>				
Zysk netto	10790,1	15325,4	15804,8	16334,1
<i>Net profit</i>				
Strata netto	2078,7	2437,2	5296,9	15059,2
<i>Net loss</i>				

TABL. 2 (276). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	217884,7	207073,9	10867,1	2155,7	8711,4
TOTAL	2010	314914,3	299820,5	15107,4	2219,2	12888,2
	2014	348365,3	336336,3	12004,9	1497,0	10507,9
	2015	369166,7	367014,5	2135,2	860,3	1274,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		581,0	519,1	61,9	4,4	57,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		229708,2	231746,3	-2056,6	214,2	-2270,8
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie		27595,0	32082,5	-4516,7	-311,9	-4204,7
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe		173050,4	164468,2	8592,9	1020,4	7572,5
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		22923,6	29315,8	-6392,3	-562,6	-5829,7
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		6139,2	5879,8	259,4	68,3	191,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		15779,8	14694,3	1085,3	151,6	933,7
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		84469,9	82807,0	1662,7	268,2	1394,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		10955,1	10856,6	98,5	81,0	17,5
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		895,9	838,3	57,6	6,9	50,7
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		3298,0	3010,1	288,0	55,7	232,2
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5589,9	5652,8	-62,9	-34,3	-28,6
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		4757,7	4550,6	207,1	33,7	173,4
<i>Real estate activities</i>						

TABL. 2 (276). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
	w mln zł		in mln zł		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4542,5	4011,8	530,8	42,6	488,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3438,6	3356,0	82,6	16,9	65,7
Edukacja <i>Education</i>	289,9	281,7	8,2	1,2	7,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	3270,3	3116,2	156,0	25,2	130,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1338,8	1343,1	-4,2	-8,4	4,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	250,9	230,5	20,3	1,5	18,8

TABL. 3 (277). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw <i>Number of enterprises</i>	Z wynikiem finansowym brutto <i>With gross financial result</i>			Z wynikiem finansowym netto <i>With net financial result</i>		
		dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>	dodatnim (zysk) <i>positive (profit)</i>	ujemnym (strata) <i>negative (loss)</i>	zerowym (0) <i>zero (0)</i>
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2005	6150	79,5	19,2	1,3	77,7	20,2	2,1
TOTAL 2010	6751	80,0	19,7	0,2	79,3	20,2	0,4
..... 2014	7415	81,4	18,4	0,2	80,8	18,9	0,3
..... 2015	7210	83,2	16,6	0,2	82,6	17,2	0,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	302	72,2	27,5	0,3	70,9	29,1	–
sektor prywatny <i>private sector</i>	6908	83,7	16,1	0,2	83,1	16,6	0,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	45	88,9	11,1	–	88,9	11,1	–

TABL. 3 (277). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH (dok.)
 ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
Przemysł Industry	2402	82,3	17,6	0,1	81,7	18,2	0,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	72	68,1	31,9	–	68,1	31,9	–
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	2098	82,8	17,1	0,1	82,2	17,7	0,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	62	82,3	17,7	–	82,3	17,7	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	170	82,4	17,6	–	81,2	18,8	–
Budownictwo Construction	750	83,6	16,3	0,1	82,4	17,2	0,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1892	85,3	14,7	0,1	85,0	14,9	0,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	381	84,5	15,2	0,3	84,3	15,7	–
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	110	66,4	33,6	–	66,4	33,6	–
Informacja i komunikacja Information and communication	209	86,6	13,4	–	85,6	14,4	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	67	77,6	19,4	3,0	76,1	20,9	3,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	271	88,2	10,0	1,8	86,7	10,3	3,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	343	81,6	18,4	–	80,8	19,2	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	277	80,5	19,5	–	79,1	20,6	0,4
Edukacja Education	34	73,5	26,5	–	70,6	29,4	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	373	84,2	15,5	0,3	83,6	16,1	0,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	31	45,2	54,8	–	45,2	54,8	–
Pozostała działalność usługowa Other service activities	25	76,0	24,0	–	76,0	24,0	–

TABL. 4 (278). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	95,0	5,0	4,0	31,1	99,4	132,4
TOTAL	2010	95,2	4,8	4,1	40,1	106,8	145,4
	2014	96,5	3,4	3,0	34,5	95,8	135,9
	2015	99,4	0,6	0,3	33,9	93,7	132,5
sektor publiczny		111,7	-11,7	-11,0	29,2	58,6	76,1
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		97,8	2,2	1,8	34,8	100,4	143,3
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		89,3	10,7	9,9	70,8	155,2	253,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		100,9	-0,9	-1,0	31,5	87,5	121,9
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		116,3	-16,4	-15,2	11,8	29,5	43,2
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		95,0	5,0	4,4	37,6	106,2	149,1
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		127,9	-27,9	-25,4	18,1	54,9	74,4
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		95,8	4,2	3,1	83,0	167,3	189,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		93,1	6,9	5,9	39,6	103,1	146,3
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,0	2,0	1,7	23,3	86,6	150,0
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		99,1	0,9	0,2	29,5	106,0	113,2
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		93,6	6,4	5,7	90,5	122,1	131,5
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		91,3	8,7	7,0	78,3	189,1	220,3
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		101,1	-1,1	-0,5	274,5	452,3	464,6
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		95,6	4,4	3,6	121,2	164,7	198,5
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		88,3	11,7	10,7	89,2	178,0	207,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		97,6	2,4	1,9	36,6	123,9	135,0
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		97,2	2,8	2,4	50,0	137,9	149,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		95,3	4,8	4,0	47,0	156,7	168,9
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		100,3	-0,3	0,3	40,3	58,5	63,1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		91,9	8,1	7,5	38,6	95,6	154,7
<i>Other service activities</i>							

TABL 5 (279). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2005	66057,7	15054,8	5579,3	1933,3
2	TOTAL	2010	106833,0	24536,8	8793,8	3432,3
3	2014	120994,8	32379,1	9842,3	4416,0
4	2015	123952,6	32921,3	10471,0	4866,2
5	sektor publiczny		11394,6	2231,3	546,9	224,7
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		112558,0	30690,0	9924,1	4641,5
	<i>private sector</i>					
7	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		248,8	91,4	30,5	12,0
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
8	Przemysł		77220,9	19951,9	9408,2	3415,7
	<i>Industry</i>					
9	górnictwo i wydobywanie		5063,7	1233,3	147,6	10,9
	<i>mining and quarrying</i>					
10	przetwórstwo przemysłowe		64650,7	17324,9	8614,2	3373,0
	<i>manufacturing</i>					
11	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		5235,6	1175,0	550,8	2,8
	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
12	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2270,9	218,6	95,7	29,0
	<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>					
13	Budownictwo		8070,3	1774,5	227,8	1140,0
	<i>Construction</i>					
14	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		24959,6	10341,1	620,1	99,9
15	Transport i gospodarka magazynowa		3061,2	129,9	64,6	7,3
	<i>Transportation and storage</i>					
16	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		268,0	13,9	7,9	0,2
	<i>Accommodation and catering</i> ^Δ					
17	Informacja i komunikacja		1348,4	118,8	15,4	39,9
	<i>Information and communication</i>					
18	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		1469,8	30,3	2,3	0,4
	<i>Financial and insurance activities</i>					
19	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2573,5	127,8	6,7	26,2
	<i>Real estate activities</i>					
20	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2372,0	211,2	34,0	121,5
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
21	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1009,4	41,1	13,2	1,8
22	Edukacja		69,7	1,6	0,1	0,0
	<i>Education</i>					
23	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		1055,5	46,7	36,0	1,0
	<i>Human health and social work activities</i>					
24	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		122,2	4,4	3,3	0,1
	<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
25	Pozostała działalność usługowa		103,4	36,6	0,8	-
	<i>Other service activities</i>					

Stocks		Należności krótkoterminowe Short-term dues		Inwestycje krótkoterminowe Short-term investments	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe Short-term inter-period settlements	Lp. No.
of which		razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services			
produkty gotowe finished products	towary goods					
<i>in mln zł</i>						
2610,9	4725,9	34069,2	29645,5	15540,5	1393,3	1
4157,9	7731,6	49021,7	41662,7	29456,3	3818,1	2
5927,9	10682,2	54614,9	45122,6	30697,6	3303,2	3
5400,3	11205,4	55969,4	46439,5	31693,4	3368,5	4
1026,5	266,8	4395,6	3325,1	4375,6	392,0	5
4373,8	10938,6	51573,8	43114,4	27317,8	2976,5	6
44,7	3,7	83,0	49,3	69,7	4,8	7
4832,6	1841,1	35451,8	29360,3	19940,7	1876,4	8
980,8	91,2	2077,7	1775,0	1387,7	365,0	9
3772,4	1241,7	29776,6	25245,7	16289,0	1260,1	10
35,8	464,5	2588,3	1714,2	1270,5	201,7	11
43,7	43,7	1009,2	625,3	993,5	49,6	12
197,8	162,3	3501,6	2988,9	2183,8	610,4	13
270,2	8919,9	10530,9	9076,1	3884,9	202,7	14
0,4	53,5	2066,8	1678,3	798,1	66,3	15
0,3	4,8	64,4	33,6	184,4	5,2	16
32,8	27,6	678,4	612,3	479,6	71,6	17
–	25,0	562,6	141,1	868,3	8,6	18
1,1	88,7	563,3	397,3	1571,6	310,7	19
15,8	21,6	1013,3	904,6	1017,7	129,8	20
4,0	16,5	653,3	496,1	273,7	41,4	21
–	0,8	40,9	27,3	23,3	4,0	22
0,6	6,8	685,7	637,6	293,8	29,3	23
–	0,7	35,2	15,8	78,1	4,5	24
–	32,5	38,1	20,8	25,8	2,9	25

TABL. 6 (280). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2005 76837,4	42008,9	24310,4	-7783,8	8723,6
TOTAL	2010 137872,6	66475,3	45469,4	-7960,9	12817,2
	2014 153549,1	62514,9	65549,4	-10420,7	10401,0
	2015 151717,6	65350,6	70471,3	-10780,0	926,1
sektor publiczny	23899,5	18717,3	5015,9	-3636,3	-4671,9
public sector					
sektor prywatny	127818,1	46633,3	65455,4	-7143,7	5598,1
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	404,4	117,8	122,2	-8,7	45,0
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł	103639,6	43538,7	49940,9	-6923,1	-2497,8
Industry					
górnictwo i wydobywanie	4539,4	5255,6	1899,5	-3313,2	-4205,2
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe	68062,1	19695,1	31177,8	-3446,6	7348,8
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	23359,4	13383,5	14870,4	-90,0	-5832,5
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7678,7	5204,4	1993,2	-73,3	191,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo	5213,3	1359,2	3382,2	-1108,5	927,9
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	18916,4	6230,5	8761,7	-285,7	1372,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa	3445,8	1976,8	1754,4	-844,8	40,8
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	805,5	693,4	133,3	-161,5	47,8
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja	1442,6	355,0	737,4	-11,1	232,3
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2320,0	2565,3	388,0	-751,8	-118,5
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9238,9	5754,9	2554,5	-10,7	173,4
Real estate activities					

TABL. 6 (280). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzie- lony (nierozliczo- ny) wynik finansowy z lat ubie- głych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł	in mln zł		
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3438,2	1182,7	1192,8	-100,2	487,6
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	995,4	261,0	641,8	-45,4	59,8
Edukacja <i>Education</i>	79,5	39,6	24,7	-0,6	7,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1422,6	686,9	742,9	-172,7	130,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	238,5	556,7	31,4	-355,3	-0,8
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	116,8	32,3	63,3	0,2	18,8

TABL. 7 (281). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a**

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which assets value of	
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób praw- nych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagra- nicznych foreign persons
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM 2005	30771,6	8036,6	4660,5	3170,8	8523,2
TOTAL 2010	58853,7	11814,2	2949,6	4185,6	12865,6
..... 2014	54624,4	6941,1	2946,2	4947,3	14631,9
..... 2015	57716,5	8474,1	2970,2	5290,6	15307,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	17700,2	5830,7	2905,8	75,6	72,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	40016,3	2643,4	64,4	5215,0	15235,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	87,2	-	-	83,7	3,5

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concern commercial companies, civil law partnerships and other companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 7 (281). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which assets value of	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagra- nicznych foreign persons
Przemysł	41861,8	5957,5	2364,0	2094,9	11704,6
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	4570,7	3149,4	356,2	37,7	737,9
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	18740,7	148,6	1446,9	1960,2	10710,3
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ	13383,5	2659,4	463,0	18,8	106,7
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5166,9	–	98,0	78,3	149,7
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>					
Budownictwo	1319,8	0,1	21,5	379,6	133,9
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	4997,2	562,3	113,6	1542,9	2160,1
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	1753,2	227,9	53,6	142,4	287,6
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	662,5	113,7	133,2	327,1	15,0
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	321,0	2,6	7,9	192,0	48,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2539,0	1492,1	6,2	64,0	799,4
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1819,1	101,0	75,1	114,3	8,1
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	831,5	15,2	160,1	83,9	74,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ	243,2	0,2	8,4	108,3	62,7
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	36,5	–	10,8	11,8	0,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	679,5	0,2	15,3	120,5	2,4
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	555,2	1,6	0,5	19,9	7,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	9,7	–	–	5,2	0,1
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concern commercial companies, civil law partnerships and other companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (282). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	64295,8	13462,0	7355,5	50833,8	5756,4	29916,5
TOTAL	2010	94813,0	20211,8	9082,9	74601,2	10507,0	41477,9
	2014	123376,5	33446,6	17621,9	89930,0	17672,7	44429,0
	2015	129811,1	35324,6	19615,0	94486,6	18401,9	45099,1
sektor publiczny		21285,9	5908,8	2546,0	15377,1	713,1	4431,8
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		108525,2	29415,7	17069,0	79109,5	17688,7	40667,3
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		163,6	52,9	51,4	110,7	42,0	37,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		87345,6	23604,7	11734,2	63740,9	10766,0	29976,9
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie		14921,9	2951,1	851,3	11970,8	176,2	3369,3
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe		52433,3	8916,8	6662,0	43516,5	8890,4	24772,2
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		17380,5	10341,7	2943,1	7038,8	1359,1	1420,1
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2609,9	1395,1	1277,9	1214,7	340,4	415,3
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>							
Budownictwo		6760,5	1225,5	624,8	5535,0	1261,8	2497,1
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		20035,0	3364,3	2270,9	16670,7	4548,2	9568,4
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		4573,7	1852,6	692,4	2721,2	587,9	1016,3
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		643,2	438,4	420,9	204,8	67,8	54,4
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							

TABL. 8 (282). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Długoterminowe <i>Long-term</i>		Krótkoterminowe <i>Short-term</i>		
		razem <i>total</i>	w tym kredyty i pożyczki <i>of which credits and loans</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>	
					kredyty i pożyczki <i>credits and loans</i>	z tytułu dostaw i usług <i>from deli- veries and services</i>
		w mln zł		in mln zł		
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	793,6	178,3	120,1	615,3	83,4	310,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1150,9	749,4	689,1	401,5	118,9	46,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3849,3	2272,8	1919,2	1576,6	247,2	534,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1515,8	306,8	218,5	1209,0	357,3	471,7
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	873,9	114,4	71,6	759,4	108,9	211,7
Edukacja <i>Education</i>	68,0	20,6	15,8	47,4	5,1	12,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1500,9	868,4	632,9	632,6	128,8	301,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	432,6	238,4	135,2	194,2	53,3	40,4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	104,4	37,1	17,9	67,4	25,3	20,3

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa o finansach publicznych:

- do 2009 r. z dnia 30 VI 2005 r. (Dz. U. 2005 Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami),
- od 2010 r. z dnia 27 VIII 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 198),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 446),
- ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 814 i 486),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1015).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the local government units budgets, incurring liabilities involving public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

2. The presented data include information concerning the local government units budgets (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and the voivodship).

3. The legal basis defining processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances:

- till 2009 dated 30 VI 2005 (Journal of Laws 2005 No. 249, item 2104, with later amendments),
- since 2010 dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013, item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments).

Moreover, legal bases for the financial management of local government units are:

- the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2016, item 198),
- the Law on Gmina Government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2016, item 446),
- the Law on Powiat Government, and the Law on Voivodship Government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2016, items 814 and 486),
- the regulation of the Minister of Finance on Budgetary Reporting dated 16 I 2014 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1015).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in acts on local government.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny, podatek od czynności cywilnoprawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, m.in.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego,
 - e) pozostałe dochody, w tym środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł oraz m.in. spadki, zapisy i darowizny, dochody z kar pieniężnych i grzywien, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki od nieterminowo wnoszonych należności stanowiących dochody gminy;
- 2) dotacje:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania:
 - z zakresu administracji rządowej,
 - własne,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore, in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat jointly.

5. Revenue and expenditure of local government units budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the decree of the Minister of Finance. The presented data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree of the Minister of Finance dated 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053 with later amendments).

6. Revenue of local government units budgets comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e. tax on real estate, agricultural tax, tax on means of transport, receipts from lump-sum taxation, inheritance and endowment tax, forest tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e. from stamp duty, service, marketplace fees),
 - d) revenue from property of local government units,
 - e) other revenues of local government units i.e. inheritances, entries and donations, income from monetary penalties, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments constituting the revenue of a gmina;
- 2) grants:
 - a) targeted grants from the state budget for:
 - government administration-related tasks,
 - own tasks,
 - tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,

- b) dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
- c) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- d) dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań,
- e) dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności w ramach budżetu środków europejskich, (paragrafy 200 i 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych);
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów składająca się z części wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej, regionalnej oraz uzupełnienia subwencji ogólnej.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) wydatki majątkowe (w tym inwestycyjne),
- 2) wydatki bieżące, do których zalicza się:
 - dotacje (w tym dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych),
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym wydatki na wynagrodzenia (w tym osobowe), pochodne od wynagrodzeń, zakup materiałów i usług,
 - wydatki na obsługę długu,
 - wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

b) targeted grants for tasks realized on the basis of local government units agreements,

c) grants received from targeted funds,

d) targeted grants on account of financial aid provided among territorial government units for financing own tasks,

e) targeted grants provided under the programmes financed with European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (paragraphs 200 and 620 of the detailed classification of income, expenses, revenues and expenditures, and from foreign sources);

3) general subsidy from the state budget transferred to all local government units for supplementing their own revenue, comprising equalization, educational, compensating, balancing, regional parts and supplement to the general subsidy.

7. Expenditure of local government units budgets include:

- 1) *property expenditure (of which investment),*
- 2) *current expenditure, of which:*
 - *grants (of which for local government budgetary establishments),*
 - *benefits for natural persons,*
 - *current expenditure of budgetary entities, of which wages and salaries (of which personal), derivatives of wages and salaries, purchase of materials and services,*
 - *expenditure for debt servicing,*
 - *expenditure on account of provision of warranties and guarantees.*

8. Information concerning local government units budgets was compiled in the Central Statistical Office on the basis of reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (283). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	12165575,4	3526593,8	6756722,8	961466,6	920792,2
TOTAL	2010	18073187,5	5382334,9	9827352,6	1524509,0	1338991,0
	2014	21864795,9	6353886,4	12206525,0	1663032,7	1641351,8
	2015	22286065,1	6540237,3	12298258,0	1684204,1	1763365,7
Dochody własne		12750694,7	3762581,1	7465173,1	670226,0	852714,5
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym		5829819,7	1578926,0	3226523,1	426685,6	597685,1
Share in income tax						
od osób prawnych		667315,3	48146,7	178124,5	10160,5	430883,6
corporate income tax						
od osób fizycznych		5162504,4	1530779,3	3048398,6	416525,0	166801,4
personal income tax						
Podatek od nieruchomości		2701931,2	998964,3	1702967,0	x	x
Tax on real estate						
Podatek rolny		57945,7	51914,0	6031,7	x	x
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych		106210,3	48825,6	57384,6	x	x
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		184896,9	58579,0	126317,9	x	x
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa		39604,4	11521,4	28082,5	x	x
Stamp duty						
Dochody z majątku		1005426,4	213670,3	750841,8	27679,1	13235,2
Revenue from property						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		494480,9	116817,5	353170,2	12695,2	11798,0
of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar charac- ter						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (283). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł	153637,7	86827,9	48203,0	8024,7	10582,1
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>					
Dotacje ogółem	4425412,2	1137710,8	2121317,6	427800,4	738583,4
Total grants					
Dotacje celowe	3141426,0	811695,4	1408691,0	364237,3	556802,3
<i>Targeted grants</i>					
z budżetu państwa	2407682,9	752418,0	1305740,3	273903,7	75620,8
<i>from the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1589404,7	481331,9	865094,9	170194,2	72753,7
<i>for government administration tasks</i>					
własne	812041,9	269058,9	436671,3	103501,4	2810,3
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	6266,2	2027,2	3974,1	208,1	56,8
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego	608696,7	40040,0	69466,7	44417,2	454772,8
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local government units</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych ...	39203,9	15496,8	19903,9	3793,2	10,0
<i>received from state targeted funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	85842,5	3740,5	13580,1	42123,2	26398,7
<i>for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	1262456,5	325684,3	704315,3	61346,6	171110,3
<i>Grants from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	5109958,2	1639945,4	2711767,3	586177,7	172067,8
General subvention from the state budget					
W tym część oświatowa	4478250,8	1415693,5	2449718,1	514961,5	97877,7
<i>Of which educational part</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. **b** Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (284). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	22286065,1	6540237,3	12298258,0	1684204,1	1763365,7
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	243652,8	161713,9	747,5	40245,3	40946,1
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	1461,7	44,5	1409,1	–	8,1
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	25563,9	25266,6	297,3	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1541022,5	117725,1	694826,7	158145,4	570325,3
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	1319818,0	240113,1	1024689,1	46058,8	8957,1
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	335539,3	8712,7	143688,9	33460,8	149676,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	270980,6	79365,3	131092,3	45598,1	14924,9
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	266078,4	16625,0	175485,0	73968,4	–
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	9310874,0	2895059,5	5368368,2	448306,2	599140,1
<i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>					
Różne rozliczenia	5321616,2	1666319,8	2743343,9	587658,5	324293,9
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	553316,0	240561,0	291091,4	20677,6	985,9
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	130590,5	1253,0	89729,4	37554,1	2054,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1566583,9	546159,3	853809,1	155086,6	11529,0
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	83970,9	12873,7	46605,6	15123,3	9368,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	49732,2	15950,7	26296,3	5636,8	1848,4
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	960177,3	396283,9	546119,8	12880,8	4892,8
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	86178,6	25409,4	48365,1	911,9	11492,1
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	139003,0	58892,9	78042,6	1204,7	862,8
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (285). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	two
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	12126504,8	3499928,8	6743281,3	951875,8	931418,9
TOTAL	2010	18947046,4	5769063,3	10147953,1	1619996,1	1410034,0
	2014	22728682,4	6390966,0	12902720,2	1662754,2	1772241,9
	2015	22216373,5	6502375,4	12277455,4	1644812,4	1791730,3
Wydatki bieżące		17552833,4	5361541,0	9892880,1	1386887,4	911525,0
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		1891694,5	408351,5	933652,6	128660,5	421029,9
Grants						
w tym dla samorządowych zakładów						
budżetowych		81980,0	36834,8	45000,2	145,0	–
of which for government budgetary						
establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1677598,3	643367,3	962398,9	59289,3	12542,8
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		13248103,0	4162735,4	7445727,1	1176912,5	462728,0
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		6925210,2	2229101,7	3786405,5	703430,6	206272,3
wages and salaries						
w tym osobowe		6303003,7	2024385,3	3457041,2	632550,8	189026,5
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		1271580,7	426654,0	687207,2	119881,4	37838,2
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		4135694,1	1251098,6	2460865,6	260725,1	163004,8
purchase of materials and services						
Wydatki na obsługę długu		166435,4	49539,9	94162,6	10076,8	12656,1
Expenditures on debt servicing						
Wyплаты z tytułu gwarancji i poręczeń		9684,0	86,5	8180,0	1417,5	–
Payments related to granting guarantees and						
endorsements						
Wydatki majątkowe		4663540,0	1140834,4	2384575,3	257925,0	880205,3
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		4385470,3	1127616,8	2241565,2	257425,0	758863,3
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. **c** Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. **c** Including grants for financing investment tasks of government budgetary establishments.

TABL. 4 (286). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2015 R.
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISIONS IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	22216373,5	6502375,4	12277455,4	1644812,4	1791730,3
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	278943,8	184571,1	1329,2	40498,1	52545,4
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	17372,3	56,9	1044,7	–	16270,6
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	43247,3	37784,8	5439,1	23,4	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	3724840,0	532231,1	1959719,1	294214,6	938675,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	989669,1	212914,7	747363,6	23241,9	6148,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	340285,5	26353,2	156869,0	25464,4	131598,8
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	1929555,2	727654,6	829643,5	202506,3	169750,7
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	438426,6	81845,7	278239,5	76532,9	1808,6
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego ^b	166766,3	49608,9	94394,4	10106,8	12656,1
<i>Public debt servicing^b</i>					
Różne rozliczenia	102231,8	3386,1	90914,0	7931,7	–
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	6906493,9	2466732,8	3855308,6	480244,9	104207,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	418652,1	49257,7	261859,8	51999,6	55535,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	2620689,3	793023,7	1564607,4	245883,6	17174,6
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	282714,9	31988,4	160483,2	54947,7	35295,6
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	516921,2	79236,8	295614,4	108425,9	33644,0
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska ..	1806012,0	765125,5	1023866,7	8037,5	8982,3
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	807549,1	223884,9	412121,0	7542,0	163911,2
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	706731,5	195303,0	490418,5	3570,3	17439,8
<i>Physical education</i>					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. **b** Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary units connected with this servicing.

TABL. 5 (287). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2014	778410,2	294943,7	482048,7	1417,8	–
Revenue	2015	779845,5	299530,1	478827,6	1487,8	–
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		360341,8	186793,5	173220,4	327,9	–
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		80202,9	35165,7	44892,2	145,0	–
<i>Allocations from local government units budgets^b</i>						
Koszty	2014	761905,8	290159,7	470313,6	1432,5	–
Costs	2015	773374,0	298270,8	473646,3	1456,9	–
w tym: of which:						
Materiały i usługi		348263,8	115546,3	232442,8	274,5	–
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		5877,0	1702,7	4174,3	–	–
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		1187,2	770,7	416,4	–	–
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. **b** Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. **b** Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji, z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne – jeśli nie zaznaczono inaczej – zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a. construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization, excluding interests not included in the value of outlays on fixed assets by entities applying International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the PKD 2007 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and dwellings, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

3. The value of investment outlays incurred by:

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing not more than 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction: residential, recreational (not adapted for permanent residence) as well as sacral was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016, item 1047).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

4. Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 XII is understood:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices;*
- *in entities that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Minister of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational buildings not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures – was estimated.*

4. Division of fixed assets by the PKD 2007 sections was made according to the seat of the local kind-of-activity unit.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (288). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM TOTAL	26304,5	28821,0	29502,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	12451,9	12547,1	10731,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	13852,6	16273,9	18771,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	192,6	203,5	206,8
Przemysł <i>Industry</i>	10487,4	13597,6	14913,1
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1959,3	3338,1	2133,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	5221,4	6322,4	7295,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1741,6	2453,1	4156,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and re- mediation activities</i>	1565,2	1484,0	1327,1
Budownictwo <i>Construction</i>	736,8	590,0	555,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1798,9	2090,6	1895,0
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	5899,8	4297,7	4124,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	302,1	217,6	183,1
Informacja i komunikacja	192,2	428,3	460,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	334,1	258,6	238,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2532,8	3052,3	3310,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	790,6	390,2	437,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	164,4	155,2	223,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	372,0	672,2	743,0
Edukacja	648,3	668,8	705,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	722,8	850,7	679,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1025,5	1220,5	719,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	104,2	127,2	105,7

a Według lokalizacji inwestycji. **b** Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a By localization of investments. **b** Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (289). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	14067,5	19202,1	20116,2
TOTAL			
sektor publiczny	4438,0	7195,6	5742,0
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	9629,5	12006,5	14374,1
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49,7	72,8	59,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	9597,5	12713,3	14061,1
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	1950,8	3334,6	2131,8
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	5019,5	6084,9	7141,1
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1719,7	2429,1	4000,9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	907,5	864,7	787,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	539,2	321,6	401,0
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1422,0	1765,0	1589,4
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	669,0	2034,2	1853,1
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	239,1	180,1	118,8
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	128,6	325,0	355,7
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	191,3	222,3	193,8
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	291,3	320,8	375,6
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	244,8	233,3	292,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	86,8	73,1	103,2
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0,3	0,1	0,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	30,6	44,3	32,2
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	489,5	658,5	455,5
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	69,0	213,1	197,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	18,9	24,7	26,8
<i>Other service activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by localization of investments.

TABL. 3 (290). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		
			budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>
			w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	2010	12567,0	4776,3	6765,4	992,8
TOTAL	2014	16581,8	6910,5	8169,2	1415,9
	2015	17847,1	6574,6	9624,4	1502,8
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		71,4	45,9	17,8	4,1
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		12917,7	4325,7	8029,2	460,9
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		2308,8	1481,0	766,3	53,4
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		7377,9	1388,3	5644,5	328,6
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		2426,9	900,0	1447,9	7,1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		804,1	556,3	170,5	71,9
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		751,1	446,9	228,5	61,7
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1160,7	455,3	460,8	243,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		1051,6	317,0	120,5	613,5
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		86,1	60,2	22,9	2,8
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		228,9	131,5	85,4	11,8
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		203,8	50,8	118,0	12,9
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		276,2	237,8	26,0	12,2
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		296,2	114,9	151,2	30,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		113,9	48,6	32,2	32,7
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja		31,9	16,6	14,0	1,3
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		478,6	210,5	257,5	9,4
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		172,9	109,7	58,5	4,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the seat of the investor.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (291). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	304668,1	395849,5	417408,3
sektor publiczny <i>public sector</i>	126266,1	157384,5	165950,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	178402,0	238465,0	251458,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5440,6	6040,9	6188,7
Przemysł <i>Industry</i>	145490,6	183211,4	192926,7
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	26537,9	37574,0	38113,8
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	71782,8	90108,0	94297,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	31410,7	34100,5	37288,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	15759,2	21428,9	23226,8
Budownictwo <i>Construction</i>	6386,2	7574,2	8273,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	14449,9	21054,4	20322,8
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	30484,6	50174,2	54820,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	2584,8	3701,8	3657,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	5378,8	8249,2	8543,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3334,6	3931,7	4039,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	55243,2	66332,9	68447,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3277,8	4459,7	4714,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	2279,2	2427,0	2683,2

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by the PKD 2007 sections was made according to the seat of the local kind-of-activity unit. ^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 4 (291). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10160,7	9873,0	11115,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja	8674,7	11425,3	12042,2
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6689,9	9294,2	10720,5
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4010,2	6922,9	7658,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	782,3	1176,5	1254,3
<i>Other service activities</i>			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a The division of fixed assets by the PKD 2007 sections was made according to the seat of the local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (292). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a****(bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a**(current book-keeping prices)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	193316,6	242578,3	252226,1
TOTAL			
sektor publiczny	72954,7	79384,2	81029,1
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	120361,9	163194,1	171197,0
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1050,6	1372,9	1416,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł	138642,1	172504,7	179740,4
<i>Industry</i>			
górnictwo i wydobywanie	26452,8	37306,3	37832,8
<i>mining and quarrying</i>			
przetwórstwo przemysłowe	69472,8	87131,0	91224,8
<i>manufacturing</i>			
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	30494,4	32502,8	34275,0
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by the PKD 2007 sections was made according to the seat of the local kind-of-activity unit.

TABL. 5 (292). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2014	2015
	w mln zł		in mln zł
Przemysł (dok.) <i>Industry (cont.)</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	12222,2	15564,5	16407,7
Budownictwo <i>Construction</i>	4187,3	3963,2	4308,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	9965,3	15232,5	14227,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5351,9	8656,5	10147,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	1752,5	2338,0	2234,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	4789,6	7381,8	7510,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2660,4	2997,4	3046,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	14065,2	14284,9	14281,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2057,2	2716,1	2829,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1633,8	1107,1	1254,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1,9	1,7	1,8
Edukacja <i>Education</i>	435,2	519,7	520,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	5209,5	7222,7	8365,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1370,6	2125,8	2142,7
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	143,4	153,4	199,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by the PKD 2007 sections was made according to the seat of the local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts 2010 (the ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases and outside services

obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

(outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM) and costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

*7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.*

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe) i prowadzące księgi rachunkowe,
- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych ujmuje się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi prostytutki).

11. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services) and keeping accounting books,*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations and the main source of financing of which are subsidies from the state budget as well as public corporations and non-profit institutions that meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources.*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

12. *The estimation of the hidden economy and illegal activities is included in the regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing prostitution services).*

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010–2014 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, dokonaną stosownie do standardowej procedury dotyczącej nadmiernego deficytu (tzw. notyfikacja fiskalna). Rewizja wynika z wdrożenia wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2016). Zmiany związane z wdrożeniem zapisów tego podręcznika mające znaczenie dla Polski dotyczyły między innymi zakresu podmiotowego sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz rejestracji abonamentu radiowo-telewizyjnego.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” z dnia 19 X 2016 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.

15. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2014 r.”.

*Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting prostitution, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes.*

***13.** Data from regional accounts for the years 2010–2014 were changed in relation to those published previously as a consequence of revision in the annual national accounts, made due to the standard excessive deficit procedure (the so-called fiscal notification). Revision results from implementing the requirements included in the latest “Manual on Government Deficit and Debt” (MGDD, 2016 edition). Changes connected with introducing the provisions of this manual of importance to Poland, concerned among other things subjective range of the general government sector as well as radio and TV licence fees recording.*

***14.** Detailed description of the changes introduced in the national accounts can be found in the CSO news release „Zweryfikowany szacunek produktu krajowego brutto za lata 2010-2015” of 19 X 2016, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/zweryfikowany-szacunek-produktu-krajowego-brutto-za-lata-2010-2015,9,2.html>.*

***15.** Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2014”.*

TABL. 1 (293). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2013	2014	2010	2013	2014
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	186432	206348	213589	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	163972	183175	189378	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor: <i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw niefinansowych	91729	102426	105692	55,9	55,9	55,8
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych	21074	22872	24047	12,9	12,5	12,7
<i>general government</i>						
gospodarstw domowych <i>households</i>	45701	51647	52802	27,9	28,2	27,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1229	1478	1395	0,7	0,8	0,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	57115	62503	65385	34,8	34,1	34,5
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	35654	40380	44679	21,7	22,0	23,6
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	13398	14237	15129	8,2	7,8	8,0
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ; trans- port i gospodarka magazy- nowa; zakwaterowanie i gastronomia ^A ; informacja i komunikacja	43790	50192	50109	26,7	27,4	26,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^A; transportation and storage; accommoda- tion and catering^A; infor- mation and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsłu- ga rynku nieruchomości ^A	12904	13830	14727	7,9	7,6	7,8
<i>Financial and insurance activities; real estate activi- ties</i>						
Pozostałe usługi	35536	40934	42634	21,7	22,3	22,5
<i>Other services</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA	40201	44796	46499	x	x	x
PER CAPITA						

TABL. 2 (294). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF THE PRODUCTION ACCOUNT AND THE GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	393022	434873	441179	<i>Gross output</i>
Zużycie pośrednie	229050	251698	251800	<i>Intermediate consumption</i>
Wartość dodana brutto	163972	183175	189378	<i>Gross value added</i>
w tym koszty związane z zatrudnieniem	74950	83987	86812	<i>of which compensation of employees</i>
Nadwyżka operacyjna brutto	87218	97256	100893	<i>Gross operating surplus</i>

TABL. 3 (295). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				<i>Gross primary income:</i>
w milionach złotych	120470	137335	139248	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	25977	29814	30315	<i>per capita in zł</i>
Dochody do dyspozycji brutto:				<i>Gross disposable income:</i>
w milionach złotych	121590	137423	139888	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	26219	29833	30454	<i>per capita in zł</i>

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON woj. śląskiego i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej REGON jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1068) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz.U. poz. 2009).

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register in the Śląskie Voivodship and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular PKD 2007 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register REGON is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers dated 29 June 1995 on Official Statistics (uniform text Journal of Laws 2016, item 168) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers dated 30 November 2015 on the Mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire and certificate specimens (Journal of Laws, item 2009).

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Uwaga do tablic

W podziale według sektorów własności, form własności oraz sekcji PKD dane nie uwzględniają podmiotów, dla których informacja o formie własności oraz rodzaju działalności przeważającej nie występuje w rejestrze REGON.

Note to tables

In the division by ownership sectors, forms of ownership and PKD sections data do not include entities for which the information on the form of ownership and type of predominant activity does not occur the REGON register.

TABLE 1 (296). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	426266	451635	461933	465779	TOTAL
sektor publiczny	18297	16551	16103	16032	public sector
sektor prywatny	407969	435084	445791	447042	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	128	19	8	8	State owned enterprises
Spółki	64544	68139	80010	83948	Companies
w tym:					of which:
handlowe	25674	32809	43862	47907	commercial
cywilne	38741	35189	35988	35878	civil law
Spółdzielnie	1249	1162	1171	1151	Cooperatives
Fundacje	629	884	1414	1678	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	6673	8395	9779	10181	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	326898	342941	335349	334531	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>								Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						
				razem total	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>		
					jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				
OGÓŁEM 2005	426266	99368	128	25674	92	4511	38741	1249	326898	
TOTAL 2010	451635	108694	19	32809	87	5629	35189	1162	342941	
2014	461933	126584	8	43862	47	6704	35988	1171	335349	
2015	465779	131248	8	47907	45	6830	35878	1151	334531	
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	4885	893	–	249	1	43	165	149	3992	
Przemysł <i>Industry</i>	47189	13541	6	9039	22	1690	4214	116	33648	
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	44169	11751	6	7583	11	1500	4000	111	32418	
Budownictwo <i>Construction</i>	51844	9922	1	5928	–	577	3775	152	41922	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a <i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>	129009	28973	–	14203	3	2632	14462	190	100036	
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	28768	3373	–	1997	8	309	1322	5	25395	
Zakwaterowanie i gastronomia ^a <i>Accommodation and catering^a</i>	14623	3784	–	1025	3	166	2676	24	10839	
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	13057	3253	–	2290	2	235	925	13	9804	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (297). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						spółdzielnie <i>cooperatives</i>
				razem total	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>cooperatives</i>		
					jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	15579	2469	–	1525	1	90	789	75	13110	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	25743	21465	1	2059	3	206	674	317	4278	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	42060	8140	–	4905	1	424	2948	46	33920	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	12674	2994	–	1912	–	278	1005	22	9680	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1775	1762	–	10	–	1	3	1	13	
Edukacja <i>Education</i>	16528	8568	–	449	–	35	530	5	7960	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	24395	3180	–	1492	1	49	982	16	21215	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	8358	4598	–	450	–	60	553	9	3760	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	28851	13892	–	355	–	34	855	11	14959	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (298). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships		
		razem total	akcyjne joint- -stock	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimi- ted partner- ships	komandytowe limited partner- ships
OGÓŁEM	2005 25674	22344	1018	21326	3330	3137	92
TOTAL	2010 32809	27988	1077	26911	4821	4047	556
	2014 43862	37443	1234	36209	6419	4425	1416
	2015 47907	40899	1262	39637	7008^a	4569	1856
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	249	230	6	224	19	11	8
Przemysł	9039	7876	395	7481	1163	792	337
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe	7583	6543	308	6235	1040	739	274
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo	5928	5263	141	5122	665	351	287
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14203	11697	224	11473	2506	1931	525
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	1997	1683	31	1652	314	247	63
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1025	883	13	870	142	100	36
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	2290	2099	67	2032	191	119	66
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1525	1317	118	1199	208	112	49
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2059	1669	71	1598	390	167	139
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4905	4296	103	4193	609	233	191
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support services activities</i>	1912	1707	27	1680	205	124	68
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10	10	–	10	–	–	–
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	449	392	6	386	57	45	10
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1492	1016	15	1001	476	292	61
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	450	412	39	373	38	27	11
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	355	332	5	327	23	16	5
<i>Other service activities</i>							

^a W tym 259 spółek partnerskich i 324 spółki komandytowo-akcyjne.

^a Of which 259 professional partnerships and 324 limited joint-stock partnerships.

Tabl. 4 (299). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>								
		spółki <i>companies</i>						cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>							
			handlowe <i>commercial</i>				razem <i>total</i>			
			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>						
		akcyjne <i>joint-stock</i>		z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>						
OGÓŁEM	2005	28674	2942	1207	17	1027	1731	10	23992	
TOTAL	2010	46390	3753	2303	39	1957	1447	13	40681	
	2014	36859	4278	3345	36	2881	922	39	30403	
	2015	36213	5055	4226	36	3622	826	5	29524	
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		241	23	19	–	15	1	–	218	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>										
Przemysł		3277	711	602	8	495	109	–	2560	
<i>Industry</i>										
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		3032	587	486	6	397	101	–	2442	
Budownictwo		4744	570	496	3	416	74	2	4171	
<i>Construction</i>										
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a		8808	1219	979	3	850	240	1	7582	
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>										
Transport i gospodarka magazynowa		2249	247	218	2	198	29	–	2002	
<i>Transportation and storage</i>										
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		1346	188	115	1	90	73	2	1151	
<i>Accommodation and catering^a</i>										
Informacja i komunikacja		1570	269	241	2	219	28	–	1300	
<i>Information and communication</i>										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 4 (299). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		w tym of which							
		handlowe commercial			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
		razem total	akcyjne joint-stock	razem total					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	1341	214	191	5	169	23	–	1127	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	978	283	261	1	210	22	–	341	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3888	651	573	6	510	78	–	3227	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support services activities</i>	1526	283	241	–	218	42	–	1240	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	36	–	–	–	–	–	–	1	
Edukacja <i>Education</i>	1298	85	59	–	53	26	–	910	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1775	155	123	2	85	32	–	1598	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	610	73	49	3	39	24	–	442	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1998	68	43	–	42	25	–	1650	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (300). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which								
		spółki companies						cywilne civil law partnerships	spółdzielnie co-operatives	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which							
			handlowe commercial		akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
			razem total	w tym of which						
OGÓŁEM	2005	30881	1964	260	23	200	1703	17	28528	
TOTAL	2010	25473	1324	370	26	261	952	12	23838	
	2014	34798	1378	474	13	299	903	14	32768	
	2015	32115	1268	420	18	253	848	13	29907	
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		198	3	1	–	–	2	1	193	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>										
Przemysł		2709	155	70	7	51	85	3	2548	
<i>Industry</i>										
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		2581	140	59	6	42	81	2	2437	
Budownictwo		4441	139	51	2	35	88	1	4300	
<i>Construction</i>										
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10373	436	128	3	63	308	2	9934	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>										
Transport i gospodarka magazynowa		2285	51	14	1	8	37	–	2234	
<i>Transportation and storage</i>										
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1349	74	12	–	8	62	–	1274	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>										
Informacja i komunikacja		834	34	17	–	11	17	–	800	
<i>Information and communication</i>										

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 5 (300). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		spółki companies					cywilne civil law partnerships	spół- dzielnie co- operatives	osoby fizycz- ne prowadzą- ce działal- ność gospo- darczą natural per- sons con- ducting eco- nomic activity
		w tym of which				razem total			
		handlowe commercial			z ogranic- zoną odpo- wie- dzial- nością with limited liability				
		razem total	akcyjne joint- -stock	w tym of which					
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa <i>Financial and insurance activities</i>	1513	46	22	2	10	24	3	1463	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	409	47	22	2	12	25	3	340	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2403	124	34	1	18	90	–	2274	
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ <i>Administrative and support services activities</i>	1130	41	14	–	9	27	–	1089	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	52	–	–	–	–	–	–	–	
Edukacja <i>Education</i>	1208	25	8	–	4	17	–	860	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activi- ties</i>	958	43	20	–	18	23	–	904	
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	432	16	2	–	2	14	–	393	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1815	33	4	–	4	29	–	1298	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

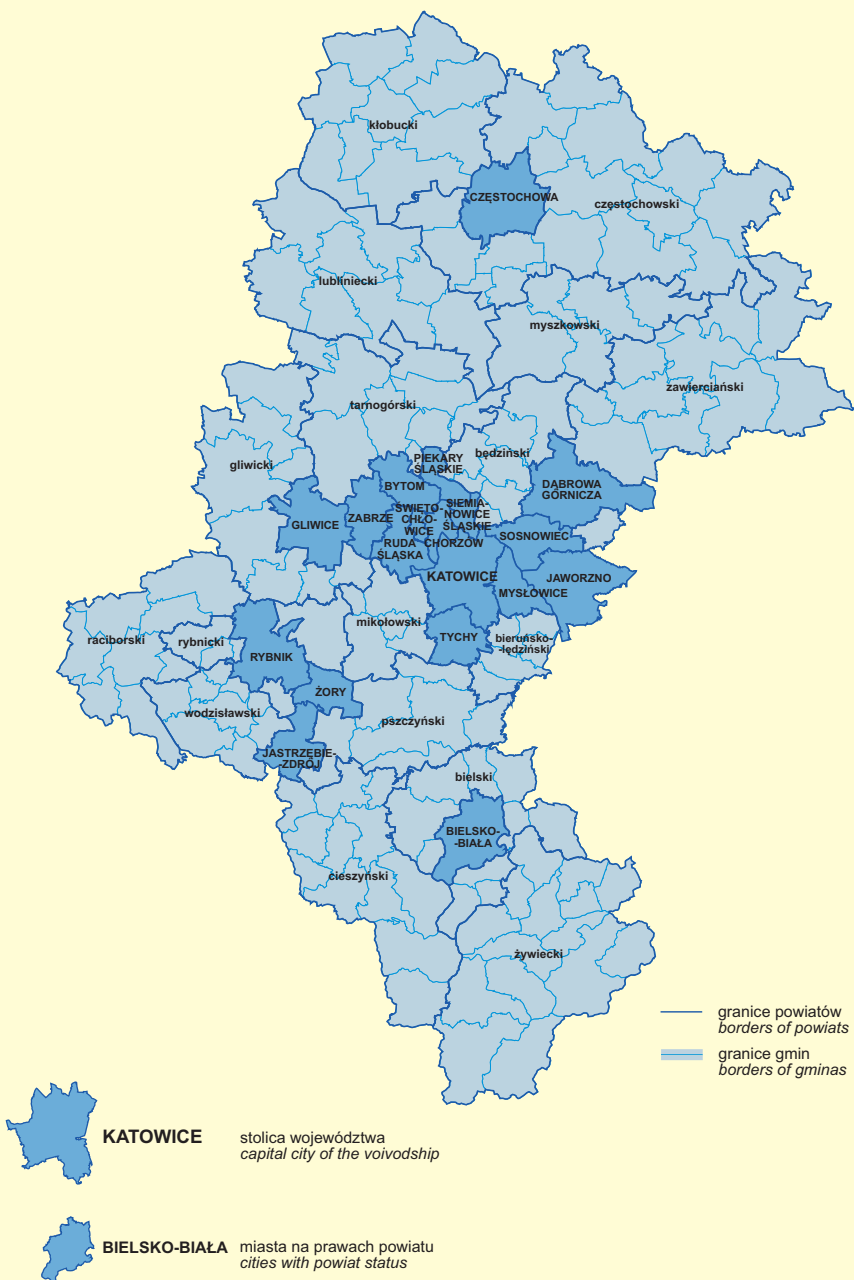
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP IN 2015

As of 31 XII

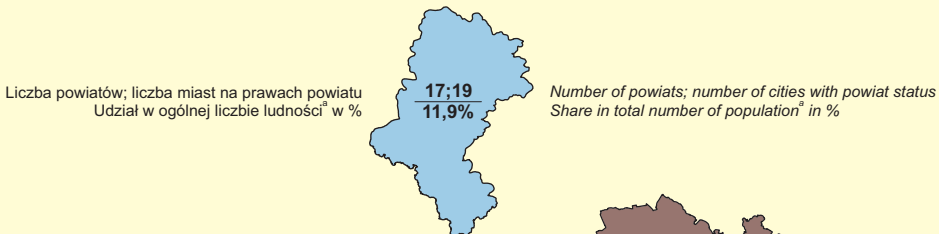

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2016 R.**

Stan w dniu 1 I

*DIVISION OF THE ŚLĄSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE
OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2016*

As of 1 I

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

44 bielski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- bielski (10)
- cieszyński (12)
- żywiecki (15)

Miasto na prawach powiatu (NTS 3):

City with powiat status (NTS 4):
Bielsko-Biała (1)

45 bytomski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- lubliniecki (8)
- tarnogórski (9)

Miasta na prawach powiatu (NTS 3):

Cities with powiat status (NTS 4):
Bytom (1)
Piekary Śląskie (1)

46 częstochowski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- częstochowski (16)
- kłobucki (9)
- myszkowski (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 3):

City with powiat status (NTS 4):
Częstochowa (1)

47 gliwicki

Powiat Powiat (NTS 4):

- gliwicki (8)

Miasta na prawach powiatu (NTS 3):

Cities with powiat status (NTS 4):
Gliwice (1)
Zabrze (1)

48 katowicki

Miasta na prawach powiatu (NTS 3):

Cities with powiat status (NTS 4):

- Chorzów (1)
- Katowice (1)
- Mysłowice (1)
- Ruda Śląska (1)
- Siemianowice Śląskie (1)
- Świętochłowice (1)

49 rybnicki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- raciborski (8)
- rybnicki (5)
- wodzisławski (9)

Miasta na prawach powiatu (NTS 3):

Cities with powiat status (NTS 4):
Jastrzębie-Zdrój (1)
Rybnik (1)
Żory (1)

50 sosnowiecki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- będziński (8)
- zawierciański (10)

Miasta na prawach powiatu (NTS 3):

Cities with powiat status (NTS 4):
Dąbrowa Górnicza (1)
Jaworzno (1)
Sosnowiec (1)

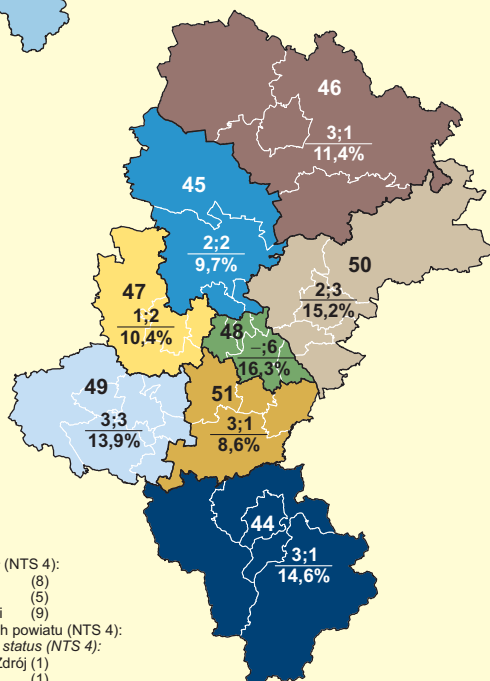
51 tyski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- bieruńsko-łedziński (5)
- mikołowski (5)
- pszczyński (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 3):

City with powiat status (NTS 4):
Tychy (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

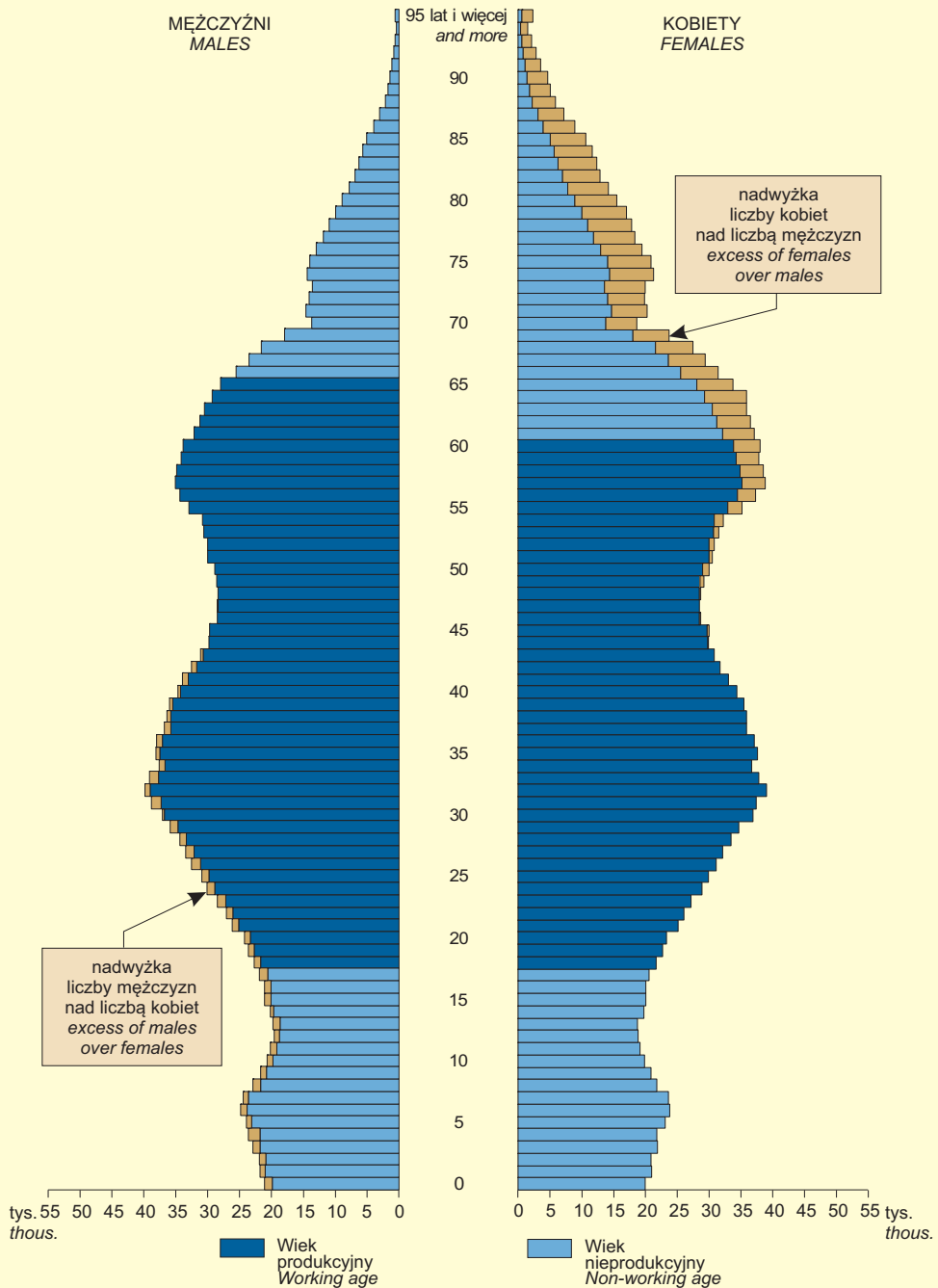
a Stan w dniu 31 XII 2015 r.; odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.
a As of 31 XII 2015; respectively: for the voivodship – share in Poland, for subregions – share in the voivodship.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

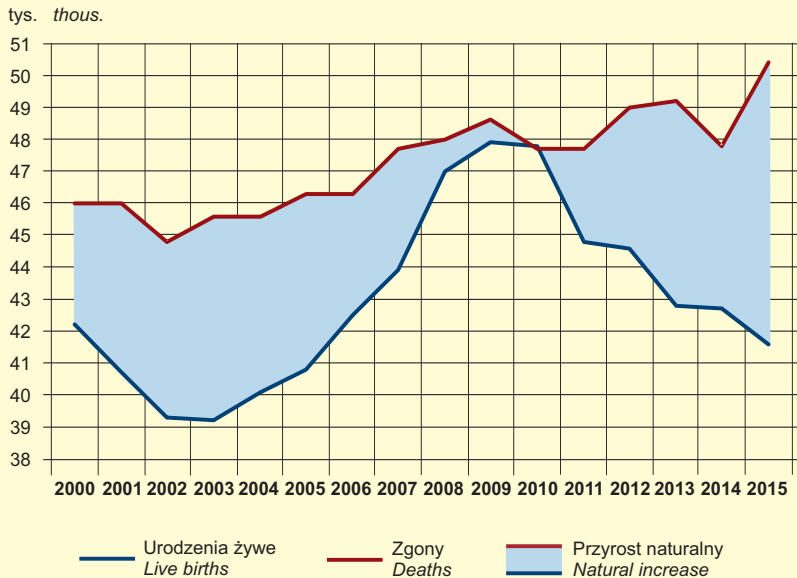
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2015

As of 31 XII

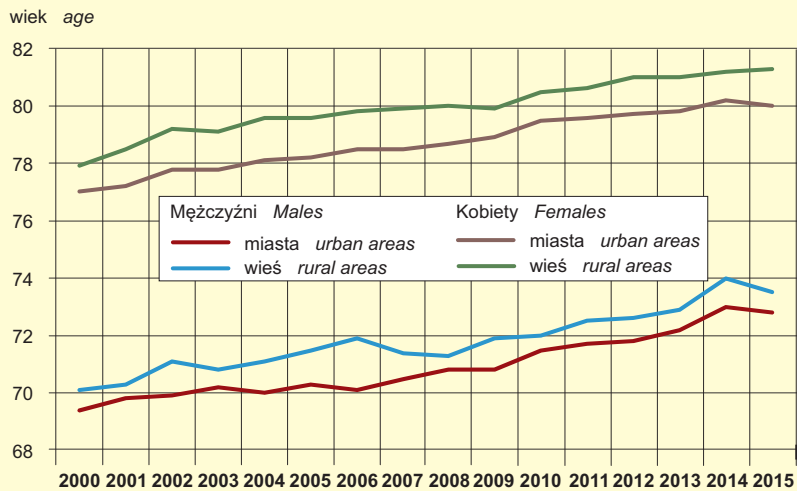
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

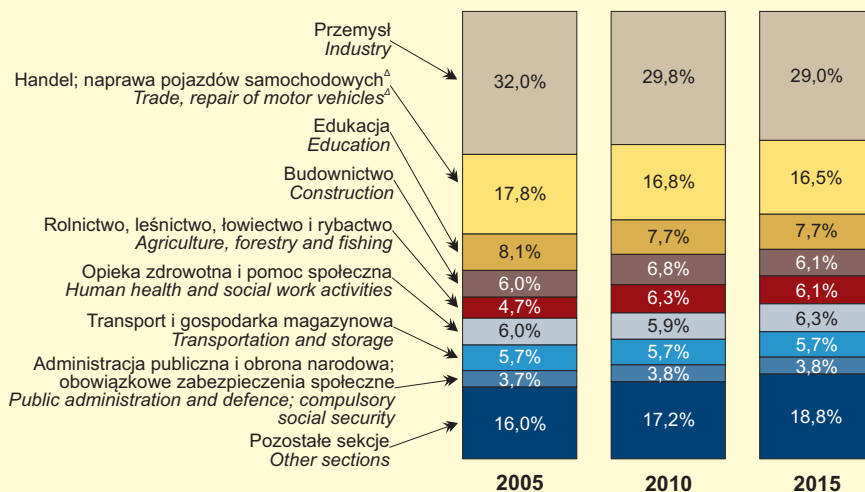

STRUKTURA PRACUJĄCYCH WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS BY SECTIONS

As of 31 XII

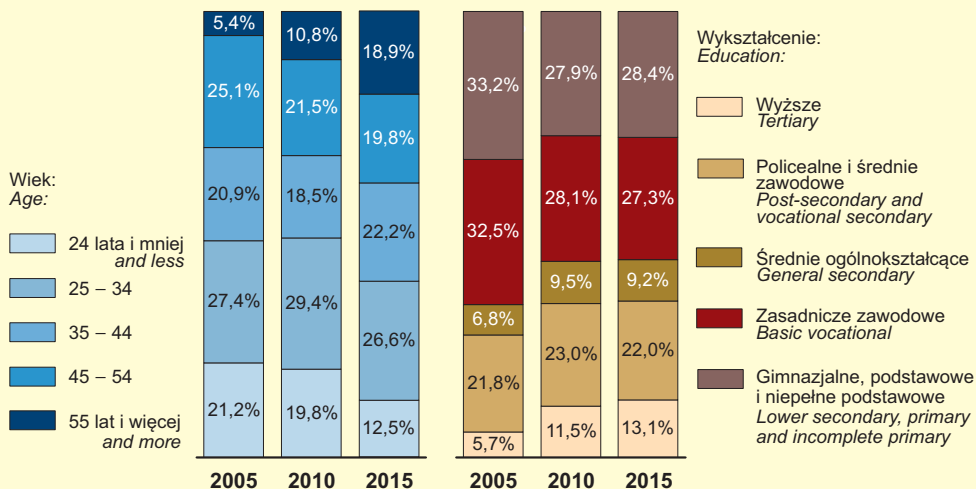

STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

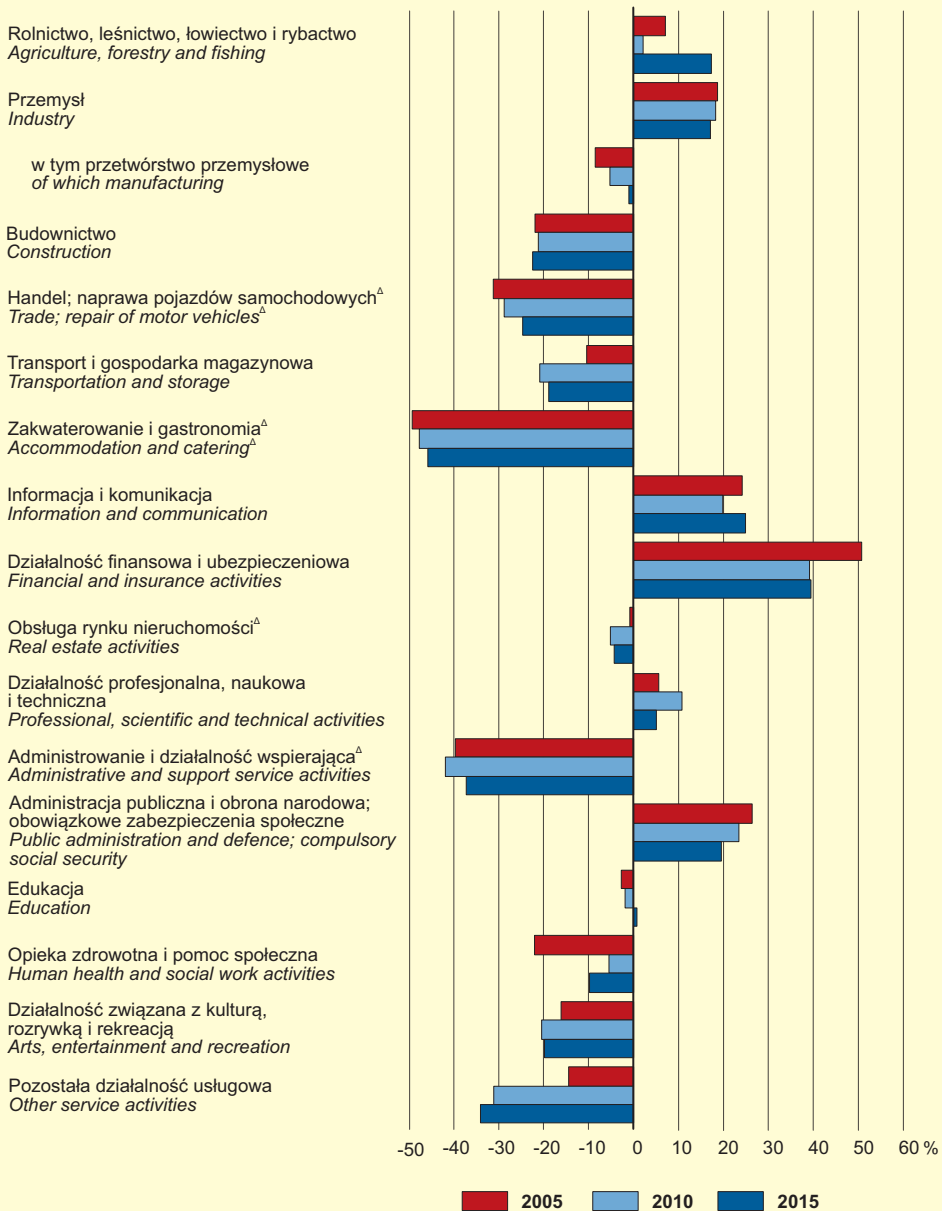
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA^a W WOJEWÓDZTWIE

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES^a IN THE VOIVODSHIP

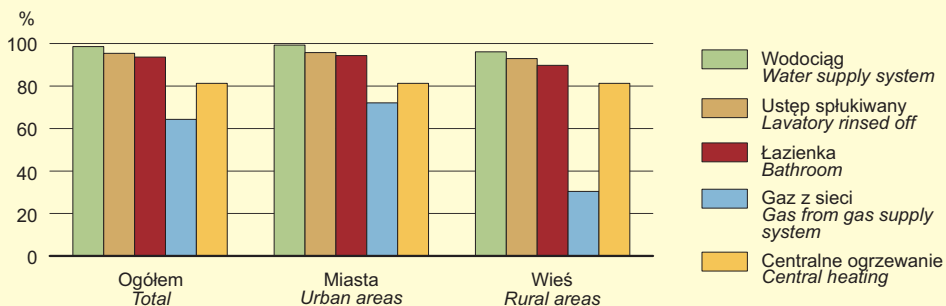

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

UDZIAŁ MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE W MIESZKANIACH OGÓLEM W 2015 R.

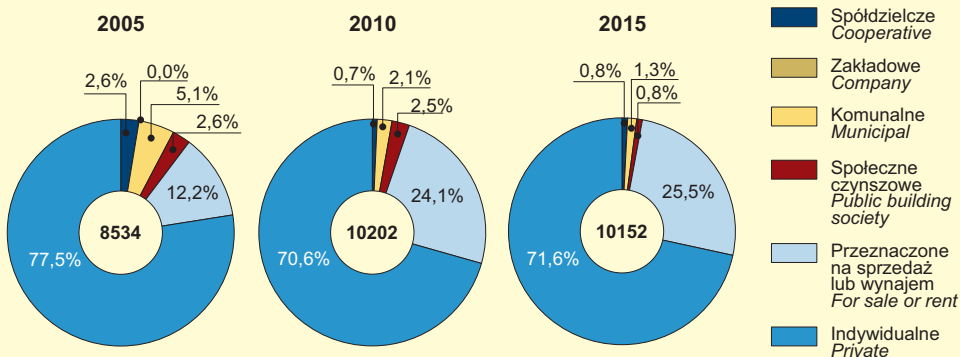
Stan w dniu 31 XII

SHARE OF DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN TOTAL DWELLINGS IN 2015
As of 31 XII

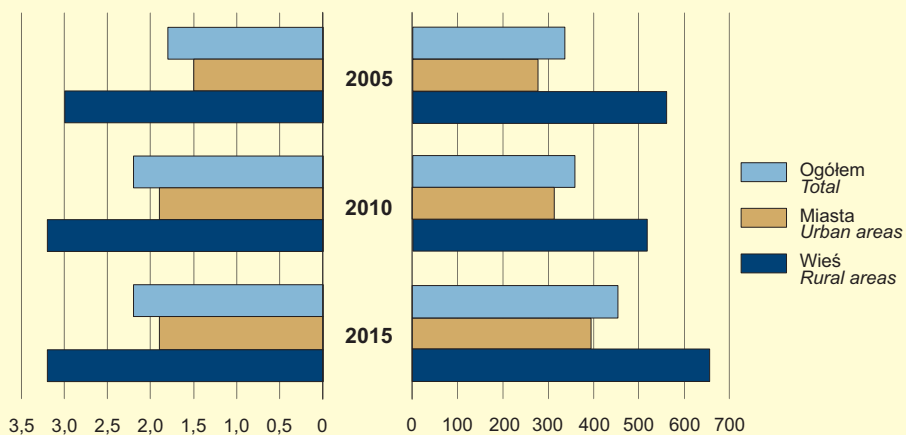
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

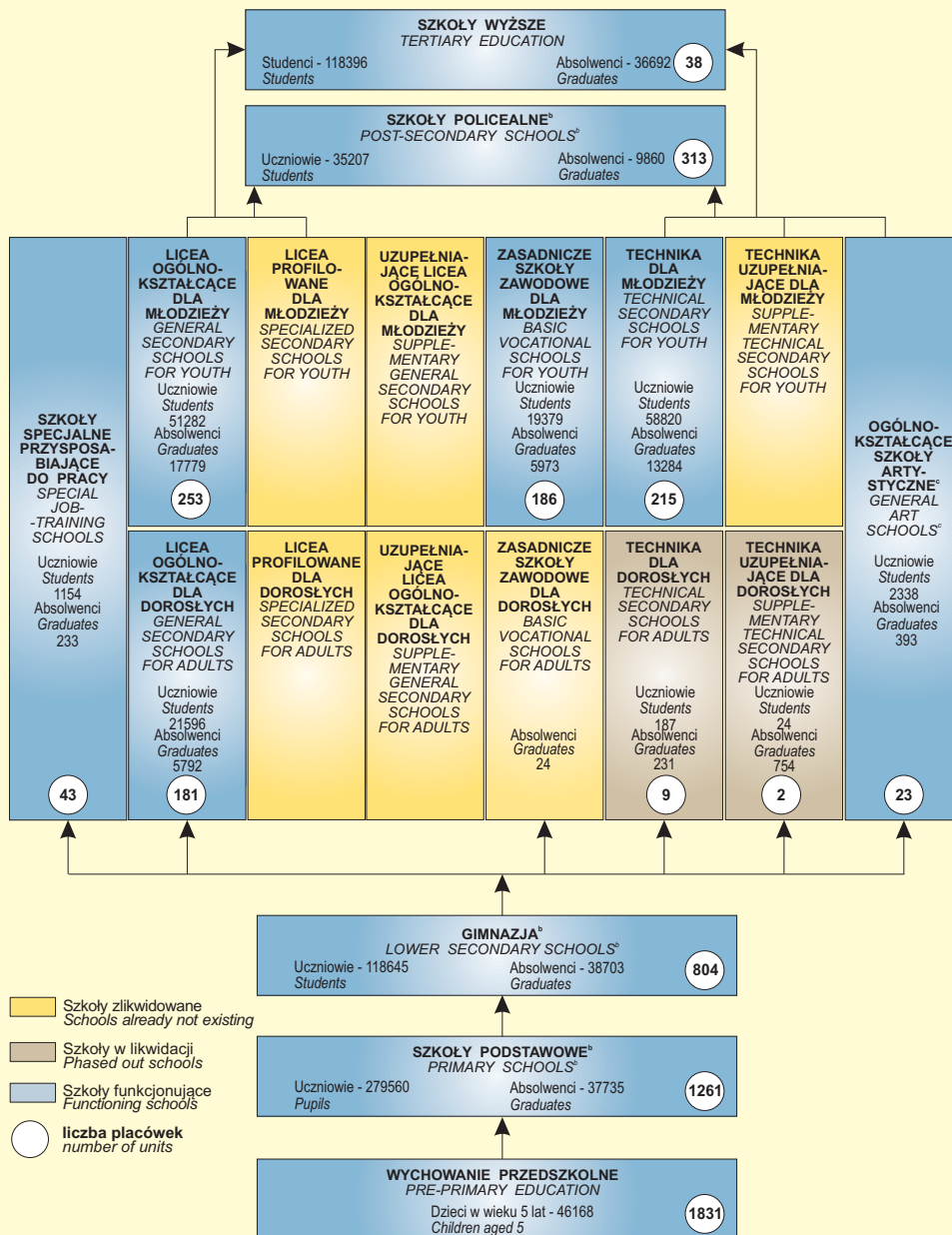

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2015/16^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2015/16 SCHOOL YEAR^a

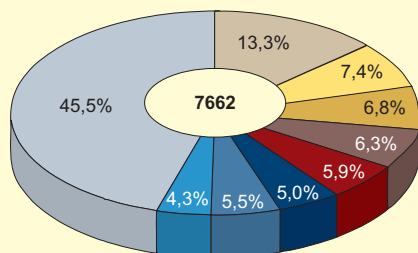
a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2014/15. **b** Łącznie ze szkołami dla dorosłych. **c** Dające uprawnienia zawodowe.
a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the 2014/15 school year. **b** Including schools for adults. **c** Leading to professional certification.

LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2015 R.

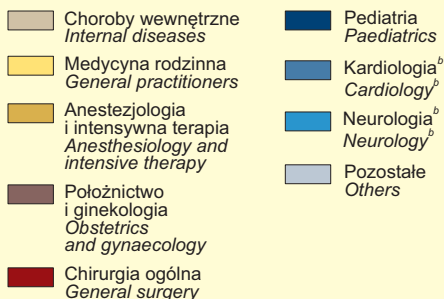
Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2015

As of 31 XII

Specjalizacje:
Specialization:

a Lekarze ze specjalizacją II stopnia i z tytułem specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny.

b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

a Doctors with II degree specialization and with the title of specialist in a given field of medicine.

b Including childrens specialists.

STRUKTURA MIESZKAŃCÓW PLACÓWEK STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

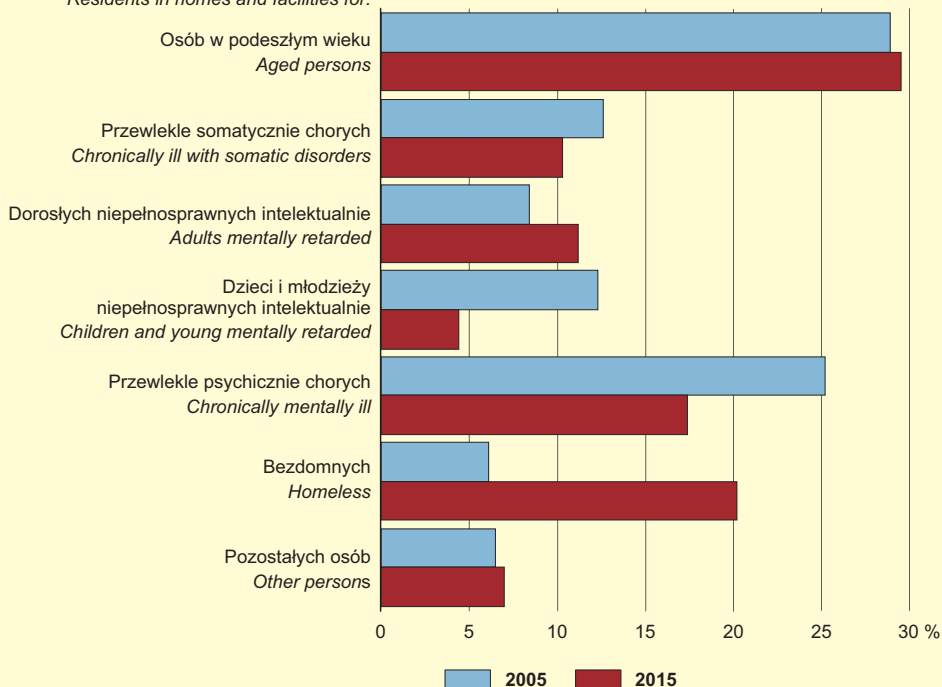
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF RESIDENTS OF STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

Mieszkańcy w domach i zakładach dla:

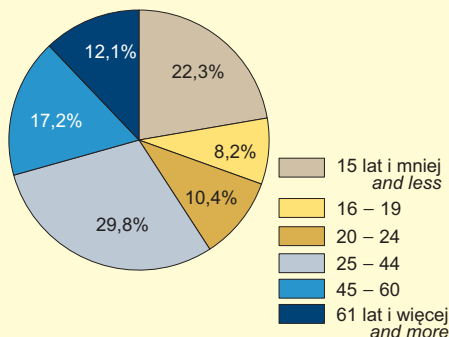
Residents in homes and facilities for:

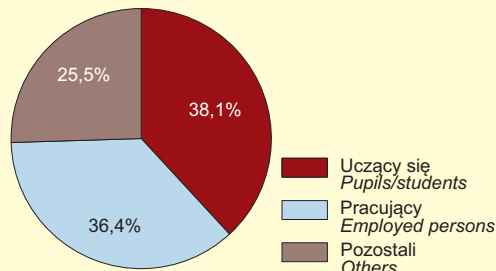
STRUKTURA CZYTELNIKÓW BIBLIOTEK PUBLICZNYCH^a W 2015 R.

STRUCTURE OF BORROWERS OF PUBLIC LIBRARIES^a IN 2015

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

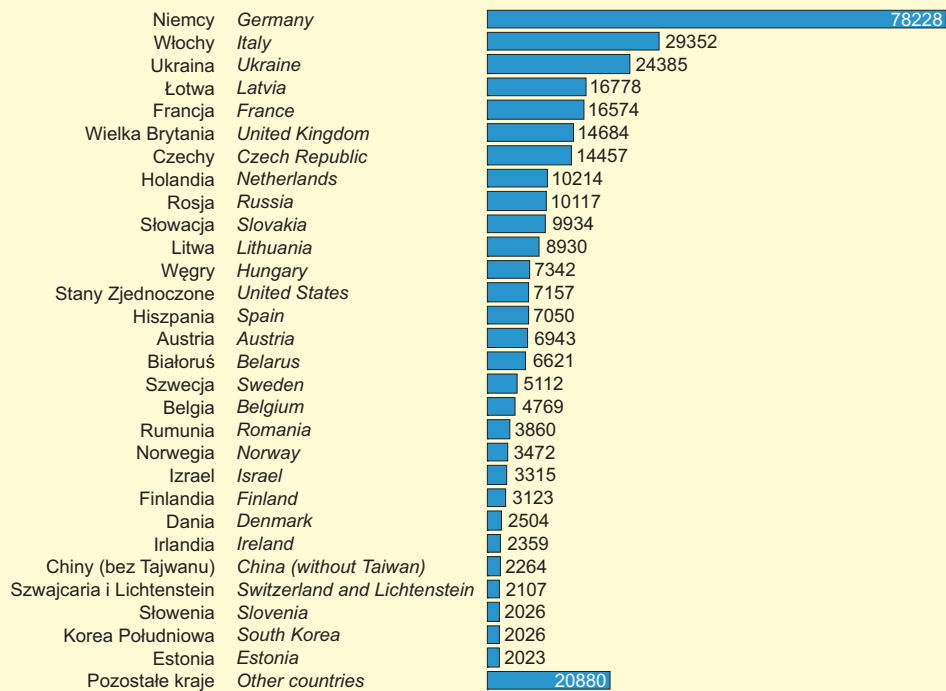
WEDŁUG ZAJĘCIA
BY OCCUPATION

a Łącznie z punktami bibliotecznymi.
a Including library service points.

TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z NOCLEGÓW WEDŁUG KRAJU STAŁEGO ZAMIESZKANIA W 2015 R.

FOREIGN TOURISTS USING TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS BY COUNTRY OF THEIR PERMANENT RESIDENCE IN 2015

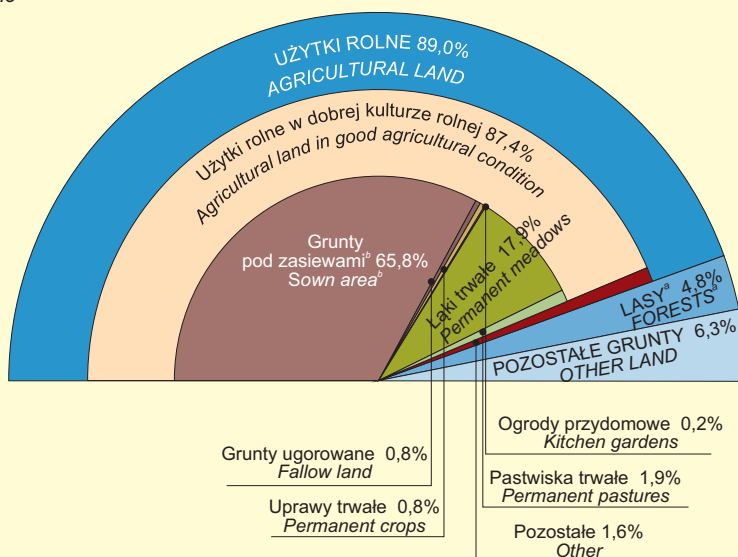

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW OGÓŁEM W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2015 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL FARMS IN 2015

As of June

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.

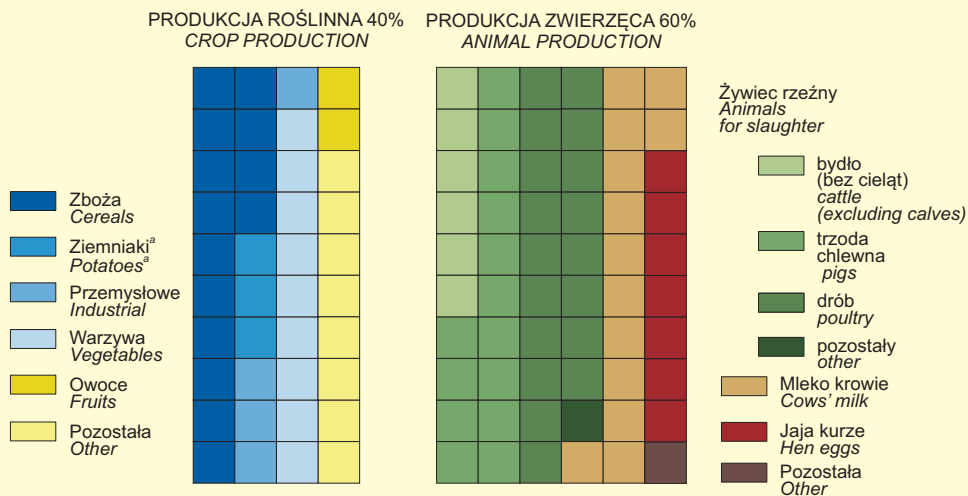
^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture.

^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2014 R. (ceny stałe 2013)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2014 (constant prices 2013)

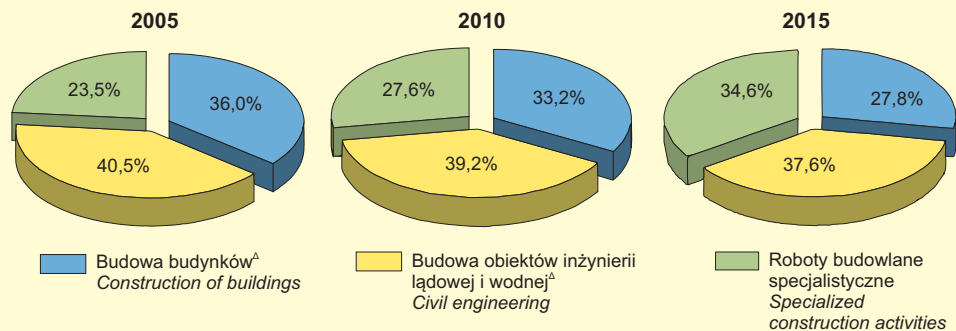
^a Łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych.

^a Including kitchen gardens production.

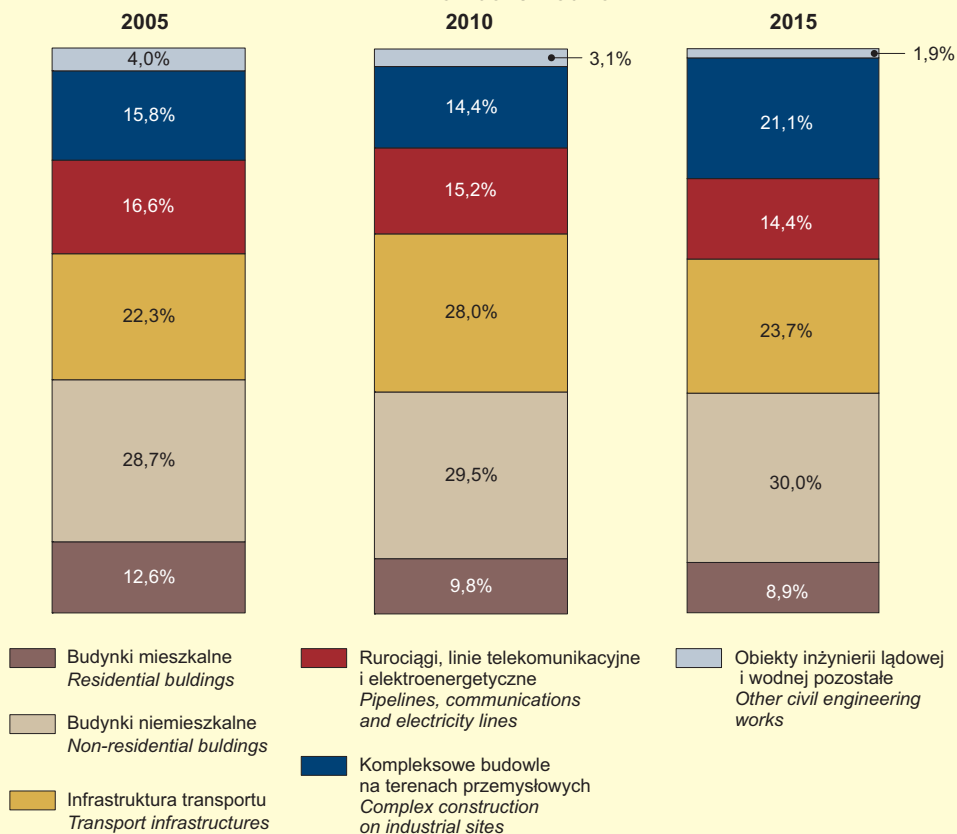
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISION

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH BY TYPE OF CONSTRUCTION

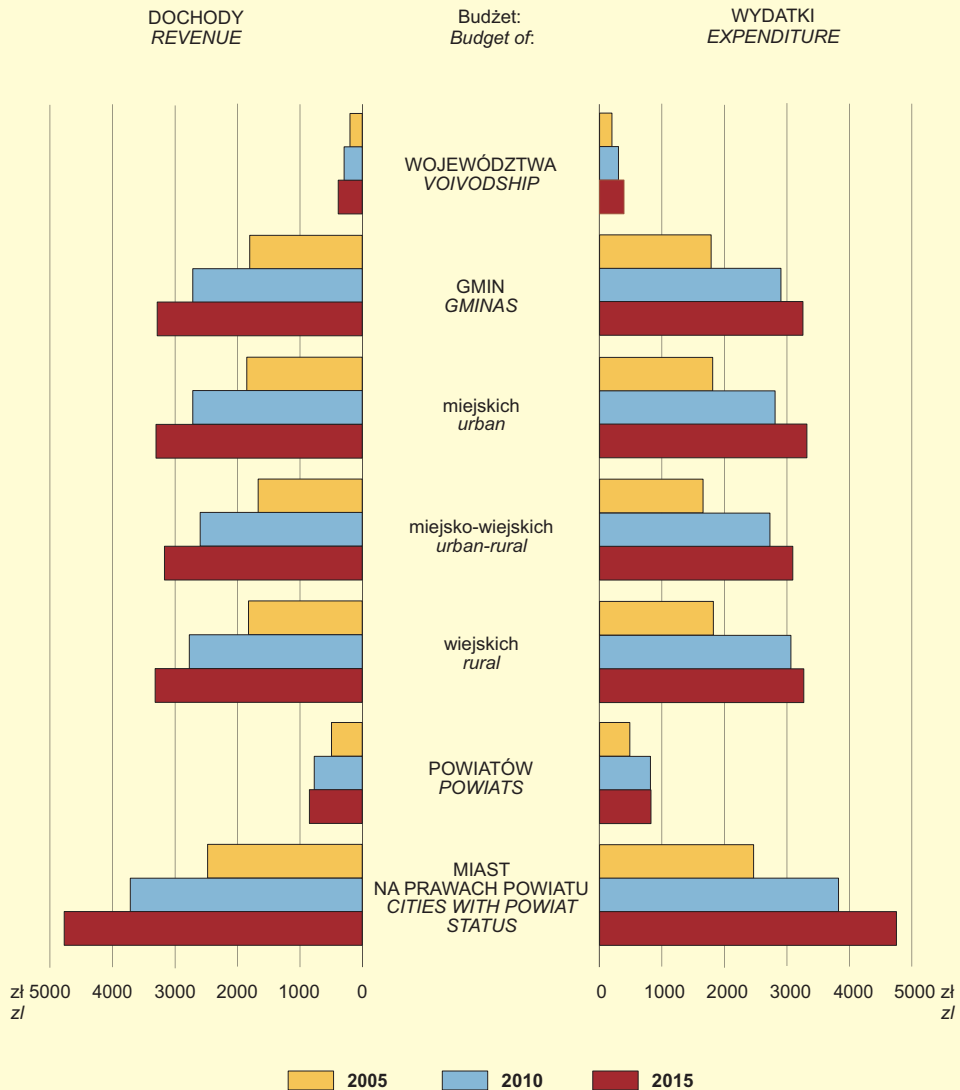

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa śląskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Śląskie Voivodship, without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA**

REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS
PER CAPITA

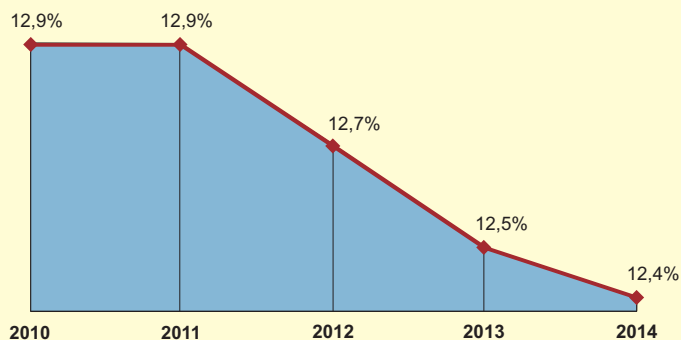

UDZIAŁ W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO

(ceny bieżące)

SHARE IN THE GENERATION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT

(current prices)

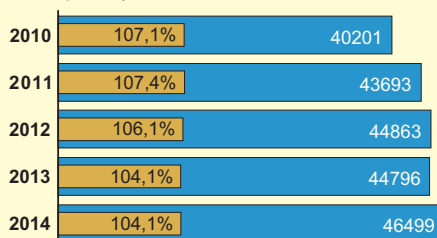
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA

(ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA

PER CAPITA

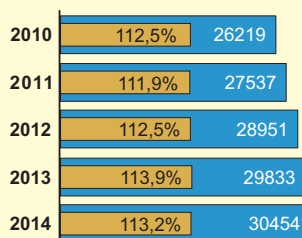
(current prices)

NOMINALNE DOCHODY DO DYSPOZYCJI BRUTTO W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA

GROSS NOMINAL DISPOSABLE INCOME

IN THE HOUSEHOLDS SECTOR PER CAPITA

■ w złotych
in zlotys

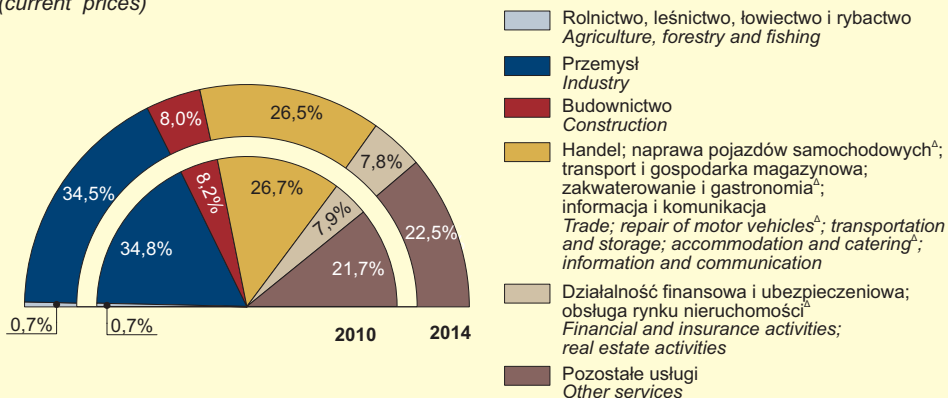
■ Polska = 100
Poland = 100

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI

(ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KIND OF ACTIVITY

(current prices)

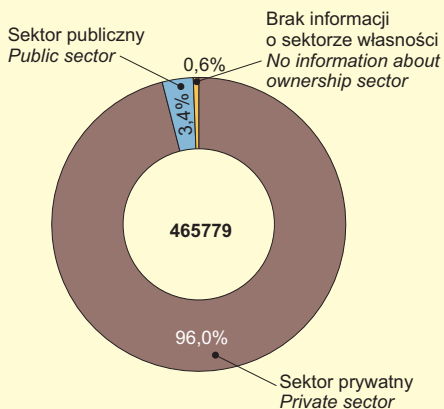
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

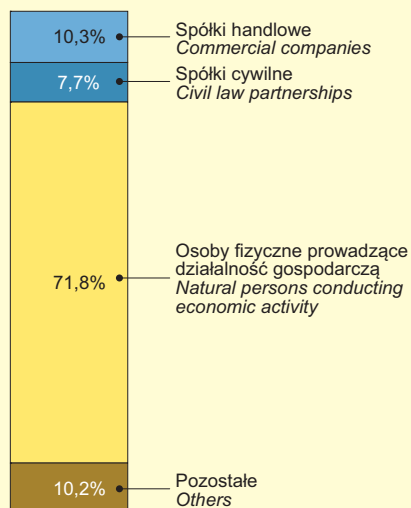
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015

As of 31 XII

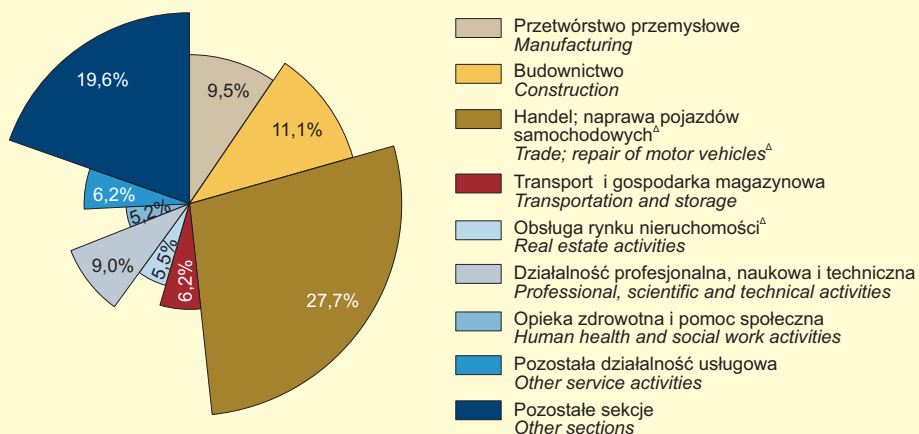
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

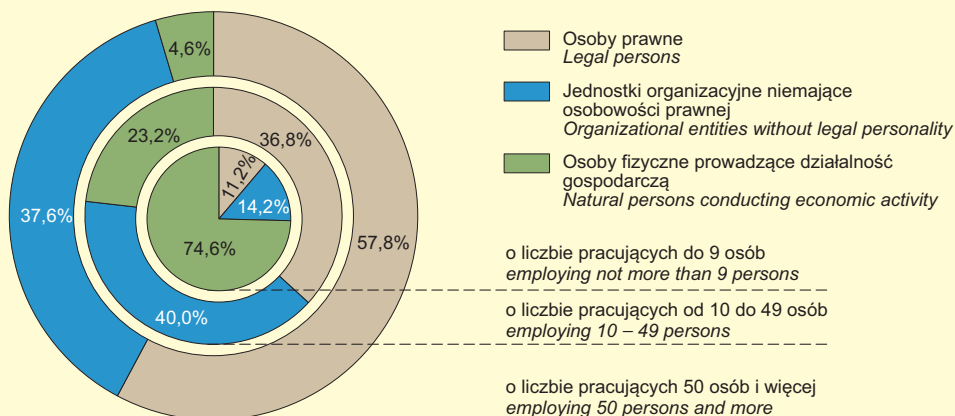
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

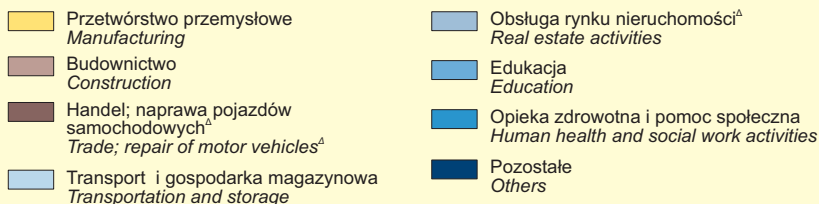
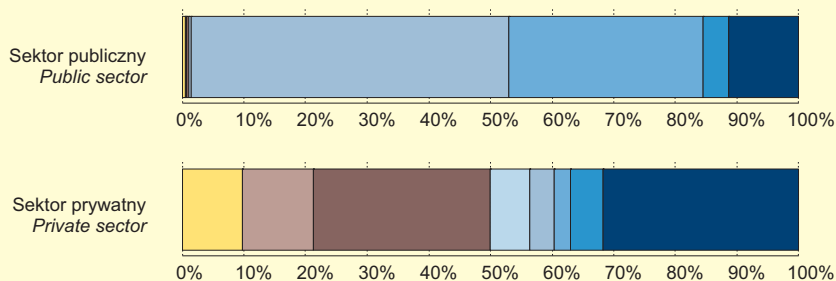
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2015

As of 31 XII

WEDŁUG LICZBY PRACUJĄCYCH I FORM PRAWNYCH
BY THE NUMBER OF EMPLOYED PERSONS AND LEGAL FORMS

WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI ORAZ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS AND KIND OF CONDUCTED ACTIVITY

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

URZĄD STATYSTYCZNY W KATOWICACH

ul. Owocowa 3,
40-158 Katowice

tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 32 258 51 55

<http://katowice.stat.gov.pl>
SekretariatUsKce@stat.gov.pl

gdzie uzyskać informacje

ŚLĄSKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH

SISK INFORMATORIUM STATYSTYCZNE

- Bezpośredni dostęp do informacji statystycznej
- Stanowiska pracy przygotowane dla klientów
- Komunikacja także w języku migowym
- Edukacja statystyczna - konsultacje i zajęcia dydaktyczne w nowo wyposażonych salach szkoleniowych
- Szybki dostęp do zbiorów publikacyjnych, biblioteka cyfrowa
- Informacja telefoniczna, elektroniczna, pisemna

parter, pokój 008; tel. 32 779 12 33, 32 779 12 34
InformatoriumKCE@stat.gov.pl

w ramach Ośrodka funkcjonuje:
Dział Poligrafii

- prace wydawnicze i poligraficzne
- szeroki zakres usług w oparciu o nowoczesne metody techniki komputerowej oraz system druku cyfrowego
- obsługa poligraficzna podmiotów resortu statystyki publicznej

tel. 32 779 12 19
PoligrafiaKCE@stat.gov.pl

ODDZIAŁY URZĘDU W TERENIE

▶ 43-300 **BIELSKO-BIAŁA**
ul. Piastowska 44
tel. 33 822 18 35 do 37
fax: 33 812 59 39
bielsko-biala@stat.gov.pl

▶ 41-902 **BYTOM**
ul. Moniuszki 26 A
tel. 32 282 41 74
fax: 32 282 44 69
bytom@stat.gov.pl

▶ 42-216 **CZĘSTOCHOWA**
Al. Niepodległości 20/22
tel. 34 366 00 14
fax: 34 366 01 14
czestochowa@stat.gov.pl

▶ 44-200 **RYBNIK**
ul. Chrobrego 6
tel. 32 422 19 21
fax: 32 422 36 62
rybnik@stat.gov.pl

▶ 41-200 **SOSNOWIEC**
ul. Rzeźnicza 12
tel. 32 297 20 25
fax: 32 291 10 52
sosnowiec@stat.gov.pl

- udostępniają informacje telefonicznie, korespondencyjnie i na miejscu
- informują o wydawnictwach GUS i US
- służą pomocą w poszukiwaniu danych

stat.gov.pl

katowice.stat.gov.pl

- komunikaty i obwieszczenia Prezesa GUS, wskaźniki
- publikacje i informacje sygnałne
- portal sprawozdawczy
- banki i bazy danych
- statystyka regionalna
- statystyka międzynarodowa
- klasyfikacje i rejestry
- portal edukacyjny

➔ **BANK DANYCH LOKALNYCH** bdl.stat.gov.pl

➔ **BAZA DEMOGRAFIA** demografia.stat.gov.pl

➔ **SYSTEM MONITOROWANIA ROZWOJU** strateg.stat.gov.pl

➔ **WSKAŹNIKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU** wskaznikizrp.stat.gov.pl

publikacje Urzędu dostępne są

- ▶ na miejscu w **Informatorium** Urzędu i w Oddziałach w terenie
- ▶ do pobrania w wersji elektronicznej poprzez **INTERNET**